

STORTINGET

Dokument 15:17

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2401–2550

16.–27.04.2026

Innhold

2401. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. No-Go forpliktelsene for gruvedrift og oljeleting i verdensarvområder, besvart av næringsminister.....	11
2402. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. samlokalisering av psykiatriske akuttmottak, besvart av helse- og omsorgsminister	12
2403. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. USAs MFN-politikk, besvart av helse- og omsorgsminister.....	13
2404. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. Lista flyplass, besvart av forsvarsminister.....	14
2405. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. blåreseptordningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	14
2406. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. bruken av Nansen-midlene, besvart av forsvarsminister	16
2407. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. ung fisker som opplevde forlis med egen båt, besvart av fiskeri- og havminister.....	17
2408. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. sikring av jernbaneoverganger i Fredrikstad og Østfold, besvart av samferdselsminister	18
2409. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. “fremtidens skole” i Vikersund, besvart av kunnskapsminister	18
2410. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. verneplaner rundt Bærevann på Fensfeltet, besvart av næringsminister.....	19
2411. Fra stortingsrepresentant Lise Selnes, vedr. kjøp av fjerntog til Rørosbanen, besvart av samferdselsminister.....	20
2412. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. CO ₂ -avgiften for fiskeflåten, besvart av finansminister.....	21
2413. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. direktorater, besvart av statsminister.....	22
2414. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Vestfoldbanen, besvart av samferdselsminister	23
2415. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. slutføre studiene ved Universitetet i Tromsø, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	23
2416. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvsberg, vedr. Go-Ahead, besvart av samferdselsminister	24
2417. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. fiskarane i Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	25
2418. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. sosialstønad, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	26
2419. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. uføretrygd for ME-syke, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	26
2420. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. digital infrastruktur, besvart av kommunal- og distriktsminister	27
2421. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. bruk av Husbankens ordninger i nordområdene, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	28
2422. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. utredning av kompenserende tiltak for fjernvarmesektoren som følge av redusert elavgift, besvart av energiminister	29
2423. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. en eventuell konsesjonssøknad om kjernekraftverk i Taftøy næringspark i Heim og Aure kommuner, besvart av energiminister.....	30
2424. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. nasjonale ressursmiljøer på integreringsfeltet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	31
2425. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Roseslottet, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	32
2426. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. eiendomskjøp, besvart av justis- og beredskapsminister	33
2427. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. ID-tyveri, besvart av justis- og beredskapsminister	34
2428. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. lange ventetider for pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35
2429. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. tømmertransport, besvart av landbruks- og matminister.....	36
2430. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. leveransen av lokaltog, besvart av samferdselsminister	36
2431. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. den russiske skyggeflåten, besvart av fiskeri- og havminister.....	37
2432. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. varslingsystemet i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	38
2433. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. arbeidsmiljøproblemer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	38
2434. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. bygging av standardfartøy i Norge, besvart av forsvarsminister	39

2435. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. langtidsvisum, besvart av utenriksminister	40
2436. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. anskaffelsen av de standardiserte fartøyene, besvart av forsvarsminister	41
2437. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. bustad, besvart av helse- og omsorgsminister.....	41
2438. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. økonomiske problemer for SUS, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
2439. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kvifor kikkertsikter som ikkje har ekstra lys eller teknologi som går ut over å bruke eksisterende restlys, blir foreslått av departementet til å omfattast av samme regelverket som termiske siktemidler, besvart av landbruks- og matminister	44
2440. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. landbruksnæringa, besvart av landbruks- og matminister	45
2441. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. trafikkflyt i Stavanger når lysregulering tilknyttet Bussveien er slått av, besvart av samferdselsminister	46
2442. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. mobil- og nettdekning i den nye jernbanetunnelen i Drammen, besvart av samferdselsminister	47
2443. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ventetiden for kontrolltime etter bilforskriften §5.3, besvart av samferdselsminister.....	47
2444. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. jernbanestrekningen Haug-Seut, besvart av samferdselsminister.....	48
2445. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. reguleringsplan i Lista Renewable Industry Park, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	48
2446. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. utviklingen i forskningsbevilgningene innen petroleum de siste fem årene, besvart av energiminister.....	49
2447. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. falske asylforklaringer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	50
2448. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. solenergi på tak, besvart av energiminister	51
2449. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. fylkestilhørighet for kommunene, besvart av kommunal- og distriktsminister	52
2450. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. at norsk næringsliv og offentlig sektor har et økende behov for kompetanse, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	53
2451. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. omfattende utbygging av landbasert vindkraft, besvart av energiminister	54
2452. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. opplæring om verneplikt, besvart av kunnskapsminister.....	55
2453. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. eksamen på samme dag, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	56
2454. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. ny handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	57
2455. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. livssynsmangfold, besvart av kunnskapsminister.....	58
2456. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. arbeidstakernes sikkerhet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	59
2457. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. helligdagsloven, besvart av barne- og familieminister.....	60
2458. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. studielån , besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	61
2459. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. straffeprosessloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69
2460. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. kunstig intelligens, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	70
2461. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	71
2462. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. anskaffelser fra norsk næringsliv under Nansen-programmet i 2025, besvart av forsvarsminister	72
2463. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. KVVU for Lofoten, besvart av energiminister.....	73
2464. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. bistandsprogrammet mot plastforurensing og marin forøpling, besvart av utviklingsminister.....	74
2465. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. ansatte i Tolletaten, besvart av finansminister.....	75

2466. Fra stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen, vedr. vandelsopplysninger i utlendingsloven § 85 første ledd, besvart av justis- og beredskapsminister	75
2467. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. konkursen til Norsk bibliotekstransport, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	76
2468. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. plan- og bygningsloven § 19 2 om dispensasjoner, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	77
2469. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	78
2470. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. kraftledningen mellom Skaidi og Lebesby, besvart av energiminister	79
2471. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. kraftledningen mellom Skaidi og Lebesby, besvart av energiminister	80
2472. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. uthenging, trakassering og trusler i sosiale medier, besvart av justis- og beredskapsminister	80
2473. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	82
2474. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. strømprisene i Midt Norge, besvart av energiminister	83
2475. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. beredskapslagre, besvart av næringsminister	84
2476. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. bibliotekstransport, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	85
2477. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. å legge til rette for at slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi, besvart av fiskeri- og havminister.....	86
2478. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. intervenere foreslåtte vindkraftprosjekter, besvart av energiminister	87
2479. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. reisegarantiordningen, besvart av barne- og familieminister.....	88
2480. Fra stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik, vedr. reduserte saksbehandlingstider i Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	89
2481. Fra stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik, vedr. Ungdomsløftet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	90
2482. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. plasseringen av helikopterbase for Helse Bergen, besvart av helse- og omsorgsminister	90
2483. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. kompensasjonsordninga for kjemikalieskadde oljepionerer, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	91
2484. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. seriøsitetsskravene for private skoler som mottar statlig støtte, besvart av kunnskapsminister	92
2485. Fra stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin, vedr. statlig støttet markedsføring av norske fjellområder, besvart av klima- og miljøminister.....	92
2486. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. øke kapasiteten på FOT-rutene til Svolvær og Leknes, besvart av samferdselsminister	93
2487. Fra stortingsrepresentant Rikard Spets, vedr. flytbasert markedskobling, besvart av energiminister.....	94
2488. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. BankID, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	96
2489. Fra stortingsrepresentant Erna Solberg, vedr. bærekraftig havøkonomi, besvart av utenriksminister	97
2490. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. ressursbelastningen som politiet ved GDE Romerike er påført, besvart av justis- og beredskapsminister.....	98
2491. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. tal for samla innbetaling av skatt til staten frå Stord kommune frå 2020 og fram til i dag, besvart av finansminister	99
2492. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. å utvikle en egen læreplan i engelsk for elever i videregående opplæring med kort botid i Norge, besvart av kunnskapsminister.....	100
2493. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. andel av strømforbruket til datasentre i Norge som går til utvinning av kryptovaluta, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	102
2494. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. bostedsløshet blant barnefamilier, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	103

2495. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. nedleggelse av Statpeds avdeling i Stavanger, besvart av kunnskapsminister	104
2496. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. høye prisene på flybensin, besvart av forsvarsminister	105
2497. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. forventninger om moderasjon toppleiarane i statlege selskap, besvart av næringsminister	106
2498. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. lettelse i veibruksavgiften på drivstoff og CO ₂ -avgiften på mineralske produkter, besvart av finansminister	106
2499. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. NATO-tankanlegget på Sandvigodden i Arendal, besvart av forsvarsminister	108
2500. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. lån til bygging av ikke-kommersielle utleieboliger til flere, besvart av kommunal- og distriktsminister	109
2501. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. fordelingsvirkninger av økte avgifter fordelt på ulike godegrupper, besvart av finansminister	110
2502. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. om utviklingen i døgnplasser ved DPS de siste årene, besvart av helse- og omsorgsminister	111
2503. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. sikre Flekkefjord sykehus generalist-kompetanse og gjenåpning av akutt-kirurgisk tilbud, besvart av helse- og omsorgsminister	113
2504. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. reduksjon i setekapasitet på anbudsutlysningen av FOT-ruter i Sør-Norge, besvart av samferdselsminister	114
2505. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. oversikt på utestående feil og MDBF på alle Flytoget sine tog, besvart av samferdselsminister	114
2506. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. etablering av luftvernkapasitet i Vestland, besvart av forsvarsminister	115
2507. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. hvilket løp regjeringen har kjørt mot ESA i arbeidet endringer i lov om tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs, besvart av fiskeri- og havminister	116
2508. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. den reelle sjølvforsyninga, besvart av landbruks- og matminister	117
2509. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. havforvaltning, besvart av utviklingsminister	117
2510. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. FOT-rutene i distriktene, besvart av samferdselsminister	118
2511. Fra stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer, vedr. Trandum utlendingsinternat, besvart av justis- og beredskapsminister	119
2512. Fra stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen, vedr. forby korttidsutleie i hele eller deler av kommunen, besvart av kommunal- og distriktsminister	120
2513. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. nettkapasitet nord for Svartisen, besvart av energiminister	121
2514. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. manglende infrastruktursatsing i nord, besvart av samferdselsminister	122
2515. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. nattparkert fly på Røros, besvart av samferdselsminister	123
2516. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. åpenhet i leverandørkjeder, besvart av utviklingsminister	124
2517. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. utvidelse av CO ₂ -avgiften på mineralske produkter, besvart av finansminister	125
2518. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	125
2519. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. dagpengereguleringen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	126
2520. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. døgntilbudet ved DPS Storslett og DPS Storsteinnes, besvart av helse- og omsorgsminister	127
2521. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. reindriften i Hattfjelldal kommune, besvart av næringsminister	129
2522. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. finansiering som mangler for at opsjonene Halsebø–Fauskevåg og Steinsland–Lilleskånland kan bygges ut i full skala, besvart av samferdselsminister	130
2523. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. opplæring i reelt verdiskapende arbeid, besvart av kunnskapsminister	130

2524.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. gratis kjøreopplæring for alle elever som fullfører et yrkesfaglig løp i videregående skole, besvart av kunnskapsminister.....	133
2525.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. gjenopprette næringsvirksomheten i steinbruddet i Straumfjorden, besvart av næringsminister.....	133
2526.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. fastlegetjenester, besvart av helse- og omsorgsminister	134
2527.	Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. velferdsordninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	135
2528.	Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. NAV om sykepenges, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	136
2529.	Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. fengselskapasiteten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	137
2530.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Nordlandssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	138
2531.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prisfastsettinga for diesel og bensin, besvart av finansminister.....	139
2532.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. om Nord-Jæren har et behov for ekstremt mange sykkelparkeringsplasser, besvart av kommunal- og distriktsminister	141
2533.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. drivstoffavgifter, besvart av finansminister	141
2534.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. Statsbygg, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	143
2535.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. kraftledningen mellom Skaidi og Lebesby, besvart av energiminister	143
2536.	Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. eldre mennesker, ofte med stort hjelpebehov, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	145
2537.	Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister....	146
2538.	Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. fylkestilhørighet for Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	147
2539.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Mysen trafikkstasjon, besvart av samferdselsminister	148
2540.	Fra stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin, vedr. den 27. desember 2024 storma israelske styrkar Kamal Adwan-sjukehuset, besvart av utenriksminister.....	149
2541.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. å sikre tilstrekkelig og forutsigbar nettkapasitet i Nord Norge på kort og mellomlang sikt, besvart av energiminister.....	150
2542.	Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. importerte varer fra Russland, besvart av utenriksminister	150
2543.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. sammenhengen mellom gjeldsproblemer og psykiske helseproblemer, besvart av helse- og omsorgsminister	151
2544.	Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. regler, retningslinjer eller andre anbefalinger som begrenser ansatte i skolen sin ytringsfrihet, besvart av kunnskapsminister	153
2545.	Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. olje- og gassutvinning i Arktis, besvart av utenriksminister	154
2546.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at Frevar og Saren Energy får tilbakebetalt beløp de feilaktig er pålagt å betale i klimavoter siden 2014, besvart av klima- og miljøminister.....	154
2547.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. frikort- og egenandelsordningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	156
2548.	Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. utbygging av E18 Retvet–Vinterbro, besvart av samferdselsminister.....	157
2549.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. dispensasjon for å kjøre 34,5 meter lange vogntog inn til det nye næringsområdet på Svinesund, besvart av samferdselsminister.....	158
2550.	Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. grunnskolepoeng, besvart av kunnskapsminister.....	158

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2401 - 2550) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Sp Senterpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

V Venstre

Almeland, Grunde (V)	2448
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2525
Andersen, Alf Erik (FrP)	2418, 2419, 2445, 2456, 2536
Askjer, Hans Edvard (KrF)	2511
Aydar, Seher (R)	2543
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	2465
Bjørnsen, Kari Sofie (H)	2470, 2509
Borgli, Pål Morten (FrP)	2459
Dalin, Marius Langballe (MDG)	2485, 2540
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	2401
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	2472, 2495, 2544, 2550
Eilertsen, Kristian August (FrP)	2405, 2428, 2520, 2522
Elseth, Anette Carnarius (FrP)	2432, 2433, 2490, 2529
Farahmand, Mahmoud (H)	2410
Fiskaa, Ingrid (SV)	2417, 2483, 2508
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	2494, 2500
Grande, Hilde (FrP)	2463
Gulati, Himanshu (FrP)	2435, 2475
Haltbrekken, Lars (SV)	2474, 2515
Hammer, Marthe (SV)	2497, 2501
Hauan, Anne Grethe (FrP)	2437
Haugen, Line Marlene (FrP)	2492
Hermstad, Arild (MDG)	2426, 2464, 2516, 2542
Hjemdal, Silje (FrP)	2479, 2482, 2547
Hoksrud, Bård (FrP)	2442, 2443
Hussein, Marian (SV)	2457
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	2454, 2476
Indgaard, Oda (MDG)	2430, 2431
Jensen, Siren Julianne (MDG)	2420, 2421, 2513, 2514
Jørgensen, Geir (R)	2493
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	2468, 2469, 2548
Kristjánsson, Mímir (R)	2519
Krokeide, Finn (FrP)	2449, 2461, 2537, 2538
Larsen, Erlend (H)	2414, 2415
Lien, Geir Inge (Sp)	2510
Linnestad, Anne Kristine (H)	2504, 2505
Listhaug, Sylvi (FrP)	2412
Laabak, Bjørnar (FrP)	2408, 2518
Marhaug, Sofie (R)	2451, 2521
Martinussen, Marie Sneve (R)	2523

Melby, Guri (V)	2496, 2526
Mikkelsen, Camilla Renate (R)	2466, 2512
Moflag, Tuva (A)	2498
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2434, 2436, 2507
Njåstad, Helge André (FrP)	2491, 2506
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	2402, 2403, 2527, 2528
Nyholt, Hege Bae (R)	2484, 2524
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2486, 2530
Pettersen, Tage (H)	2425, 2473, 2488, 2549
Pollestad, Geir (Sp)	2429
Poppe, Haagen (H)	2499
Raja, Abid (V)	2541
Sande, Erling (Sp)	2409
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	2462
Selnes, Lise (A)	2411
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	2438, 2441, 2532, 2534
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	2422, 2478, 2517, 2545
Solberg, Erna (H)	2489
Spets, Rikard (FrP)	2487
Stenvaag, Hanne Beate (R)	2424
Stokkebø, Aleksander (H)	2423, 2446, 2471, 2535
Storbukås, Stian (FrP)	2404
Stuestøl, Julie E. (MDG)	2427
Staahle, Tom (FrP)	2460
Sve, Frank Edvard (FrP)	2439, 2440, 2531, 2533
Sølvberg, Remi (R)	2416, 2467
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2406, 2407
Toppe, Kjersti (Sp)	2502, 2503
Valderhaug, Harry (KrF)	2450, 2477
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2458
Velle, Simen (FrP)	2452, 2453
Wiborg, Erlend (FrP)	2444, 2447, 2539, 2546
Ystebø, Joel (KrF)	2413, 2455
Ytrevik, Sebastian Saltrø (FrP)	2480, 2481

STORTINGET

Dokument 15:17

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2401

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 24. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vi har nå en situasjon i Verdensarvområdet Røros bergstad og Circumferensen hvor det er gitt et stort antall letetillatelser etter mineralloven inne i verdensarvområdet. UNESCO har bedt alle land som har tiltrådt verdensarvkonvensjonen om å respektere No-Go forpliktelsene for gruvedrift og oljeleting i verdensarvområder.

Hvordan ivaretas hensynet til verdensarven og områdene samt UNESCOs No-Go forpliktelser i ny minerallov?

Svar:

Jeg vil først understreke at en undersøkelsestillatelse etter mineralloven ikke gir rett til å sette i gang med undersøkelsesaktivitet i strid med annet regelverk. Det følger av både gjeldende og ny minerallov at mineralvirksomhet bare kan utøves innenfor rammene som er satt i mineralloven og annen lovgivning, og at tillatelser etter mineralloven ikke erstatter krav om arealavklaring eller nødvendige tillatelser etter annen lovgivning. Annet regelverk vil derfor kunne sette begrensninger på undersøkelsesaktivitet, for eksempel naturmangfoldloven og kulturminneloven. Det er tiltakshavers ansvar å sørge for at alle nødvendige tillatelser er innhentet før undersøkelsesaktivitet kan igangsettes.

En søknad om undersøkelsesrett til statens mineraler etter gjeldende minerallov er ikke underlagt noen skjønsmessig vurdering, og den legges ikke ut til offentlig høring. I arbeidet med ny minerallov vurderte departementet at det er en svakhet ved gjeldende minerallov

at det ikke foretas en reell prøving av om det bør tillates undersøkelsesvirksomhet i et område før tillatelse gis. Undersøkelser kan være omfattende, og de kan komme i konflikt med hensynet til miljøet og andre interesser i området. Det kan også være slik at et område er uegnet for fremtidig mineralutvinning, og da gir det god forutberegnelighet for mineralnæringen at slike forhold avklares på et tidlig stadium, før det foretas større investeringer.

På den bakgrunn innføres det nå en ny, felles undersøkelsestillatelse for statens mineraler, industrimineraler og lette metaller i ny minerallov. Søknaden om undersøkelsestillatelse skal legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring. Et vilkår for at tillatelse kan gis er at det ikke foreligger særlige forhold ved det omsøkte undersøkelsesområdet som tilsier at undersøkelsestillatelse ikke bør gis. Både hensynet til grunneier, miljø, omgivelser og annen utnyttning av grunnen kan gi grunnlag for å avslå en søknad om undersøkelsestillatelse. Det følger av lovens forarbeider at avslag for eksempel kan være begrunnet i at det er behov for å prioritere annen nåværende eller planlagt bruk av området, området er underlagt vern eller at områdets karakter med sårbar verdi, kulturverdier eller annet som bør ivaretas av offentlige myndigheter, vil påvirkes negativt av undersøkelsene.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard vil ta hensyn til verdensarven og UNESCOs No-Go-forpliktelser i vurderingen av om en tillatelse skal gis, dersom det søkes om undersøkelsestillatelse etter ny minerallov i et verdensarvområde. Ved å legge til rette for at berørte interesser og hensyn blir belyst på et tidligere stadium i mineralprosjektene, sikrer vi et best

mulig beslutningsgrunnlag for både næringsaktørene og forvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 2402

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 26. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Sykehuset Østfold har lokalisert psykiatrisk akutt-mottak, spesialisert utredning og behandling samlet på Kalnes sykehus. Det samme ser vi også på blant annet nye Drammen sykehus og Stavanger sykehus.

Kan statsråden redegjøre for den faglige begrunnelsen for slik samlokalisering, og hvilke pasientensyn som ligger til grunn for dette?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. De opplyser følgende om bakgrunnen for at Sykehuset Østfold samlokaliserer psykisk helsevern og somatikk i samme bygg:

«I nytt østfoldsykehus Kalnes som ble åpnet november 2015 var integrasjon mellom psykisk helsevern og somatikk en av hovedkonseptene for nytt bygg. Det var først og fremst faglige synergier og tanken om helhetlige og sammenhengende pasientforløp som lå til grunn for dette valget. Mange pasienter i psykisk helsevern (50-80 %) har en eller flere somatiske sykdommer og har bl.a. 2-3 ganger høyere risiko for hjerte- og karsykdom og diabetes. Flere har også 10-20 år kortere levetid.

Ved å samlokalisere psykisk helsevern og somatikk legger man til rette for at pasientene kan få bedre kvalitet i sine pasientforløp. Ved en samlokalisering er det lett og rask tilgang på somatiske undersøkelser som laboratorietjenester, bildediagnostikk med CT og MR og undersøkelse/utredning av spesialister innen somatikk. Ved akutte situasjoner som selvskading, rus, delir og psykoser slipper man transport mellom bygg/institusjoner, og kort vei mellom fagmiljøer gir raskere avklaringer og mindre risiko for feil eller forsinkelser. Samtidig har flere pasienter i somatikken, både i somatisk akutt-mottak og på sengepost, behov for psykiatrisk tilsyn og behandling. Kort avstand mellom fagmiljøene gjør at også disse pasienten kan få raskt tilsyn og ev behandling for sin psykiske lidelse.

Tilbakemeldinger fra pasienter og brukerutvalget er at samlokaliseringen reduserer stigma og gir en mer likeverdig behandling uavhengig om en er innlagt på Kalnes enten man har en alvorlig psykose eller et hoftebrudd.

For helsepersonellet gir dette også positive synergier med tverrfaglige samarbeidsmøter, felles forskningsprosjekter og en kulturendring der somatikk og psykisk helse ses som en helhet. Helseforetaket ser også at kompetansen som er hos helsepersonell i psykisk helsevern med håndtering av utagerende pasienter, kan overføres til somatisk helsepersonell og på den måten kunne avverge farlige situasjoner og kan redusere vold og trusler både mot medpasienter og helsepersonell.»

Det er riktig at også andre helseforetak har valgt å samlokalisere psykisk helsevern og somatikk, som f.eks. ved nye Drammen sykehus. I innspillet fra Helse Sør-Øst RHF framgår det at det var høyt prioritert å bedre tilgangen på somatisk helsehjelp for pasienter med psykiske lidelser da Vestre Viken HF planla nye Drammen sykehus. Ved å lokalisere psykiatri og somatikk ved samme sykehus, vil somatisk helsepersonell enkelt kunne komme til psykiatrien for å vurdere og behandle pasienter. Tilgangen til laboratorieprøver og bildeundersøkelser blir den samme som for somatiske pasienter. Motsatt vil også psykiatrisk helsepersonell enkelt kunne komme til somatiske avdelinger, dersom pasienter med psykiske lidelser er innlagt der.

I innspillet fra Helse Sør-Øst RHF framgår det samtidig at det er forskjeller mellom somatisk sykdom og det å ha en psykisk lidelse. I Vestre Viken HF har helseforetaket søkt å ivareta disse forskjellene ved å lokalisere somatikk og psykiatri i separate bygg, med egne uteområder. Helseforetaket har også valgt å ha tre separate akutt-mottak: ett for voksne pasienter med psykiske lidelser, ett for barn og unge med psykiske lidelser og ett for somatikk.

SPØRSMÅL NR. 2403**Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 24. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hva slags konsekvenser USAs MFN-politikk får for norske pasienters tilgang til nye legemidler, og for prisnivået på legemidler der norske fagmyndigheter allerede har fremforhandlet gode avtaler, og kan det være aktuelt å fremskynde pågående prosesser for å sikre at fremforhandlede priser fremdeles gjelder?

BEGRUNNELSE:

Trumps «medisinkrig» kan ramme danske pasienter direkte, skrev Berlingske nylig. Administrerende direktør i den danske Lægemiddelindustriforeningen (Lif), Thomas Senderovitz, advarer om at Danmark er i ferd med å bli et «risikabelt marked» for ny medisin (<https://www.berlingske.dk/virksomheder/trumps-medicinkrig-kan-faa-store-konsekvenser-for-danske-pasienters-adgang-til-ny-medicin>). Bakgrunnen er USAs Most Favoured Nation-politikk (MFN), som innebærer at amerikanske legemiddelpriser skal knyttes til de laveste prisene i andre utviklede land. Den danske regjeringen har respondert ved å nedsette en tverrdepartemental taskforce.

Norge og Danmark står i en svært lik situasjon. Begge land er på de amerikanske referanselistene, begge har sentraliserte prisforhandlinger, og begge har blant Europas laveste legemiddelpriser. Konsekvensene som beskrives for danske pasienter (høyere priser, forsinkede lanseringer og i ytterste konsekvens at legemidler ikke lanseres overhodet) er like relevante for Norge.

Et konkret eksempel som illustrerer risikoen, er Wegovy for behandling av alvorlig fedme. Direktoratet for medisinske produkter (DMP) har gjennomført en grundig metodevurdering, konkludert med at behandlingen er kostnadseffektiv, og fremforhandlet en pris som oppfyller prioriteringskriteriene. Saken er oversendt departementet fordi budsjettkonsekvensene overskrider DMPs fullmaktsgrense. Lang tidsbruk kan potensielt føre til at prisen DMP har fremforhandlet går tapt, og det vil være interessant å få statsrådets vurdering av denne risikoen.

Svar:

Vi lever i en urolig verden der krig og politiske hendelser påvirker Norge. USAs MFN-politikk på legemidler, som representanten beskriver, er en slik hendelse. USAs MFN-politikk på legemidler har potensial for å påvirke norske pasienters tilgang på legemidler, norsk legemiddelproduksjon, import/eksport av legemidler og vår forskning og utvikling av legemidler.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) følger den geopolitiske utviklingen tett og vurderer situasjonen fortløpende. Underliggende etater rapporterer løpende til departementet. Det er videre etablert et samarbeid på tvers av involverte departement som arbeider med problemstillingen. Arbeidet ledes av HOD i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Utenriksdepartementet (UD). Andre departement holdes orientert og involveres ved behov. Arbeidsgruppen har hatt dialog med eksterne aktører på området.

Norge og Danmark står overfor flere av de samme potensielle utfordringene i denne saken, slik også mange andre europeiske land gjør. Norge deltar i en rekke internasjonale samarbeidsfora hvor saken står høyt på dagsordenen, og hvor felles løsninger og posisjoner drøftes. Det er av vesentlig betydning for Norge, som er et lite marked. Eksempler på dette er Norges deltagelse i National Competent Authorities on Pricing & Reimbursement and Public Healthcare Payers (NCAPR), Nordisk legemiddelforum, Heads of HTA Agencies Group (HAG), og det europeiske samarbeidet om metodevurderinger under forordning (EU) 2021/2282 (HTAR).

Når spørsmålet om offentlig finansiering av et legemiddel har budsjettmessige konsekvenser som overstiger Direktoratet for medisinske produkters (DMPs) fullmaktsgrense på 100 millioner kroner, må saken legges fram for Stortinget og behandles i de ordinære budsjettprosessene. En slik sak må utredes grundig da det innebærer betydelige utgifter, slik at man sikrer at fellesskapets ressurser brukes på en fornuftig måte. Det er viktig med en god prosess for dette arbeidet, selv om dette kan ta tid. Jeg forutsetter at DMP tar høyde for det i prisforhandlinger og kontrakter med leverandørene av slike legemidler.

SPØRSMÅL NR. 2404**Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Stian Storbukås****Besvart 24. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil statsråden foreta en ny og grundig vurdering av hvilken rolle Lista flyplass kan spille i totalforsvaret?

BEGRUNNELSE:

Russlands barbariske invasjon av Ukraina har gjort at Norge og resten av Europa nå ruster opp. Vi må forberede oss på krig.

Sverige og Finlands inntreden i NATO har gjort at Norge og Norden har fått en helt annen strategisk rolle i en eventuell krig. En stengning av Østersjøen og Øresundet vil sette Norge i en nøkkelrolle for å kunne forsyne allierte i Norden, både militært og sivilt.

Lista flyplass har en rullebane på nesten 3 km som er i god stand, i tillegg til annen infrastruktur. Forsvaret driver i dag droneøvelser på området med en rekke fordel: Man kan benytte eksisterende innflygings- og avgangsruiter som ivaretar hensyn til støy og verneområder, uten å være til sjenanse for sivilbefolkningen.

Beliggenheten overfor andre europeiske byer er ideell, og rullebanen kan ta imot de største flytyper. Lista flyplass ligger nært til Ekofisk. Den har godt potensiale som alternativ landingsalternativ for et større område.

Etablering av tilsvarende flyplass ville i dag kostet mangfoldige milliarder, og ville i tillegg vært vanskelig i praksis. Det er meningsløst at denne infrastrukturen som er betalt ned av samfunnet, ikke er en del av en større forsvars- og beredskapstankegang.

Undertegnede representant er svært undrede til om forsvarsdepartementet i det hele tatt er klar over denne eksisterende infrastrukturen, og har gjort en grundig og omfattende vurdering av potensialet som ligger her etter 2022.

Svar:

Totalforsvaret er summen av landets sivile og militære ressurser, som jobber sammen for å forebygge og håndtere kriser, væpnede konflikter og krig.

Vurderinger og anbefalinger om innrettingen av Forsvarets basestruktur og eventuelle behov for videreutvikling eller merbehov, fremmes av forsvarssjefen gjennom militærfaglige råd. Gjennom senere tids arbeider med langtidsplaner og reprioriteringsproposisjonen har det ikke fremkommet noen anbefalinger om merbehov for ytterligere flystasjoner eller konkrete innspill knyttet til Farsund lufthavn, Lista. Derfor har det heller ikke vært gjort konkrete vurderinger rundt dette i arbeidet med langtidsplanen for forsvarssektoren. I dette arbeidet har det vært fokus på kritisk infrastruktur knyttet til nasjonale og allierte behov som er i dagens portefølje, som har betydelige utfordringer og etterslep på vedlikehold.

Forsvarets behov vil i noen tilfeller kunne ivaretas med tilgang på relevant sivil infrastruktur til øving og trening, som kan løses gjennom avtaler.

Den fremtidige videreutviklingen av Forsvarets base- og støttestruktur vil vurderes i den kontinuerlige langtidsplanleggingen basert på vurderinger og anbefalinger fra forsvarssjefen.

SPØRSMÅL NR. 2405**Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 27. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke kontrollmekanismer som i dag finnes for å forhindre misbruk av blåreseptordningen, herunder overutlevering av legem-

idler og gjentatte erstatningsuttak, og om statsråden vil vurdere tiltak som for eksempel automatiske varsler, øvre grenser for «tapt medisin» på blå resept eller andre syste-

mendringer for å sikre bedre kontroll og redusere unødvendige utgifter for folketrygden?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet har mottatt bekymringssmeldinger fra ansatte i apotek om mulig misbruk av blåreseptordningen, særlig knyttet til utlevering av kostbare legemidler til pasienter som deretter tar disse med ut av landet.

Ett eksempel som tydelig viser dette, gjelder en pasient med diabetes som i løpet av ett år har fått utlevert langt større mengder av legemidlet Ozempic enn det som tilsvarer medisinsk forsvarlig forbruk, ved å benytte flere apotek og uten at det synes å ha blitt fanget opp av eksisterende kontrollsystemer. Helt konkret fikk vedkommende pasient i løpet av ett år utlevert Ozempic tilsvarende tre og et halvt års forbruk. Dette har medført betydelige kostnader for folketrygden.

Apotekansatte peker på at det i dag mangler automatiske varselløsninger i ekspedisjonssystemene som fanger opp overforbruk eller hyppig utlevering av blåreseptlegemidler over tid på tvers av apotek.

Videre reises det spørsmål ved praksis knyttet til gjentatte erstatningsuttak ved påstått tap av medisiner, samt omfanget av at blåreseptlegemidler tas med til utlandet over lengre opphold.

Svar:

Det finnes i dag flere kontrollmekanismer for å forebygge misbruk av blåreseptordningen og for å begrense unødvendige utgifter for folketrygden. Ansvar er fordelt mellom rekvirerende lege, apotek/bandasjist og Helfo.

Den enkelte resept for legemidler må, i henhold til blåreseptforskriften § 8, ikke lyde på mer enn tre måneders forbruk, men kan reiteres for inntil ett års forbruk. For medisinsk forbruksmaterieell og næringsmidler er resepten gyldig for inntil ett års forbruk. Det må likevel ikke utleveres produkter for mer enn tre måneders forbruk om gangen. Unntaket er ved lengre utenlandsopphold, der det kan utleveres produkter for inntil ett år om gangen.

Det følger av helsepersonelloven § 6 at legen skal sørge for at rekvireringen på blåresept ikke påfører trygden unødvendige utgifter. Legen har derfor et ansvar for å ikke rekvirere større mengder enn det som er medisinsk nødvendig for den aktuelle pasienten.

Apoteket skal sørge for at refusjonskravene er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, samt avtale om direkte oppgjør mellom Helfo og apotek. Apoteket har ansvar for å dokumentere at fremsatte refusjonskrav etter direkteoppgjørsordningen er korrekte. I de tilfeller apoteket har grunn til å mistenke utleveringer ut over det

som er nødvendige utgifter på blåresept, forventes det at apoteket opptre tilstrekkelig aktsomt etter folketrygdloven § 22-15a annet ledd. I slike tilfeller forventes det at apoteket tar kontakt med legen.

Helfo har en plikt til å kontrollere at ytelser er korrekte. Etter folketrygdloven § 21-4 første ledd kan Helfo innhente nødvendige opplysninger fra apotek for å kontrollere utbetalinger etter en direkte oppgjørsordning. Apotek og bandasjister sender inn elektroniske refusjonsskrav som kontrolleres gjennom automatiske kontroller i Helfo sin direkteoppgjørsordning. Hvis det er entydig at refusjonsskravet ikke oppfyller krav i lovverk, det kontrolleres mot vil refusjonsskravet bli avvist eller avkortet. Helfo har hjemmel til å avkorte og tilbakekreve apotekets krav i de tilfeller der apoteket ikke har krav på utbetalingen. Der man konkluderer med at det har vært foretatt en urettmessig utbetaling, skal dette som hovedregel tilbakekreves, jfr. folketrygdloven § 22-15a første ledd.

Helfo gjennomfører også etterkontroller av utleveringer på blåresept fra apotek og bandasjister, samt etterkontroller av legers rekvirering på blåresept. Etterkontroller av legers rekvirering vil normalt fokusere på et større antall utleveringer, f.eks. alle utleveringer for et bestemt legemiddel for en gruppe leger. Helfo kan ilegge leger sanksjoner dersom det avdekkes rekvirering på blåresept i strid med regelverket. Helfos virkemidler består i hovedsak av varsler om endringer av praksis og tap av retten til å praktisere på trygdens regning.

Rekvirering av legemidler utover de mengder som er medisinsk nødvendig kan være både tilsikt og utilsikt. For å begrense utilsiktet "overrekvirering", og dermed mulighet for utlevering utover det medisinsk nødvendige, er det allerede på plass flere kontrollfunksjoner for å kunne avdekke om pasienten allerede har fått resept på et legemiddel, samt hvor mye som er utlevert, og dermed unngå overutlevering på trygdens regning:

- Reseptformidleren gir lege og apotek oversikt over pasientens andre aktive resepter. Ferdigekspederte resepter er synlige i 30 dager.
- Utleveringsmeldinger (M10) fra apotek og bandasjister videresendes til rekvirent, fastlege og kjernejournal, og viser hva som faktisk er utlevert.
- Apotek kan se hva som er utlevert til den aktuelle pasienten både i eget apotek og i andre apotek.
- Kjernejournal viser historikk over utleverte reseptpliktige legemidler fra apotek i Norge i inntil tre år.
- Pasientens legemiddelliste (PLL) skal innføres gradvis i perioden 2026–2029. Når denne tas i bruk i apotek, vil utleveringsinformasjon bli koblet mot behandlingen, noe som vil gjøre det lettere å følge utlevert mengde over tid for rekvirent, utleverer og Helfo.
- For enkelte legemidler og medisinsk forbruksmaterieell er det fastsatt maksimale mengder som kan utleveres på trygdens regning på blåresept til den enkelte pasient.

Til sammen er dette gode verktøy for å kunne avdekke tilfeller av betydelig overutlevering. Disse verktøyene vil også forbedres med innføringen av pasientens legemiddelliste.

Jeg forventer også at apotekene innordner seg slik at de er i stand til å ivareta sitt kontrollansvar. Hvilke

varsler og kontrollmekanismer de skal ha i sine systemer er i utgangspunktet opp til apotekene selv å beslutte, men jeg vil følge opp hvordan apotekene har innrettet seg for å følge opp sitt kontrollansvar.

SPØRSMÅL NR. 2406

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 24. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvordan fordeler bruken av Nansen-midlene seg geografisk i Norge når det gjelder den delen av midlene som kan leveres av norsk industri, både i 2025 og så langt i 2026, og eventuelt anslått for hele 2026?

BEGRUNNELSE:

Langtidsplanen for Forsvaret, totalberedskapsmeldingen, nasjonal sikkerhetsstrategi, nordområdestrategien og Svendsen-rapporten peker alle på Nord-Norge som det strategisk viktigste operasjonsområdet for norsk sikkerhet og forsvar. Samtidig fremheves betydningen av et sterkt og relevant næringsliv som kan bidra til forsvarssektoren, både av hensyn til forsyningssikkerhet, beredskap og videreutvikling av nasjonal forsvarsevne. Regjeringen har blant annet varslet etablering av aktivitet knyttet til Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) i nord som et viktig skritt for å styrke samarbeidet mellom forsvarssektoren og næringsmiljøer i landsdelen.

I statsbudsjettet for 2026 er Nansen-programmets totale ramme for Ukraina på 85 mrd. kroner, hvorav 70 mrd. kroner er militær støtte og 15 mrd. kroner sivil og humanitær støtte. Av den militære støtten er det lagt opp til at 50 mrd. kroner i 2026 går til internasjonale initiativ og anskaffelser fra ukrainsk industri. Det innebærer at om lag 20 mrd. kroner i 2026 kan leveres av norsk eller annen internasjonal industri, tilsvarende nivå som i 2025.

I omtalen av Nansen-programmet i Forsvarsdepartementets budsjettproposisjon fremhever regjeringen at støtten til Ukraina skal innrettes mot områder hvor Norge har særlige fortrinn, blant annet gjennom fagmiljøer i forsvarssektoren og innovasjon i norsk industri. Det pekes særlig på områder som det maritime domenet, luftvern, droner og autonome systemer, samt forsvarsindustrielt samarbeid. Regjeringen viser også til at erfaringene fra kri-

gen i Ukraina benyttes til utvikling av teknologi, herunder droner og autonome løsninger, som er relevante både for Ukraina, forsvaret av Norge og NATO.

Det fremgår videre at 2,3 mrd. kroner i 2025 er benyttet til tiltak for å øke produksjonskapasiteten i Norge og Ukraina, men det er ikke oppgitt hvor i Norge disse investeringene eller leveransene er lokalisert.

På denne bakgrunn er det av interesse å få en oversikt over hvordan den delen av Nansen-midlene som kan leveres av norsk industri fordeler seg geografisk mellom ulike deler av landet.

Svar:

Den norske forsvarsindustrien spiller en viktig rolle i støtten til Ukraina gjennom Nansen-programmet. I 2025 og så langt i 2026 er det igangsett en rekke tiltak som involverer norsk forsvarsindustri.

Forsvarsdepartementet har innhentet informasjon fra Forsvaret knyttet til utbetalinger av Nansen-midler til norsk forsvarsindustri. Dette omfatter bedrifter som har forsvarsmarkedet som sin primære eller sekundære kundegruppe, bedrifter som leverer sivile tjenester og/eller produkter til militære brukere, importører/distributører av materiell, og bedrifter som er lokale representanter og rådgivere for utenlandsk industri i deres forretningsutvikling i Norge. I tillegg utbetaler etatene Nansen-midler til norske bedrifter i andre bransjer.

Som geografisk lokalisering er det lagt til grunn lokalisering av bedriften iht. Brønnøysundregistrene. Produksjon kan foregå i andre steder. Av graderingshensyn oppgis fordeling regionvis.

Tabellen under viser utbetalinger til leverandører fra norsk forsvarsindustri fra Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarets forskningsinstitutt i 2025 og 2026.

Landsdel	2025 (mill. kroner)	2026 (mill. kroner)
Nord-Norge og Trøndelag	690	160
Sørlandet	239	91
Vestlandet	8,8	9,6
Østlandet	3 723	851
Sum	4 661	1 112

SPØRSMÅL NR. 2407

Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 27. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

IFinnmark har en reportasje 16. april om en ung fisker som opplevde forlis med egen båt ikke får muligheten til å komme seg økonomisk på fote igjen med fiske fra leiefartøy på grunn av stivbeint regelverk.

Hvordan vil statsråden følge opp at det kan utvises skjønn eller gjøres regelendringer for denne typen situasjoner?

BEGRUNNELSE:

Det fremgår i saken: For å sikre at familien ikke mister all inntekt forsøkte ha umiddelbart på få tillatelse til å bruke et leiefartøy. Svaret fra forvaltningen var imidlertid nedslående: Mikael fikk avslag fordi han står i fiskerimataallets Blad A i stedet for B, og fordi han har for kort fartstid i yrket. For familiefaren oppleves regelverket som et spark under beltestedet. Nå ber han innstendig om at myndighetene vil utvise skjønn, ettersom reglene oppleves som fullstendig meningsløse for en person i oppstartsfasen som plutselig mister alt.

Svar:

Det er et grunnleggende utgangspunkt i havresursloven og deltakerloven at kvoter og fisketillatelser tildeles en bestemt fartøyeier for ett bestemt fartøy. Fartøyeier kan derfor bare drive fiske på de aktuelle kvotene og fisketillatelsene med dette bestemte fartøyet. En konsekvens av dette er at bruk av leiefartøy i utgangspunktet er forbudt. Leiefartøyordningen er derfor et unntak fra hovedregelen.

Det er grunn til å være restriktiv med tildeling av leiefartøytilatelser for å unngå at ordningen misbrukes ved at flere kvotesett blir fisket på ett fartøy eller at det

skjer såkalt skjult kvoteleie. En annen ulempe ved å tillate bruk av leiefartøy kan være uønsket press på kvotegrunnlaget.

Frem til 2018 var det i utgangspunktet kun fartøy med deltakeradgang i lukket gruppe som kunne få tillatelse til bruk av leiefartøy. Bakgrunnen for dette er at det i åpen gruppe kan delta langt flere fartøy, og mange av disse deltar i fiske i relativt liten grad. Å åpne for at alle i åpen gruppe skulle kunne bruke leiefartøy, ville medføre økt risiko for misbruk.

Av hensyn til at fartøyeiere som bare fisker i åpen gruppe ikke skulle bli helt avskåret fra sin næring ved havari/forlis, ble det gjennomført en høring med forslag om at også aktører som kun deltok i åpen gruppe skulle kunne få leiefartøytilatelse. Samtidig ble det i høringen understreket at det var viktig å ikke legge til rette for misbruk og omgåelse av ordningen. Det ble derfor foreslått som vilkår at muligheten skulle forbeholdes heltidsfiskere, altså fiskere som er ført på blad B i fiskermanntallet. Et annet vilkår for å begrense omfanget av leiefartøyordningen var at vedkommende måtte ha drevet fiske med fartøyet i en viss tid. Det ble dermed også satt et vilkår om at vedkommende har deltatt i det aktuelle fisket i minst to av de tre siste avsluttede kalenderår.

Denne saken viser at restriksjonene i leiefartøyregelverket for åpen gruppe bør justeres. Jeg vil ta initiativ til å endre forskriften, slik at særskilte tilfeller som dette kan omfattes av leiefartøyordningen.

SPØRSMÅL NR. 2408**Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 24. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er status på arbeidet med sikring av jernbaneoverganger i Fredrikstad og Østfold?

BEGRUNNELSE:

For noe tid tilbake, Dokument nr. 15:1253 (2021-2022), ga statsråden inntrykk av at jernbaneoverganger i Østfold var i "lupen".

Utdrag av statsrådens svar:

Det er i dag 128 planoverganger i drift på Østfoldbanene, 58 ligger på Vestre linje og 70 på Østre linje. Av disse 128 er 34 utstyrt med veisikringsanlegg, 17 på Vestre linje og 17 på Østre linje. Alle planoverganger som ligger på offentlige veier, er utstyrt med veisikringsanlegg. 94 planoverganger uten veisikringsanlegg ligger på strekninger langs Østfoldbanene som er i drift med regulær togtrafikk. 72 av disse er i daglig bruk.

Avslutningsvis vil jeg bekrefte at jeg anser dette området som et viktig område å følge opp og har som nevnt allerede gitt flere oppdrag om temaet.

Svar:

Arbeidet med sikring og sanering av planoverganger er et prioritert område for Bane NOR. Arbeidet

gjennomføres risikobasert og i tråd med gjeldende regelverk og nasjonale føringer, med mål om å redusere ulykkesrisiko og sikre en sikker, effektiv og stabil togframføring. Antallet planoverganger i Norge er over tid betydelig redusert. I dag er det under 3 000 planoverganger på landsbasis, hvorav om lag 1 800 er i drift. Rundt 1 500 av disse ligger på strekninger med regulær togtrafikk.

På Østfoldbanene opplyser Bane NOR at antallet planoverganger de siste drøye fire årene er redusert fra 128 til 112, fordelt på 49 på Vestre linje og 63 på Østre linje. Reduksjonen skyldes i hovedsak nedleggelser. Av de 112 planovergangene på Østfoldbanene er 36 utstyrt med veisikringsanlegg. Alle planoverganger som ligger på offentlige veier, er sikret med veisikringsanlegg.

Det videre arbeidet i Bane NOR med planoverganger vil rette seg mot tiltak som gir størst mulig risikoreduksjon, herunder forbedring av siktforhold, tekniske oppgraderinger ved eksisterende sikringsanlegg og andre kompenserende tiltak der full sanering ikke lar seg gjennomføre på kort sikt. Prioriteringer vurderes løpende ut fra oppdatert risikobilde der blant annet trafikkmengde, type trafikanter, hastighet, siktforhold og lokale forhold inngår. I tillegg ses det hen til faktisk bruk og tilgjengelige økonomiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 2409**Innlevert 16. april 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 24. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kva vil statsråden gjere for at fleire ungdommar rundt om i landet kan få tilbod om tilrettelagt praktisk utdanning tilsvarande "fremtidens skole" i Vikersund?

GRUNNGJEVING:

I Vikersund har Hæhrekonsernet saman med Buskerud fylkeskommune og NAV etablert ei praktisk utdan-

ning knytt til anleggsarbeid som har lukkast i å få ungdommar som har vanskar med å mestre skulekvardagen til å ta utdanning gjennom praktisk læring. Tilbodet har gode resultat. Arbeidet med å hindre utanforskap er særskilt viktig og modellen frå Vikersund bør ha stor overføringsverdi til andre fylker. Det kan vere krevande for aktørar næringsliv som ønskjer å bidra i arbeidet mot utanforskap å etablere slike tilbod utan at det offentlege utdanningssystemet og NAV er aktivt med å legge til rette.

Svar:

Som representanten, er jeg opptatt av at ungdom lærer på ulikt vis. Jeg er derfor positiv til at fylkeskommuner samarbeider med bedrifter om opplæringen. Jeg vil imidlertid understreke at den modellen representanten viser til, bare er en av mange måter å inngå samarbeid med bedrifter på. Andre fylkeskommuner har andre modeller.

Fylkeskommunene har ansvaret for videregående opplæring og å planlegge opplæringstilbudet i sitt fylke. Det innebærer å vurdere hvilke tilbud som trengs og tilby opplæring som treffer hele bredden av elever, lærlinger og lærekandidater. Dette ansvaret ble ytterligere forsterket ved innføring av fullføringsretten høsten 2024.

Fylkeskommunene har et stort handlingsrom til å inngå ulike former for opplæringssamarbeid med bedriftene i fylket. Mitt inntrykk er at stadig flere fylkeskommuner og skoler tar i bruk dette handlingsrommet, og at fylkeskommunene deler sine erfaringer med hverandre. Hva som er en god modell, vil imidlertid variere fra fylke til fylke. Det avhenger for eksempel av tilgang på bedrifter, herunder hvilken kapasitet bedriftene har til å påta seg ekstra opplæringsansvar, skolestruktur og ikke minst hva som er elevenes behov. Selv om enkelte elevgrupper kan ha behov for et opplæringstilbud hvor mye av opplæringen foregår i bedrift gjelder ikke det alle som har utfordringer i skolehverdagen. En del vil for eksempel ha større nytte av ekstra støtte og opplæring på skolen, fremfor å komme tidlig ut i en bedrift.

Jeg er opptatt av at fylkeskommunene skal utnytte den fleksibiliteten som ligger i regelverket til å lage gode tilbud slik at flere unge kommer inn i arbeidslivet og bedriftene får arbeidskraften de trenger. Denne forventningen uttrykker jeg overfor fylkeskommunene i mine møter med dem. Dette vil jeg fortsette med fremover.

Jeg mener det er fylkeskommunene som er best til å vurdere hva som er gode tiltak for ungdommene i sitt fylke. Derfor har regjeringen fra og med 2026 innlemmet tilskuddet på 466 millioner kroner til å kvalifisere og formidle til læreplass, i rammetilskuddet til fylkeskommunene. Jeg har stor tillit til at fylkeskommunene fortsatt kommer til å prioritere arbeidet med å kvalifisere flere ungdommer til læreplass.

Fylkeskommunene har også lang tradisjon for samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten om tilrettelagt fag- og yrkesopplæring. Innenfor dette samarbeidet finnes det mange lokale samarbeidsmodeller. For å styrke innsatsen overfor utsatte unge i alderen 16 til 19 år som trenger praksisnær fag- og yrkesopplæring, ble Navs regelverk for opplæringstiltaket og mentor endret i august 2025. Endringene ble gjort nettopp for å imøtekomme ønsket om at Nav i større grad kan bidra inn med sine virkemidler overfor denne målgruppen.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at hele den norske fag- og yrkesopplæringen bygger på et samarbeid mellom skole og bedrift. Vanligvis foregår samarbeidet innenfor to års opplæring i skole med utplassering i bedrifter, etterfulgt av to års læretid i en lærebedrift. Alle fylkeskommuner samarbeider dermed allerede tett med bedriftene om læreplasser.

SPØRSMÅL NR. 2410

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 24. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvilken mulighet statsråden for å justere eller endre verneplaner rundt Bærevann på Fensfeltet uten å involvere Stortinget, og vil statsråden gjøre dette for å få fortgang i utvinning av kritiske sjeldne jordarter på nevnt område?

Svar:

Fensfeltet har Europas største dokumenterte forekomst av sjeldne jordarter. Regjeringen er opptatt av at mineralressursene i Fensfeltet forvaltes klokt og langsiktig og på en måte som gir mest igjen for landet og for områdene der forekomsten ligger. I tillegg vil utvinning bidra til tryggere forsyning av en kritisk råvare med stor betydning for industrielle verdikjeder og forsvarsindustri, herunder verdikjeder som leverer viktige innsatsfaktorer og produkter med betydning for norsk sikkerhet og beredskap.

Nome kommune har gjennomført en overordnet konsekvensvurdering av flere alternative plasseringer for industriområde og deponi. Høsten 2025 ble to alternative lokaliseringer sendt på høring: Bærevann og Nukedalen-Vindsås.

Vassdraget rundt Bærevann er omfattet av Stortingets vedtak om vern i Verneplan I for vassdrag, jf. Stortingets behandling av St.prp. nr. 4 (1972–73). Vernet er senere fulgt opp gjennom vannressursloven og de rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, fastsatt ved kongelig resolusjon 10. november 1994. Siden verneplanen er vedtatt av Stortinget, kan ikke regjeringen eller departementet endre eller oppheve vernet. Eventuelle endringer i vernestatus eller i de grunnleggende rammene for vernet vil kreve behandling i Stortinget.

Regjeringen har ansvar for å forvalte vernede vassdrag i samsvar med gjeldende regelverk. Dette innebærer at verneverdiene skal tillegges særskilt vekt også ved vurdering av andre tiltak enn kraftutbygging, i tråd med Stortingets forutsetninger. Samtidig kan det innenfor rammene av gjeldende vern være adgang til å vurdere tiltak som ikke er i strid med verneformålet, etter ordinære plan- og konsesjonsprosesser.

Kommunestyret i Nome fattet tirsdag 21. april 2026 vedtak om å be staten overta ansvaret for planprosessen gjennom en statlig plan. Regjeringen meddelte dagen etter at det skal utarbeides en statlig plan for Fensfeltet. Vi vil legge opp til en videre prosess der vi får grundige vurderinger samtidig som vi vil arbeide for så rask fremdrift som mulig. Det er den beste måten å både sikre god bærekraft og samfunnsaksept for utvinning i Fensfeltet.

SPØRSMÅL NR. 2411

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Lise Selnes

Besvart 24. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan følger statsråden opp Stortingets vedtak om kjøp av fjerntog til Rørosbanen?

blant annet for Rørosbanen kan vurderes helhetlig ifm. budsjettprosessen for 2027.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål nr. 536 datert 26. november 2025. Der orienterte jeg Stortinget om at i lys av at elektrifisering av Trønderbanen kan bli forsinket, må alternative løsninger for å dekke behovet for nye tog på Rørosbanen kartlegges. I tillegg til at økonomiske, tekniske og juridiske forhold ved bruk av ulike togtyper må vurderes helhetlig opp mot utvikling i togtilbudet på strekningen. Dette arbeidet pågår og regjeringen vil ifm. statsbudsjettet for 2027 ta stilling til om det skal kjøpes flere tog.

Videre opplyste jeg Stortinget i mitt svar på spørsmål nr. 536 om at fristen for å utløse opsjoner på korte bimodale fjerntog er mai 2026, mens fristen for å bestille flere lange bimodale fjerntog tilsvarende togene som er bestilt til Nordlandsbanen er i januar 2027. Nærmere avklaringer har avdekket at overskridelse av denne fristen ikke får konsekvenser for pris eller leveransetidspunkt. Jernbanedirektoratet har opplyst om materiellbehovet

SPØRSMÅL NR. 2412**Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 27. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Er finansministeren enig med fiskeri- og havministeren om at CO₂-avgiften for fiskeflåten ikke fungerer, og vil regjeringen sørge for å avvikle denne norske særskatten?

BEGRUNNELSE:

På møtet med Pelagisk forening i Bergen som er gjengitt av Kyst og Fjord, mottok fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss klare tilbakemeldinger om CO₂-avgiften som er innført på fiskeflåten, og som gjør at de fartøyene som har mulighet reiser utenlands for å bunkre. Denne norske særbeskatningen undergraver norske fiskeriers konkurransekraft, og kan medføre at det ikke er kommersielle muligheter på sikt til å opprettholde bunkringsanlegg langs kysten. Dette vil igjen kunne svekke norsk drivstoffberedskap. Styreleder i Pelagisk Forening, Kristian Sandtorv sa blant annet:

«Norske fiskere betaler en avgift som verken kutter utslipp eller treffer rettferdig. Den er ikke et klimatiltak, men rammer en næring som allerede har det laveste klimaavtrykket i norsk matproduksjon.»

Styremedlem i Pelagisk forening Eirin Roaldsen sa følgende:

«I stedet fr utslippskutt, fører avgiften til større utslipp og økte kostnader for de som driver i fiskeriene. Norske fiskere seiler til Shetland eller Danmark for å «grønnvaske» dieselen sin, og kanskje leverer de også råstoffet sitt i de samme havnene, i stedet for å ta det hjem til Norge. Vi har fått et avgiftsmotivert seilingsmønster i flåten – helt legitimt og fullt forståelig – med et manglende samsvar med målene for denne avgiften.»

Da fiskeri og havminister Marianne Sivertsen Næss svarte på spørsmål sa hun blant annet:

«Jeg skal være veldig åpen og ærlig med dere, og innrømme at avgiften ikke innfrir i henhold til målsetninga, som er å kutte klimagassutslippene. Jeg forstår det dere sier, at dette heller tvert imot bidrar til større utslipp, fordi man drar andre steder for å unngå CO₂-avgiften.»

Regjeringen har nå stoppet avgiften til 1. september men det er uvisst hva som skjer videre. Dette bidrar til uforutsigbare rammevilkår for flere næringer som Fremskrittspartiet mener må avklares raskt. Vi mener regjeringen nå bør signalisere at CO₂-avgiften for fiskeflåten skal skrotes.

Svar:

En grunnpilar i norsk klimapolitikk er at forurenser skal betale for sine utslipp. I dag er om lag 85 pst. av norske utslipp priset gjennom klimaavgifter eller EUs kvotesystem. CO₂-avgiften på drivstoff gjelder likt for norske og utenlandske fartøy som fyller i Norge. Avgiftssatsen differensieres etter fartøyets bruk etter bunkring. Mineralske produkter til bruk i nære farvann ilegges den generelle avgiftssatsen, produkter til bruk i fiske i fjerne farvann ilegges redusert sats, mens produkter til bruk i utenriksfart er fritatt for avgift.

Denne differensierte avgiftsstrukturen for fiskeflåten er midlertidig satt i bero. Stortinget fattet 26. mars 2026 flere vedtak om lettelser i CO₂-avgiften på mineralske produkter. Det ble blant annet vedtatt at bruk av mineralolje (diesel mv.) til fiskeflåten skulle være fritatt for CO₂-avgift frem til 1. september. Fritaket for fiske og fangst i fjerne farvann, samt til fiske både i nære og fjerne farvann, trådte i kraft fra 1. april. Fritaket for fiske i nære farvann vil tre i kraft fra 1. mai. For de to førstnevnte gruppene fantes det etablerte avgrensninger og avgiftskoder i skatte- og avgiftsregelverket, som muliggjorde at disse stortingsvedtakene kunne tre i kraft fra 1. april. For fiske i nære farvann fantes det ikke tilsvarende avgrensninger i regelverket. Det var derfor strengt nødvendig å utsette ikrafttreddelsen av stortingsvedtaket til 1. mai.

CO₂-avgiften gir lavere utslipp ved at det blir mer lønnsomt å redusere forbruket av fossilt drivstoff. Det kan skje gjennom tekniske og operasjonelle tiltak for mer drivstoffeffektiv drift, økt bruk av biodrivstoff eller overgang til alternative energibærere som elektrisitet, LNG og biogass. Avgiften gir også nødvendige langsiktige signaler til utvikling av klima- og miljøvennlig teknologi.

Fiskeflåten kompenseres for en betydelig del av kostnadene ved CO₂-avgiften gjennom kompensasjonssordningen under Garantikassen for fiskere. Ordningen bidrar til å opprettholde aktivitetsnivå og lønnsomhet, samtidig som insentivene til mer klima- og miljøvennlig drift beholdes. Det er først og fremst for den havgående fiskeflåten at CO₂-avgiften kan ha uønskede virkninger, som økt bunkring i utlandet med tilhørende karbonlekkasje. Dette skyldes at den havgående flåten ofte opererer med kort avstand til utenlandsk havn, og derfor kan redusere drivstoffutgiftene gjennom bunkring i utlandet når prisforskjellene er tilstrekkelige. Satsen på mineralolje til bruk i fjerne farvann er imidlertid relativt moderat (1,11 kroner per liter i 2026 frem til det midlertidige avgiftsfritaket fra 1. april). Hensynet nettopp til karbonlekkasje

var bakgrunnen for at Stortinget i 2026 vedtok en saktere opptrapping av avgiften enn planlagt. Stortinget har også vedtatt å øke kompensasjonsordningen til 640 mill. kroner i 2026 og å innføre en mellomomsats for fiske som foregår i både nære og fjerne farvann. Dette vil bidra til å gjøre det mer attraktivt å bunkre i Norge.

Norge er ikke alene om å ha CO₂-avgift på drivstoff i fiskeflåten. På Island er avgiften på over 2 kroner per lit-

er, uten noen kompensasjonsordning. At norske fiskefartøy og andre fartøy bunkrer i utlandet, er ikke nytt. Dette foregikk også før innføringen av CO₂-avgiften og omsetningskrav for biodrivstoff. Det er likevel indikasjoner på at omfanget av slik bunkring har økt de siste årene. Dette kan innebære lengre seilingsdistanser, høyere globale utslipp og mindre effektiv ressursbruk. Det er uheldig og er noe regjeringen ønsker å fremskaffe mer informasjon om.

SPØRSMÅL NR. 2413

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø

Besvart 24. april 2026 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Mener statsministeren at denne praksisen er i tråd med direktoratenes rolle som faglige forvaltningsorganer, og hvilke konkrete grep vil regjeringen ta for å sikre tydelig politisk styring og hindre at direktorater selv tar ideologisk og verdipolitisk lederskap?

BEGRUNNELSE:

Over tid har det utviklet seg en praksis der flere av regjeringens underliggende direktorater fremstår som pådrivere i verdimeslige og ideologiske spørsmål som normalt hører hjemme i den politiske sfæren. Dette skjer gjennom veiledere, uttalelser, økonomiske prioriteringer og samarbeid med eksterne aktører som går utover en klart avgrenset faglig forvaltning.

Blant eksempler som har vakt oppmerksomhet, er Utdanningsdirektoratets offentlige fordømmelse av KrFs forslag om bruk av prideflagg, samt direktoratets valg av organisasjonen Sex og Politikk som sentral aktør i utformingen av seksualundervisningen i skolen. Dette reiser spørsmål ved hvor grensen går mellom faglig rådgivning og normativ politikkutforming.

Videre har Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet utarbeidet og promotert en omfattende kjønnsveileder med tydelige normative føringer, herunder aktiv markedsføring av veilederen før høringsprosessen var avsluttet. Det har også blitt reist kritikk mot enkelte tilskuddsprioriteringer som mange oppfatter som svakt forankret i direktoratets kjerneoppdrag.

Når direktorater på denne måten tar en selvstendig rolle i verdipolitiske spørsmål, utfordres det grunnleggende prinsippet om at slike avveininger skal ligge hos folkevalgte organer og ansvarlige statsråder. Direktorat

er ment å iverksette vedtatt politikk, ikke å fylle et politisk rom gjennom egne vurderinger dersom den politiske styringen er uklar.

Svar:

Direktoratene fastsetter ikke egen politikk, men har ansvar for å gjennomføre vedtatt politikk gjennom myndighetsutøvelse, tjenesteyting samt styring og oppfølging av underliggende nivå. Samtidig har direktoratene en faglig rolle som innebærer å innhente, bearbeide, utvikle og formidle kunnskap innenfor egne fagområder, herunder som faglig rådgiver for departementene og som kompetanseorgan overfor sektor og allmennhet. Direktoratene har, i likhet med andre statlige myndigheter, et selvstendig ansvar for å etterleve Norges menneskerettslige forpliktelser og relevant nasjonal lovgivning, herunder likestillings- og diskrimineringsloven. Det tilligger hvert direktorat å vurdere hvordan regelverket etterleves på sitt ansvarsområde.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) peker i rapporten Tydeligere, men fortsatt under press (2024) på at tett og til dels økende samhandling mellom departementer og direktorater kan stille særlige krav til tydelig rolleforståelse, herunder ivaretagelse av direktoratenes faglige uavhengighet. Samtidig understrekes det i rapporten at det er høy bevissthet i både departementer og direktorater om betydningen av klare roller, faglighet og at departementene ikke skal gripe inn i direktoratenes faglige vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2414**Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 23. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva mener statsråden er årsaken til reduksjonen i antall passasjerer, og hva vil han gjøre for at veksten vi har hatt i antall passasjerer fortsetter å øke?

BEGRUNNELSE:

Over mange år har det vært en imponerende vekst i antall passasjerer på Vestfoldbanen. Den årlige veksten har vært markert, med unntak av perioden med pandemi.

I flere perioder har tilbudet til passasjerene vært dårlige. I perioder har Vy satt inn fem vogner i stedet for ti. Bare unntaksvis har Vy supplert med buss for å unngå at passasjerene må stå trangt store deler av reisen. Liten setekapasitet har vært spesielt belastende for pendlere, som bruker mange timer hver uke på tog.

Fra 2024 til 2025 var det en reduksjon i antall passasjerer på 3,4 prosent. Ved stasjonene nord i fylket, som har kortest pendlevei til Oslo, er reduksjonen i antall reisende på mer enn 6 prosent.

Man kan tenke at det er en grense for hvor mange passasjerer jernbanen naturlig kan ta med seg, men fallet har åpenbart en sammenheng med tilbudet passasjerene får. Evig eies et dårlig rykte, heter det. Det er viktig å sette inn tiltak slik at reisende opprettholder tilliten til jernbanen før det dårlige ryktet fester seg.

Svar:

Ifølge Jernbanedirektoratet falt antall reiser på linje R11 Eidsvoll-Skien med to prosent i 2025 sammen-

lignet med året før. Trafikkutviklingen på Vestfoldbanen var positiv frem til sommeren, men planlagt totalbrudd i Drammen medførte buss for tog over lengre tid. Dette bidro til en nedgang på seks prosent i sommermånedene, og utviklingen forble svak utover høsten. Ifølge direktoratet vurderer Vy at langvarig buss for tog førte til at flere reisende valgte privatbil, og at det er krevende å få dem tilbake.

Jernbanedirektoratet peker videre på betydelige utfordringer med materielltilgang på Østlandet som har medført redusert kapasitet på flere avganger og dermed et mindre attraktivt togtilbud for de reisende. Erfaringer viser at suppleringsbusser har begrenset effekt, blant annet på grunn av vesentlig lengre reisetid og kapasitetsutfordringer i veinettet i rush. Togkundene i rushtid velger heller å gå på et tog med trengsel fremfor å benytte seg at et supplerende busstilbud.

Jernbanedirektoratet følger opp leveranse kvaliteten tettere, og Norske tog og Vy har etablert en tiltaksplan for å bedre materielltilgjengeligheten. Leveranse kvaliteten på RE11 har bedret seg den siste tiden, og ytterligere forbedringer forventes fremover, blant annet gjennom tekniske tiltak, økt verkstedkapasitet og innfasing av nye regiontog i 2027.

Mye tyder også på at passasjerene er på vei tilbake: For 2026 viser tellinger i togene på Vestfoldbanen en positiv utvikling. Både januar og februar har et høyere reisevolum enn tilsvarende periode i fjor.

SPØRSMÅL NR. 2415**Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 24. april 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at studentene som er ofre for konkurs skal få tilbud om å slutføre studiene ved Universitetet i Tromsø?

BEGRUNNELSE:

Det ligger an til at stortingsflertallet går i mot å utvide lånemulighetene til studentene som er ofre for konkursen ved Pilot flyskole. Statsråden sa i stortings-

debatten at hun synes det er problematisk å gi utdanningsstøtte til studenter som går på ikke-akkreditert utdanning. Hun har også uttrykt frykt for at studentene skal få for stor studiegjeld.

Dette kan statsråden løse ved å åpne for at studentene kan få tilbud om å slutføre studiene ved universitetet i Tromsø, enten på økonomiske vilkår som ordinære studenter, eller at de betaler skolens kostnader.

Svar:

Pilot Flight Academy AS (PFA) begjærte oppbud og konkurs 2. januar. PFA hadde aktive studenter på én utdanning, Integrert trafikkflygerutdanning (120 studiepoeng, stedbasert). Utdanningen var akkreditert av NOKUT etter fagskoleloven, samtidig som PFA var Approved Training Organisation (ATO), godkjent av Luftfartstilsynet, for å kunne tilby pilotopplæring i tråd med internasjonalt regelverk.

Jeg viser til mitt svar 9. mars 2026 knyttet til representantforslag 122 S (2025–2026) om tilrettelegging for studentene fra PFA, der jeg beskrev mulige løsninger. Studentene kan søke opptak til en utdanningsinstitusjon med tilsvarende utdanning i Norge som er akkreditert av NOKUT, og som gir rett på utdanningsstøtte fra Lånekassen.

en. Det er i så fall opp til den aktuelle institusjonen å vurdere om studentene kan tas opp etter deres opptakskrav og om studenten kan få godkjent de delene av utdanningen som studenten har gjennomført ved PFA, i den nye utdanningen. Studentene kan også søke seg til et opplæringsstilbud som ikke er akkreditert av NOKUT. De vil i så fall ikke ha rett til utdanningsstøtte fra Lånekassen.

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) tilbyr i dag en treårig bachelorutdanning i luftfartsfag. Jeg viser til at de tidligere studentene ved PFA kan søke på denne utdanningen i det ordinære opptaket. Dersom de oppfyller opptakskravene og blir rangert høyt nok til å få tilbud om en studieplass, kan de få opptak. UiT vurderer selv kapasiteten på sine utdanninger innenfor sitt økonomiske handlingsrom. Pilotutdanningen er en ressurskrevende utdanning med en omfattende opptaksprosess, og 24 studenter blir per i dag tatt opp årlig. Det er viktig at alle søkere konkurrerer på like vilkår om disse plassene.

Jeg viser avslutningsvis til behandlingen av representantforslag 122 S (2025–2026), jf. Innst. 179 S (2025–2026), som ble debattert i Stortinget 14. april 2026 og votert 21. april 2026. Regjeringens oppfølging av saken tar utgangspunkt i Stortingets behandling av denne saken.

SPØRSMÅL NR. 2416

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølberg

Besvart 24. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Etter at Go-Ahead overtok vedlikeholdsansvaret på Sørlandsbanen sommeren 2025, har regulariteten falt kraftig, det har vært over 2 500 innstillinger, og inspeksjoner har avdekket et stort antall alvorlige og sikkerhetsskrittiske vedlikeholdsavvik.

Vurderer statsråden at disse forholdene – alene eller samlet, eller eventuelt andre forhold – utgjør et mislighold av trafikkavtalen som kan gi grunnlag for å heve avtalen med Go-Ahead?

Svar:

Det er ingen tvil om at de mange kanselleringene på Sørlandsbanen den siste tiden har vært svært krevende for passasjerene. Go-Ahead Norge har leveranseforplik-

telser iht. trafikkavtalene som er inngått med staten ved Jernbanedirektoratet. I andre halvår 2025, og hittil i 2026, har leveranse kvaliteten på togtilbudet på Sørlandsbanen vært vesentlig dårligere enn forutsetningene i trafikkavtalen.

Jernbanedirektoratet følger Go-Aheads leveranser tett og vil fremover videreføre oppfølgingen. Basert på Go-Aheads tiltaksplan for å oppnå stabil drift på Sørlandsbanen, forutsetter Jernbanedirektoratet at leveranseforpliktelsene i trafikkavtalen oppfylles i resterende avtaleperiode frem til desember 2027. Det foreligger ingen planer fra Jernbanedirektoratets side om å terminere kontrakten på et tidligere tidspunkt. Fra desember 2027 er det Vygruppen som skal trafikkere linjene i Trafikkpakke 1 Sør.

Jeg viser også til mine svar på tidligere spørsmål nr. 2233, nr. 2182, nr. 2140, nr. 2107, nr. 1996, nr. 1782, nr. 1457 og nr. 1112 om Sørlandsbanen.

SPØRSMÅL NR. 2417

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 23. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Fiskarane i Oslofjorden har i praksis fått yrkesforbod i minst ti år, og i statsbudsjettet er det sett av pengar for å kompensera for bortfall av inntekt. Det er også sett av 100 millionar kroner til naturrestaurering, og i samband med dette har klima- og miljøministeren uttalt at alle fiskarar som søker sannsynlegvis vil få støtte.

Kvifor får eg nå høyra at dei fleste fiskarar som søker får avslag, og kan det bes om tal og fakta på søknader og svar?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til sak på nrk.no publisert 8. januar 2026 med overskrifta:

«Fiskerne står først i køen når millionene deles ut».

Svar:

Som stortingsrepresentant Fiskaa skriver er det i 2026 satt av nær 100 millioner kroner til naturrestaureringstiltak for Oslofjorden. Miljødirektoratet har nå fordelt midlene til totalt 64 prosjekter i nedbørsfeltet til Oslofjorden. Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til et bedre vannmiljø i elver, innsjøer og kystvann. I år er naturrestaurering og andre naturforbedrende tiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt høyt prioritert. Dette er først og fremst en gladsak for Oslofjorden, og med de 64 prosjektene som får tilskudd vil vi få en merkbart bedre tilstand i fjorden.

Arbeidet med å bedre Oslofjordens tilstand har pågått i flere år, og det har blitt innført flere kraftfulle tiltak for å redde fjorden. Blant annet ble det 1. januar i år innført tre nullfiskeområder i Oslofjorden. Fiskeforbudet er viktig for at økosystemet i fjorden skal hente seg inn igjen. Samtidig fører et slikt forbud til at flere yrkesfiskere ikke kan fortsette sitt arbeid. Fiskere har mye kompetanse om fjorden, og derfor oppfordret vi fiskere til å søke om

gode restaureringsprosjekter, slik at de kan bidra med sin kompetanse i arbeidet med å restaurere fjorden. I utlysingen av tilskuddsmidler oppfordret vi også ulike fagmiljøer til å samarbeide slik at prosjektene ble så gode som mulig. Da Miljødirektoratet fikk inn alle søknader i januar kunne vi se at det var et stort engasjement for tilskuddsordningen, og det var positivt å se at det var flere samarbeidsprosjekter.

Av de totalt 64 prosjektene som får tilskudd for restaureringstiltak i Oslofjorden var det seks samarbeidsprosjekter som inkluderer fiskere. Blant annet har Færder fiskemottaks prosjekt «Få bort spøkelsesteiner i Oslofjorden», allerede kontakt med flere fiskere som skal bidra med å rydde fjorden. Opplæringskontor for fiske og fangst Hvaler SA har fått innvilget søknad til prosjektet «Pilot for opprydding av marint avfall Oslofjorden», hvor oppryddingen skal utføres av yrkesfiskere. I andre prosjekter, som i Marinreperatorenes prosjekt «Renere sjøbunn Oslofjord Nord», er Sør-Norges Fiskarlag aktivt med for å bemanne prosjektet. Totalt sett er det derfor flere fiskere som får tilskudd. De seks samarbeidsprosjektene får tildelt totalt 41,5 millioner kroner av de 90,1 millioner kronene som ble tildelt.

Den store potten i år, antall søkere og omsøkte midler i fjor, ga grunn til å anta at alle som søkte om restaureringstiltak ville få tilskudd. Det kom imidlertid inn søknader som langt oversteg rammene for ordningen. I lys av dette måtte Miljødirektoratet, for de søknadene som falt innenfor ordningen, prioritere de prosjektene som etter direktoratets vurdering i størst grad bidrar til å redde Oslofjorden. For de fiskerne som nå ikke har fått tilskudd kan tilskuddsordningen som er under arbeid i Nærings- og fiskeridepartementet være relevant. Jeg antar det er denne tilskuddsordningen stortingsrepresentant Fiskaa sikter til når hun skriver at det er satt av penger for å kompensere for bortfall av inntekt. Nærings- og fiskeridepartementet har hatt forskrift for tilskuddsordningen på høring, og arbeider nå for å fastsette ordningen, som er

på 15 millioner kroner, til omstilling av fiskere påvirket av nullfiskeområdene.

For de fiskerne som fikk avslag på søknaden om tilskudd til restaureringstiltak er det mulighet for å klage på vedtaket, og søknaden blir da behandlet på nytt. Vi-

dere anbefaler jeg enkeltfiskere som har fått avslag på sine søknader å ta kontakt med samarbeidsprosjektene som har fått tilskudd, for å bidra inn i arbeidet med å redde Oslofjorden.

SPØRSMÅL NR. 2418

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 24. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange husstander mottok i 2025 mer enn 670 000 netto i sosialstønad inkludert alle tilleggstønader som husleie og andre utgifter, og hvor mye fikk disse husstandene utbetalt i snitt?

Svar:

Jeg har henvendt meg til SSB for å svare på representantens spørsmål.

I 2024 var det 117 husholdninger som mottok 670 000 kroner eller mer i økonomisk sosialhjelp. Gjennomsnittlig sosialhjelp blant disse husholdningene var på 796 300 kroner.

Økonomisk sosialhjelp omfatter her alt det medlemmer av husholdningen, slik den var definert ved utgangen av inntektsåret, har mottatt i økonomisk sosialhjelp i løpet av året. Økonomisk sosialhjelp omfatter bidrag og lån. Bostøtte fra Husbanken er ikke inkludert. Med husholdninger menes her privathusholdninger, studenthusholdninger inkludert.

SPØRSMÅL NR. 2419

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 24. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Stemmer det at Nav har innført ny praksis i saker med søknad om uføretrygd for ME-syke, og om så er tilfellet, kan statsråden redegjøre for den nye praksisen?

Svar:

Jeg viser til at jeg besvarte et spørsmål om saksbehandlingen i uføresaker for ME-syke fra Rødts stortingsrepresentant Seher Aydar 16. mars d.å. (Spørsmål nr. 1919 for 2025-2026). Mitt svar her vil i stor grad sammenfalle med det nevnte svaret.

De fleste som søker om uføretrygd har mottatt arbeidsavklaringspenger. I arbeids-avklaringspengeperioden avklares mulighetene for å skaffe eller beholde arbeid. Det er en aktivitetsplikt knyttet til mottak av sykepenger og arbeidsavklaringspenger. Slike aktiviteter vil typisk være å gjennomgå hensiktsmessig medisinsk behandling eller arbeidsrettede tiltak med sikte på å beholde eller skaffe seg arbeid. Behandlingskravet er dynamisk, det vil si at det er helsevesenets vurderinger og tilbud som til enhver tid danner grunnlag for å vurdere hva som er hensiktsmessig.

For uføretrygd er det et vilkår i folketrygdloven at man allerede har gjennomgått hensiktsmessig be-

handling eller andre tiltak uten at evnen til å utføre et inntektsgivende arbeid er bedret. Hvilke aktiviteter og behandling som er aktuelle mens man mottar arbeidssavklaringspenger må derfor ses i sammenheng med uføreordningens krav om hensiktsmessig behandling og arbeidsrettede tiltak.

Et behandlingstilbud må være tilpasset den enkeltes tåleevne, og det er på det rene at ME-syke kan være for syke til å nyttiggjøre seg tiltak eller gjennomgå behandling. Både lov og rundskriv tar høyde for dette.

Stortinget fattet 24. november 2022 anmodningsvedtak nr. 59:

Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverk og praksis for å sikre at man ivaretar CFS/ME-sykes rett til likebehandling med tanke på krav om hensiktsmessig behandling ved søknad om uføretrygd.

Oppfølgingen av anmodningsvedtaket er omtalt i Prop. 1S (2023–2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet (se bl.a. del II, kapittel 2655 Uførhet). Folketrygdloven skiller ikke mellom ulike diagnoser eller sykdomstilstander for rett til uføretrygd. Verken Arbeids- og velferdsdirektoratet eller departementet fant det derfor hensiktsmessig å foreslå endringer i folketrygdloven

eller forskrifter. Arbeids- og velferdsetatens rundskriv ble imidlertid endret, fordi CFS/ME tidligere hadde vært omtalt der som en egen diagnosegruppe. Dette kunne ha skapt inntrykk av at det skjedde en annen og strengere behandling av denne gruppen, og at saksbehandlingen hadde vært særlig restriktiv sammenlignet med andre diagnosegrupper. Den tidligere omtalen av CFS/ME ble derfor fjernet i 2023.

I etterkant av Stortingets anmodningsvedtak ble det også innført en endring i samarbeidsrutinene i Arbeids- og velferdsetaten slik at viktigheten rundt en god dialog mellom de lokale kontorene og NAV Arbeid og ytelser (enheten som fatter vedtakene) er kommet tydeligere fram. Det er også etablert en kunnskapsbank som inneholder råd som er i samsvar med Helsedirektoratets nasjonale veileder, og som etatens saksbehandlere benytter seg av. Denne oppdateres når nye retningslinjer fra Helsedirektoratet publiseres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst om at det ikke har vært noen endringer praksisen med søknader om uføretrygd for ME-syke utover det som framgår ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 2420

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 27. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Regjeringen omtaler digitalisering som et viktig virkemiddel for bosetting i distriktene.

Hvilke konkrete digitale tjenester eller løsninger mener statsråden i dag faktisk gjør det enklere å bo og arbeide i Finnmark, og hvilke nye tiltak planlegges for å styrke bosetting gjennom digital infrastruktur?

BEGRUNNELSE:

Digitalisering omtales ofte som et sentralt virkemiddel for bosetting og samfunnsutvikling i distriktene, og dette gjentas også i regjeringens nordområdestrategi. Samtidig opplever mange kommuner i Finnmark at digitalisering i praksis først og fremst handler om sentralisering av tjenester, økt avstand til offentlig forvaltning og færre lokale arbeidsplasser. Representanten ønsker å få klarhet i hvilke digitale løsninger regjeringen mener faktisk fungerer bosettingsfremmende i Finnmark i dag, og

hvilke nye grep som planlegges. Er digitalisering et reelt distriktpolitisk virkemiddel, eller er det i hovedsak et begrep som brukes retorisk uten tilhørende konkrete tiltak som gjør det enklere å bo, arbeide og etablere seg i nord.

Svar:

Regjeringen la i 2024 frem nasjonal digitaliseringsstrategi Fremtidens digitale Norge, der det fremgår at digitaliseringen skal gi innbyggere en enklere og tryggere hverdag, gjøre næringslivet mer konkurransedyktig og forbedre offentlig sektor. Regjeringens grunnleggende mål er å skape et tryggere og mer rettferdig Norge med muligheter over hele landet.

Digitalisering av offentlige tjenester vil bidra til at innbyggere kan få tilgang til digitale tjenester uavhengig av hvor i landet de bor og jobber. Dette kommer spesielt innbyggere i spredtbygde områder til gode, som på denne måten kan motta tjenester og samhandle digitalt der de

oppholder seg, fremfor å møte fysisk opp ved et kontor. Spesielt i områder med lange avstander, som Finnmark, gjør digitalisering av tjenester det enklere å bo og arbeide.

Det betyr at innbyggere i Finnmark kan få de samme tjenestene fra for eksempel NAV og Helsenorge som i resten av landet. Innenfor helse- og omsorgstjenestene skal både innbyggere og personell ha sikker tilgang til relevant helseinformasjon når de trenger det. Teknologi og digitale samhandlingsløsninger skal bidra til å opprettholde eller bedre kvaliteten i behandlingen av pasienter og brukere, og legge til rette for medvirkning.

Digitalisering og bruk av ny teknologi skal gjøre det enklere for innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner å samhandle med offentlig sektor. De skal oppleve sammenhengende og helhetlige digitale tjenester, uavhengig av hvem som tilbyr dem. Derfor benytter virksomheter i offentlig sektor digitale fellesløsninger som dekker felles behov, nasjonale registre, nasjonale arkitekturprinsipper, standarder mv. Eksempler på fellesløsninger er ID-porten for pålogging til offentlige tjenester eller Altinn for digital dialog mellom næringslivet, privatpersoner og offentlige etater. Sentrale nasjonale registre som benyttes i digitaliseringen i offentlig sektor er Kontakt- og reservasjonsregisteret, Folkeregisteret og Matrikkelen.

Kommunesektoren samordner seg i stadig større grad og har gjennom KS og KS Digital utviklet digitale tjenester kan tilbys til innbyggere på samme måte uansett hvilken kommune innbyggeren tilhører. Eksempler

på dette er digital tjeneste for innsending av bekymringsmelding til barnevernet, digital søknad om sosialhjelp eller digitalt ledsagerbevis.

En forutsetning for å kunne tilby gode digitale tjenester over hele landet er en solid digital grunnmur. God mobil- og bredbåndsdekning er først og fremst viktig for den enkelte innbyggeren skal kunne delta fullt ut i samfunnet, men er også viktig for utviklingen av næringslivet og for at offentlig sektor skal få størst mulig nytte av digitaliseringen. Tilgang til mobilnett med høy hastighet er viktig ikke bare der folk bor, men også der folk jobber og ferdes. Regjeringens mål er at alle husstander i Norge skal ha tilgang til mobilnett med høy hastighet. Nye tjenestetilbud og bruksområder basert på fiber og 5G-mobilteknologi er i rask utvikling, og det gir grunnlag for å løse oppgaver på nye måter som gir økt verdiskaping og produktivitet. Det er med på å redusere ulempene av lange avstander.

Økt arealdekning for mobilnett er blant annet viktig for landets beredskap og sikkerhet.

Digitalisering kan bidra til å styrke den nasjonale sikkerhets- og beredskapsevnen. Effekter som kan oppnås med digitaliseringen, er blant annet forbedret samhandling i totalforsvaret, og med allierte. I tillegg kan digitaliseringen bidra til raskere og mer helhetlig situasjonsforståelse og styrket evne til å håndtere sammensatte trusler og annen sikkerhetstruende virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2421

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 27. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Flere kommuner i Finnmark melder at dagens virkemidler gjennom Husbanken ikke i tilstrekkelig grad dekker de reelle kostnadene ved boligbygging i nord.

Vil statsråden vurdere økt eller mer målrettet bruk av Husbankens ordninger i nordområdene?

BEGRUNNELSE:

Flere kommuner i Finnmark har over tid meldt om manglende boligbygging som følge av høye byggekostnader, lavt privat marked og begrenset tilgang på egnede finansieringsordninger. Husbanken er statens viktigste virkemiddel for å sikre boligetablering der markedet ikke

fungerer, men det er rapportert at dagens ordninger ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for de særskilte kostnads- og risikoforholdene i nordområdene.

Formålet med spørsmålet er å få avklart om regjeringen vurderer Husbankens virkemidler som tilstrekkelige for Finnmark, og om det er aktuelt å tilpasse eller styrke ordningene slik at kommunene faktisk får bygget boliger som er nødvendige for bosetting, rekruttering til samfunnskritiske tjenester og gjennomføring av regjeringens egen nordområdestrategi.

Svar:

Tilgang til egnede boliger er en viktig forutsetning for bosetting, rekruttering av arbeidskraft og utvikling av lokalsamfunn i hele landet. Regjeringen er opptatt av å legge til rette for økt boligbygging i hele landet, og målet om å sette i gang bygging av 130 000 nye boliger innen 2030 ligger fast.

Utviklingen i nord må også ses i lys av den økte betydningen nordområdene har for Norge. Den sikkerhetspolitiske situasjonen, større geopolitiske spenninger og økt interesse for naturressurser gjør regionen strategisk viktig. Dette er bakteppet for regjeringens nordområdestrategi, som vektlegger en helhetlig tilnærming der næringsutvikling, infrastruktur, bosetting og offentlige tjenester ses i sammenheng. Robuste lokalsamfunn forutsetter tilgang til boliger som gjør det mulig å tiltrekke og beholde arbeidskraft.

Jeg er enig med representanten i at Husbanken er en viktig statlig aktør i boligpolitikken. Husbankens viktigste oppgaver er å forebygge at folk blir vanskeligstilte på boligmarkedet, bidra til at flere kan skaffe og beholde en egnet bolig, og å støtte kommunene i deres boligpolitiske arbeid. Husbanken har en rekke økonomiske virkemidler som bidrar til å oppnå disse målene. Regjeringen er opptatt av at virkemidlene også treffer kommunene i nord godt, og vi følger derfor utviklingen i boligmarkedet i Nord-Norge tett. Vi innhenter fortløpende erfaringer og innspill fra Husbanken og fra kommunene i regionen.

Regjeringen har også styrket Husbankens rolle de siste årene. For 2026 er lånerammen satt til 34 milliarder kroner. I 2026 er arbeidet med lokal boligutvikling i Nord-Norge styrket, blant annet gjennom tettere oppfølging og økt tilstedeværelse. Husbanken skal bidra til bedre samhandling mellom kommuner, statlige aktører og næringsliv for å stimulere til boligutvikling i nord. Videre skal Husbanken prioritere 1 milliard kroner av lånerammen til kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6.

Samtidig arbeider regjeringen med tiltak for å redusere byggekostnader generelt og gjøre boligprosjekter mer forutsigbare. Forenkling og effektivisering av plan- og byggesaksprosesser er prioritert, og Direktoratet for byggkvalitet er styrket for å bidra til dette arbeidet. Det pågår også arbeid med lov- og forskriftsendringer for mer effektiv saksbehandling og færre mangelfulle byggesøknader. I tillegg arbeides det med å forenkle og modernisere byggeteknisk forskrift (TEK17) og bedre kunnskapsgrunnlaget om kostnadsdrivere i byggenæringen.

Skal vi lykkes med boligpolitikken, må vi også ha et godt bilde av hva boligbehovet faktisk er. Boligbehovsanalyser kan gi kommuner og regioner et viktig kunnskapsgrunnlag for å vurdere om det bygges nok boliger – og om boligtilbudet er variert nok til å møte ulike behov. Derfor jobber vi med å videreutvikle verktøy og analyser som kan styrke kommunal boligplanlegging og bidra til bedre samordning på regionalt nivå.

SPØRSMÅL NR. 2422

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 27. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at statsråden har valgt å avgrense utredningen av kompenserende tiltak til fjernvarmesektoren, og vil statsråden ta initiativ til at også øvrige berørte næringer, herunder aktører innen varmepumper, solenergi, ildsteder, vedproduksjon og bygningsmessig energieffektivisering, omfattes av det videre utredningsarbeidet?

BEGRUNNELSE:

Energiministeren har varslet en utredning av kompenserende tiltak for fjernvarmesektoren som følge av re-

duisert elavgift, med planlagt ferdigstilling i løpet av 2026. Bakgrunnen er at sektoren har fått svekket lønnsomhet og konkurransekraft. Etter energiloven kan prisen på fjernvarme ikke overstige prisen på elektrisk oppvarming. Når elavgiften reduseres, faller dermed også pristaket for fjernvarme. Dette svekker investeringsinsentivene i nye prosjekter og øker risikoen for at eksisterende anlegg utkonkurreres av elektrisk oppvarming.

Det fremstår imidlertid som inkonsekvent at regjeringen kun utreder kompenserende tiltak for fjernvarmesektoren. Innføringen av Norgespris og redusert elavgift har tilsvarende negative markedseffekter for andre grønne næringer, herunder varmepumpebransjen, solcel-

leverandører, vedprodusenter og aktører i byggebransjen som arbeider med energieffektivisering.

Samtidig leverer disse aktørene mange av de samme samfunnsnyttige funksjonene som fjernvarmesektoren: De reduserer behovet for direkte elektrisk oppvarming, avlaster kraftsystemet i perioder med høy effektbelastning og styrker forsyningssikkerheten.

Byggebransjen står allerede i sin mest alvorlige krise siden finanskrisen. Tiltak som redusert elavgift og innføring av Norgespris forsterker denne utviklingen ved å svekke lønnsomheten i energieffektiviseringstiltak. Flere aktører i solenergibransjen har gått konkurs det siste året, deriblant en av Norges største leverandører av solceller, Solcellespesialisten.

I motsetning til fjernvarmesektoren har disse næringene ikke blitt kompensert ved innføringen av

Norgespris. Behovet for kompenserende tiltak som også omfatter disse aktørene, er derfor minst like stort.

Svar:

Fjernvarme spiller en viktig rolle i energisystemet vårt og er gjenstand for særskilte reguleringer. Fjernvarme muliggjør utnyttelse av ulike energikilder, som overskuddsvarme fra avfallsforbrenning og industri. Uten fjernvarme ville strømforbruket gjennom oppvarmingssesongen vært høyere, og behovet for strømnnett ville økt. Dette gjelder særlig i tettbygde områder der effektbehovet allerede er høyt. Regjeringen varslet i statsbudsjettet for 2026 en vurdering av behovet for tiltak for å opprettholde samfunnsøkonomisk lønnsom fjernvarmeproduksjon, og dette arbeidet pågår. Andre næringer vil ikke bli omfattet i vurderingen av fjernvarmesektoren.

SPØRSMÅL NR. 2423

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 27. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan forbereder statsråden regelverket og myndighetsapparatet for å kunne følge opp en eventuell konsesjonssøknad om kjernekraftverk i Taftøy næringspark i Heim og Aure kommuner?

BEGRUNNELSE:

Den 11. Februar 2026 fastsatte Energidepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Klima- og miljødepartementet på vegne av regjeringen et konsekvensutredningsprogram for kjernekraftverk i Taftøy næringspark i Heim og Aure kommuner. Et atomanlegg krever særskilte vurderinger, og det må også gjennomføres en sikkerhetsrapport i sammenheng med konsekvensutredningen.

Private aktører som får fastsatt et konsekvensutredningsprogram, må kunne anta at forvaltningen har til hensikt å behandle en eventuell søknad etter regjeringens fastsatte utredningsprogram. Dersom forvaltningen ikke har tilstrekkelig kompetanse eller regelverk i dag, vil det være rimelig å anta at regjeringen allerede har en plan, eller vil lage en plan, for å skaffe seg tilstrekkelig kompetanse til å behandle søknaden.

Vedlegg 1 til konsekvensutredningsprogrammet, «Begrunnelse for innstilling», gir en beskrivelse av aktuel-

le regelverk. Dersom dette regelverket ikke er tilstrekkelig til å kunne behandle en eventuell konsesjonssøknad etter regjeringens fastsatte utredningsprogram, vil det være rimelig å anta at regjeringen vil sørge for å oppdatere nødvendig regelverk for å kunne behandle søknaden.

Svar:

11. februar i år fastsatte Energidepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Klima- og miljødepartementet et utredningsprogram for prosjektet som Norsk Kjernekraft AS har meldt på Taftøy næringspark i Aure og Heim kommuner. I brevet heter det blant annet:

Fastsettelsen av utredningsprogrammet innebærer ikke at det tas stilling til kjernekraftproduksjon som kraftkilde i det norske kraftsystemet. Dette er en problemstilling som krever en større og bredere politisk behandling.

Kjernekraft har så langt ikke vært en aktuell kraftkilde i det norske kraftsystemet, og har dermed heller ikke vært gjenstand for konsesjonsbehandling. Atomenergiloven fastsetter et krav om konsesjon. Videre vil etablering av kjernekraft kreve konsesjon og tillatelse etter andre relevante lovverk, herunder energiloven og forurensningsloven.

Regjeringen oppnevnte i 2024 det første offentlige utvalget til å utrede kjernekraft i Norge siden 1978. Kjernekraftutvalgets vurdering er at myndighetsorganiseringen og dagens regelverk er uoversiktlig og utilstrekkelig for etablering, drift og dekommisjonering av kjernekraftverk.

Et vesentlig poeng fra kjernekraftutvalgets utredning er videre at kjernekraft i Norge ikke kan etableres som et rent kommersielt prosjekt, slik mye annen kraftproduksjon kan. Staten vil uansett bli ansvarlig for vesentlige deler av risikoen, uavhengig av om kjernekraft etableres i privat eller statlig regi, eller om det tilkobles strømmarkedet eller isoleres til et enkelt forbrukspunkt.

En revisjon av gjeldende regelverk og dagens myndighetsorganisering er omfattende prosesser som vil kreve egne utredninger, som igjen forutsetter betydelige ressurser, både økonomisk og kapasitetsmessig, fra departementene og underliggende direktorater. Det må igjen vurderes i lys av kjernekraftutvalgets utredning.

Utredningen fra kjernekraftutvalget er nå på høring og jeg ønsker ikke å trekke forhastede slutninger. Regjeringen vil etter høringen involvere Stortinget på eget måte. Den videre behandlingen av en ev. søknad om etablering av et kjernekraftverk i Heim og Aure kommuner må vurderes i lys av disse prosessene.

SPØRSMÅL NR. 2424

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag

Besvart 27. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Flere organisasjoner som over lang tid har fått støtte fordi de er nasjonale ressursmiljøer på integreringsfeltet har mistet all støtte etter at midlene ble overført til en søkbar ordning som IMDi administrerer. Dette gjelder blant annet organisasjoner som LIM, Minotenk og OMOD. Flere av organisasjonene melder at de må legges ned hvis de blir stående uten tilskudd.

Mener statsråden denne situasjonen er ønsket, og vil statsråden gå i dialog med IMDi for å undersøke om dette er oppstartsproblemer ved innføring av en ny ordning?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med statsbudsjettet for 2026 ble det gjort en omlegging av midler til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet. En rekke organisasjoner som tidligere har fått direkte tilskudd over statsbudsjettet må nå søke, og det er blitt laget en Forskrift om tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner.

Avisa Klassekampen rapporterer at flere nasjonale ressursmiljø har fått avslag på sine søknader om driftsstøtte fra IMDi, og at et slikt avslag i praksis betyr at de må legge ned virksomheten sin. Dette gjelder flere organisasjoner som er godt etablert i feltet, har fått driftsstøtte over mange år og bidrar til mangfoldet innenfor integreringsfeltet. I tillegg til organisasjonene nevnt i spørsmålet,

gjelder det også avisa Utrop, tidsskriftet Samora og stiftelsen Fargespill.

Svar:

Sivilsamfunnet og frivilligheten spiller en svært viktig rolle på integreringsfeltet. Frivilligheten bidrar til møtearenaer, aktiviteter, kvalifisering og fellesskap, og er viktige bindeledd mellom innvandrere, det offentlige og lokalsamfunnet. Arbeiderparti-regjeringen verdsetter og anerkjenner den viktige rollen frivillige organisasjoner ivaretar for integrering i byer og lokalsamfunn. Frivilligheten utgjør også en viktig beredskap på feltet, der betydelige ressurser kan mobiliseres på relativt kort tid.

I budsjettet for 2025 varslet regjeringen at tilskuddet til ressursentre og frivillige organisasjoner på integreringsfeltet skulle samles i forskrift som en søkbar ordning. Forskriften var på høring høsten 2025, og omleggingen ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2026.

Formålet med omleggingen er en mer åpen og rettferdig fordeling av midlene, og at organisasjonene konkurrerer om tilskudd på like vilkår. Det betyr at også nye organisasjoner kan motta støtte. Den nye forskriften gir et mer presist regelverk med tydeligere sammenheng mellom mål, kriterium for måloppnåelse, krav til dokumentasjon og rapportering. Når ordningen nå er forskriftsfestet, gir det også et bedre grunnlag for likebehandling, større etterprøvbarehet og økt åpenhet. Samtidig

bidrar forskriftsfestingen til å sikre at arbeidet organisasjonene utfører støtter opp under målene på integreringsfeltet og gir best mulig integrering.

Jeg er opptatt av å ivareta kompetansen som finnes i de frivillige organisasjonene på integreringsfeltet også i tiden fremover. Blant annet med en ordning som legger

til rette for likebehandling og gir nye organisasjoner mulighet til å kvalifisere for tilskudd. Det gjøres jevnlig gjennomgang av tilskuddsordningene på feltet, blant annet for å vurdere hvordan de bidrar til å nå målene i integreringspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 2425

Innlevert 18. april 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 27. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om den videre prosessen, fremdriften for arbeidet med statlig plan, hvordan Roseslottet vil bli involvert i utarbeidelsen av planen og vil statsråden bidra til at Roseslottet får forlenget dispensasjon i påvente av statlig plan?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandling av representantforslag om Roseslottet 26. mars 2026, ba Stortinget regjeringen om å gjennomføre en statlig arealplan for å hjemle unntak fra markaloven for å sikre en varig løsning for Roseslottet. Dette med bakgrunn i en konstruktiv orientering i statsrådens brev av 30. januar 2026.

I påvente av ferdigstilt plan er det nødvendig med en forlengelse av den nåværende dispensasjonen som utløper ved årsskiftet. Det er samtidig avgjørende med forutsigbarhet for Roseslottet i tiden fremover, både når det gjelder dispensasjonen, fremdrift i planarbeidet og involvering i prosessen. Etter min vurdering er det viktig at Roseslottet involveres i det videre arbeidet, slik at deres erfaringer og behov blir ivarettatt i utformingen av en varig løsning.

Svar:

Det er fortsatt kort tid siden Stortinget fattet sitt vedtak i saken, og arbeidet med en statlig reguleringsplan er foreløpig ikke i gang satt. Ved statlig plan trer Kommunal- og distriktsdepartementet inn i kommunens rolle som planmyndighet, men departementet er ikke selv forslagsstiller og den som utarbeider selve forslaget til reguleringsplan. Dette er et av spørsmålene som må avklares før arbeidet med en statlig reguleringsplan for Roseslottet kan starte.

Som planmyndighet vil departementet legge vekt på at alle relevante interessenter og aktører blir involvert på egnet måte i arbeidet med den statlige reguleringsplanen. Stiftelsen Roseslottet vil åpenbart være en relevant aktør.

Så vidt jeg er kjent med er Roseslottet avhengig av midlertidig dispensasjon fra både markalovens byggeforbud og fra arealformålet i kommuneplanen. Det er kommunen som er dispensasjonsmyndighet og dermed behandler søknader om dispensasjon etter både markaloven og plan- og bygningsloven. Her synes Oslo kommune å ha gitt midlertidig dispensasjon etter begge disse lovene som gjelder ut 2026.

Klima- og miljødepartementet orienterte i brev 10. februar 2026 Stiftelsen Roseslottet om muligheten for å søke om forlenget midlertidig dispensasjon etter markaloven, samt om at forlengelse av driften kunne kreve avklaringer også etter plan- og bygningsloven. Dersom stiftelsen søker om å forlenge de midlertidige dispensasjonene, er det Oslo kommune som skal behandle søknadene.

Kommunen vil bli involvert i planprosessen og i den forbindelse vil det være naturlig med en dialog om hvordan man i fellesskap kan bidra til en god løsning for Roseslottet.

SPØRSMÅL NR. 2426**Innlevert 18. april 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 4. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke justis- og beredskapsministeren sikret at eiendomskjøp i strategisk viktige områder ikke kan benyttes som virkemiddel for russisk påvirkning eller etterretning i Norge, når det er to år siden TV2 avdekket at dette kan være et problem?

BEGRUNNELSE:

TV2 avdekket i april 2024 at russiske borgere, med bånd til det russiske regimet, eide eiendom på strategisk viktige steder i nord. Flere av dem eide hytter som så rett ned på Bardufoss flystasjon, som blir brukt av både norske og allierte styrker.

I en ny sak fra TV2, publisert 18. april 2026, kommer det fram at Norge fortsatt mangler et effektivt regelverk som hindrer kjøp og eierskap av eiendom i strategisk viktige områder fra personer og selskaper med tilknytning til fremmede makter. Saken viser blant annet til at både PST og nordiske sikkerhetsekspertene over tid har advart mot denne typen sårbarheter, og at dette er et smutthull som ikke bare kan ramme oss selv men også våre nordiske allierte.

Daværende justisminister Emilie Enger Mehl lovet å ta grep etter avsløringene i 2024, men fremdeles har tilsynelatende ingenting skjedd. Norge har, i motsetning til blant annet Finland og Sverige, ikke innført ordninger med forhåndsgodkjenning eller tydelige begrensninger på eiendomskjøp basert på sikkerhetspolitiske hensyn.

Miljøpartiet De Grønne har over tid advart mot Russlands bruk av ikke-militære og hybride virkemidler for å påvirke europeiske land, og vi ønsker en langt mer restriktiv tilnærming til russiske interesser i Norge.

Svar:

I den urolige sikkerhetspolitiske situasjonen vi befinner oss i, er det viktig at vi har gode verktøy for å ivareta vår nasjonale sikkerhet.

Derfor ble Sikkerhetsloven § 7-6 endret for å sikre og øke kontrollen med verdier av betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. Endringen trådte i kraft i 1. juli 2023. I bestemmelsen defineres eiendommer av sikkerhetsmessig betydning som eiendommer som ut fra sin beliggenhet kan legge til rette for sikkerhetstruende virksomhet mot et skjermingsverdig objekt eller infrastruktur. Virksomheter som omfattes av sikkerhetsloven skal gjennomføre risikovurderinger av sine skjermingsverdige objekter

og infrastruktur, og varsle sikkerhetsmyndigheten eller tilsynsmyndigheten dersom egne sikkerhetstiltak ikke er tilstrekkelig for å redusere den identifiserte risikoen. Samtidig med tilføyelsen av sikkerhetsloven § 7-6 ble lovens virkeområde utvidet, slik at virksomheter som direkte understøtter våre nasjonale sikkerhetsinteresser kan omfattes av sikkerhetslovens krav.

Departementet jobber med ytterligere virkemidler som skal beskytte eiendommer som er av betydning for våre nasjonale sikkerhetsinteresser på kort sikt.

Kartverket leverte i 19. juni 2025 en konseptvalgsutredning (KVU) til Kommunal- og distriktsdepartementet om sikker registrering, lagring og deling av opplysninger for å sikre tilstrekkelig oversikt over og kontroll med eierskap til fast eiendomspliktig eierskapsregistrering. I KVUen ble det anbefalt at det bør arbeides for å få på plass en sentralisert eierskapsregistrering. I tillegg ble det gjort en innledende vurdering av en generell ordning med plikt til å søke tillatelse til kjøp av visse eiendommer, kalt «ervervskontroll». Det innebærer en generell søknadsordning for erververe som ønsker å kjøpe eiendom i Norge, og som kommer fra land utenfor EU/EØS. En eventuell løsning som foreslått i KVUen vil være klar på noe lengre sikt.

SPØRSMÅL NR. 2427**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl****Besvart 23. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at ID-tyveri ikke er prioritert i lov om fri rettshjelp, og vil justis- og beredskapsministeren ta initiativ til endringer for å sikre bedre rettsvern for ofre for økonomisk vold og svindel?

BEGRUNNELSE:

Retts hjelp tiltakene har de siste årene registrert en betydelig økning i antall henvendelser fra personer som er utsatt for ID-tyveri og økonomisk vold.

Forskningsprosjektet SODI ved UiO har undersøkt hva som kjennetegner ID-misbruksakene til retts hjelp tiltakene. Rapporten viser at ID-misbruk oftest utøves av en nærstående. I disse sakene er det også et viktig kjønnsperspektiv: Rundt 80 prosent av kvinner som er utsatt for identitetskrenkelse, er svindlet av en nærstående.

Svindel i nære relasjoner skjer ofte som en del av et større voldsbilde med fysisk, psykisk og seksuell vold, hvor de utsatte tvinges til å gi fra seg BankID til voldsutøver. I andre saker kan den utsatte ha gitt fra seg BankID til partneren på grunn av mangelfull språk- og systemforståelse.

Til tross for at gjelden er et resultat av ID-misbruk eller voldsutøvelse, holder bankene svindelofrene ansvarlig for låneopptakene. Dette resulterer i fraværdommer, utleggstrekk i lønn og ytelser, og begjæring om tvangssalg av den utsattes bolig. Regelverket er komplekst, og det er stor variasjon i hvordan finansinstitusjonene tolker lovverket i slike saker.

I tillegg rapporteres det at bankene ofte legger vekt på status i straffesaken – og dermed feilaktig anvender et strafferettslig beviskrav i sivile saker. Samtidig er det ikke omfattet av bistandsadvokatens oppdrag å bistå med håndtering av den sivilrettslige delen av mishandlings-saken.

Uten fri rettshjelp, er det en overhengende fare for at svindelutsatte urettmessig holdes ansvarlig for store pengebeløp. Det ligger i sakens natur at de som har blitt utsatt for økonomisk svindel, ikke har mulighet til å betale for advokattjenester i saken sin.

Retts hjelpsutvalget la til grunn at behovet for rettshjelp i ID-misbrukssaker ville avta etter hvert som rettstilstanden ble avklart, men utviklingen har vist det motsatte. Likevel ble ikke disse sakene inkludert da rettshjelpsloven ble endret i fjor.

ID-misbruk og svindel er et økende samfunnsproblem som har livsruinerende konsekvenser for de utsatte. Tilgang på juridisk bistand er et viktig grep for å ivareta of-

rene og å holde bankene ansvarlig for å anvende regelverket i tråd med lovgivers intensjon.

Svar:

Innledningsvis vil jeg fremheve at vold og overgrep er et alvorlig samfunnsproblem og et likestillingsproblem. Kvinner utsettes i langt større grad enn menn for vold og overgrep fra partner. Økonomisk vold, ofte i form kontroll over partnerens penger, eller å tvinge noen til å ta opp lån inngår som en av flere former for vold i nære relasjoner. Andre former for vold i nære relasjoner er av fysisk, psykisk og seksuell karakter. I mange tilfeller opptrer de ulike voldsformene i kombinasjon. Regjeringen har satt i verk en rekke tiltak for å forebygge og bekjempe vold og overgrep mot kvinner og jenter. Regjeringen fremmet i desember 2023 en egen opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner for perioden 2024 til 2028. Opptrappingsplanen inneholder 122 tiltak med mål om å forebygge bedre, avdekke flere saker og straffeforfølge med høy kvalitet. Implementeringen av tiltakene i planen er godt i gang og en statusrapport for arbeidet ble offentliggjort i juni 2025. Opptrappingsplanen er en viktig byggestein i regjeringens helhetlige arbeid for å øke tryggheten i samfunnet. Planen legger til rette for mer målrettet forebygging, bedre hjelp til og beskyttelse av utsatte og mer effektiv straffeforfølgning og oppfølging av utøvere. I saker om vold i nære relasjoner, herunder økonomisk vold, gis det alltid fritt rettsråd for å vurdere forhold av betydning for anmeldelse, jf. rettshjelpsloven § 11 første ledd nr. 5.

Når det gjelder rettshjelp i saker om ID-tyveri, viser jeg innledningsvis til mitt svar 10. mars 2025 på spørsmål fra stortingsrepresentant Helge Andre Njåstad om samme tema. Regjeringen har nå, gjennom at det er fremmet to lovproposisjoner, fulgt opp de viktigste forslagene i Retts hjelpsutvalgets utredning, NOU 2020: 5 Likhet for loven. Retts hjelpsutvalget skriver i utredningen punkt 23.9 at utvalget har vurdert å foreslå rett til rettshjelp i saker om bestridelse av krav etter ID-tyverier. Når utvalget ikke valgte å foreslå det, var det blant annet begrunnet med at sakenes alvorlighet varierer mye, og at utvalget ikke så grunn til å behandle slike saker annerledes enn andre tilfeller hvor personer settes i gjeld som følge av bedrageri. Utvalget anbefalte derfor at disse sakene mer hensiktsmessig skulle vurderes etter skjønnsbestemmelsene i rettshjelpsloven. Regjeringen har i tråd med utvalget ikke foreslått å gjøre saker om ID-tyveri til en prior-

itert sakstype etter rettshjelpsloven. Departementet viser i Prop. 103 L (2024-2025) Endringer i rettshjelpsloven mv. (prioriterte sakstyper for rettshjelp mv.) punkt 14.4 til at disse sakene skal vurderes etter skjønnsbestemmelsene i rettshjelpsloven, og at det etter omstendighetene og

unntaksvis kan innvilges rettshjelp. Jeg antar at det kan være aktuelt i de mer alvorlige sakene.

Avslutningsvis viser jeg til at finansavtaleloven styrker forbrukernes vern ved misbruk av elektronisk signatur i forbindelse med finansavtaler.

SPØRSMÅL NR. 2428

Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 27. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden fremlegge økonomiske beregninger av samfunnskostnadene ved lange ventetider for pasienter som står sykmeldt i påvente av operasjon i det offentlige helsevesenet, sammenlignet med kostnadene ved å benytte tilgjengelig kapasitet hos private aktører for å gjennomføre nødvendige inngrep raskere?

BEGRUNNELSE:

Det er stor variasjon i hvor lenge pasienter må vente på kirurgiske inngrep i det offentlige helsevesenet. For flere typer operasjoner innebærer lang ventetid risiko for komplikasjoner, betydelige smerter og langvarig sykefravær. Samtidig finnes det private tilbydere med kapasitet som kan gjennomføre slike inngrep raskt, ofte til kostnad som tilsvarer eller er lavere enn offentlige enheter.

Fremskrittspartiet er gjort kjent med en sak der en pasient med inneklemt navlebrokk ble vurdert av fastlege til å ha behov for snarlig operasjon på grunn av fare for komplikasjoner. Likevel fikk pasienten innkalling til utredning flere måneder frem i tid. Ved å oppsøke privat sykehus ble vedkommende operert innen halvannen uke og var tilbake i arbeid etter tre uker. Dette kostet pasienten 44 000 kroner å få gjennomført. Samtidig har pasienten selv beregnet at forskjellen i sykepengekostnader alene utgjorde rundt 400 000 kroner i sparte offentlige utgifter.

Svar:

Jeg er ikke kjent med at det finnes økonomiske beregninger som sammenlikner samfunnskostnader ved sykefravær som følge av ventetid i spesialisthelsetjenesten, opp mot kostnadene ved å benytte privat kapasitet for å fremskynde behandling. Samtidig vil slike beregninger være beheftet med betydelig usikkerhet, og i stor grad

avhenge av individuelle forhold som diagnose, arbeidssituasjon og restarbeidsevne.

Regjeringens mål er å redusere ventetidene og sikre at pasienter får rask og god behandling.

I Ventetidsløftet ble det satt klare mål om at ventetidene til påbegynt helsehjelp skulle ned, og i 2026 er det satt som styringsmål for de regionale helseforetakene å redusere ventetidene videre i årene fremover, både for påbegynt helsehjelp og videre i pasientforløpet.

For å få til dette, er det nødvendig å bruke den samlede kapasiteten i helsetjenesten best mulig. Private og ideelle aktører med avtale er et viktig supplement til den offentlige kapasiteten, og pasienter skal kunne velge mellom slike tilbydere og offentlige sykehus. Regjeringen har derfor gitt føringer til de regionale helseforetakene om bedre utnyttelse av tilgjengelig kapasitet og inngåelse av flere langsiktige avtaler med private og ideelle aktører.

Kortere ventetider kan ha positive effekter for samfunnet, blant annet ved at flere kan komme raskere tilbake i arbeid. Dette er viktig både for den enkelte og for samfunnet som helhet. Samtidig er det avgjørende at prioritering i helsetjenesten skjer på en måte som er rettfærdig, faglig forankret og i tråd med etablerte prioriteringsprinsipper.

Samlet sett er regjeringens tilnærming å redusere ventetidene gjennom bedre organisering, økt kapasitet og mer effektiv ressursbruk, samtidig som prioriteringene i helsetjenesten fortsatt skal bygge på etablerte faglige prinsipper.

SPØRSMÅL NR. 2429**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 23. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Kva er status på arbeidet med flaskehalsprogram for tømmertransport på kommunale vegar som det vart løyva 25 millionar til i statsbudsjettet for 2026?

Svar:

Arbeidet med å utforme en tilskuddsordning som representanten viser til er i prosess. Med bakgrunn i at kommunale veier er et nytt område for landbruksforvaltningen, må det fortsatt regnes med å ta noe tid før det kan åpnes for søknader. Det er et mål at mest mulig av midlene som er satt av i budsjettet for 2026 til formålet skal kunne settes i arbeid i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 2430**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 24. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Franske Alstom fikk fredag et kursfall på 30 %. Deres største utfordring opplyses å være forsinkede prosjekter og skyhøy gjeld. I Norge har vi allerede følt dette på kroppen både med en havarert midtlivsoppgradering på type 72 og kraftige forsinkelser i leveranser av lokaltog.

Er statsråden bekymret over denne nyheten og hvordan selskapets finansielle situasjon kan påvirke leveransen av lokaltog ytterligere, og hva gjøres for å sikre fremdriften på de Norske kritiske leveransene av nye tog?

for anskaffelsen av nye lokaltog, og at nye tog trolig blir faset inn fra høsten 2026/vinteren 2027. I oppdatert plan fra leverandør planlegges det nå å starte innføringen av nye lokaltog i første halvår 2027. Det er risiko for ytterligere forsinkelser i innfasingen.

Statens eierskapspolitikk bygger på en klar rollefordeling mellom eier og selskapsledelsen bestående av styret og daglig leder, og at forvaltningen av selskapet er styrets ansvar. Når det gjelder konkrete risiko- og kontraktsforhold knyttet til en leverandør, er dette et forhold som håndteres av selskapets styre og ledelse.

Svar:

Innfasingen av nye lokal- og regiontog er et svært viktig prosjekt for å realisere det nye togtilbudet på Østlandet fra desember 2027, som skal sikre flere avganger for de store reisestrømmene, bedre plass om bord i togene og bedre driftsstabilitet. Innfasingen av de nye togene koordineres av Jernbanedirektoratet som del av etatens arbeid for tilbudsforbedring på Østlandet, og jeg har gitt Jernbanedirektoratet, Bane NOR, Norske tog og Entur en tydelig forventning om å prioritere dette arbeidet i oppdrag- og tildelingsbrev for 2026. Dette arbeidet følger departementet opp i dialogen med sektoren.

I Prop. 17 S (2025–2026) Endringer i statsbudsjettet 2025 under Samferdselsdepartementet ble det redegjort

SPØRSMÅL NR. 2431**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 27. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hver dag passerer den russiske skyggeflåten gjennom våre farvann. Flåten består av rustne, skrapferdige tankskip uten gyldige forsikringer, lastet til randen med olje som finansierer Putins krig i Ukraina. Norske myndigheter har mandat til å borde og inspisere skip som seiler uten gyldig flagg.

Hvor mange bording av den russiske skyggeflåten i norske farvann har skjedd siden Ukrainakrigens utvidelse i 2022 og hva tenker statsråden om muligheter for å gjennomføre sterkere kontrollregime ovenfor denne flåten?

BEGRUNNELSE:

Det siste året har EU sanksjonert den russiske skyggeflåten hardere enn tidligere. Det har ført til en strøm av potensielle miljøkatastrofer langs norskekysten. Myndighetene har mandat til å borde og inspisere disse skipene som seiler uten gyldig flagg. Vi har allerede sett tankskipet Furia drive ukontrollert i Østersjøen og Andromeda Star kolliderer i Øresund. Neste gang kan det gå enda verre. I tillegg er det problematisk at Russland kommer seg rundt sanksjonene, og på den måten opprettholder inntektene de trenger for å fortsette angrepet på Ukraina.

Svar:

Norge deler bekymringen for skyggeflåtens utbredelse med våre allierte partnere. Regjeringen jobber fortløpende med å vurdere effektive tiltak mot skyggeflåten. Vi samarbeider tett med andre land om skyggeflåten, og har gjennomført flere tiltak for å øke presset på russisk økonomi og begrense russisk handlingsrom.

Den siste tiden har enkelte av våre allierte intervenert overfor mistenkte statsløse fartøy. Når et fartøy er statsløst, innebærer dette at det ikke er en flaggstat som kan hevde rettigheter overfor eller har ansvar for skipet etter havretten. Forekomsten av slike fartøy er bekymringsfull. Det er viktig å vite hvem som har ansvar ved en hendelse på havet. Flaggstaten har både rett og plikt til å føre kontroll med at fartøyet følger internasjonale regler om sikkerhet, miljø og arbeidsforhold. Flaggstaten skal blant annet føre tilsyn, sertifisere skipet og etterforske hendelser.

Flere fartøy som vurderes å være en del av den russiske skyggeflåten, seiler i norsk økonomisk sone, dvs. utenfor vårt territorialfarvann. I likhet med andre kyststater

har Norge begrenset myndighet til å kontrollere skipsfarten utenfor territorialfarvannet. Dette følger av havretten og gjelder også ved håndtering av mistenkte statsløse fartøy. Vi har mulighet til å iverksette tiltak utenfor territorialfarvannet ved en alvorlig hendelse med akutt og alvorlig forurensning, eller fare for slik forurensning. Det har ikke inntruffet slike hendelser med fartøy som inngår i skyggeflåten. Derfor har vi heller ikke hatt grunnlag for å iverksette tiltak på bakgrunn av forurensningsfare.

Regjeringen ser nå konkret på aktuelle tiltak mot mistenkte statsløse fartøy, og har tett kontakt med våre samarbeidspartnere om hvilke vurderinger som gjøres når det iverksettes tiltak overfor slike fartøy. Det er viktig å vurdere ulike tiltak for å svekke handlingsrommet til den russiske skyggeflåten og øke risikoen ved å operere utenfor det regulerte systemet som gjelder for sjøtransporten.

Vi er samtidig opptatt av at havretten må respekteres, og at tiltak rettet mot skyggeflåten må ligge innenfor det handlingsrommet Norge og andre kyststater har etter havretten. Vi er en skipsfartsnasjon, og er avhengig av at internasjonale spilleregler overholdes.

SPØRSMÅL NR. 2432**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth****Besvart 23. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Det har kommet kritikk mot varslingssystemet i politiet, og påstander om at politiledelsen avskjediger eller omplasserer ansatte som varsler om kritikkverdige forhold.

Når vil justis- og beredskapsministeren gjøre noe med den manglende tilliten, og hvordan skal det gjøres, f.eks. evaluering av dagens varslingssystem eller andre tiltak for forbedringer?

BEGRUNNELSE:

Over tusen ansatte har sluttet i etaten de fire siste årene, noe som er det dobbelte av forrige fireårsperiode. Ti prosent av de som har sluttet mener arbeidsmiljøet har vært utløsende ifølge undersøkelse utført av Politiets Fellesforbund.

Det er uttrykt stor bekymring for hvordan politi- varslere blir behandlet, og Politiets Fellesforbund anbefaler sine medlemmer om å ikke varsle.

Regjeringen har ansvar for å sørge for at ting blir bedre, at ansatte føler seg trygge på jobb og trygge til å kunne varsle, og at man kan ha tillit til systemet.

Svar:

Det er gjennomført flere tiltak for å styrke tilliten til politiets varslingssystem. Tiltakene skal blant annet bidra til tryggere rammer for varsling og et bedre arbeidsmiljø i politiet. Et uavhengig varslingsombud ble etablert 1. juli 2024 for å sikre en profesjonell og tillitvekkende behandling av varslingssaker. Ordningen er evaluert i samarbeid med politiansattes organisasjoner og vernetjenesten, og departementet følger opp anbefalingene. Videre ble politiets varslingsrutiner oppdatert i 2025 etter et bredt partsarbeid. De nye rutinene legger opp til lav terskel for å melde fra om kritikkverdige forhold og tydeliggjør krav til god håndtering av varsler, og det er gjennomført felles opplæring i rutinene.

Ansatte i politiet skal som andre arbeidstakere ha et trygt ytringsklima, og varsling om kritikkverdige forhold ikke skal møtes med gjengjeldelse. Det skjer sjelden at ansatte i politiet blir avskjediget mv., og slike reaksjoner er forbeholdt brudd på tjenesteplikter eller alvorlige forhold. Jeg kan ikke kommentere enkeltsaker, men understreker at slike saker håndteres av arbeidsgiver og øvrige instanser på ordinær måte.

SPØRSMÅL NR. 2433**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth****Besvart 23. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

I et politidistrikt har ledelsen stort ansvar for et godt arbeidsmiljø, at varslingssystem ivaretar involverte og for best mulig resultat med distriktets tildelte midler. Å omorganisere en avdeling ved dårlig arbeidsmiljø kan i helt spesielle tilfeller være nødvendig. Men når det er flere avdelinger under samme ledelse med store arbeidsmiljø-utfordringer, må en undersøke om det kan være ledelsen som er grunnen.

På hvilken måte følges løsning av arbeidsmiljøproblemer opp, slik at det ikke i stedet er utfordring ved politiledelsen?

BEGRUNNELSE:

Under Haugaland og Sunnhordland politidistrikt var det 7 ansatte ved utlendingsavsnittet med omtrent 60 årlige bortvisninger og utvisninger.

Under Sør-Vest politidistrikt er det kun en ansatt igjen ved avsnittet, og kun 3 personer har blitt bortvist i løpet av første kvartal 2026.

Haugalandet har omtrent 36 000 skipsanløp hvert år. Under Haugaland og Sunnhordland politidistrikt ble det tidligere utført kontroller i samarbeid med tollvesenet.

Under Sør-Vest politidistrikt er det maksimum 10 fysiske sjøgrensekontroller i året.

Under Haugaland og Sunnhordland politidistrikt var det et godt A-krim-samarbeid med skatt, Vegvesenet og Arbeidstilsynet i Haugesund.

Under Sør-Vest politidistrikt er det i dag ingen ved Haugesund politistasjon som jobber med A-krim, og det foregår ingen oppsøkende virksomhet.

Økonomiavsnittet i Haugesund har blitt nedlagt og alle ansatte ble omplassert på 4 uker i desember 2025, med begrunnelse at det var en arbeidsmiljøkonflikt på avdelingen.

Utlendingsavdelingen har også blitt nedlagt med begrunnelse i arbeidsmiljøproblemer.

På under to måneder har politiledelsen ved Sør-Vest politidistrikt avviklet to spesialavdelinger i Haugesund, og ansatte frykter for at dette skal skje med flere avdelinger som f.eks. Organisert kriminalitet.

Svar:

Politiet skal være en trygg og god arbeidsplass. En forutsetning for et godt og velfungerende politi er et godt

samarbeidsklima mellom partene, og at lov og regelverk for dette etterleves.

Arbeidsgiver i det enkelte politidistrikt er ansvarlig for at alle ansatte har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Alle politidistriktene har egne HMS-enheter og arbeidsmiljøutvalg, og disse vurderer ulike tiltak for oppfølgingen av arbeidsmiljøet.

Politiets organisering er også arbeidsgivers ansvar, men slik at endringer i organiseringen må forhandles med ansattorganisasjonene. I vurderingen av hensiktsmessig organisering tas det ulike hensyn, herunder kompetansesammensetning og hva som totalt sett er best for å løse politiets oppdrag. Også arbeidsmiljøforhold kan unntaksvis tas i betraktning i denne sammenheng.

Ansatte i politiet skal også ha et godt ytringsklima, og regjeringen er opptatt av at det skal være trygt for ansatte i politiet å si fra om uønskede hendelser og kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Politietatens uavhengige varslingsombud ble derfor opprettet 1. juli 2024. Ombudet ble etablert av departementet i samarbeid med de ansattes organisasjoner i politiet.

SPØRSMÅL NR. 2434

Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 29. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Det er krevende for verft å stille store bankgarantier og låse opp likviditet. Dette gjør at bygging av standardfartøy i Norge kan utfordre verftenes finansielle tilstand. Flere tiltak kan iverksettes, deriblant forskjellige kontraktsformat.

Kan statsråden avklare om regjeringen vil oppfordre Forsvarsmateriell til å benytte Progressive Title-prinsippet i anskaffelsen av de inntil 28 standardiserte fartøyene?

BEGRUNNELSE:

Progressive title-løsninger kan gi staten sikkerheten den behøver, samtidig som garantikostnader og utfordringer reduseres for verft. Progressive title vil gi kjøperen, altså staten, gradvis eiendomsretten til skipet etter hvert som det bygges og betalinger gjøres.

Svar:

Regjeringen er kjent med problemstillingen som reises i spørsmålet. Det er avgjørende å holde kostnadene nede, ifm. både bygging og drift av de standardiserte fartøyene, slik at vi kan realisere ambisjonen om antall fartøy i langtidsplanen. Konkurransen er et sentralt virkemiddel i denne sammenheng. Regjeringen legger til rette for bredest mulig deltagelse i konkurransen og oppfordrer Forsvarsmateriell som anskaffelsesmyndighet, til å utforme kontraktsvilkår som bidrar til målsettingen om bred deltagelse i konkurransen fra norsk industri.

SPØRSMÅL NR. 2435**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 27. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

En av grunnleggerne av et USD-milliard-fond i India valgte i fjor å investere over 10 mill. kr. i en norsk bedrift. Til tross for at han har besøkt Norge to ganger i fjor og nå har søkt langtidsvisum for å delta på styremøter annenhver måned i bedriftens lokaler i Midt-Norge, så fikk han kun visum for en måned av ambassaden.

Harmonerer dette med ønske om å tilrettelegge for at utenlandske investorer satser i Norge, og har regjeringen valgt samme praksis for utstedelse av Schengen-visum som EU (se min henvisning i begrunnelsen)?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den pågående debatten om hvordan Norge tilrettelegge for personer som kommer til Norge på lovlig vis og for å bidra fra første dag.

Jeg viser også til følgende annonsering fra EU-kommisjonen av 22.04.2024:

“European Union adopts more favourable Schengen visa rules for Indians”.

I annonseringen står blant annet følgende:

“According to the newly adopted visa “cascade” regime for India, Indian nationals can now be issued long-term, multi-entry Schengen visas valid for two years after having obtained and lawfully used two visas within the previous three years. The two-year visa will normally be followed by a five-year visa, if the passport has sufficient validity remaining. During the validity period of these visas, holders enjoy travel rights equivalent to visa-free nationals.

This decision comes in the context of strengthened relations under the EU-India Common Agenda on Migration and Mobility, which seeks comprehensive cooperation on migration policy between the EU and India, with facilitation of people-to-people contacts being of key aspect due to the importance of India as a partner for the EU.”

Selv om jeg har forståelse for at statsråden ikke kan kommentere enkeltsaker, så gjelder problemstillingen jeg tar opp hvordan vi som nasjon velger å behandle og tilrettelegge for de som kommer til Norge for å satse eller bidra økonomisk positivt fra første dag.

Jeg er blitt tilsendt søknad og resultat for grunnleggerne av et USD-milliard-fond i India som i fjor valgte å investere over 10 mill. kr. i en norsk bedrift. Til tross for at han har besøkt Norge to ganger i fjor og nå har søkt langtidsvisum for å delta på styremøter annenhver måned i bedriftens lokaler i Midt-Norge, så fikk han kun visum for en måned av ambassaden.

Svar:

Norge er som kjent medlem av Schengen-samarbeidet. Vi anvender samme regelverk for visumutstedelser som øvrige Schengen-land, inkludert «kaskade»-modellen, vedtatt i april 2024, altså at indiske statsborgere som lovlig har benyttet to Schengen-visum i løpet av de tre foregående årene, skal innvilges Schengen-visum med gyldighetstid for to år.

Ambassaden i New Delhi behandler søknader om visum fra India. Søknader om visum er underlagt forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt. Jeg kan derfor vanskelig kommentere enkeltsaker. Jeg har heller ikke hatt mulighet til å gå inn i saken det her refereres til, da jeg ikke har kjennskap til hvem det gjelder. Jeg uttaler meg derfor på generelt grunnlag.

Samtidig vil jeg gjøre oppmerksom på at visumsøkere kan klage på vedtak fattet av utenriksstasjonene. Utlendingsdirektoratet er klageinstans i disse sakene.

Jeg har for ordens skyld informert ambassaden i New Delhi om dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 2436**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 24. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kan statsråden avklare i hvilken grad regjeringen vektlegger de nasjonale ringvirkningene, både i freds- og krisetid, i anskaffelsen av de standardiserte fartøyene, og oppgi hvilke kriterier statsråden antar vil vektlegges tyngst?

BEGRUNNELSE:

Produksjonskapasitet og evne til å vedlikeholde og reparere eget materiell, deriblant skip er avgjørende i konfliktsituasjoner. En kontraktsprosess fra regjeringens side for anskaffelse av nye standardfartøyer for forsvaret, som ikke hensynstar dette, men eksempelvis kun vurderer på ting som pris og eksempelvis krav til klima, er uklokt.

Norsk innhold bør være et viktig kriterium i anskaffelsen av de standardiserte fartøyene. Norsk evne til å vedlikeholde og reparere, både i krise og fred, likeså. Et 'local content'-tankesett bør vurderes, da dette kan muligens bidra til å maksimere både det private og det offentliges verdiskaping som følge av investeringen.

Svar:

Stortinget har lagt til grunn at bygging av fartøyene baseres på nasjonal konkurranse, og at det er mål om mest

mulig aktivitet innenlands, ved utvikling, bygging og vedlikehold av fartøyene.

Av hensyn til norsk sikkerhet og beredskap er det nødvendig å ha nasjonal evne til å vedlikeholde og understøtte Sjøforsvarets fartøy. Det er derfor en målsetting å ha nasjonal kompetanse til å designe, utruste og vedlikeholde marinefartøy. Slike kapasiteter kan også støtte opp om allierte operasjoner og tilstedeværelse i våre nærområder. Det legges opp til at anskaffelse av en standardisert fartøysklasse skal skje i nært samarbeid med norsk industri.

En suksessfaktor for produktet og prosjektet er at fartøyene som utvikles får frem det beste av kosteffektiv og relevant teknologi fra norsk industri. Regjeringen har en uttalt ambisjon om at den standardiserte fartøysklassen, basert på et norsk produkt fra vår maritime industri, sammen med vår forsvarsindustri, skal bli en standard på tvers av allierte nasjoner. Dette kan bidra til industriutvikling og gi muligheter for eksport.

Forsvarets behov vil alltid være styrende, og vi må holde oss innenfor den totale økonomiske rammen for langtidsplanen. En investeringsbeslutning skal fremmes til Stortinget etter en helhetlig vurdering av hva som gir mest sikkerhet for Norge. Vi har stor tro på at norsk maritim industri og norsk forsvarsindustri klarer å levere gode og konkurransedyktige fartøy til Forsvaret. Det er avgjørende å holde kostnadene nede, i forbindelse med både bygging og drift av fartøyene - for å realisere ambisjonen om antall fartøy i langtidsplanen.

SPØRSMÅL NR. 2437**Innlevert 19. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 27. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Riksrevisjonen slår i Dokument 3:8 (2025–2026) fast at barn og unge ikkje får hjelp i tide, at bustad avgjer tilbodet, og kallar manglande styring og kapasitet kritikverdige. I praksis står barn i lange køar, også gjennom PP-tenesta, utan reelt høve til å velja type behandling. Me i Fremskrittspartiet har varsla om dette i årevis.

Kva heilt konkrete tiltak vil statsråden no setja i verk for å rydda opp, og når kan Stortinget forventa reell betring i kapasitet og valfridom?

GRUNNGJEVING:

Riksrevisjonen dokumenterer i Dokument 3:8 (2025–2026) alvorleg svikt i tilgangen til hjelp for barn og unge med psykiske plager og lidingar. Rapporten viser at mange ikkje får hjelp i tide, at tilbodet varierer sterkt etter bustad, og at Helse og omsorgsdepartementet har mangla tilstrekkeleg styring og oversikt. Dette blir vurdert som kritikkverdig. Konsekvensane er alvorlege, både for borna det gjeld og for samfunnet over tid.

I praksis inneber dette at barn og familiar blir ståande lenge i kø, ofte gjennom skulen og PP tenesta, utan å få eit reelt og tilpassa behandlingstilbod, eller høve til å velja den typen behandling som passar best for barnet sitt behov.

Når tidleg hjelp uteblir, aukar risikoen for at psykiske plager utviklar seg til meir alvorlege lidingar, med konsekvensar for skulegang, deltaking og framtidig helse.

Fremskrittspartiet har over lang tid, og ved gjentekne høve i Stortinget, varsla om nettopp denne utviklinga. Partiet har åtvara mot å fjerna behandlingsskapasitet og valfridom innan rus og psykiatri utan å sikra at fullverdig erstatning er på plass, og peika på risikoen for meir venting, mindre treffsikker hjelp og større geografiske skilnader.

Riksrevisjonen sine funn viser no at desse åtvaringane var reelle.

Når staten sitt eige kontrollorgan slår fast at situasjonen er kritikkverdig, er det naudsynt å få klarlagt både kva statsråden no vil gjera for å retta opp svikten, og kvifor dei vedvarande åtvaringane frå Fremskrittspartiet ikkje blei tekne på alvor før problema fekk utvikla seg til det Riksrevisjonen no dokumenterer.

Svar:

Riksrevisjonens rapport er et viktig bidrag til å rette innsatsen dit den trengs mest, og regjeringen tar funnene på alvor. Barn og unge med psykiske plager og lidelser skal få god og tilgjengelig hjelp, uavhengig av hvor de bor.

Samtidig vil jeg minne om at dette er utfordringer som har bygd seg opp over tid, og under flere regjeringer. Riksrevisjonen la allerede i juni 2021 fram Dokument 3:13 (2020–2021) om psykiske helsetjenester, basert på data fra perioden 2015–2020 da Frp var en del av Solberg-regjeringen. Den rapporten pekte på mange av de samme strukturelle problemene vi ser i dag: geografisk variasjon i tilbudet, mangelfulle styringsdata, og at én av ti kommuner manglet behandlingstilbud til barn og unge utover fastlege. Det ikke riktig at advarslene har vært oversett. Tvert imot er det nettopp på grunnlag av denne erkjennelsen at regjeringen i 2023 la fram en tiårig opptrappingsplan for psykisk helse, med mål om å styrke feltet permanent med 3 milliarder kroner fram til 2033. Så langt er feltet styrket med om lag 1,2 milliarder kroner.

Målet er at alle innbyggere skal ha tilgang til kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus. Andelen kommuner med slikt tilbud til barn og unge har økt fra 55 prosent i 2024 til 72 prosent i dag. Kommunenes inntekter er styrket med 300 millioner kroner, og i 2026 opprettet vi en ny tilskuddsordning på 60 millioner kroner i friske midler til kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus i kommunene. Samlet er det bevilget om lag 429 millioner kroner til lavterskeltilbud og utrulling av ACT, FACT og FACT Ung i 2026-budsjettet. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å foreslå hvordan kommunene fra 2027 kan støttes bedre i å planlegge og implementere slike tilbud. Helseyskepleiere har en sentral rolle i å oppdage psykiske plager tidlig, og for å sikre raskere hjelp planlegger regjeringen en nasjonal prøveordning med henvisningsrett for helseyskepleiere til BUP.

Antall henvisninger til psykisk helsevern for barn og unge har økt kraftig, i enkelte regioner med 30–40 prosent, og veksten har vært større enn veksten i årsverk. Riksrevisjonen peker på at nesten alle henvisninger blir vurdert innen fristen på 10 virkedager, og at 87 prosent av poliklinikkene i PHBU per april 2025 hadde etablert tilbud om vurderingssamtale eller tidlig avklaring. Gjennom ventetidsløftet er gjennomsnittlige ventetider fra mars 2025 tilbake på nivået før pandemien. Regjeringen har stilt krav om at ventetidene skal ned hvert år i stortingsperioden, med mål om at de på sikt skal være kortere enn 35 dager. Jeg er likevel ikke fornøyd, og vil be de regionale helseforetakene undersøke forskjellene i avslag, ventetider og ambulante tilbud mellom helseforetak, og sette i verk tiltak der variasjonen er uønsket.

For å sikre mer helhetlige tjenester har regjeringen satt i gang arbeidet med en helsereform. Helsereformutvalget skal utrede modeller for en mer sammenhengende tjeneste. Gjennom Prosjekt X prøves det ut 14 nye samarbeidsmodeller, blant annet «En vei inn» i Vestfold, der kommune og spesialisthelsetjeneste jobber sammen i et felles psykisk helsemottak. Erfaringene tyder på at mange pasienter får hjelp tidligere, og i noen tilfeller ferdigbehandles i perioden de ellers ville stått på venteliste.

Digitale verktøy brukes på flere nivåer både i forebygging og behandling av psykiske plager og lidelser, og er et viktig virkemiddel for å redusere geografisk variasjon. Kvalitetssikret informasjon om psykiske helseplager og digitale selvhjelpsverktøy er gjort mer tilgjengelig. Digitale selvhjelpsverktøy er løsninger som brukes på egenhånd for å mestre psykiske utfordringer, gjerne i form av apper, nettsider og/eller videoer, og brukes i samarbeid med helsepersonell. De psykiske helsetjenestene tar også i økende grad i bruk digitale behandlingstilbud som veiledet internettbehandling. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å øke bruken av kvalitetssikrede digitale verktøy innen psykisk helse, og å bygge opp en digital førstelinje på Helsenorge der befolkningen enkelt kan få tilgang til kvalitetssikrede og tilpassede digitale verktøy for psykiske

helseplager. Dette vil også bidra til at de som trenger hjelp, kan få støtte digitalt både før, underveis og etter behandling.

Jeg er enig med Riksrevisjonen i at kunnskapsgrunnlaget må styrkes. Åtte resultatmål følger opp opptrapplingsplanen, Helsedirektoratet rapporterer årlig, og Sintef leverer følgeevaluering. Etter vedtak fra Stortinget skal midtveisevalueringen legges fram innen utgangen av 2027. For de kommunale tjenestene arbeides det med å få data inn i kommunalt pasient- og brukerregister og alle kommuner ventes å rapportere fra helsestasjons- og skolehelsetjenesten i løpet av høsten 2026. Å følge utviklingen tett har vært et viktig grep, da tidligere planer på psykisk helsefeltet ikke har hatt systemer for å følge med på om tiltak og prioriteringer faktisk gir ønsket effekt.

Dette er et langsiktig arbeid, men jeg mener at vi allerede ser bedring på flere områder. Ventetidene er tilbake på nivået fra før pandemien, økningen i unges selvrapporterte psykiske vansker har stabilisert seg, andelen kommuner med lavterskeltilbud har økt betydelig, og årsverkene i kommunene til barn og unge økte med 5,4 prosent fra 2024 til 2025. Samtidig ser vi at ikke alle kommuner har prioritert å bygge opp, videreutvikle og tilpasse sine tilbud, og vi har derfor vridd våre virkemidler, så vi kan følge opp at regjeringen og stortingets prioriteringer brukes til formålet. Andre endringer tar lengre tid, særlig når det gjelder styringsdata og geografisk utjevning. Midtveisevalueringen i 2027 vil gi Stortinget et samlet bilde. Jeg vil følge opp Riksrevisjonens anbefalinger systematisk og holde Stortinget orientert på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2438

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 27. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Deler statsråden bekymringen for at ytterligere innsparinger ved SUS vil gå utover pasientene og ansatte, er statsråden villig til å akseptere ytterligere reduksjoner i pasienttilbudet eller at færre pasienter får oppta en seng på SUS, og finnes det en nedre grense hvor statsråden ikke vil akseptere en økonomisk situasjon ved SUS eller kutt i tilbudet, og er det grensen nå nådd for hva statsråden vil akseptere av økonomiske problemer for SUS?

BEGRUNNELSE:

Aftenbladet skriver 17. mars 2026 at SUS-økonomien er forverret og at det må intensiveres tiltak fordi SUS ligger nesten 100 millioner bak budsjettet så langt i år- altså i årets tredje måned.

Administrerende direktør ved SUS beskriver de økonomiske utfordringene for SUS som svært alvorlige og månedsresultatet for februar viser at de dramatiske tiltakene som ble vedtatt med av styret i Helse Stavanger 14. februar 2026 ikke har hatt tilstrekkelig effekt, herunder en streng ansettelseskontroll.

Styret har også besluttet at overtid og ekstraarbeid, samt at det skal styres mot et maksimalt belegg på 85 prosent i sengepostene.

Statsråd Vestre har tidligere hevdet at Fremskrittspartiet svartmaler situasjonen ved SUS, men nå ser

vi nok en gang at selv de dramatiske innsparingstiltakene som vedtatt av styret sist ikke er nok.

Det er fortsatt betydelig usikkerhet ved om byggetrinn 2 av SUS blir realisert ettersom innsparingstiltakene foreløpig ikke har tilstrekkelig effektiv.

Fremskrittspartiet foreslo å øke budsjettrammen til helseforetakene betydelig mer enn regjeringen i vårt alternative statsbudsjett.

Svar:

Som det vises til i spørsmålet har Helse Stavanger HF et negativt budsjettavvik hittil i 2026. En viktig årsak til den vanskelige økonomiske situasjonen er en bemanningsvekst over tid utover det budsjettet gir grunnlag for. Innflytting i nytt sykehus gir i tillegg forventede økte kostnader som kommer på toppen av et for høyt kostnadsnivå. Lavere aktivitetsnivå enn budsjettet som følge av innkjøringsutfordringer ved det nye sykehuset bidrar også til det negative avviket. I økonomisk langtidsplan 2026-2030 til Helse Vest RHF er det vedtatt en overordnet innretning som tar høyde for at Helse Stavanger HF kan drifte med negative resultatkrav i perioden innenfor et samlet resultatkrav for foretaksgruppen som minimum må være i balanse. Dette skal gi sykehuset tid til å tilpasse seg den nye driftssituasjonen etter at det nye sykehuset på Ullandhaug er tatt i bruk.

Helseforetakene må tilpasse driften til de økonomiske rammene som Stortinget stiller til disposisjon. De store økonomiske avvikene reduserer sykehusets handlefrihet og begrenser fremtidig investeringsevne. For å få kontroll på den økonomiske situasjonen er det derfor helt nødvendig med tiltak for å tilpasse driften til de økonomiske rammene. Det er viktig at helseforetaket gjør gode

og grundige vurderinger når økonomiske tiltak skal vurderes, og at, så langt det lar seg gjøre, unngår tiltak som rammer pasienttilbudet. Helse Stavanger HF jobber med tiltak for å komme i balanse med budsjettet så raskt som mulig. Det er en forutsetning for alle tiltakene at ingen fast ansatte skal miste stillingen sin i Helse Stavanger HF.

SPØRSMÅL NR. 2439

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 24. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan landbruksministeren forklare kvifor kikkertsikter som ikkje har ekstra lys eller teknologi som går ut over å bruke eksisterende restlys, blir foreslått av departementet til å omfattast av samme regelverket som termiske siktemidler?

GRUNNGJEVING:

I eit tidligare spørsmål til landbruksministeren stilte eg spørsmål om kvifor digitalt sikte slik som til dømes ALPEX frå HIKMICRO blir lagt i samme kategorien som termiske sikter.

Eg omtalte dette som mulig manglande kompetanse på dette området i departementet som grunnlag for ministeren sitt manglande svar på dette, men fakta er at slike optiske sikter slett ikkje er "nattsikter" men utnytter eksisterande lys på samme grunnlaget som dei beste heilt vanlige tradisjonelle kikkertsiktene.

Utviklinga innan siktemidlar har gått heilt frå vanlige åpne sikter, til kikkertsikter av dårlig kvalitet og oppover til i dag ink. digitale sikter som ikkje har ekstra lyskilder men bruker tilgjengeleg lys som finnes.

At slike sikter blir omtalt i samme gata som termiske sikter, må bero på manglande kompetanse og regelrett må være feil.

Svar:

Jeg viser til tidligere skriftlige svar på spørsmål om hvorfor høringsforslaget om bruk av termiske siktemidler er utformet slik det er, og hvordan våre folkerettslige forpliktelser gjennom Bernkonvensjonen gir rammer for hvordan regelverket kan utformes. Som det også er pekt på i tidligere svar, vises det igjen til forarbeidene til vil-

tressursloven, Prop. 78 L (2024-2025), og omtalen av restlysförsterkende og termiske siktemidler.

I sin begrunnelse for spørsmålet viser representanten til at digitale restlysförsterkende sikter ikke er «nattsikter», men bruker eksisterende lys på samme «grunnlaget» som tradisjonelle kikkertsikter. I et digitalt kikkertsikte blir lyset i omgivelsene elektronisk försterket og omformet til digitale bilder som observeres av brukeren. Produsenter og forhandlere for digitale restlysförsterkende siktemidler, som for eksempel Hikmicro Alpex, omtaler selv slike digitale siktemidler som dag- og nattsikter. Jeg vil også trekke frem at slike digitale kikkertsikter gir langt bedre synlighet og fargegjengivelse for øyet ved jakt i skumring og dårlig lys, enn ved bruk av tradisjonelle optiske kikkertsikter.

I et termisk sikte skjer det også en elektronisk omforming til digitale bilder.

I et tradisjonelt optisk kikkertsikte vil derimot lys fra omgivelsene, etter å ha passert glasslinsesystemet i kikkertøret, observeres av brukeren. Dette skjer uten noen form for digital omforming av lyset. Det følger derfor av viltressursloven § 26, og lovens forarbeider, at tradisjonelle optiske siktemidler ikke er omfattet av forbudet mot restlysförsterkende og termiske siktemidler.

SPØRSMÅL NR. 2440**Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 24. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Kan landbruksministeren forklare kvifor han er imot landbruksnæringa som ynskjer bruk av termisk kikkertsikter til hjortejakt, rett og slett med bakgrunn i å kunne ta ut kvotane som vert gjevne og for å hindre store beitetap, skogstap osv for næringa, og kva grunnlag har departementet til å leggje ut ei høyring som ikkje følger grunnlaget i Stortinget sitt vedtak, som slår klart fast at termisk kikkertsikter til bruk på hjortejakt skal vere lovleg, utan muligheit for enkeltkommunar eller departement til å hindre dette?

BEGRUNNELSE:

Som landbruksminister er ministeren til for ei landbruksnæring her i landet, som har svært store plager med hjorten, som står for svært store avlingstap pga. ein skyhøg hjortebestand som egentlig er ute av kontroll.

Hjorten har breidd seg kraftig utover heile landet frå sine vanlige leveområder langs kysten, og er no eit problem også for mange innlandskommuner slik som til dømes Skjåk osv. der det vrimlar med Hjort der ein for nokre år sidan kun såg elg.

I denne samanheng har mange hjortekommuner reagert sterkt på høyringa til statsråden og departementet som forsøker å trosse Stortinget sitt vedtak om at termisk kikkertsikter fortsatt skal vere lovleg til hjortejakt, heilt utan begrensningar med utan unødvendig byråkrati, søknadar, og med muligheiter for enkelte kommuner å faktisk kunne sei nei, noko Stortinget sitt vedtak IKKJE åpner opp for.

I forarbeidet til ny viltlov var det departementet som ønska at termisk kikkertsikter skulle vere generelt forbudt å bruke, og at departementet skulle kunne kome med ei forskrift som gitt ulike grunnlag, kunne åpne opp for bruk av termisk kikkertsikter til hjortejakt, og rev og vilsvinjakt.

I saksbehandlinga og merknadane under behandlinga av saka i næringskomiteen vart det klart slått fast av eit stort fleirtal, at termisk kikkertsikter for hjortejakt skulle fortsatt vere lovleg, UTAN begrensningar av noko slag.

Med bakgrunnen til departementet og regjeringa sitt lovforslag som låg til grunn i saka til Stortinget, vart det nødvendig at Stortinget gjorde eit konkret eksplisitt vedtak, som sa at termisk kikkertsikter skulle fortsatt vere lov å bruke under hjortejakta, og at det skulle lagast ei forskrift som la dette til grunn.

Ikkje med begrensningar, der kommuner liksom må søke etter eit byråkratisk viss vass, for jakt på hjort som er kvotestyrt av kommunane etter svært strengt regelverk.

Ikkje med muligheit for at enkelte kommunar kan sei nei til at termisk kikkertsikter skal vere lovleg på hjortejakt, som i realiteten er eit brudd på Stortinget sitt vedtak som faktisk seier at termisk kikkertsikter til bruk på hjortejakt, skal FORTSATT vere lovleg.

Svar:

Som jeg har gjort rede for i svar på flere skriftlige spørsmål fra representanten, må regler om bruk av termiske siktemidler tilpasses de folkerettslige forpliktelsene Norge er bundet av. En generell åpning for bruk av termiske siktemidler vil ikke være i tråd med Bernkonvensjonens regler. Jeg vil peke på at viltressursloven § 5 stadfester forholdet til folkeretten. Loven gjelder med de avgrensningene som følger av internasjonale avtaler og folkeretten ellers. Jeg viser i denne sammenheng til mitt svar på spørsmål nr. 1592 fra representanten.

Jeg har stor forståelse for næringens ønske om å anvende termiske siktemidler under hjortejakt for å øke fellingsprosenten, og på den måten kunne redusere avlingstap som følge av beiteskader forårsaket av hjort. Derfor er det i høringsnotatet foreslått unntak fra forbudet mot bruk av termiske siktemidler ved jakt på hjort for å avverge alvorlig skade på natur- eller samfunnsinteresser. Store avlingstap grunnet hjort vil kunne være eksempel på slik skade. For å sikre at vilkårene for å gjøre unntak etter Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1 strekpunkt to er oppfylt, mener jeg det er nødvendig at Landbruksdirektoratet tar stilling til bruk av termiske siktemidler ved hjortejakt etter søknad fra en kommune. Etter denne bestemmelsen, kan det gis unntak fra forbudet for «å avverge alvorlig skade på avling, husdyr, skog, fiske, vann eller andre former for eiendom».

Videre vil jeg nevne at Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 2 krever at nærmere angitte unntak som er gjort etter artikkel 9 nr. 1 rapporteres til konvensjonens permanente komité. En søknadsordning, som nevnt i forrige avsnitt, gir forvaltningen oversikt over unntak slik at rapporteringsplikten kan overholdes. Der det er praktisk mulig, skal det rapporteres på antall individer metodene er brukt på. Også dette omtalte jeg i mitt svar på spørsmål nr. 1592. For å ivareta også denne rapporteringsplikten, er det foreslått i høringsnotatet at jegeren skal rapportere bruk av

restlysfosterkende og termiske siktemidler ved felling av hjort i Hjorteviltregisteret.

Jeg mener det er viktig at reglene er utformet i tråd med våre folkerettslige forpliktelser, samtidig som reglene skal kunne anvendes på en god måte. Jeg vil i denne sammenheng peke på at det vil bli utformet veiledning fra

Landbruksdirektoratet, slik at kommunene får en tydelig og god oppfølging om hvordan de skal gå frem for å dokumentere et eventuelt behov for å benytte et slik unntak som forskriftsforslaget åpner for. Dette vil også gjøre at de aktuelle kommunene vil bruke mindre ressurser på å få innført kommunale forskrifter.

SPØRSMÅL NR. 2441

Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 27. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden enig i at lysreguleringen på dagens bussvei bør fjernes, og er det noen bestemmelser som står i veien for å fjerne lysreguleringene på bussveien?

BEGRUNNELSE:

Aftenbladet skriver 5. april 2026 om bedre trafikkflyt i Stavanger når lysregulering tilknyttet bussveien er slått av. Hillevåg, Mariero, Vaulen, Hinna og Gausel har igjennom flere år vært preget av trafikk som en følge av trafikkregulering tilknyttet bussveien.

Svar:

Rogaland fylkeskommune, som er prosjekteier for Bussveien, er blitt forelagt spørsmålet og svarer følgende:

«Konseptet Bussvei er en del Bymiljøpakken på Nord-Jæren, og et av de fremste virkemidlene for å nå nullvekstmålet.

Hensikten med Bussveien på Nord-Jæren er å etablere et raskt, pålitelig og høykvalitets kollektivsystem for å håndtere befolkningsvekst, redusere biltrafikk, og tilby effektive reiseveier mellom Stavanger, Sandnes, Sola og Forus. Dette blir Europas lengste bussvei med egen trasé hvor reisen skal være presis, behagelig og med hyppige avganger.

Et grunnleggende premiss for konseptet er høy trafiksikkerhet og god framkommelighet for bussen. Bussveien skal oppleves som attraktiv, forutsigbar og effektiv. Signalregulering i rundkjøringene bidrar til at disse premissene kan overholdes.

I Vegnormalen N100 stilles det krav om at kryss i løsnings med midtstilte kollektivfelt skal være signalregulerte.

Hovedintensjonen for trafikksignalene er at de skifter til rødt lys for øvrig trafikk når bussen ankommer rundkjøringen, slik at sirkulasjonsområdet i rundkjøringen er fri for trafikk og

bussen kan passere uten hindringer. Da kan bussjåføren holde en jevn fart inn mot rundkjøringen uten unødvendig nedbremsing, og bidra til en presis og behagelig reise. Dette hindrer også forsinkelser og opphopning av flere busser etter hverandre som vil resultere i at konseptet med «presis» og «ofte» mister sin betydning.

Uten signaler (kun gulblink) kan busser oppleve store forsinkelser, spesielt på steder med store trafikkmengder som svinger til venstre. Da må bussen bremse ned, muligens stoppe og vike for all trafikk som skal svinge til venstre. I tillegg kan bussen risikere å bli stående i midtøya, noe som er svært uheldig både for trafiksikkerheten og framkommeligheten.

En bussveirundkjøring består i hovedsak av 6 armer – som er unormalt for en vanlig standard rundkjøring. På grunn av trafiksikkerheten er det derfor nødvendig med signalregulering i bussveirundkjøringen.

Alle signalanlegg i Bussveien er godkjent av Vegdirektoratet, siden det er de som har vedtaksmyndighet på signalanlegg i Norge, uavhengig av vegkategori.»

Med grunnlag i ovennevnte forklaring kan jeg ikke si meg enig i at lysreguleringen på Bussveien bør fjernes.

SPØRSMÅL NR. 2442**Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 27. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Den nye jernbanetunnelen i Drammen har vært åpen i lang tid, men har fortsatt ikke mobil- og nettdækning fordi Bane Nor og nettleverandørene ikke blir enige. Dette er krevende for pendlere som er avhengige av å jobbe på toget.

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at mobil- og nettdækning endelig kommer på plass til det beste for pendlerne og andre som bruker toget?

Svar:

For å adressere utfordringene med manglende nettdækning i Drammenstunnelen, og andre jernbane-

tunneler, tok jeg initiativ til et møte i oktober 2025 med Bane NOR, Jernbanedirektoratet og mobiloperatørene. På dette møtet ble viktigheten av å få på plass mobil- og nettdækning i nye jernbanetunneler, herunder Drammenstunnelen, understreket. Jeg oppfordret partene til dialog og slik dialog pågår nå mellom Jernbanedirektoratet, Bane NOR og mobiloperatørene med sikte på å komme frem til en enighet om etablering og drift av mobilnett i tunneler (inkludert Drammenstunnelen). I dette arbeidet vurderes både tekniske, juridiske og økonomiske forhold, slik at løsningene som velges er robuste, fremtidsrettede og i samsvar med gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2443**Innlevert 13. april 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 27. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ventetiden for kontrolltime etter bilforskriften § 5.3 ved flere av Statens vegvesens trafikkstasjoner nå er så lang at mange kjøretøy ikke vil kunne godkjennes og registreres før store deler av kjøresesongen er over. Statens vegvesen opplyser at kapasiteten på kontrolltime etter bilforskriften § 5.3 er begrenset av bemanningsrammer.

Vil statsråden vurdere utvidet åpningstid ved aktuelle trafikkstasjoner slik at Statens vegvesen kan møte den økende etterspørselen, særlig i høysesongen?

Svar:

Statens vegvesen har undersøkt kapasitet og tilbud på de trafikkstasjonene som har tilbud om kontrolltime etter bilforskriftens § 5.3. Volum på antall kontroller som bestilles og ventetider varierer mellom stasjonene, men det opplyses fra stasjonene med størst volum at det dels enten er ledige timer i de kommende ukene eller at man vurderer noe overtid for å øke kapasiteten i perioden

frem mot sommeren. Ved flere stasjoner tilbys det kontrolltimer som ikke gjenspeiles i det ordinære timebestillingsystemet, men som tildeles ved henvendelse. Statens vegvesen følger rutinemessig med på ventetidene for kjøretøygodkjenning generelt og vurderer fortløpende å sette inn ekstra ressurser for denne kontrolltypen ved behov.

Statens vegvesen erfarer at enkelte aktører bestiller timer, uten å møte opp til kontroll. En bil har f.eks. hatt 14 timebestillinger uten å ha møtt opp på noen av disse timene. En trafikkstasjon opplyser at det i forrige uke var 4 timebestillinger på denne kontrolltypen uten fremmøte. Slike hendelser spiser naturlig nok opp store deler av den ledige kapasiteten og gir dårlig utnyttelse av ressursene Statens vegvesen bruker på disse kontrollene.

Historisk sett viser timebestilling på denne kontrolltypen at det er størst volum i perioden april-juni. Statens vegvesen prioriterer i så stor grad som mulig å legge til rette for økt kapasitet i denne perioden. Dette er en periode som også sammenfaller med viktig trafikksikkerhetsarbeid med økt fokus på utekontroll, bl.a. kontroll

av lette og mellomtunge motorsykler. Dette er aktiviteter som ofte utføres av samme mannskap.

SPØRSMÅL NR. 2444

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 24. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden på noe tidspunkt blitt frarådet eller mottatt noen bekymringsmeldinger for jernbanestrekningen Haug-Seut fra sine fagetater eller andre, og hva gikk disse frarådingene ut på?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:2362 (2025-2026) og Dokument nr. 15:2032 (2025-2026). Jeg minner statsråd-

en om hans plikt til å besvare de spørsmål som kommer fra Stortinget. Dette har ikke statsråden gjort i mine to foregående spørsmål, så jeg ber han om å svare på det konkrete spørsmålet denne gangen.

Svar:

Dette spørsmålet er besvart gjennom svar på spørsmål nr. 2032 og nr. 2362.

SPØRSMÅL NR. 2445

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 27. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for når Farsund kommune kan forvente å få stadfestet sin reguleringsplan i Lista Renewable Industry Park (LREP)?

BEGRUNNELSE:

Offensive grunneiere i Farsund meldte oppstart av planen i 2017. Grunneierne og kommunen har over flere år brukt mye ressurser på planen sammen med Farsund kommune. Blant annet gjennom "planvasker" der landbruksareal og områder for skogsrestaurering er innarbeidet og som forvaltes på en svært god måte også i dag. Kommunestyret vedtok planen i juni 2023. Planen ligger nå hos departementet. Regjeringen har ved flere anledninger omtalt industriell symbiose og sirkulær økonomi

som en sentral satsing. Blant annet i industrimeldingen (Meld.st. 16 (2024-2025)). I samfunnsoppdraget for sirkulærøkonomi (2025) kan man lese «Bedrifter deler i større grad knappe ressurser som råvarer, energi og areal. Delmålet skal bidra til bedre utnyttelse av knappe ressurs-er gjennom særlig industrielle symbioser.». I regjeringens handlingsplan for sirkulær økonomi (2024-2025) slår man fast at Norge skal bli et foregangsland i sirkulær økonomi. Likevel kan det virke som at det er langt fra ord til handling. I andre land med tilsvarende målsetninger har denne type planer høy prioritet og får raske avklaringer. Grunneierne har over mange år jobbet med sentrale aktører som passer rett inn i regjeringens målsetning om sirkulær økonomi og industriell symbiose. Aktørene står klar, men er selvfølgelig utålmodige samtidig som grunneierne tap-

pes for likviditet for hver dag som går. Nå er det snart gått 3 år siden planen ble vedtatt i kommunestyret.

Svar:

Farsund kommune har vedtatt områderegulering for Lista Renewable Energy Park med innsigelse fra Statsforvalteren i Agder, og saken er oversendt Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse. Statsforvalteren mener at det planlagte industriområdet er i strid med nasjonale mål om bevaring av dyrka mark, naturmangfold og klima.

Behandling av innsigelsessaker har høy prioritet i departementet. Mange av sakene er imidlertid komplekse og krever grundige vurderinger og avveiiinger. I denne saken skal hensynet til lokal næringsutvikling vurderes opp mot bl.a. hensynet til naturmangfoldverdier av nasjonal og internasjonal verdi, noe som gjør saken ekstra krevende. Jeg har stor forståelse for at grunneiere og kommunen ønsker avklaring, og jeg ønsker å få avgjort saken så raskt som mulig. Jeg kan likevel ikke si noe nærmere om når et vedtak vil foreligge.

SPØRSMÅL NR. 2446

Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 27. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan jeg be om en oversikt over utviklingen i forskningsbevilgningene innen petroleum de siste fem årene (fra og med 2021, til og med 2025)?

BEGRUNNELSE:

Norsk olje og gass er vår største og viktigste næring. Det er viktig for samfunnet at det forskes videre på ny te-

knologi, samt løsninger for å øke utvinningen og kutte utslippene.

Svar:

Forskningsrådet har gitt følgende oversikt over utviklingen i forskningsbevilgningene innen petroleum de siste fem årene (fra og med 2021, til og med 2025):

	2021	2022	2023	2024	2025
Bevilgning (mill. kroner)	349,9	321,4	285,7	262,6	245,4

For årene 2021-2024 er det benyttet revidert bevilgning i perioden Forskningsrådet var nettobudsjettert. For 2025 er det benyttet bevilgning som skal dekke faktiske utbetalinger, jf. overgang til bruttobudsjettering for Forskningsrådet. Tallene inkluderer midler fra alle relevante departement i perioden.

SPØRSMÅL NR. 2447**Innlevert 18. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 24. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Mener statsråden at norske myndigheter i dag har gode nok systemer for å avdekke falske asylforklaringer og fabrikkert dokumentasjon, og vil statsråden igangsette en særskilt gjennomgang av om det eksisterer en tilsvarende «falsk asyl-industri» i Norge?

BEGRUNNELSE:

BBCs avsløringer, omtalt i Nettavisen, viser hvordan aktører i Storbritannia angivelig hjelper personer med å konstruere falske asylhistorier og skaffe uriktige bevis for å få opphold. Det dreier seg blant annet om påstander om forfølgelse på grunn av seksuell orientering, religion og politikk, støttet av fabrikkert dokumentasjon. Britiske myndigheter har varslet oppfølging av saken.

Dersom noe lignende skjer i Norge, er det svært alvorlig. Asylordningen skal beskytte mennesker med reelt behov for beskyttelse, ikke utnyttes av personer som bevisst fører myndighetene bak lyset. Saken reiser derfor spørsmål om hvor robuste norske kontrollrutiner er, om omfanget av mulig misbruk er kjent, og om myndighetene har tilstrekkelige virkemidler for å avdekke og slå ned på slike forhold.

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet er omtale i media av hvordan aktører i Storbritannia angivelig hjelper personer med å konstruere falske asylhistorier og skaffe uriktige bevis for å få opphold. Problemstillingen som omtales er ikke ny, og den er dessverre også kjent i Norge og i andre europeiske land. Jeg tar dette på det største alvor og understreker at utlendingsforvaltningen jobber kontinuerlig med å sikre best mulig beslutningsgrunnlag i asylsaker.

Det er nødvendig med en kontrollert, bærekraftig og rettferdig innvandring for å bevare tilliten til både rettsstaten og velferdsstaten. Irregulær migrasjon og misbruk av utlendingsregelverket er utfordringer som setter dette systemet på prøve. Regjeringen vil derfor jobbe langs fire hovedspor for å hindre uønsket innvandring: i) Reform av asyl- og migrasjonssystemet, ii) Bekjempe misbruk og kriminalitet, iii) Sikre mer bærekraftig familieinnvandring og iv) Styrke retur og tilbakevending.

Jeg mener at norsk utlendingsforvaltning jobber godt og grundig med å sikre korrekte beslutninger i asylsaker. UDI foretar asylintervju med en grundig gjennomgang av asylsøkernes identitet og historie, og de

samarbeider også tett med politiet. Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) bistår med grundig og oppdatert kunnskap fra søkerens opprinnelsesland, og UDI og UNE kan få bistand fra norske utenriksstasjoner dersom det er behov for nærmere undersøkelser i søkerens hjemland.

I tildelingsbrevene til UDI og UNE for 2026 er «manglende avdekking av uriktige eller tilbakeholdte opplysninger tidlig i prosessen som øker faren for misbruk av systemet», identifisert som én av flere hovedutfordringer. UDIs interne prioriteringer skal legge til rette for at misbruk av systemet motvirkes, og UDI skal bl.a. tilrettelegge for god samhandling om identitetsarbeid mellom virksomhetene på utlendingsfeltet. Det er viktig med konsentrert og felles innsats i ID-arbeidet så tidlig som mulig i saksløpet, både fra politiet, utenriksstasjonene og UDI. Der det viser seg at det likevel er gitt tillatelser på grunnlag av uriktige opplysninger, vurderes tilbakekall av tillatelsene. UDI skal særlig rette innsatsen mot tilbakekall i bl.a. saksporteføljer med pågående og systematisk misbruk og i saker hvor det er oppgitt uriktig asylgrunnlag. Dette følges opp i styringsdialogen departementet har med UDI.

Jeg vil også fremheve at det er nødvendig med felleseuropeiske løsninger for å sikre en tilstrekkelig kontrollert innvandring. Den europeiske Pakten for migrasjon og asyl, som skal implementeres i sommer, innebærer at regelverket på området styrkes og endres. Deler av regelverkene i Pakten er bindende for Norge og vil, etter behandling i Stortinget, gjennomføres i norsk rett. De nye reglene vil gjøre asyl- og migrasjonssystemet mer effektivt samlet sett og styrke kontrollen med yttergrensene. I hovedtrekk er reglene i tråd med Norges ønske om å redusere sekundærbevegelser og misbruk av asylsystemet, samt en mer effektiv saksbehandling. Videreutviklingen av felles IT-systemer i Schengen-/Dublin-samarbeidet vil styrke grense- og migrasjonskontrollen, både i Norge og i resten av Europa.

SPØRSMÅL NR. 2448**Innlevert 17. april 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 27. april 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å legge til rette for økt produksjon av solenergi på tak, fasader og «grå» areal, og vil regjeringen vurdere å gi kommuner mulighet til å pålegge utbyggere installering, deling og lagring av solenergi ved større utbyggingsprosjekter?

BEGRUNNELSE:

Behovet for mer fornybar kraft øker, samtidig som flere deler av landet opplever press på kraftbalansen og begrensninger i strømmettet. Økt produksjon av solenergi på tak, fasader og andre allerede utbygde eller «grå» arealer kan gi et viktig bidrag til energisikkerhet, redusere tap i nettet og støtte opp under klima- og energimålene. Slike løsninger kan ofte realiseres raskere og med mindre naturinngrep enn annen kraftutbygging.

Flere kommuner er i gang med prosesser for å kartlegge potensial og sette egne mål for økt lokal produksjon av solenergi. Samtidig har kommunene, med unntak av egen bygningsmasse, begrenset handlingsrom til å pålegge smarte energiløsninger og lokal energiproduksjon som solenergi. Etterslep på implementering av EU-lovgiving, samt en energilovgivning i rask endring har også stor betydning for kommunenes handlingsrom. Det er avgjørende at regjering ser på hvordan kommunenes handlingsrom kan utvides, og sørger for at energilovgivningen legger til rette for at potensialet som finnes i lokal solenergi kan realiseres.

Svar:

Regjeringen har iverksatt en rekke grep for å bidra til økt utbygging av solkraft i Norge. Våren 2024 la regjeringen frem en tiltaksplan for solkraft, og viktige virkemidler er styrket, herunder investeringsstøtte gjennom Enova og Husbanken.

I perioden 2022–2024 har Enova utbetalt om lag 500 mill. kroner i støtte til installasjon av solcelleanlegg gjennom sine støtteprogrammer. I tillegg ble det gjennom Husbanken i perioden 2024–2025 gitt over 150 mill. kroner i støtte til installasjon av solceller i utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem. Enova anslår videre at det høsten 2022 ble tildelt om lag 400 mill. kroner i støtte til solcelleanlegg gjennom energitilskuddsordningen for næringslivet. Samlet sett er det dermed gitt i overkant av 1 mrd. kroner i støtte til installasjon av solcelleanlegg i perioden 2022–2025.

Regjeringen har også gjennomført flere regelverksendringer for å legge bedre til rette for utbygging av solkraft. Høsten 2023 ble det innført en delingsordning for fornybar strøm for kunder på samme eiendom, og fra 1. januar i år trådte en ny delingsordning tilpasset næringssområder i kraft. Ordningene bidrar til økt lønnsomhet gjennom fritak fra nettleie og elavgift. Videre innførte regjeringen i 2024 regler som gjør at husholdninger kan selge egenprodusert kraft til en verdi på inntil 15 000 kroner per år uten å skatte av inntekten. Dette volumet dekker produksjonen av solkraft for de fleste husholdninger. Regjeringen har også besluttet at byggeprosjekter i statlig sivil sektor skal inkludere lokal fornybar energiproduksjon der dette er lønnsomt.

Regjeringen legger til rette for produksjon av solenergi gjennom energikravene i byggteknisk forskrift. Kravene gjelder nasjonalt, og har virkning i alle kommuner. Et forslag til ny bestemmelse om solenergi i byggteknisk forskrift var på høring sommeren 2025. Høringsnotatet presenterte to alternative forslag: Et krav om at større yrkesbygg skal være tilrettelagt for fremtidig montering av solenergianlegg, og et krav om at større yrkesbygg skal ha solceller eller annen lokalprodusert energi, jf. Stortingets vedtak nr. 934, 16. juni 2023. Forslag til flere grep i energikravene i byggteknisk forskrift for å bidra til økt energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon ble sendt på høring 5. februar i år. Forslaget innebærer at energikravene for nye bygg får ny innretning, og for eksisterende bygg er det foreslått krav som er mer tilpasset det som kan være lønnsomme oppgraderinger. Endringene vil gi utbyggerne større handlingsrom til å oppfylle kravene til energieffektivitet med ulike løsninger og teknologier, og legger mer til rette for bruk av for eksempel varmepumper, solenergianlegg og fjernvarme. Kommunal- og distriktsdepartementet følger opp dette og det vil bli gjort en samlet, helhetlig vurdering av innspillene til begge høringene før endringer vedtas.

Når det gjelder solkraft på grå arealer, mener regjeringen at utbygging av solkraft bør skje der forholdene ligger til rette for det. 1. juli 2025 innførte regjeringen en nedre effektgrense på 10 MW for når utbyggingen av bakkemonterte solkraftverk krever konsesjon. Prosjekter opp til og med 10 MW behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven. Dette innebærer bl.a. at reglene om konsekvensutredning og de øvrige kravene til gjennomføring av planprosess skal følges. Den kommunale planprosessen gir kommunene god mulighet til å se utbyggingen av bakkemonterte solkraftverk i sammenheng

med den øvrige kommunale arealforvaltningen herunder disponeringen av grå arealer.

SPØRSMÅL NR. 2449

Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 27. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvilke kilder ligger til grunn for – og hvordan har departementet resonnert seg frem til – konklusjonen om at «Departementet oppfatter likevel resultatene fra innbyggerhøringen dithen at innbyggerne er mer opptatt av at Hadelandskommunene er samlet i ett fylke, enn hvilket fylke kommunene er samlet i» i Prop 34LS?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens forslag om endring av fylkestilhørighet for Gran kommune fra Innlandet til Akershus, jf. Prop. 34 LS. Regjeringen manøvrer seg i proposisjonen en manøver rundt at innbyggerundersøkelsen viste at et flertall på 51 % av respondentene vil Gran skal bli Innlandet. Dette i et forsøk på å skaffe seg et snev av folkelig forankring og legitimitet for forslaget om å flytte kommunen. Det gjør regjeringen ved bruk av et annet spørsmål i innbyggerundersøkelsen, på følgende måte:

«Departementet oppfatter likevel resultatene fra innbyggerhøringen dithen at innbyggerne er mer opptatt av at Hadelandskommunene er samlet i ett fylke, enn hvilket fylke kommunene er samlet i.»

Dette er et resonnement som det ikke finnes spor av i Sentios rapport fra innbyggerundersøkelsen. Det finnes heller ingen spor av et slikt resonnement i Gran kommunes saksutredning. Ei heller finnes det spor av dette resonnementet i Statsforvalteren i Innlandet sin utredning av saken. Det synes ikke å ha vært foretatt en vekting eller prioritering mellom spørsmålene, slik departementet her gjør.

Dette er et resonnement som ikke lar seg forklare logisk, da premisset som legges for spørsmål nr. 2 i innbyggerundersøkelsen utelukker en slik slutning som departementet trekker. Videre bygges resonnementet på at to av tre svaralternativer på det spørsmålet departementet benytter seg av, tas til inntekt for det synspunktet departementet ønsker at man skal kunne lese ut av spørsmålet. Det vises herunder til Nettavisens omtale av denne

saken: <https://www.nettavisen.no/nyheter/ordforer-avslort-i-e-post-beklager/s/5-95-2982408>

Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på hvilke kilder som er lagt til grunn, og hvordan departementet har resonnert seg frem til denne konklusjonen. Hvordan det er resonnert har blitt etterspurt tidligere, men statsråden besvarte da spørsmålet ved å vise til proposisjonen uten at det ble gitt noe svar på resonnementet bak konklusjonen, jf. Dokument nr. 15:1545. Dette er i tråd med hvordan statsråden har besvart de fleste spørsmålene om Prop 34LS – på en unnvikende måte som i det vesentligste bare parafraserer innholdet i proposisjonen. Sett i lys av avsløringene og informasjonen i saken hos Nettavisen, forventer jeg at statsråden nå svarer på det han blir spurt om.

Svar:

Representanten har stilt et liknende spørsmål tidligere, jf. skriftlig spørsmål nr. 1545, som representanten selv henviser til. I mitt svar på spørsmål nr. 1545 har jeg blant annet henvist representanten til departementets vurdering slik den fremgår av Prop. 34 LS, fordi grunnlaget for departementets vurderinger fremgår av proposisjonen.

Departementet har tatt utgangspunkt i det samlede resultatet fra innbyggerundersøkelsen, slik det ble presentert av Sentio i deres vurdering. Når det gjelder innbyggernes syn på spørsmålet om fylkestilhørighet, svarte 7 av 10 innbyggere i innbyggerundersøkelsen at det er «viktig» eller «litt viktig» at Gran, Lunner og Jevnaker kommuner tilhører samme fylke. I det samlede resultatet svarer 49 prosent at de ønsker at Gran fortsatt skal tilhøre Innlandet, og 45 prosent svarer at de ønsker at Gran skal tilhøre Akershus. Dette resultatet, som innebærer at flere av respondentene ønsker at Gran fortsatt skal tilhøre Innlandet fremfor Akershus, fremgår av proposisjonen.

Som det også fremgår av proposisjonen, vurderer departementet at det ikke foreligger et klart og tydelig ønske fra innbyggerne om et fylkesbytte. Departementet

oppfatter likevel resultatene fra innbyggerhøringen dithen at innbyggerne er mer opptatt av at Hadelandskommunene er samlet i ett fylke, enn hvilket fylke kommunene er samlet i.

Til slutt vil jeg gjenta at departementets vurdering er basert på alle relevante forhold i saken. Innbyggernes mening er ett av disse forholdene, som er vurdert sammen med andre relevante momenter i saken.

SPØRSMÅL NR. 2450

Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug

Besvart 27. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å utvikle en helhetlig nasjonal strategi for å tiltrekke og ta i bruk internasjonal kompetanse, og sikre bedre samordning mellom stat, kommune og arbeidsgivere i møte med økende konkurranse fra andre nordiske land?

BEGRUNNELSE:

Norsk næringsliv og offentlig sektor har et økende behov for kompetanse. Samtidig er konkurransen om kvalifisert arbeidskraft internasjonalt blitt skjerpet.

Flere nordiske land har utviklet mer målrettede nasjonale satsinger for å tiltrekke internasjonal kompetanse. I Norge finnes det enkelte tiltak, blant annet prosjektet Kompetansespor i samarbeid mellom UDI, Skatteetaten, politiet og Universitetet i Oslo, men disse fremstår i stor grad som enkeltstående initiativer.

Mange kommuner opplever usikkerhet om hvordan de best kan legge til rette for å ta imot og beholde internasjonal arbeidskraft.

Uten en tydelig nasjonal retning kan Norge risikere å tape viktig kompetanse i konkurransen med andre land.

Svar:

Det er bred politisk enighet om arbeidsinnvandringspolitikken i Norge. Behovet for arbeidskraft skal først og fremst dekkes gjennom mobilisering av innenlandske arbeidskraftreserver og rekruttering av arbeidskraft fra Norden og EØS.

Mer enn 600 000 står utenfor arbeidslivet, og mange av disse ønsker og kan jobbe med noe hjelp og støtte. Regjeringen har derfor målrettet innsatsen overfor unge som står utenfor, blant annet gjennom «Ungdomsløftet». Regjeringen har også et godt samarbeid med partene i arbeidslivet for å styrke integrerings- og inkluderingsinnsatsen.

Arbeidsinnvandring har vært, er og vil fortsatt være et nødvendig supplement i arbeidsmarkedet, men behovet endrer seg over tid og i takt med konjunktorene. Norge har gjennom mange år vært en del av et felles nordisk arbeidsmarked, og med EØS-avtalen er Norge en del av EUs indre marked med fri bevegelighet for arbeidstakere. EØS-borgere trenger ikke oppholdstillatelse for å ta arbeid, og utgjør den desidert største gruppen arbeidsinnvandrere i Norge. Arbeids- og velferdsetaten samarbeider med andre arbeidsmarkedsmyndigheter i EØS gjennom EURES-nettverket (European Employment Services), og kan hjelpe arbeidsgivere som har behov for arbeidskraft fra EØS-området.

Når etterspørselen etter arbeidskraft ikke kan dekkes innenlands eller i EØS, kan arbeidsgivere rekruttere fra land utenfor EØS. Behovet for nødvendig kompetanse fra såkalte tredjeland må balanseres mot hensynet til en kontrollert og bærekraftig innvandring. Arbeidsinnvandrere fra tredjeland skal ikke fortrenge innenlandsk eller EØS-arbeidskraft, og må derfor søke om oppholdstillatelse for å kunne arbeide i Norge. Det er lagt til rette for at arbeidsgivere kan rekruttere nødvendig fagkompetanse fra tredjeland, men hvem som faktisk kommer til Norge avgjøres av den aktuelle etterspørselen etter arbeidskraft, arbeidsgivernes ønsker og Norges attraktivitet som samfunn. Jobbtilbud, arbeidsoppgaver og arbeidsvilkår er viktig. Norges høye velferdsnivå og et godt regulert arbeidsliv kan gi oss viktige konkurransefortrinn i kampen om kvalifisert arbeidskraft. Samtidig velger ikke folk bare en jobb, men et sted å bo og leve. Kvalitet på tjenester, infrastruktur, trygghet, språk, natur og muligheter for eventuell familie spiller også en stor rolle for om folk ønsker å bosette seg her. Noe av dette kan vi påvirke, annet kan vi ikke.

Det er stor forskjell på arbeidskraftbehov og rekrutteringsmuligheter i ulike bransjer. Det er derfor mer naturlig at de enkelte sektorene eventuelt selv tar ansvar for å utvikle strategier for å tiltrekke seg kompetanse med

utgangspunkt i behov og særtrekk på sine områder. Samtidig er det snart 20 år siden St.meld. nr. 18 (2007-2008) ble lagt frem og Stortinget sluttet seg til dagens arbeidsin-

nvandringspolitikk. Jeg vil derfor vurdere om tiden er inne for en gjennomgang av prinsippene som bør ligge til grunn for politikken.

SPØRSMÅL NR. 2451

Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 24. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan rettferdiggjør statsråden regjeringens planlagte «kraftløft» for Finnmark, som innebærer en omfattende utbygging av landbasert vindkraft, når ferske tall viser at Finnmark er fylket med klart størst folkelig motstand mot vindkraft?

BEGRUNNELSE:

En ny meningsmåling gjennomført av Norstat på oppdrag fra Fornybar Norge tegner et tydelig bilde av den lokale opinionen. Resultatene viser at Finnmark er i en særstilling nasjonalt ved at hele 58 prosent av innbyggerne er helt eller delvis uenige i at Norge bør øke vindkraftproduksjonen på land, mens kun 31 prosent støtter en slik økning. Finnmark er dermed fylket med størst motstand mot vindkraft i Norge.

Motstanden må sees i sammenheng med fylkets unike naturverdier. Finnmark har den største andelen villmarkspreget natur i landet, områder som i økende grad er under press fra utbyggingsinteresser. Samtidig er store arealer avgjørende for reindriften og samisk kulturutøvelse. Tidligere konflikter knyttet til vindkraftutbygging i reinbeiteområder har vist at slike inngrep kan få alvorlige konsekvenser for urfolks rettigheter og tradisjonelle næringer.

Undersøkelsen viser også en bredere tendens: Innbyggere i fylker med eksisterende vindkraftproduksjon, som Finnmark, er mer kritiske til nye prosjekter enn befolkningen i områder uten tilsvarende utbygging.

Det bes derfor om en redegjørelse for hvordan statsråden vil håndtere spenningen mellom nasjonale kraftmål og lokale ønsker, og hvordan hensynet til naturverdier og reindriftens eksistensgrunnlag vil bli ivarettatt i møte med en så omfattende lokal motstand.

Svar:

Regjeringen ønsker å legge til rette for god næringsutvikling og bosetting i Finnmark. Vi må utnytte landdelens ressurser på bærekraftig måte, som skaper muligheter for befolkningen.

Jeg deler ikke bildet forslagstilleren tegner av regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark. NVE har fastsatt utredningsprogram for 11 prioriterte vindkraftprosjekter i Finnmark, og satt frist 1. november 2026 for å sende inn konsesjonssøknader med tilhørende konsekvensutredninger. Disse prosjektene kan til sammen bidra med ca. 2 800 MW ny installert effekt. Dette er vesentlig mer enn det vil være plass til i nettet. Anslag tilsier at det med dagens planer vil være plass til rundt 800 MW ny produksjon i Finnmark.

I konsesjonsbehandlingen etter energiloven gjøres det en helhetlig avveining av alle relevante fordeler og ulemper, der lokale, regionale og nasjonale prioriteringer, samt hensyn til grunneiere og andre private og allmenne interesser som blir berørt av tiltaket, inngår. Blant annet vil virkninger for reindrift, landskap, friluftsliv og kulturmiljø vurderes og vektlegges i konsesjonsbehandlingen. Konsesjonsprosessen sikrer blant annet hensynet til medvirkning og demokratiske prosesser, og at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om prosjektet før vedtak fattes. Sametinget, reinbeitedistrikter og eventuelt andre representanter for berørte samiske interesser skal konsulteres i saker som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. Etter mitt syn er konsesjonsbehandlingen godt egnet til å håndtere de avveiningene representanten peker på.

Før det kan fattes vedtak om konsesjon til vindkraftanlegg på land, må tiltaket være planavklart etter plan- og bygningsloven. Dette skal fortrinnsvis gjøres av kommunen gjennom en områderegulering. Den kommunale planavklaringen vil etter mitt syn på en god måte reflektere den lokale forankringen et vindkraftprosjekt faktisk har.

SPØRSMÅL NR. 2452**Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Simen Velle****Besvart 24. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at opplæring om verneplikt innføres i norske læreplaner som et prioritert og selvstendig tiltak, uavhengig av det pågående utviklingsarbeidet «framtidens videregående opplæring»?

BEGRUNNELSE:

Grunnloven § 119 fastslår at landets borgere er forpliktet til å forsvare landet, uavhengig av om de kalles inn til militærtjeneste. Tillitsvalgtordningen i Forsvaret (TVO) viser i sitt innspill til Ombudsnemda for Forsvarets årsmelding (Dokument 5) en alvorlig bekymring: mange norske borgere er ikke klar over sin egen rolle i krise og krig, og vet ikke hva verneplikten innebærer. Når staten pålegger borgerne en konstitusjonell straffesanksjonert pliktteneste, følger det et tilsvarende statlig ansvar å sikre at borgerne faktisk kjenner til og forstår denne plikten.

Kunnskap om plikten og hva denne innebærer i praksis for de vernepliktige og for samfunnet for øvrig er avgjørende for å sikre et bærekraftig og beredskapsklart Forsvar og totalforsvar. Kunnskap om plikten bør være en rettighet for alle borgere, og en oppgave som tilbys gjennom den obligatoriske utdanningen av norsk ungdom.

Svar:

Jeg er enig med forslagsstiller i at verneplikten og Forsvaret er svært sentrale institusjoner i samfunnet. De siste årene har vi også hatt større oppmerksomhet rundt hvor viktig Forsvaret er for å fortsatt kunne leve trygge liv i Norge, men også for å kunne bevare og utvikle det europeiske felleskapet og gode internasjonale relasjoner.

Læreplanene legger i dag til rette for at opplæringen kan gjøres dagsaktuell, samtidig som læreplanene også skal stå seg over tid. Læreplanene gir mål for hva elevene skal lære og definerer i begrenset grad konkret innhold. Læreplanverket består også av en overordnet del og noen tverrfaglige tema.

Jeg mener det allerede er stort handlingsrom for å undervise om verneplikten i dagens læreplaner, uten å gjøre temaet til et «prioritert og selvstendig tiltak» gjennom endringer av læreplanene, som uansett vil måtte bli en omfattende og tidskrevende prosess.

I dag lærer elevene våre om hva medborgerskap betyr, gjennom det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap. Verneplikt er nettopp et eksempel på medborgerskap i praksis. I dag lærer elevene hvorfor vi

ikke kan ta demokratiet vårt for gitt, og at vi alle har et ansvar for å delta aktivt i samfunnet og bidra, herunder gjennom verneplikten. Demokratiske verdier er noe av det viktigste som skolen skal fremme. Da må elevene lære å delta aktivt i samfunnet og kjenne til både det ansvaret og de godene det innebærer. Verneplikten er en del av det å delta aktivt i samfunnet.

Opplæringen knyttet til dette tverrfaglige temaet gjenspeiles i flere læreplaner i ulike fag, blant annet samfunnskunnskap i videregående, og omhandler blant annet tematikk knyttet til sammenhengen mellom individets rettigheter og plikter og kunnskap om nasjonale og internasjonale institusjoner og avtaler. Elevene skal lære hvordan man kan delta aktivt i samfunnet og de skal kjenne til både plikter og rettigheter man har som borger av Norge. Verneplikten er en naturlig del av dette, som alle elever bør lære om i skolen. Jeg har derfor også vært tydelig på at alle skoler som får tilbud om besøk fra Forsvaret, bør takke ja til slike tilbud.

Jeg vil avslutningsvis understreke at jeg vil bruke de anledningene jeg har til å snakke om viktigheten av denne tematikken, og jeg oppfordrer spørsmålsstiller til å gjøre det samme.

SPØRSMÅL NR. 2453**Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Simen Velle****Besvart 24. april 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

En student ved Universitetet i Stavanger har hatt kapasitet til å ta bachelor i både jus- og økonomi samtidig. Problemet som har dukket opp er at eksamen i begge fagene finner sted på samme dag. Studenten har søkt om fravær fra den ene eksamenen, slik at han kan conte. Dette har UiS avslått. I følge UiS er kolliderende eksamener ikke gyldig fraværsgrunn. Studenten må dermed vente et helt år for å få tatt eksamen.

Mener statsråden at UiS tolkning av reglene er rimelig?

BEGRUNNELSE:

Saken har vært omtalt av NRK den 25. mars. Der uttaler NSOs leder at

«det er positivt at studentar prøver å tileigne seg ekstra kompetanse om dei har kapasitet til det. – Det er viktig at utdanningsinstitusjonane legg til rette for at studentane kan fullføre på normert tid. Det bør ikkje vere unødvendige byråkratiske hindringar for at ein skal kunne gjere det.»

Det står vidare i saken at:

«For å få tilgang til kontinuasjonseksamen må studenten oppfylle vilkåra som følgjer av forskrift om studiar og eksamen ved UiS. I § 6-7 står det at det er berre dei som ikkje har bestått, trekt seg under eksamen, eller som har gyldig fravær ved ordinær eksamen som har tilgang til kontinuasjonseksamen. Kva som blir rekna som gyldig fravær følgjer av § 6-6, og UiS sine reglar og vilkår for godkjenning av gyldig fravær. For at forholdet skal reknast som gyldig fravær må det dreie seg om «eigen sjukdom» eller «annan tvingande fraværsgrunn». Dersom søknadsgrunnen ikkje fell under nokon av desse alternativa, vil søknaden bli avslått.

Kva som blir rekna som «annan tvingande fraværsgrunn» er nærare angitt i Regler og vilkår for godkjenning av gyldig fravær. Eksempelvis er dette deltaking i gravferd eller pålegg frå offentleg styresmakt om personleg oppmøte samtidig med eksamen. Kolliderande eksamenar skal ikkje reknast som ein gyldig fraværsgrunn når det er snakk om to ulike studieprogram, meiner universitetet.»

Svar:

Retten til å gå opp til eksamen er en grunnleggende rettighet for de som er faglig kvalifiserte og tatt opp til et studieprogram, jf. universitets- og høyskoleloven § 11-4. Institusjonene fastsetter nærmere regler i egne forskrifter om blant annet gjennomføringen av eksamen og vilkår for å gå opp til eksamen på nytt, jf. § 11-6 tredje ledd.

Det er utdanningsinstitusjonene som har ansvar for at studenter som er tatt opp til et studieprogram får gjennomført studieløpet på normert tid, og som er nærmest til å organisere en eksamensgjennomføring som sikrer at studentene kan gå opp til eksamen på en faglig betryggende måte. Institusjonene skal sørge for at all eksamensavvikling skjer i tråd med gjeldende regelverk, og må samtidig ta hensyn til en samlet logistikk som kan gjøre det krevende å koordinere mange eksamener på forskjellige studieprogram og innenfor en begrenset eksamensperiode. Dette innebærer blant annet at eksamensavviklingen organiseres slik at man unngår eksamenskollisjon innenfor det enkelte studieprogram.

Som det fremgår av den aktuelle saken fra Universitetet i Stavanger, som representanten Velle viser til, har universitetet fastsatt regler om adgangen til kontinuasjonseksamen, og nærmere regler om vilkår for å få innvilget gyldig fravær. Så vidt jeg forstår, er saken behandlet gjennom den etablerte klageordningen ved universitetet, som er nærmest til å tolke universitetets eget regelverk og vurdere beslutninger i enkeltsaker. Klageordningen skal sikre at klager behandles på en grundig og ryddig måte, og gi studentene trygghet og kvalitetssikring av institusjonens vurderinger.

Jeg kan ikke gå inn i den konkrete saken, men legger til grunn at institusjonene, innenfor sine systemer, legger til rette for at flest mulig studenter skal kunne gjennomføre og lykkes med studiene sine. Regler og ordninger er etablert for å sikre likebehandling og rettferdige løsninger, og for å skape forutsigbarhet for studentene. Målet bør være at disse dekker behovene til flest mulig, innenfor løsninger som lar seg gjennomføre i praksis og sikrer en god og forsvarlig gjennomføring av det samlede utdanningstilbudet.

Jeg mener det er positivt at studenter som har kapasitet og ønske om å studere på flere studieprogram parallelt, kan få mulighet til dette så lenge det er praktisk gjennomførbart. Jeg legger til grunn at institusjonene selv må vurdere hvordan det kan legges til rette for dette, samtidig som hensynet til likebehandling og helheten i eksamens- og studieordningen ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 2454**Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 27. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Vil regjeringen utarbeide en ny handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold, og hvilke tiltak kommer regjeringen til å iverksette fremover for å forbedre skeives livskvalitet og styrke og sikre skeives rettigheter?

BEGRUNNELSE:

I 2023 kom regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold. Planen inneholder 49 tiltak for å trappe opp innsatsen for skeive, både nasjonalt og internasjonalt. Planperioden er fra 2023 til ut 2026.

Skeives rettigheter står under et stadig økende press, både internasjonalt og nærmere Norge. Levekårundersøkelser viser stadig at skeive har lavere livskvalitet enn majoritetsbefolkningen. Dette gjelder særlig for transpersoner og andre som bryter med samfunnets normer for kjønn. Hets, trakassering, hatkriminalitet og hatefulle ytringer på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk er fortsatt et stort problem i samfunnet, og man ser tendenser til at problemet forverres. Det er derfor stadig behov for å føre en sterk og offensiv politikk i møte med tilbakeslag mot skeives rettigheter, og for å sikre at alle skeive kan leve frie, trygge og gode liv.

Svar:

Jeg vil innledningsvis takke representanten for å sette søkelys på et viktig tema. Som jeg nylig sa i årets likestillingspolitiske redegjørelse: Regjeringens mål er at alle skal kunne være den de er og elske den de vil – uten å være redde for å bli møtt med fordommer, diskriminering eller hets.

Den gjeldende handlingsplanen for kjønns- og seksualitetsmangfold er nå inne i sitt siste virkeår. Vi har oppnådd mye i løpet av handlingsplanens periode. Med handlingsplanen og de 49 tiltakene som ligger i den, har vi trappet opp innsatsen for skeive både nasjonalt og internasjonalt. For å nevne noen milepæler har vi innført forbud mot konverteringsterapi, økt tilskuddspotten til skeive organisasjoner og tiltak betydelig, og vi har styrket kunnskapsgrunnlaget om levekår og utfordringer for skeive. Planen har prioritert innsats på områder hvor utfordringene har vært store i Norge; i idretten, for skeive med minoritetsbakgrunn og i religiøse miljøer, og for transpersoner og personer med kjønnsinkongruens.

Samtidig er det fortsatt store utfordringer. Forekomsten av lav tilfredshet med egen psykisk helse, depresjon, angst, selvmordstanker og selvmordsforsøk er betydelig høyere blant lhbt+-personer enn blant heterofile og cispersoner. Særlig bifile og transpersoner rapporterer om dårligere fysisk og psykisk helse enn resten av befolkningen. Skeive utsettes i langt større grad for diskriminering, hatefulle ytringer og hatkriminalitet, og mye tyder på at mørketallene er store. Dette viser at det fortsatt kan være en kostnad forbundet med å bryte med samfunnets normer for kjønn og seksualitet.

Jeg har igangsatt en evaluering av dagens handlingsplan, og resultatene vil foreligge innen utgangen av året. Denne evalueringen vil være et sentralt grunnlag for arbeidet med et nytt styringsdokument. Tiltakene vil bli utviklet gjennom de etablerte prosessene for nasjonale styringsdokumenter. Det vil legges opp til en bred, inkluderende og strukturert prosess for å sikre legitimitet, kvalitet og gjennomførbarhet.

SPØRSMÅL NR. 2455**Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 24. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener kunnskapsministeren at den foreslåtte innholdslisten som nå er sendt på høring, gir god nok forståelse av vår felles kristne kulturarv og at en så tidlig introduksjon av temaer knyttet til seksualitet og kjønnsidentitet (allerede på 1. og 2. trinn), er pedagogisk forsvarlig?

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsdepartementet har nylig sendt ut på høring en innholdsliste/føringer knyttet til undervisning i blant annet samfunnsfag og skolens tverrfaglige arbeid. Flere aktører innen skole, kirke og frivillig sektor har reagert på denne høringen og uttrykt bekymring for at temaer som seksualitet og kjønnsidentitet foreslås introdusert allerede på 1. og 2. trinn. Kritikken retter seg både mot alderstilpasning og pedagogisk begrunnelse, og mot at slike temaer gis plass på et svært tidlig tidspunkt i skoleløpet.

Samtidig peker flere av de samme aktørene på at den kristne kulturarven og det verdigrunnlaget som historisk har vært sentralt i utviklingen av det norske samfunnet, i liten grad løftes fram i den foreslåtte innholdslisten. Dette står i kontrast til opplæringslovens og læreplanverkets understreking av skolens ansvar for å formidle sentrale elementer av norsk kulturarv. Bekymringen, som blant annet er omtalt i avisen Dagen, gjelder hvorvidt den foreslåtte prioriteringen i høringsdokumentet gir en riktig balanse, og om hensynet til barns modenhet, foreldrerett og livssynsmangfold er tilstrekkelig ivarettatt.

Svar:

Skolen er en viktig arena som skal gi felles rammer, erfaringer og referanser for elevene. Skolen har et bredt mandat og tydelig verdigrunnlag, og det er stor oppslutning om dette. Samtidig er det slik at skolene og lærerne i læreplanene, som sist ble revidert gjennom fagfornyelsen i 2020, har et stort handlingsrom til å tolke hvordan de kan ivareta læreplanverkets intensjoner og til velge innhold og metoder i opplæringen for at elevene kan nå målene på best mulig måte.

Tilbakemeldinger viser at mange lærere og skoler er tilfredse med å ha dette handlingsrommet – det bidrar til at de kan tilpasse innhold og metoder til elevgruppen, til lokale forhold og til tidsaktuelle hendelser. Det skal de fortsatt ha rom for. Samtidig ser vi at skoler er usikre på

om de bruker handlingsrommet på en god måte, og at det kan være krevende å arbeide med skolens verdigrunnlag i de ulike fagene og vurdere og velge relevant innhold. Regjeringen vil derfor i større grad bidra til å støtte skolens arbeid med verdigrunnlaget i skolen og bidra med felles referanserammer og økt innsikt i felles historie, kulturarv og tradisjoner. Det skal derfor utvikles veiledende støtte-materiell til dette arbeidet i skolen.

Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utarbeide veiledende innholdslister som hovedsakelig kan støtte opplæringen i fagene norsk, samfunnsfag, KRLE, mat og helse, musikk og kunst og håndverk. Direktoratet har på dette grunnlaget nedsatt grupper med fagpersoner som skal utarbeide forslag til innholdslistene. I første omgang gjelder det norske og samiske læreplaner i samfunnsfag og musikk, og læreplaner i norsk og samisk. Innholdslisten til KRLE vil etter planen være klar til skoleåret 2027/2028.

Jeg er opptatt av at politikerne ikke skal detaljstyre innhold i norsk skole – uansett hvem som har statsministeren. Derfor er innholdet i listene knyttet til kompetansemål i læreplanene. Jeg vil minne om at det er et kompetansemål i læreplanen i samfunnsfag at elevene etter 2. trinn skal kunne samtale om følelser, kropp, kjønn og seksualitet og hvordan egne og andres grenser kan uttrykkes og respekteres. De skal også kunne presentere og gi eksempler på rettigheter barn har i Norge og verden, og hva barn kan gjøre ved brudd på disse rettighetene. Det er disse kompetansemålene fagpersonene har forholdt seg til når de har valgt ut barns rettigheter som et innholdselement. Kompetansemålene i faget er ikke endret med forslaget til innholdslister.

For meg er det viktig at vi ikke skal kreve at lærere og fagfolk i skolen skal vise fram verken partibok eller redegjøre for hvilket religiøst trossamfunn de tilhører før de får gjøre faglige vurderinger. Verdigrunnlaget, slik det er formulert i § 1-3 i opplæringslova, har et tverrpolitisk Storting stilt seg bak. Det er også det som er utgangspunktet for innholdslistene.

Innholdslistene er utarbeidet av fagfolk, de skal være veiledende og dynamiske, og de skal bidra til at lærere kan hjelpe elevene til å oppnå nødvendig kompetanse i fagene. Jeg har ingen ønsker om å detaljstyre innholdet i listene. Listene har nå vært ute på en åpen spørring og det er bra at de skaper offentlig debatt. Alle som ønsker har kunnet sende inn innspill, også politikere, men det er fagfolkene som skal vurdere og anbefale innhold, helhet og sammenheng med læreplan og kompetansemål.

SPØRSMÅL NR. 2456**Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 27. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Mener statsråden at arbeidstakernes sikkerhet er tilstrekkelig ivaretatt i situasjoner der arbeid nær spenningsatte elektriske anlegg gjennomføres uten utkobling av strøm, og vil statsråden vurdere behovet for tydeligere avklaringer av ansvar og plikter mellom netteiere og entreprenører for å sikre at liv og helse prioriteres i tråd med arbeidsmiljølovens krav?

BEGRUNNELSE:

Anleggsbransjen rapporterer om en praksis der arbeid utføres i umiddelbar nærhet av spenningsatte elektriske anlegg uten at strøm kobles ut, til tross for at det i mange tilfeller finnes alternative eller redundante forsyningsløsninger, og selv om utkobling åpenbart ville redusert risikoen betydelig. Begrunnelsen fra netteierne side synes ofte å være økonomiske hensyn, herunder mulige konsekvenser knyttet til KILE-ordningen, mens entreprenører og deres ansatte i praksis står igjen med den operative risikoen.

Dette reiser prinsipielle spørsmål om hvorvidt dagens samspill mellom regelverket for nettvirksomhet og arbeidsmiljøregelverket i tilstrekkelig grad sikrer at farer forebygges og elimineres ved kilden, slik arbeidsmiljøloven legger til grunn, eller om ansvaret i realiteten i for stor grad veltes over på den utførende virksomheten.

Svar:

Arbeid ved spenningsatte elektriske anlegg er regulert fra «to sider». Arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter stiller krav om at entreprenørene (og ev. byggherre), sikrer at arbeidstakerne har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Risiko ved arbeidet skal identifiseres og reduseres til et forsvarlig nivå. Arbeidstilsynet legger til grunn at arbeid nær spenningsatte elektriske anlegg innebærer en iboende risiko, og at utkobling av spenning i mange tilfeller vil kunne være nødvendig som risikoreduserende tiltak.

For det andre stiller el-tilsynsloven, som sorterer under Justis- og beredskapsministeren, krav til blant annet eiere og drivere av elektriske anlegg. Forskrift 28.april 2006 om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg, fastsatt i medhold av el-tilsynsloven, stiller krav om at arbeid i tilknytning til elektriske anlegg gjøres uten fare for liv og helse. Forskriften bygger på grunnleggende prinsipper om at risiko skal identifiseres, vurderes og reduse-

res til et forsvarlig nivå før arbeid igangsettes. I tilfeller der slike vurderinger tilsier at det kan arbeides nær ved spenningsatte elektriske anlegg, skal det etableres sikkerhetstiltak i form av sikkerhetsavstander og avskjerminger og/eller avsperringer. Forskriften forvaltes av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

KILE-ordningen, som representanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet, er en del av inntektsreguleringen av nettselskapene fastsatt i nettinntektsforskriften. Det er Reguleringsmyndigheten for energi (RME) som har forskriftskompetanse etter dette regelverket. Energidepartementet opplyser at KILE-ordningen som sådan ikke skal være til hinder for å etterleve sikkerhetsregelverket. Økonomiske hensyn skal ikke gå foran kravene til forsvarlig og sikker drift, og KILE-ordningen fritar ikke netteier fra ansvaret for å sørge for at arbeid utføres på en måte som ivaretar arbeidstakernes sikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 2457**Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 28. april 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Felleskjøpet Agri SA har åpnet om lag en tredjedel av sine butikker på søn- og helligdager og viser til unntaket i helligdagsloven § 5 første ledd bokstav e for utsalgsteder som i det vesentlige selger blomster, planter og hageartikler.

Hva er departementets vurdering av om vilkårene for dette unntaket er oppfylt når hele butikklokaler med bredt varesortiment holdes åpne, og ser statsråden behov for ytterligere presiseringer for å hindre utglidning og sikre retten til søndagsfri?

BEGRUNNELSE:

Søndag 12. april startet Felleskjøpet Agri SA med søndagsåpning av 27 av sine butikker, med planer om å åpne ytterligere 9. Dette utgjør om lag en tredjedel av virksomhetens faste utsalgsteder. Begrunnelsen som gis, er at butikkene faller inn under unntaket i helligdagsloven § 5 første ledd bokstav e, som åpner for søndagsdrift for utsalgsteder som i det vesentlige selger blomster, planter og andre hageartikler.

Forarbeidene til bestemmelsen viser at vilkåret «i det vesentlige» er ment å være reelt begrensende, og at unntaket er rettet mot reelle hagesentre og gartnerier. Hensikten har vært å tillate et snevert unntak, ikke å åpne for generell handel på søndager gjennom brede varesortimenter.

HK Norge, som organiserer de butikkansatte i samvirkelaget, bestrider at vilkårene for unntaket er oppfylt. De peker på at Felleskjøpet åpner hele butikklokaler, med et bredt vareutvalg som går langt utover blomster, planter og hageartikler og har politianmeldt Felleskjøpet for søndagsåpningen.

Departementet har tidligere uttalt at praktiseringen av unntakene i helligdagsloven ikke skal føre til utglidning som undergraver lovens hovedregel og formål, herunder hensynet til arbeidstakernes rett til søndagsfri. Denne saken reiser spørsmål om hvor grensen går for unntaket i § 5 bokstav e, og om dagens regelverk og praksis gir tilstrekkelig klarhet og forutberegnelighet.

Spørsmålet reises derfor både for å få departementets vurdering av den konkrete praksisen, og for å avklare om det er behov for ytterligere presiseringer eller tiltak for å sikre at lovens intensjon faktisk etterleves.

Svar:

Arbeiderparti-regjeringa ønsker å bevare søndag som en annerledesdag, og ønsker ikke å utvide adgangen til å holde butikker åpne på søndager. Dette er som representanten viser til regulert i helligdagsfredloven. Håndhevingen av helligdagsfredloven ligger til politiet. Det er i spørsmålet og gjennom mediene opplyst at Felleskjøpet Agri SA er politianmeldt for brudd på helligdagsfredloven. Det er derfor ikke riktig av meg å kommentere lovligheten av å holde fast utsalgsted som selger varer til forbrukere, åpent på tidspunkter og med vareutvalg som beskrevet i spørsmålet.

Det er bred enighet om at butikker, som en hovedregel, ikke skal holde åpent på søndager. Dagens regler verner om en viktig tradisjon om at søndager og helligdager kan brukes til andre ting enn å arbeide, og om en verdifull samfunnsrytme. Jeg mener helligdagsfredloven slik den lyder i dag, representerer et rimelig og praktiskabelt kompromiss mellom de ulike hensynene som gjør seg gjeldende.

SPØRSMÅL NR. 2458**Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 28. april 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt fordelt på kommune- og fylkesnivå over hvor mange som hittil har søkt om sletting av studielån i de 189 distriktskommunene der man kan få slettet inntil 25 000 kroner, samt i kommunene i Nord-Troms og Finnmark der man nå kan få slettet inntil 60 000 kroner?

BEGRUNNELSE:

Alle i Norge skal være trygge og ha tilgang til gode velferdstjenester. Det er derfor grunnleggende viktig at norske folkevalgte legger til rette for gode skoler, eldreomsorg og helsetjenester nær folk i hele landet. Dette er kun mulig dersom man sikrer god tilgang på arbeidskraft over hele Norge. Sletting av studiegjeld for dem som flytter til eller blir boende i distriktskommuner, er et målrettet grep for å sikre en positiv utvikling i lokalsamfunn over hele landet.

Svar:

Jeg har bedt Lånekassen om en oversikt over antall søkere om gjeldssletting i den nye gjeldssletteordningen i distriktene, og ordningen i innsatssonen, hittil i 2026.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at tallene jeg presenterer gjelder antall søkere, ikke antall som har fått innvilget gjeldssletting, da alle søknadene om sletting ikke enda er behandlet. Tallene presenterer antall søkere, ikke antall søknader, siden enkelte personer har søkt flere ganger. Oversikten inkluderer også alle søkere, altså også personer som har søkt om gjeldssletting som ikke er bosatt i noen omfattede kommuner. Disse er inkludert siden denne gruppen kan omfatte personer som nylig har flyttet ut av en av de omfattede kommunene, men som har fullført en opptjeningsperiode og søkt sletting innen tre mnd. etter endt opptjeningsperiode, og derfor kvalifiserer for sletting for den aktuelle perioden.

Siden ikke alle søknader om sletting er ferdigbehandlet, og tabellene også inkluderer personer som har søkt om sletting som ikke har kvalifisert / vil kvalifisere for gjeldssletting, bør tabellen leses med forbehold om at ikke alle som har søkt om sletting vil få dette innvilget når søknaden behandles.

Av personvern hensyn er antallet søkere i kommuner med færre enn 10 søkere anonymisert, og det presenteres for de kommunene heller det gjennomsnittlige antallet søkere for kommunene som er anonymisert i hver

tabell. Kommunene som er anonymisert er merket med stjernetegn. Merk at det faktiske søkertallet likevel er beholdt i totalsum-raden for hver tabell.

Lånekassen tar ut statistikk over antall søkere en gang i måneden. Tallene i tabellene er derfor fra 27.03.2026 – sist gang Lånekassen tok ut statistikk over antall søkere. Grunnet kort leveringsfrist har det ikke vært teknisk mulig å trekke ut mer oppdaterte tall om antallet søkere.

Alle søkere

Kommuner	Antall
Sunnfjord	2184
Sogndal	1350
Kinn	1316
Vestvågøy	1015
Senja	955
Kvinnherad	948
Bømlo	922
Hustadvika	913
Vågan	867
Stad	750
Ørland	703
Hadsel	683
Alta	680
Ullensvang	678
Herøy (Møre og Romsdal)	672
Brønnøy	651
Nærøysund	649
Alstahaug	605
Haram	547
Vindafjord	540
Sunnadal	539
Oppdal	530
Rauma	526
Indre Fosen	484
Gloppen	469
Tynset	459
Stryn	458
Surnadal	432
Målselv	419
Vestnes	415
Røros	407

Åsnes	384
Averøy	355
Luster	350
Sør-Varanger	343
Kvinesdal	342
Trysil	340
Hammerfest	338
Heim	336
Ål	332
Austevoll	328
Midtre Gauldal	327
Sauda	323
Andøy	323
Meløy	322
Årdal	314
Tinn	314
Hitra	310
Overhalla	309
Sel	304
Bardu	298
Nord-Fron	292
Aukra	284
Hemnes	280
Frøya	278
Vinje	274
Hol	257
Balsfjord	251
Saltdal	248
Selbu	244
Åfjord	242
Fjaler	240
Etne	239
Tjeldsund	238
Vaksdal	225
Vågå	225
Øksnes	224
Høyanger	222
Stranda	221
Grue	221
Tingvoll	219
Vadsø	210
Sørreisa	208
Fitjar	208
Ringebu	207
Drangedal	203
Åmot	193
Kvæfjord	192

Hamarøy	190
Suldal	188
Øystre Slidre	187
Leirfjord	179
Sokndal	176
Snåase - Snåsa	174
Tysnes	173
Hemsedal	171
Seljord	166
Lund	163
Steigen	163
Gjemnes	163
Sigdal	161
Alvdal	159
Askvoll	158
Aure	157
Tokke	154
Vanylven	153
Vegårshei	152
Bø	150
Bremanger	148
Sør-Fron	148
Grong	147
Kviteseid	145
Sør-Aurdal	144
Våler (Innlandet)	141
Meråker	141
Skjåk	139
Porsanger - Porsángu - Porsanki	137
Nesbyen	136
Holtålen	135
Sande	135
Sirdal	134
Os	133
Fjord	133
Dovre	132
Frosta	131
Lærdal	129
Vik	129
Tolga	128
Hjelmeland	125
Austrheim	125
Lesja	123
Sømna	122
Vestre Slidre	121
Vang	119
Rennebu	118

Lom	116
Gulen	116
Nesna	115
Stor-Elvdal	114
Rindal	113
Lurøy	113
Nordreisa	113
Smøla	112
Aurland	112
Salangen	110
Nore og Uvdal	108
Hægebostad	102
Guovdageaidnu - Kautokeino	98
Oslo	98
Folldal	97
Krødsherad	96
Herøy (Nordland)	95
Åmli	94
Kárásjohka - Karasjok	93
Gildeskål	91
Gjerstad	90
Bykle	89
Fyresdal	89
Flatanger	89
Rollag	88
Deatnu - Tana	88
Valle	87
Bygland	84
Bjørnafjorden	84
Ulvik	83
Lødingen	79
Trondheim	76
Evenes - Evenássi	76
Nordkapp	74
Masfjorden	73
Sørfold	73
Flakstad	73
Rendalen	72
Hjartdal	72
Aremark	71
Dønna	71
Høylandet	71
Iveland	71
Bokn	71
Lierne	68
Vega	68
Engerdal	68

Nissedal	67
Rødøy	66
Eidfjord	66
Bergen	63
Skjervøy	61
Etnedal	60
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	56
Lyngen	56
Drammen	55
Osen	55
Flå	54
Grane	53
Dyrøy	52
Hyllestad	49
Båtsfjord	49
Ibestad	48
Tydal	47
Hattfjelldal	47
Bindal	46
Gratangen	45
Loabák - Lavangen	43
Vardø	42
Kvitsøy	42
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	42
Namsskogan	42
Solund	41
Moskenes	40
Kristiansand	36
Tromsø	35
Stavanger	34
Beiarn	34
Åseral	34
Karlsøy	31
Røst	31
Træna	30
Vevelstad	30
Leka	30
Skien	29
Lillestrøm	28
Raarvihke - Røyrvik	26
Kvænangen	24
Ullensaker	24
Værøy	23
Molde	23
Fedje	22
Unjárga - Nesseby	21

Tønsberg	21
Ålesund	21
Lebesby	21
Modalen	20
Bodø	20
Fredrikstad	20
Indre Østfold	18
Måsøy	18
Sandnes	18
Arendal	18
Sarpsborg	17
Sandefjord	17
Fauske - Fuosko	15
Grimstad	15
Berlevåg	15
Harstad	15
Haugesund	14
Bærum	14
Hasvik	14
Notodden	13
Porsgrunn	13
Gjøvik	13
Øygarden	13
Ringerike	13
Moss	13
Asker	12
Gamvik	12
Loppa	12
Eidsvoll	11
Lyngdal	11
Hamar	11
Utsira	11
Horten	11
Midt-Telemark	11
Stjørdal	10
Sola	10
Ås	10
Nordre Follo	10
Kristiansund	10
Voss	10
Kongsberg	10
Osterøy	10
Ringsaker	4*
Lørenskog	4*
Alver	4*
Stord	4*
Lindesnes	4*

Rælingen	4*
Rana	4*
Holmestrand	4*
Namsos	4*
Narvik	4*
Kvam	4*
Orkland	4*
Steinkjer	4*
Volda	4*
Vefsn	4*
Askøy	4*
Modum	4*
Gol	4*
Lier	4*
Nannestad	4*
Melhus	4*
Kongsvinger	4*
Nord-Aurdal	4*
Klepp	4*
Aurskog-Høland	4*
Flekkefjord	4*
Halden	4*
Strand	4*
Farsund	4*
Bamble	4*
Stange	4*
Eidskog	4*
Gran	4*
Larvik	4*
Vestby	4*
Elverum	4*
Levanger	4*
Nes	4*
Inderøy	4*
Hareid	4*
Færder	4*
Randaberg	4*
Vestre Toten	4*
Nordre Land	4*
Lunner	4*
Vennesla	4*
Ulstein	4*
Verdal	4*
Jevnaker	4*
Lillehammer	4*
Birkenes	4*
Evje og Hornnes	4*

Sør-Odal	4*
Sveio	4*
Giske	4*
Tysvær	4*
Nittedal	4*
Løten	4*
Karmøy	4*
Eigersund	4*
Frogn	4*
Lillesand	4*
Nome	4*
Sortland - Suortá	4*
Bjerkreim	4*
Froland	4*
Gausdal	4*
Gjesdal	4*
Hole	4*
Tvedestrand	4*
Time	4*
Rakkestad	4*
Hå	4*
Enebakk	4*
Sula	4*
Skaun	4*
Ørsta	4*
Malvik	4*
Sykkylven	4*
Samnanger	4*
Kragerø	4*
Øvre Eiker	4*
Østre Toten	4*
Gjerdrum	4*
Marker	4*
Totalsum	49
	648

*Gjennomsnittlig antall søkere i kommuner med færre enn 10 søkere: 4,45 – rundet ned til 4 i tabellen.

Totalsum inkluderer alle søkere.

Søkere fra kommuner i innsatssonen

Søkere fra kommuner i innsatssonen

Kommune	Antall
Alta	680
Sør-Varanger	343
Hammerfest	338
Vadsø	210
Porsanger - Porsángu - Porsanki	137
Nordreisa	113

Guovdageaidnu - Kautokeino	98
Kárásjohka - Karasjok	93
Deatnu - Tana	88
Nordkapp	74
Skjervøy	61
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	56
Lyngen	56
Båtsfjord	49
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	42
Vardø	42
Karlsøy	31
Kvænangen	24
Unjárga - Nesseby	21
Lebesby	21
Måsøy	18
Berlevåg	15
Hasvik	14
Gamvik	12
Loppa	12
Totalsum	2645

Søkere fra kommuner i sentralitetszone 5

Kommune	Antall
Sunnfjord	2184
Sogndal	1350
Kinn	1316
Vestvågøy	1015
Senja	955
Kvinnherad	948
Bømlo	922
Hustadvika	913
Vågan	867
Stad	750
Ørland	703
Hadsel	683
Ullensvang	678
Herøy (Møre og Romsdal)	672
Brønnøy	651
Nærøysund	649
Alstahaug	605
Haram	547
Vindafjord	540
Sunndal	539
Oppdal	530
Rauma	526
Indre Fosen	484
Gloppen	469

Tynset	459
Stryn	458
Surnadal	432
Målselv	419
Vestnes	415
Røros	407
Åsnes	384
Averøy	355
Luster	350
Kvinesdal	342
Trysil	340
Heim	336
Ål	332
Austevoll	328
Midtre Gauldal	327
Sauda	323
Årdal	314
Tinn	314
Overhalla	309
Sel	304
Bardu	298
Nord-Fron	292
Aukra	284
Hemnes	280
Hol	257
Saltdal	248
Selbu	244
Etne	239
Vaksdal	225
Vågå	225
Øksnes	224
Stranda	221
Grue	221
Tingvoll	219
Sørreisa	208
Fitjar	208
Ringebu	207
Drangedal	203
Åmot	193
Kvæfjord	192
Øystre Slidre	187
Sokndal	176
Tysnes	173
Hemsedal	171
Seljord	166
Lund	163
Gjemnes	163

Sigdal	161
Alvdal	159
Vegårshei	152
Sør-Fron	148
Grong	147
Kviteseid	145
Sør-Aurdal	144
Våler (Innlandet)	141
Meråker	141
Nesbyen	136
Sirdal	134
Frosta	131
Lærdal	129
Tolga	128
Hjelmeland	125
Austrheim	125
Vestre Slidre	121
Rennebu	118
Rindal	113
Hægebostad	102
Krødsherad	96
Åmli	94
Gjerstad	90
Rollag	88
Hjartdal	72
Bokn	71
Iveland	71
Aremark	71
Etnedal	60
Flå	54
Totalsum	36 063

Søkere fra kommuner i sentralitetssone 6

Kommune	Antall
Andøy	323
Meløy	322
Hitra	310
Frøya	278
Vinje	274
Balsfjord	251
Åfjord	242
Fjaler	240
Tjeldsund	238
Høyanger	222
Hamarøy	190
Suldal	188
Leirfjord	179

Snåase - Snåsa	174
Steigen	163
Askvoll	158
Aure	157
Tokke	154
Vanylven	153
Bø	150
Bremanger	148
Skjåk	139
Holtålen	135
Sande	135
Fjord	133
Os	133
Dovre	132
Vik	129
Lesja	123
Sømna	122
Vang	119
Lom	116
Gulen	116
Nesna	115
Stor-Elvdal	114
Lurøy	113
Aurland	112
Smøla	112
Salangen	110
Nore og Uvdal	108
Folldal	97
Herøy (Nordland)	95
Gildeskål	91
Flatanger	89
Fyresdal	89
Bykle	89
Valle	87
Bygland	84
Ulvik	83
Lødingen	79
Evenes - Evenåssi	76
Masfjorden	73
Flakstad	73
Sørfold	73
Rendalen	72
Høylandet	71
Dønna	71
Vega	68
Lierne	68
Engerdal	68

Nissedal	67
Rødøy	66
Eidfjord	66
Osen	55
Grane	53
Dyrøy	52
Hyllestad	49
Ibestad	48
Tydal	47
Hattfjelldal	47
Bindal	46
Gratangen	45
Loabák - Lavangen	43
Kvitsøy	42
Namsskogan	42
Solund	41
Moskenes	40
Åseral	34
Beiarn	34
Røst	31
Træna	30
Leka	30
Vevelstad	30
Raarvihke - Røyrvik	26
Værøy	23
Fedje	22
Modalen	20
Utsira	11
Totalsum	9 557

Søkere fra kommuner utenfor sonene

Kommune	Antall
Oslo	98
Bjørnafjorden	84
Trondheim	76
Bergen	63
Drammen	55
Kristiansand	36
Tromsø	35
Stavanger	34
Skien	29
Lillestrøm	28
Ullensaker	24
Molde	23
Tønsberg	21
Ålesund	21
Bodø	20

Fredrikstad	20
Sandnes	18
Indre Østfold	18
Arendal	18
Sarpsborg	17
Sandefjord	17
Grimstad	15
Fauske - Fuosko	15
Harstad	15
Haugesund	14
Bærum	14
Øygarden	13
Notodden	13
Gjøvik	13
Porsgrunn	13
Ringerike	13
Moss	13
Asker	12
Hamar	11
Lyngdal	11
Horten	11
Eidsvoll	11
Midt-Telemark	11
Voss	10
Ås	10
Stjørdal	10
Kongsberg	10
Osterøy	10
Sola	10
Kristiansund	10
Nordre Follo	10
Rælingen	4*
Narvik	4*
Ringsaker	4*
Lindesnes	4*
Alver	4*
Stord	4*
Rana	4*
Holmestrand	4*
Namsos	4*
Lørenskog	4*
Orkland	4*
Volda	4*
Steinkjer	4*
Kvam	4*
Vefsn	4*
Kongsvinger	4*

Melhus	4*
Modum	4*
Askøy	4*
Gol	4*
Nannestad	4*
Lier	4*
Nord-Aurdal	4*
Aurskog-Høland	4*
Klepp	4*
Bamble	4*
Færder	4*
Nes	4*
Eidskog	4*
Flekkefjord	4*
Hareid	4*
Gran	4*
Randaberg	4*
Halden	4*
Elverum	4*
Strand	4*
Levanger	4*
Larvik	4*
Inderøy	4*
Vestby	4*
Stange	4*
Farsund	4*
Vestre Toten	4*
Ulstein	4*
Nordre Land	4*
Vennesla	4*
Lunner	4*
Sør-Odal	4*
Sveio	4*
Giske	4*
Løten	4*
Verdal	4*
Evje og Hornnes	4*
Birkenes	4*
Jevnaker	4*
Tysvær	4*
Nittedal	4*
Lillehammer	4*
Lillesand	4*
Hole	4*
Eigersund	4*
Time	4*
Nome	4*

Gjesdal	4*
Gausdal	4*
Skaun	4*
Frogn	4*
Tvedestrand	4*
Froland	4*
Bjerkreim	4*
Sula	4*
Karmøy	4*
Ørsta	4*
Sortland - Suortá	4*
Rakkestad	4*
Enebakk	4*

Hå	4*
Malvik	4*
Samnanger	4*
Kragerø	4*
Marker	4*
Gjerdrum	4*
Sykkylven	4*
Østre Toten	4*
Øvre Eiker	4*
Totalsum	1 429

*Gjennomsnittlig antall søkere i kommuner med færre enn 10 søkere: 4,45 – rundet ned til 4 i tabellen. Totalsum inkluderer alle søkere.

SPØRSMÅL NR. 2459

Innlevert 20. april 2026 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli

Besvart 24. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan justis- og beredskapsministeren redegjøre for status i behandlingen av sak 766, og om den forsinkede avgjørelsen kan ha sammenheng med Prop. 72 L (2025–2026) om endringer i straffeprosessloven, herunder forslag om å innføre en øvre beløpsgrense for dekning av økonomisk tap ved erstatning etter strafforfølgning?

BEGRUNNELSE:

Det er tidligere stilt spørsmål om status i sak 766 uten at endelig avklaring foreligger. Samtidig har Justis- og beredskapsdepartementet fremmet Prop. 72 L (2025–2026), hvor det foreslås å innføre en øvre beløpsgrense på 160 ganger grunnbeløpet i folketrygda for samlet økonomisk tap ved erstatning etter strafforfølgning.

Forslaget kan få betydning for omfanget av erstatning i pågående og fremtidige saker. På denne bakgrunn er det behov for avklaring av om fremdriften i sak 766 er påvirket av dette lovforslaget, eller om behandlingen skjer uavhengig av de foreslåtte lovendringene. En slik avklaring er viktig av hensyn til forutsigbarhet og tillit til saksbehandlingen.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider for tiden med et høringsnotat som tar sikte på å følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 766 (2023–2024). Arbeidet har avdekket vanskelige problemstillinger som krever nærmere utredning. Jeg viser i den forbindelse til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 146 (2025–2026), hvor jeg ga uttrykk for et håp om at departementet kan sende et forslag på høring i løpet av vårsesjonen 2026. Det er nok nå mer realistisk at forslaget kan sendes på høring i løpet av høsten 2026.

Fremdriften i saken har ingen sammenheng med Prop. 72 L (2025–2026).

SPØRSMÅL NR. 2460**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle****Besvart 29. april 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Den 6. februar 2025 la Regjeringen ut Arbeiderpartiets politiske prioriteringer på regjeringens nettside. En hovedsak som løftes frem er: Forenkle, effektivisere og digitalisere offentlig sektor for å øke produktiviteten og gi næringslivet raskere saksbehandling og reduserte kostnader. 80 prosent av statlige virksomheter skal ha tatt i bruk kunstig intelligens i løpet av 2025.

Kan statsråden redegjøre for måloppnåelsen av dette hovedmålet pr 31.12.2025?

Svar:

Regjeringen har satt ambisiøse mål for bruk av kunstig intelligens i staten, fordi vi mener at denne teknologien gir store muligheter for effektivisering og forbedring av prosesser i, og tjenester fra, statlige virksomheter. Kunstig intelligens benyttes i staten blant annet til oversettelser, analyser, oppsummeringer og som beslutningsstøtte i saksbehandling.

Teknologiadopsjon er ikke et mål i seg selv. Det er et middel for å gi bedre tjenester på smartere måter. Målet er at innbyggere og næringsliv merker forskjellen, i form av raskere saksbehandling, færre feil og bedre tilgjengelighet. Vi er godt i gang med å ta KI i bruk, og intensivering av gevinstrealiseringsarbeidet er det neste og viktigere steget.

Når det gjelder statistikk, ifølge nylig publisert undersøkelse fra Eurostat ligger Norge på toppen i Europa når det gjelder bruk av kunstig intelligens.

Det finnes likevel ikke én offisiell nasjonal statistikk publisert per 31.12.2025 som angir en helt presis prosentandel i offentlig sektor. Statistisk sentralbyrå arbeider med å få på plass en slik undersøkelse av bruken av kunstig intelligens i offentlig sektor.

Det beste dokumenterte og kildebelagte anslaget er likevel at rundt 70-75 prosent av statlige virksomheter i Norge benytter kunstig intelligens i en eller annen form ved utgangen av 2025.

«Arbeidsgiverbarometeret i staten», publisert av mitt departement våren 2025, slo fast at over 70 prosent av statlige virksomheter oppgir at de har tatt i bruk kunstig intelligens i sitt daglige arbeid. Undersøkelsen omfattet departementer, direktorater, universiteter og høyskoler m.m. Dette var en dobling fra høsten 2023 (34 %).

Undersøkelsen «IT i praksis 2025», gjennomført av konsultentselskapet Rambøll, viser at over halvparten av alle offentlige virksomheter (stat og kommune) bruker

KI. Som rapporten viser, har det allerede skjedd et gjennombrudd for bruk av KI i offentlig sektor. Samtidig ligger staten systematisk foran kommunesektoren i digital modenhet. Dette tilsier at andelen for staten isolert sett er høyere enn «over 50 prosent» (Rambølls undersøkelse ender på 63 prosent). Samlet gir dette grunnlag for å anslå at andelen i staten ligger på rundt 70–75 %, basert på begge undersøkelsene.

Vi er nær målet for teknologiadopsjon, men det viktigste spørsmålet er ikke om virksomhetene bruker KI – det er om bruken gir reelle gevinster for de som er avhengige av offentlige tjenester. Derfor har regjeringen besluttet å opprette KI-Norge, som skal veilede og bistå offentlige og private virksomheter med å ta KI i bruk på en ansvarsfull, men også effektiv måte.

Flere statlige virksomheter jobber for å få til tettere integrasjon av KI i ulike arbeidsprosesser, slik at gevinster fra bruken av KI kan hentes ut, gjennom nye, innovative tjenester til innbyggere, men også i form av reduserte kostnader, og for å håndtere mangelen på arbeidskraft, særlig i helse- og omsorgssektoren.

For eksempel bruker Lånekassen teknologien til å plukke ut studenter til bokkontroll, og resultatene så langt viser at det er dobbelt så treffsikkert som et tilfeldig utvalg. Det er et effektivt verktøy for Lånekassen, men det er også med på å forhindre misbruk av fellesskapets ressurser.

Politiet har stor nytte av å bruke KI-systemet NB Whisper til å oversette norsk tale til tekst i forbindelse med avhør. Politiet over hele landet gjennomfører årlig mange tusen avhør både på gata og i avhørsrommet, og disse skrives ut manuelt. Effektiviseringspotensialet er enormt, ifølge Politiet.

Regjeringen vil at 100 % av statlige virksomheter skal bruke kunstig intelligens på en effektiv, trygg og ansvarlig måte som gir gevinster for samfunnet innen 2030. Dette har vi lagt til rette for gjennom vår Plan for Norge.

SPØRSMÅL NR. 2461**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 27. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Sett i lys av Sentios uttalelser i Nettavisens sak av 16.04.26 og den øvrige informasjonen som fremgår av den saken – samt informasjon fra åpent tilgjengelige kilder (Gran kommunes hjemmesider) som beviser at statsrådets opplysninger om interkommunale samarbeid er feil – hvordan mener statsråden at han ved summen av dette ikke har brutt opplysningsplikten overfor Stortinget i saken om endret fylkestilhørighet for Gran kommune, jf. Grunnloven § 82?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål i Dokument nr. 15:2298. Statsråden bestrider der feilinformasjon i saken om fylkesbytte for Gran kommune – Prop 34LS. Det hitsettes fra statsrådets besvarelse:

«Jeg er uenig i representantens påstand om feilinformasjon i Prop. 34LS.»

Nettavisens publiserte en sak den 16.04.26 der Sentio uttaler seg om innbyggerundersøkelsen som ble gjennomført i Gran kommune i 2022. Det fremkommer at Gran kommune rekrutterte ekstrautvalget i undersøkelsen, og at Sentio mottok en liste fra kommunen med bare telefonnummeret til disse respondentene. Det fremgår videre at Sentio dermed svarer nei på spørsmål om de kan garantere at disse respondentene faktisk bodde i Gran kommune, jf. Dokument nr. 15:1697.

I Nettavisens sak uttaler også valgforsker ved Universitetet i Tromsø, Jonas Stein, at hovedutvalget er den riktige måten å gjøre en slik undersøkelse på, der man ringe et tilfeldig utvalg i kommunen. Statsråden ble allerede i spørretimen den 28.01.26 spurt om undersøkelsen hovedutvalg er det mest forsvarlige å ha som et beslutningsgrunnlag. Hvorfor regjeringen velger å basere seg på tall i Sentios innbyggerundersøkelse som ikke er kvalitetssikret fikk statsråden spørsmål om allerede den 10.02.26, jf. Dokument nr. 15:1534. <https://www.nettavisen.no/nyheter/ordforer-avslort-i-e-post-beklager/s/5-95-2982408>

I proposisjonen vises det på s. 11 til følgende i Gran kommunes søknad:

«Gran kommune deltar i 35 interkommunale samarbeid, alle er med kommuner som tilhører andre fylker enn Innlandet (Akershus, Buskerud og Oslo).»

Statsråden har selv benyttet dette argumentet overfor Stortinget. I Stortingets spørretime den 15. april,

svarte statsråden på spørsmål fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen følgende:

«Gran kommune deltar i 35 interkommunale samarbeid, og alle er med kommuner som tilhører andre fylker enn Innlandet – Akershus, Buskerud og Oslo. Dersom Gran bytter fylke til Akershus, vil totalt 19 av de 35 interkommunale samarbeidene være innenfor samme fylke, sammenlignet med null i dag.»

Et raskt søk på Gran kommunes hjemmesider, viser at Gran kommune har minst fire interkommunale samarbeid med kommuner i Innlandet. <https://www.gran.kommune.no/om-gran/om-gran-kommune---organisasjonen/interkommunale-samarbeid>

Svar:

Jeg mener saken er tilstrekkelig opplyst i Prop. 34 LS. Representanten tar opp interkommunalt samarbeid i sitt spørsmål, og viser i sin begrunnelse til et sitat fra proposisjonen. Jeg tillater meg å sitere hele avsnittet slik det står i proposisjonen pkt. 4.1 Søknad fra Gran kommune, side 11:

«Gran viser særlig til at samarbeidet med Lunner kommune har blitt vanskeligere etter at kommunene ble plassert i hvert sitt fylke, og at Lunner kommune som følge av dette har avsluttet noen av samarbeidene med Gran. Gran kommune deltar i 35 interkommunale samarbeid, alle er med kommuner som tilhører andre fylker enn Innlandet (Akershus, Buskerud og Oslo). Lunner kommune er med i de samme 35 interkommunale samarbeidene, mens Jevnaker kommune deltar i 15 av de samme samarbeidene. Dersom Gran bytter fylke til Akershus vil totalt 19 av de 35 interkommunale samarbeidene være innenfor samme fylke, sammenlignet med null i dag. Gran kommune peker særlig på at det vil være en fordel om samarbeid rettet mot sårbare grupper, som NAV Hadeland, flyktningtjenesten og voksenopplæring, kan samles i ett fylke.»

Her viser departementet til at alle interkommunale samarbeid Gran kommune deltar i, inkluderer én eller flere kommuner som ikke tilhører Innlandet fylke. Det skal ikke forstås slik at Gran kommune ikke deltar i interkommunale samarbeid med kommuner i Innlandet fylke. Gran deltar imidlertid ikke i noen interkommunale samarbeid som bare består av Gran kommune og andre kommuner i Innlandet. Som det fremgår av Prop. 34 LS, og som jeg synliggjorde i debatten med representanten

Johnsen i den ordinære spørretimen 15. april 2026, vil Gran kommune ved et eventuelt fylkesbytte til Akershus fylke, fortsatt ha 16 interkommunale samarbeid som går på tvers av fylkesgrensene. Det er betydelig færre enn dagens situasjon, hvor 35 interkommunale samarbeid går på tvers av fylkesgrensene. Eventuelle endringer i det interkommunale samarbeidet etter kommunens utredning, kan ha endret på dette bildet.

Når det gjelder innbyggerundersøkelsen, som representanten tar opp i sin begrunnelse, har departementet lagt til grunn Sentios oppsummering av innbyggerundersøkelsen, hvor Sentio skriver:

«Utvalget består av totalt 4061 personer i alderen 16 år og eldre, som er bosatt i Gran kommune».

Departementet har utarbeidet proposisjonen på bakgrunn av saksgrunnlaget fra kommunen og statsforvalteren. Jeg kan ikke se at det i etterkant har framkommet opplysninger som endrer min vurdering av saken.

Representanten viser i sin begrunnelse til uttalelsen fra valgforsker Jonas Stein. Jeg viser i den forbindelse til mine svar til representanten på spørsmål nr. 1534 og nr. 1691. Innbyggerundersøkelsen ble gjennomført som en populasjonsundersøkelse hvor alle innbyggerne i et område blir kontaktet, og ikke som en utvalsundersøkelse hvor et tilfeldig utvalg i et område blir kontaktet. Min vurdering er at det var riktig å ta utgangspunkt i det samlede resultatet, slik det ble presentert av Sentio.

SPØRSMÅL NR. 2462

Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 28. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Viser til prosessen med anskaffelser fra norsk næringsliv under Nansen-programmet i 2025. Departementet ga 19. august Forsvaret i oppdrag å gjennomføre noen prioriterte anskaffelser med effekt i løpet av 2025.

Hva er status for anskaffelsene, og er materiellet levert til Ukraina?

Svar:

Med bakgrunn i anbefaling fra Forsvaret besluttet Forsvarsdepartementet i august 2025 å gå videre med forslagene til anskaffelse av seks produkter fra fem leverandører for donasjon til Ukraina. Den totale økonomiske rammen for eventuelle anskaffelser var på 300 millioner kroner.

Et av produktene var Safegaiter fra selskapet Watchbird AS, tre av produktene var ulike typer av sanitetsmaterieil, ett var en virtuell utdanningsplattform til bruk for opplæring av blant annet stridsvognpersonell og ett var for maritime ubemannede farkoster. Av forslagene som kom inn, er det inngått kontrakt med fire selskaper for kjøp av fem produkter.

For den ene kontrakten har FMA inntil videre avbrutt kontraktgjennomføringen.. Videre ble det, som jeg informerte Stortingets kontroll- og konstitusjon-

skomite i om brev fra 5. januar i år, ikke inngått kontrakt for kjøp av produktet Safegaiter fra selskapet Watchbird.

Staten er for tiden part i rettslige tvister med Watchbird og selskapet som Forsvarsmaterieil har avbrutt kontraktoppfyllelsen med. Av hensyn til de pågående rettslige prosessene er det ikke naturlig for meg å kommentere disse sakene på nåværende tidspunkt.

Forsvarsmaterieil har informert om følgende status for levering til Ukraina for de øvrige fire produktene:

Sanitetsmaterieil (to produkter): Fire av syv leveranser til Ukraina gjennomført. Siste leveranse er planlagt sommeren 2026.

Virtuell utdanningsplattform: All maskinvare er sendt Ukraina. Videreutvikling av programvare pågår i Ukraina.

Maritime ubemannede farkoster: Tre leveranser er planlagt, hvorav første forventes levert våren 2026. Øvrige to leveranser skjer med om lag tre måneders intervaller.

SPØRSMÅL NR. 2463**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Hilde Grande****Besvart 28. april 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden tydeliggjøre overfor Statnett at departementets uttalelse til KVVU for Lofoten, Vesterålen og Harstadregionen forutsetter et forpliktende samarbeid med de regionale nettselskapene om forbruksprognoser, samfunnsøkonomiske analyser og planlegging av videre byggetrinn, og at dette skal skje som en videreføring av KVVU-prosessen – ikke gjennom konsesjonsbehandlingen av første byggetrinn eller som del av en ny KVVU for hovedforbindelsen gjennom hele Nord-Norge?

BEGRUNNELSE:

De regionale nettselskapene Elmea, Noranett og Vestall har i en pressemelding datert 14. april 2026 offentliggjort at det er en fastlåst uenighet mellom dem og Statnett om hvordan Energidepartementets uttalelse av 25. mars til konseptvalgutredningen (KVVU) for Lofoten, Vesterålen og Harstadregionen skal forstås. Nettselskapene mener departementet har gitt klare føringer om forpliktende samarbeid, mens Statnett legger til grunn at slike forpliktelser ikke følger av uttalelsen.

Politisk styring av nettutbygging kan ikke reduseres til en abstrakt tolkningsdiskusjon. Kjernen i uenigheten gjelder hvilke forbruksprognoser som legges til grunn for videre dimensjonering av kraftnettet. Statnett har i sitt arbeid lagt til grunn en årlig forbruksvekst på om lag 0,5 prosent etter 2030. De regionale nettselskapene har derimot erfart en gjennomsnittlig årlig forbruksvekst på rundt 1 prosent gjennom de siste 30 årene, og ser nå en ytterligere økende etterspørsel som følge av ny næringsutvikling, elektrifisering av eksisterende virksomhet og skjerpede klima- og energipolitiske mål. Statnetts prognose innebærer dermed i realiteten en betydelig nedjustering av forventet vekst fremover, til tross for at utviklingstrekkene i regionen tilsier det motsatte. Dersom slike forutsetninger legges til grunn uten reell involvering fra de regionale aktørene, er risikoen stor for at det planlegges et transmisjonsnett som er utilstrekkelig allerede ved idriftsettelse.

Lofoten, Vesterålen og Harstadregionen er et område med kraftoverskudd, men paradoksalt nok må nye arbeidsplasser og investeringer avvises fordi nettkapasiteten er for lav. Det er statsrådets ansvar å sikre at departementets føringer faktisk følges opp i praksis, og at Statnett ikke gis anledning til å overkjøre de regionale nettselskapene i et spørsmål av avgjørende betydning for hele regionens fremtid.

Svar:

I Konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen har Statnett utredet tiltak for å løse driftsutfordringene i nettet som forsyner Harstadregionen, Lofoten og Vesterålen, samt for å kunne tilknytte nytt og økt forbruk i dette området. Energidepartementet har i en uttalelse om konseptvalgutredningen sluttet seg til Statnetts anbefalte konsept som innebærer en trinnvis gjennomføring av tiltak som på sikt kan gi en 420 kV-ring som forsyner Lofoten, Vesterålen og Harstadregionen.

I uttalelsen fremgår det en tydelig forventning om at Statnett har tett dialog med regionalnettselskapene, følger forbruksutviklingen tett og planlegger for at de neste trinnene gjennomføres i takt med behovsutviklingen. Samtidig vises det til at Lofoten, Vesterålen og Harstadregionen ligger bak en nettbegrensning som gjelder for nordlige Nordland og hele Troms og Finnmark, og som setter et tak for hvor mye forbruk som kan tilknyttes nord for begrensningen.

Statnett har i en pressemelding av 22. april d.å. orientert om at foretaket nå innfører en midlertidig stopp i reservasjoner til nytt industriforbruk fra Svartisen og nordover. Heller ikke kapasitet som ev. frigjøres som følge av at reservasjoner faller fra vil reserveres til nye kunder. Statnett har satt av kapasitet til såkalt vanlig forbruk som fortsatt vil kunne reservere nettkapasitet. Med vanlig forbruk menes forbruk med et samlet effektuttak under 1 MW i regionalnettet, og under 5 MW og 20 GWh per år i transmisjonsnettet. I Lofoten, Vesterålen og Harstadregionen, samt i Finnmark øst for Skaidi, har Statnett imidlertid sett seg nødt til å justere ned grensen for vanlig forbruk i transmisjonsnettet til 1 MW.

Statnett vil nå sette i gang med en konseptvalgutredning som skal vurdere hva som skal til for å styrke forsyningsevnen i kraftsystemet nord for Svartisen. Ifølge Statnett vil dette inkludere nettforsterkninger fra sør (Heligeland) via Ofoten eller via Harstad/Vesterålen, og fra øst (Sverige). Dette er omfattende tiltak som det vil ta tid å få på plass. Jeg forventer at Statnett gir framdriften i dette arbeidet høyeste prioritet.

Når det gjelder Lofoten, Vesterålen og Harstadregionen, har Statnett som mål at grensen for vanlig forbruk skal kunne heves til 5 MW i 2028. Uttalelsen fra Energidepartementet understreker at det haster å få på plass en fjerde ledning over Vestsnittet. Gjennomførings-tidspunkt for de videre stegene som Statnett har skissert i Konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen må ses i

sammenheng med behovet for økt kapasitet inn til området i stort.

Det er viktig at Statnett samarbeider godt med regionalnettselskapene, også i dette området. Samtidig lig-

ger det fast at det er Statnett som har ansvaret for å utrede, konsesjonssøke og gjennomføre tiltak i transmisjonsnettet.

SPØRSMÅL NR. 2464

Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad

Besvart 27. april 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at regjeringen står ved forpliktelsen om 1 milliard kroner til bistandsprogrammet mot plastforurensning og marin forsøpling i perioden 2025–2028, og sørge for at Norad kan fatte beslutninger og inngå avtaler uten å avvente forhandlingene om revidert budsjett, slik at sivilsamfunn og partnere i Sør får nødvendig forutsigbarhet?

BEGRUNNELSE:

Norad har varslet søkere til bistandsprogrammet mot plastforurensning og marin forsøpling at det ikke vil bli tatt beslutning om finansiering før etter forhandlingene om revidert nasjonalbudsjett. Samtidig er Norge forpliktet til å videreføre programmet med inntil 1 milliard kroner i perioden 2025–2028, og programmet er et sentralt virkemiddel for å støtte tiltak i utviklingsland og bidra til fremdrift i arbeidet for en sterk global plastavtale.

I et mer urolig geopolitisk landskap brukes bistand i økende grad som buffer for kriser og innenrikspolitiske prioriteringer, noe som skaper uforutsigbarhet og svekker langsiktig innsats. Når Norad setter programmet på pause i påvente av revidert budsjett, får det umiddelbare konsekvenser for partnere i utviklingsland og kan svekke arbeidet for en ambisiøs global avtale mot plastforurensning.

Svar:

Bistandsprogrammet mot marin forsøpling bidro i perioden 2019-2024 med i overkant av 1,6 milliarder kroner til å bekjempe plastforurensning i utviklingsland. En midtveisgjennomgang ga programmet en positiv vurdering. Programmet har bidratt til Norges høye profil i forhandlingene om en global avtale mot plastforurensning.

Programmet ble bestemt videreført for perioden 2025-2028 med en ambisjon om å bruke 1 milliard kroner på prosjekter for å bekjempe plastforurensning og marin

forsøpling i utviklingsland. Det ble bestemt at denne ambisjonen skulle ha budsjettmessig fleksibilitet, i lys av usikkert budsjettmessig handlingsrom som følge av den geopolitiske situasjonen.

Jeg kan bekrefte at regjeringen står ved ambisjonen, men at vi samtidig må ha budsjettmessig fleksibilitet for programmet i en situasjon der det er press på bistandsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2465**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 27. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan finansministeren bekrefte eller avkrefte at ansatte i Tolletaten står fritt til å uttale seg om utfordringer for etaten til Stortingsrepresentanter, selvsagt innenfor rammen av taushetsplikt og lojalitetsplikt?

Svar:

I likhet med statsansatte for øvrig står ansatte i Tolletaten fritt til å uttale seg. Jeg viser til Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets etiske retningslinjer for statstjenesten.

I punkt 2.3 om ansattes ytringsfrihet står det «Statsansatte, så vel som alle andre, har en grunnleggende rett til å ytre seg kritisk om statens virksomhet og alle andre forhold.» I kommentarer til punktet heter det blant annet «Ytringsfriheten gjelder bare for ytringer på egne

vegne. Arbeidsgivere har full frihet til å avgjøre hvem som kan uttale seg på virksomhetens vegne. Selv om virksomheten har utpekt en talsperson, betyr likevel ikke dette at de øvrige ansatte gis munnkurv.» Videre heter det i kommentarene at «Ytringsfriheten gjelder ikke ubegrenset, og er blant annet innskrenket av regler om taushetsplikt. I tillegg til dette vil lojalitetsplikten i arbeidsforhold kunne begrunne visse begrensninger. Det er bare ytringer som kan skade virksomhetens saklige og legitime interesser, som vil bryte lojalitetsplikten.» Avslutningsvis i kommentarene heter det at «Selv om det må gjelde visse begrensninger etter lojalitetsplikten, kan statsansatte delta i den offentlige debatt på linje med andre innbyggere. Verken arbeidsgiver eller kolleger må lage vanskeligheter av noen art for den som innenfor disse rammene ytrer seg offentlig og kritisk.»

SPØRSMÅL NR. 2466**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen****Besvart 24. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvor mange ganger de siste tre årene har adgangen for å benytte vandelsopplysninger i utlendingsloven § 85 første ledd blitt brukt, og hvilke kriterier legges til grunn for å benytte denne?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at i saker om familieetablering kan søknaden om oppholdstillatelse avslås dersom det er mest sannsynlig at søkeren vil bli mishandlet eller grovt utnyttet, og at utlendingsloven § 85 første ledd åpner for å benytte vandelsopplysninger for å vurdere om det er sannsynlig at søkeren eller dennes særkullsbarn vil bli mishandlet eller grovt utnyttet ved å etablere familieliv i Norge, jf. Utlendingsloven § 40 femte eller sjette ledd eller § 48. Det bes derfor om svar på hvor ofte denne adgangen

har blitt brukt de siste tre årene, samt hvilke kriterier som legges til grunn.

Svar:

Jeg er ikke kjent med antallet ganger utlendingsmyndighetene har benyttet vandelsopplysninger i medhold av utlendingsloven § 85.

Bestemmelsen er en videreføring av en bestemmelse i tidligere utlendingslov. Det følger av Ot.prp. nr. 75 (2007–2008) at formålet med utlendingsloven § 85 er å gi utlendingsmyndighetene tilgang til opplysninger som er nødvendige for å vurdere om det er sannsynlig at søkeren eller dennes eventuelle særkullsbarn vil bli mishandlet eller grovt utnyttet. Det står videre i proposisjonens kapittel 11:

«Det gjelder ikke noe krav om at det må foreligge noen «særlig grunn» for å foreta vandelskontroll i slike saker som

dekket av første ledd. Bestemmelsen åpner med andre ord for

at vandelskontroll kan skje rutinemessig, men pålegger ikke politiet noen plikt til å foreta kontroll i alle saker.»

SPØRSMÅL NR. 2467

Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvsberg

Besvart 29. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden gi en grundig redegjørelse for situasjonen rundt konkursen til Norsk bibliotekstransport, herunder hvilken rolle staten har spilt før og etter for å kontrollere og rydde opp?

BEGRUNNELSE:

Konkursen i Norsk bibliotekstransport har skapt alvorlig uro i biblioteksektoren. Selskapet har hatt en sentral rolle i transport av bøker og annet materiale mellom bibliotek i hele landet, og bortfallet av denne tjenesten rammer ikke bare enkeltkommuner, men en samlet infrastruktur for kunnskapsdeling mellom folkebibliotek, fylkeskommunale aktører, universitets- og høyskolebibliotek og statlige ordninger.

Når en så sentral fellestjeneste svikter, reiser det spørsmål både om de bakenforliggende årsakene til konkursen, om staten eller underliggende etater hadde kjennskap til den økonomiske situasjonen før konkursen, og om oppfølgingen av ordningen har vært tilstrekkelig. Det er også nødvendig å få avklart om offentlige midler er forvaltet i tråd med intensjonene, og hvilke kontrollmekanismer som har vært på plass.

Saken gjelder ikke bare konkursen i ett selskap, men beredskapen rundt en kritisk ordning som har betydning for likeverdig tilgang til litteratur og kunnskap i hele landet. Svikt i bibliotekstransporten kan få særlig store konsekvenser for distriktene, der avstandene er lange og alternative løsninger ofte er svakere eller dyrere.

Det er derfor behov for en tydelig redegjørelse for hva som har sviktet i organisering, finansiering og oppfølging, og for hvilke tiltak regjeringen vil iverksette på kort og lang sikt for å sikre en stabil videreføring av bibliotekstransporten.

Svar:

Det er riktig at konkursen i Norsk bibliotekstransport (NBT) har skapt uro i biblioteksektoren. Dette skyldes at selskapet, som navnet tilsier, var spesialisert innenfor transport av bibliotekmaterieil.

Det er likevel viktig å understreke at NBT ikke har vært en sentral fellestjeneste for bibliotekene, men et transportselskap som har kontrakt med de enkelte bibliotek. I mange fylker har en slik kontrakt vært inngått på vegne av flere bibliotek, som en felleskontrakt administrert av fylkeskommunen.

I juni 2025 ble det kjent gjennom Dagens Næringsliv at NBT hadde likviditetsproblemer og trengte finansiering gjennom å ta opp folkefinansieringslån for å løse den akutte likviditetskrisen.

I desember i fjor innførte selskapet betalingsstopp. I januar søkte selskapet om rekonstruksjon som er en ordning som skal hindre at selskapet går konkurs mens det omorganiseres til sikrere drift. Saken har vært omtalt både i Dagens Næringsliv og i bransjebladet Bok og bibliotek.

NBT er ikke et statlig selskap, og det ligger derfor langt utenfor Kultur- og likestillingsdepartementets oppgave å føre kontroll med selskapets drift. Gjennom kontrakt om frakt av bøker og annet materiale har Nasjonalbiblioteket vært kunde hos NBT. Nasjonalbiblioteket har fulgt situasjonen nøye og fikk umiddelbart i stand alternativ transport for sitt materiale etter at det ble bedt om å åpne for konkurs.

Det er viktig å peke på at det ikke er alle fylker som har felles transportavtale. I de tre nordligste fylkene benytter bibliotekene i stor grad Posten til levering av fjernlånsmateriale. Dette vil kunne være et alternativ flere steder.

Jeg viser for øvrig til representantens spørsmål nr. 2390 som også omhandler konkursen i Norsk bibliotekstransport, samt mitt påfølgende svar. Etter at representanten stilte sine to spørsmål, har det blitt klart at transportselskapet Nor-log overtar bibliotek- og boktransportløsningen etter konkursen i NBT, og vil sikre

videre drift og kontinuitet i den nasjonale bibliotektransporten. Nor-log skriver på sine nettsider at bibliotektransporten integreres i Nor-log sitt landsdekkende nettverk, med planlagt oppstart 29. april.

SPØRSMÅL NR. 2468

Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 27. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å forenkle, tydeliggjøre og eventuelt presisere plan- og bygningsloven § 19 2 om dispensasjoner, slik at regelverket blir lettere å forstå og praktisere korrekt, og slik at rettssikkerhet og forutsigbarhet for kommunene og innbyggerne styrkes?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Agder har gjennomgått 178 dispensasjoner gitt av kommunene i 2025, og funnet mangler i om lag 80 prosent av sakene, hvorav 23 saker betegnes som å ha vesentlige mangler. Samtidig ser vi at lovlig vedtatte kommunale dispensasjoner i strandsonen i ettertid vurderes opphevet, noe som skaper betydelig usikkerhet for både kommuner og tiltakshavere.

Svar:

Jeg nevner innledningsvis at rettslig bindende arealplaner skal sikre forutsigbarhet og rettssikkerhet for innbyggerne i spørsmål om arealforvaltning. Gjeldende plan- og bygningslov bygger på et prinsipp om at vedtak om arealbruk skal gjennomføres etter en planprosess i kommunen, og ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner. De rettslige rammene for dispensasjon skal sikre at arealplaner ikke kan fravikes unødvendig. Bakgrunnen er at det er gjennom behandling av arealplaner innbyggere har påvirkningsmuligheter. For å ivareta forutsigbarheten og rettssikkerheten for innbyggerne er det derfor viktig at arealplaner har et rettslig vern.

Stortinget vedtok endringer i dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven ved lov 18. juni 2021 nr. 130. Lovendringen tydeliggjorde dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven i den hensikt å gjøre det enklere å praktisere loven både for kommune, statsforvalteren og andre berørte myndigheter. Stortingets lovvedtak innebærer at dispensasjon kun er en unntaksbestemmelse, og en sikkerhetsventil.

Høyesterett har også nylig avsagt en dom som bidrar til å klargjøre og presisere tolkningen av gjeldende dispensasjonsbestemmelse. Høyesterett slår blant annet fast at vurderingen av om lovens vilkår for å gi dispensasjon er oppfylt, må gjøres på grunnlag av et rettsanvendelsesskjønn. Det er altså ikke snakk om et fritt kommunalt skjønn. Dommen tydeliggjør at et kommunestyre ikke kan sette til side dispensasjonsvilkårene basert på et politisk skjønn. Hvis de folkevalgte ønsker å åpne for et tiltak som er i strid med en arealplan og i tillegg ligger utenfor rammene for dispensasjonsvilkårene, så må de folkevalgte endre arealbruken gjennom en planendring. Dette gir forutsigbarhet og rettssikkerhet for innbyggerne.

Jeg nevner i denne sammenheng at plan- og bygningsloven ble endret i 2017 slik at muligheten til å vedta reguleringsendringer etter en forenklet prosess ble utvidet. Hensikten var å åpne for flere forutsigbare og langsiktige arealavklaringer gjennom et planspor, fremfor dispensasjonsbehandling. I 2024 har departementet styrket veiledningen gjennom en nettside for slik forenklet endring av plan.

Dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven har vært til behandling i Stortinget to ganger de senere årene, jf. Prop. 149 L (2015-2016), Innst. 181 L (2016-2017) og Prop. 169 L (2020-2021, Innst. 606 L (2020-2021). Min vurdering at det på nåværende tidspunkt ikke er hensiktsmessig med et nytt lovendringsarbeid på samme tema. Jeg er uansett opptatt av at regelverket skal være forutsigbart og praktiseres riktig overfor alle innbyggere. For å sikre riktige plan- og byggesaksprosesser jobber departementet kontinuerlig med å oppdatere veiledningsmateriellet knyttet til plan- og bygningsloven. Her har og tar også statsforvalterne et viktig veiledningsansvar. Flere av statsforvalterne har egne veiledere om dispensasjon, som er tilgjengelige på internett.

SPØRSMÅL NR. 2469**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen****Besvart 28. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at pasienter med alvorlige psykiske lidelser får rettidig og forsvarlig behandling i spesialisthelsetjenesten, når henvisninger avslås gjentatte ganger, døgnplasser bygges ned og kapasitetsutfordringer ved DPS ene fører til standardiserte behandlingsløp som ikke alltid er faglig tilpasset den enkelte pasient?

BEGRUNNELSE:

Jeg har mottatt alvorlige og sammenfallende beskrivelser fra pasienter i psykisk helsevern som opplever gjentatte avslag på henvisning til spesialisthelsetjenesten, lang ventetid og uforutsigbare behandlingsforløp – også i tilfeller med alvorlig depresjon og suicidalitet. Hjelp gis i praksis ofte først etter omfattende klageprosesser, noe mange i en sårbar livssituasjon ikke har krefter til å gjennomføre.

Samtidig bygges døgnplasser ned, noe som legger ytterligere press på poliklinikkene. Det rapporteres om at pasienter i økende grad overføres til gruppeterapi av kapasitetsgrunner, også der individuell behandling tidligere har vært vurdert som nødvendig. Dette reiser spørsmål om pasientmedvirkning, forsvarlighet og rettssikkerhet.

Flere fagmiljøer har pekt på at opptrappingsplanen for psykisk helse (2023–2033) er for lite konkret og for svakt finansiert sett opp mot behovene. Spørsmålet stilles for å avklare hvordan regjeringen vil sikre at politiske ambisjoner faktisk fører til bedre tilgjengelighet og kvalitet i psykisk helsevern, før sykdom forverres, arbeidsdeltakelse går tapt eller liv settes i fare.

Svar:

Det er riktig at vi har kapasitetsutfordringer i deler av tjenestene som følge av økende behov. Men vi har også stilt krav til helseforetakene om å prioritere psykisk helsevern og til kommunene om å blant annet å etablere lavterskeltilbud. Både helseforetak og kommuner har blitt tilført ekstra ressurser gjennom oppfølging av Meld. St. 23 (2022–2023) Opptrappingsplan for psykisk helse (2023–2033) i de årlige budsjettene.

Regjeringen har gjennom opptrappingsplanen som mål at befolkningen skal ha tilgang til trygge, tilgjengelige og gode tjenester. Planen består av flere tiltak, blant annet tilstrekkelig døgnkapasitet. Vi har fra 2021 stoppet nedgangen i døgnkapasitet i psykisk helsevern,

til at den nå øker. Vi har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å lage en plan for økning i døgnkapasitet fram mot 2030 i tråd med framskriving og regionale planer, og økningen er allerede i gang. Vi styrker samtidig arbeidet med ambulante team som ACT, FACT og FACT-Ung, for å nå de med alvorlige lidelser og som trenger oppsøkende helsehjelp og tjenester. Det har vist seg å redusere behovet for akuttinnleggelser og bruk av tvang.

Hvordan tilbudene organiseres må vurderes innenfor nasjonale rammer, og med rom for nødvendige lokale tilpasninger. Det er en del av de regionale helseforetakenes sørge-for-ansvar og bygger på deres faglige vurderinger og analyser av behov og framskrivninger.

Som det framgår av opptrappingsplanen så er det behov for å styrke hele behandlingskjeden for mennesker med langvarige og sammensatte behov. I dette inngår polikliniske tilbud, ambulante team, døgntilbud både ved DPS og sykehus, samt utvikling av blant annet døgntilbud i samarbeid mellom sykehus og kommuner. Regjeringen vil følge opp vedtak fra Stortinget om en midtveiseevaluering av opptrappingsplanen, og basert på evalueringen vil vi forsterke planen. Vi vil også følge opp vedtaket fra Stortinget om en plan for videre utvikling av distriktspyskiatriske sentre, og har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å gjennomføre en helhetlig og faglig gjennomgang av tilbudet i 2026 som grunnlag for en plan.

SPØRSMÅL NR. 2470**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen****Besvart 4. mai 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor stor del av den samlede kostnadsøkningen for 420 kV kraftledningen mellom Skaidi og Lebesby skyldes henholdsvis generell kostnadsøkning i leverandørmarkedet, avbøtende tiltak og endrede løsninger pålagt gjennom konsesjonsvedtaket, inkludert forlenget byggetid og tilhørende renteeffekter?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 19. mars 2026 varslet Statnett at de har tatt investeringsbeslutning for bygging av ny 420 kV kraftledning mellom Skaidi og Lebesby i Finnmark. Prosjektet er en sentral del av Kraftløftet for Finnmark og begrunnes med behov for økt forsyningssikkerhet og tilrettelegging for næringsutvikling.

Da Statnett søkte konsesjon i 2020, var kostnadsestimatet for prosjektet 1550 - 1740 MNOK. I 2026 er kostnadsestimatet oppjustert til 7200 - 9300 MNOK. Dette innebærer at prosjektet nå er mellom 365 - 500 prosent dyrere enn opprinnelig anslått.

Statnett oppgir at kostnadsøkningen skyldes «store endringer i løsninger, utvidet byggetid grunnet omfattende tiltak i konsesjonsvedtaket og generell kostnadsøkning i leverandørmarkedet», samt økte renter.

Svar:

I forbindelse med Energidepartementets behandling av innstillingen fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), ble det blant annet hentet inn oppdaterte investeringskostnader for ny 420 kV kraftledning fra Skaidi til Lebesby, inkludert bygging av ny transformatorstasjon i Lebesby. Departementet ba om oppdaterte anslag på investeringskostnader for to ulike systemløsninger. Statnett la fram et oppdatert kostnadsestimat 14. mai 2025. Statnett presiserte at de blant annet la til grunn noen av forutsetningene fra NVEs innstilling for kostnadsanslagene, og at det var «noe usikkerhet i kostnaden for 420 kV ledning».

For systemløsningen som innebar en full utbygging i tråd med NVEs innstilling, anslo Statnett kostnadene til 3973 mill. kroner. Det var disse kostnadsestimatene som ble lagt til grunn for tilrådingen i kgl.res. av 15. august 2025. Det ble gitt konsesjon til den løsningen Statnett søkte om, altså en ny 420 kV ledning fra Skaidi til Lebesby, med nye Lebesby transformatorstasjon som et innendørs gassisolert anlegg (GIS-stasjon), driftet på 420 kV.

Statnett har i mars og april 2026 opplyst departementet om følgende når det gjelder kostnadsøkningene fra løsningsvalg (BP1) i 2020, til investeringsbeslutning (BP2) i 2026:

- Endringer i løsninger og utvidet byggetid: ca. 1500 mill. kroner
- Prisutvikling enkeltkomponenter stasjon og ledning: ca. 2600 mill. kroner
- Finanskostnader: 1200 mill. kroner
- Forventede tillegg: 870-900 mill. kroner
- Byggherrekostnader 200 mill. kroner
- Usikkerhet 300 mill. kroner

Posten «forventede tillegg» er et erfaringsbasert skjønnsmessig påslag for å ta høyde for at faktorer som i dag er ukjente vil påvirke prosjektgjennomføringen.

Ved bygging av nye, store nettanlegg i Finnmark er det flere allmenne interesser som må hensyntas i konsesjonsvurderingen. I konsesjonsvedtaket er det fastsatt restriksjonsperioder i enkelte områder av hensyn til fugl, myr og reindrift. Spørsmålet om hvor mye av kostnadsøkningen som skyldes avbøtende tiltak er ikke mulig å besvare presist, fordi det ikke er realistisk å se for seg et alternativ uten avbøtende tiltak. Jeg kan opplyse om at det i det endelige konsesjonsvedtaket ikke ble pålagt ytterligere kostnadskrevende avbøtende tiltak av betydning, sammenlignet med NVEs innstilling. På enkelte punkter ble det derimot vedtatt mindre strenge og mer fleksible konsesjonsvilkår enn det NVE innstilte på.

Jeg har vært opptatt av å bidra til at gjennomføringen av anleggsarbeidet kan gjøres så effektiv som mulig. Statnett har ikke innhentet tilbud i markedet for de aktuelle nettiltakene, og kostnadsøkningene er foreløpige estimater. Oppmerksomheten må nå rettes mot å gjennomføre prosjektet så effektivt som overhodet mulig innenfor den konsesjonen som er gitt for om mulig å få kostnadene ned sammenliknet med Statnetts siste estimat.

Konsesjonsvedtaket legger opp til betydelig grad av fleksibilitet for Statnett ved gjennomføringen av anleggsarbeidet og -perioden. De totale kostnadene vil dermed avhenge av hvilke løsninger Statnett legger opp til i detaljplanen, og NVEs vurdering av detaljplanen. Statnett har foreløpig ikke sendt inn en detaljplan for prosjektet Skaidi-Lebesby til NVE for godkjenning, og hvilke løsninger Statnett legger opp til er derfor ikke kjent. Siden NVEs godkjenning av detaljplanen vil kunne påklages til Energidepartementet, går jeg ikke nærmere inn på det videre arbeidet med godkjenning av detaljplanen.

SPØRSMÅL NR. 2471**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 29. april 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil kostnadsøkningen for 420 kV kraftledningen mellom Skaidi og Lebesby bli finansiert, og hvilken betydning vil dette forventes å ha for nettariffene, herunder i hvilken grad vil kostnadene belastes sluttbrukere og næringsliv i Finnmark og øvrige deler av landet?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 19. mars 2026 varslet Statnett at de har tatt investeringsbeslutning for bygging av ny 420 kV kraftledning mellom Skaidi og Lebesby i Finnmark. Prosjektet er en sentral del av Kraftløftet for Finnmark og begrunnes med behov for økt forsyningssikkerhet og tilrettelegging for næringsutvikling.

Da Statnett søkte konsesjon i 2020, var kostnadsestimater for prosjektet 1 550 - 1 740 MNOK. I 2026 er kostnadsestimatet oppjustert til 7 200 - 9 300 MNOK. Dette innebærer at prosjektet nå er mellom 365 - 500 prosent dyrere enn opprinnelig anslått.

Statnett oppgir at kostnadsøkningen skyldes «store endringer i løsninger, utvidet byggetid grunnet omfattende tiltak i konsesjonsvedtaket og generell kostnadsøkning i leverandørmarkedet», samt økte renter.

Svar:

Ledningen på 420kV mellom Skaidi og Lebesby vil inngå i transmisjonsnettet, som eies og driftes av Statnett. Kostnadene knyttet til transmisjonsnettet finansieres over nettleien og fordeles på alle nettkunder i Norge. Hvordan tariffen i transmisjonsnettet påvirker hver enkelt nettkunde, vil kunne variere i ulike deler av landet, avhengig av om det er et område med kraftoverskudd eller kraftunderskudd.

Ifølge Statnett vil en investering på 9,3 mrd. kroner isolert sett og på generelt grunnlag gi en økning i nettleien for alminnelige forbrukskunder på om lag 1 øre per kWh, mens industrien (enkeltbedrifter med effektuttak over 15 MW og årlig kraftforbruk over 100 GWh) får en økning på om lag 0,25 øre per kWh.

SPØRSMÅL NR. 2472**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 28. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil regjeringen ta for å styrke vernet av offentlige ansatte, herunder lærere, mot grov uthenging, trakassering og trusler i sosiale medier, og hvordan vil regjeringen sikre at plattformselskaper som TikTok i større grad pålegges ansvar for å bidra med nødvendig informasjon og raskere tilgang til digitale bevis slik at politiet faktisk kan etterforske og følge opp slike saker?

BEGRUNNELSE:

I Romerikes Blad 9. mars 2026 beskrives en sak der lærere ved en skole i Lillestrøm over tid ble grovt krenket og uthengt på TikTok gjennom anonyme kontoer. Kom-

munen anmeldte forholdet, men saken ble henlagt fordi politiet ikke hadde tilstrekkelig informasjon til å identifisere gjerningspersonene. Hendelsen illustrerer utfordringer ved alvorlige nettkrenkelser rettet mot offentlig ansatte, der anonymitet og manglende samarbeid fra globale plattformer kan hindre effektiv etterforskning.

Svar:

For Arbeiderparti-regjeringen er det viktig å understreke at alle arbeidsfolk skal føle seg trygge, både på og utenfor jobb. Ingen skal måtte tåle hets og trakassering som følge av jobben de gjør. Dette har særlig stor betydning når det gjelder ansatte i utsatte yrkesgrupper som

gjør en viktig jobb på vegne av samfunnet, slik som lærere. Jeg vil derfor understreke at alle arbeidsgivere, uavhengig av sektor, har en lovfestet plikt til å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og skal verne sine ansatte mot trusler og trakassering i henhold til reglene i arbeidsmiljøloven. Dersom ansatte likevel utsettes for slike krenkelser, skal dette vurderes anmeldt. Det er viktig at politiet tar slike saker på alvor og prioriterer å etterforske dem.

Grov uthenging, trakassering og trusler på sosiale medier vil kunne rammes av ulike straffebud, slik som straffeloven §§ 263 om trusler og § 266 om hensynsløs adferd. Straffebestemmelsene er teknologinøytrale, og rammer også handlinger som utøves via eller på digitale plattformer. I en straffesak vil også PCer, mobiltelefoner og andre ting som har vært brukt ved overtredelsen kunne inndras etter straffeloven § 69 første ledd og etter omstendighetene kan det idømmes rettighetstap for bestemte former for bruk av internett etter straffeloven § 56. Høyesterett har tidligere konkludert med at det kan være adgang til å idømme tap av retten til å inneha og bruke brukerkontoer på sosiale medier, blant annet knyttet til TikTok og Snapchat, se henholdsvis HR-2025-813-A og HR-2024-986-A.

I etterforskningen av straffbare handlinger som begås ved bruk av sosiale medier eller andre tjenestetilbydere på internett, kan ulike digitale eller elektroniske bevis spille en avgjørende rolle. Elektroniske kommunikasjonstjenester er i dag en viktig del av dagliglivet for de fleste. Dette innebærer også at det blir stadig viktigere å kunne innhente bevis hos tilbydere av slike tjenester i etterforskningen av mange former for kriminalitet, noe som har høy oppmerksomhet i politiet.

Etter straffeprosessloven kapittel 16 kan digitale og elektroniske bevis beslaglegges eller pålegges utlevert etter reglene i straffeprosessloven kapittel 16. Ekomloven § 3-10 tredje ledd jf. fjerde ledd, muliggjør at politiet eller påtalemyndigheten kan få taushetsbelagt informasjon om navn, adresse og telefonnummer tilknyttet en elektronisk kommunikasjonsadresse. Etter ekomloven § 3-13 skal tilbyderne lagre opplysninger som er nødvendig for å identifisere abonnenter med utgangspunkt i offentlig IP-adresse og tidspunkt for kommunikasjon. Tilbyderne skal utlevere IP-data til politiet eller påtalemyndigheten blant annet når det er nødvendig for å etterforske trusler og hensynsløs adferd. Disse bestemmelsene gir politiet verktøy til å hente inn opplysninger som kan bidra til identifisering av hvem som står bak handlinger og uttalelser i sosiale medier.

Mange tilbydere av sosiale medier og andre elektroniske kommunikasjonstjenester er basert i utlandet, og underlagt andre staters jurisdiksjon. Dersom det er behov for å beslaglegge eller pålegge utlevert bevis hos slike tilbydere, må dette ofte gjøres gjennom formelle rettsanmodninger fra norske til utenlandske myndigheter i hen-

hold til internasjonale avtaler. Slike prosesser kan ofte være tidkrevende og kan vanskeliggjøre etterforskning.

Enkelte stater har åpnet for at tjenestetilbydere på deres territorium kan utlevere visse typer elektronisk informasjon direkte til utenlandsk politi og påtalemyndighet til bruk i etterforskning av straffbare forhold. Slik jeg forstår det, er dette i hovedsak begrenset til abonnementsopplysninger. Denne formen for innhenting av elektronisk informasjon direkte fra utenlandske tjenestetilbydere er derfor i stor grad basert på frivillighet og selskapenes egne retningslinjer, og forutsetter at den aktuelle staten samtykker til dette.

Ettersom en effektiv mulighet for å innhente bevis hos tilbydere av elektroniske kommunikasjonstjenester i utlandet er en viktig forutsetning i etterforskningen av mange former for kriminalitet, arbeider regjeringen langs flere linjer for å lette og effektivisere arbeidet med å innhente digitale bevis fra slike tilbydere. Norge er allerede tilsluttet Europarådets konvensjon om datakriminalitet (Budapestkonvensjonen), og har signert andre tilleggsprotokoll til denne konvensjonen. Tilleggsprotokollen åpner for å innhente enkelte typer elektroniske bevis raskere ved at det kan skje direkte fra utenlandske tjenestetilbydere. Justis- og beredskapsdepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe som blant annet utreder hvilke regelverksendringer som er nødvendig for å kunne ratifisere og gjennomføre tilleggsprotokollen i norsk rett.

tilgang til elektroniske bevis (E-evidence) og den europeiske etterforskningsordren (EIO). Regelverket om E-evidence inneholder blant annet regler om at politi og påtalemyndighet i ett EU-land kan kreve å få tilgang til elektroniske bevis direkte fra tjenestetilbydere som tilbyr tjenester i EU, og som er etablert i et annet EU-land eller utenfor EU, innenfor korte frister og uavhengig av hvor de elektroniske bevisene er lagret. I likhet med den europeiske arrestordren bygger EIO på forutsetningen om gjensidig tillit statene imellom og prinsippet om gjensidig anerkjennelse. Det innebærer en forenkling og effektivisering med hensyn til rettslig samarbeid, sammenliknet med bruken av rettsanmodninger. E-evidence og EIO vil derfor bli viktige verktøy for straffesaksbehandlingen i EU. For regjeringen er det viktig at norsk politi og påtalemyndighet har like gode verktøy for sin straffesaksbehandling, som europeisk politi og påtalemyndighet. Regjeringen arbeider derfor med å vurdere mulighetene for norsk tilknytning, og vi er i kontakt med EU om dette. Siden disse regelverkene ligger utenfor våre eksisterende avtaler med EU, vil jeg understreke at det ikke er noen automatikk i at Norge får tilgang til disse verktøyene, men dette er et høyt prioritert arbeid fra min side.

SPØRSMÅL NR. 2473**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 29. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for den omfattende regjeldring regjeringen har gjort for tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker og har departementet utredet hvordan dette slår ut økonomisk for kommuner og fylkeskommuner?

BEGRUNNELSE:

Støre-regjeringen har gjennom IMDi foretatt en omfattende regjeldring for ekstratilskudd til sårbare flyktninger (funksjonsnedsatte/atferdsvansker). Endringen ble først kommunisert i mars, men har tilbakevirkende kraft fra 1. januar i år.

Trondheim kommune alene rapporterer om en uforutsett merkostnad på 17,5 millioner kroner i 2026. Fordi regjeringen kutter støtten til norskopplæring og tolk for denne gruppen uten å kompensere kommunene, varslers Trondheim nå at dette kan kreve nedbemanning.

De mest sårbare flyktningene mister tilrettelagte tilbud, og kommunenes vilje til å bosette denne gruppen undergraves totalt.

Dette er nok et eksempel på hvordan Støre-regjeringen skyver regningen over på lokalpolitikerne. Informasjonen kom midt i løpende tilskuddsperioder, uten overgangsordninger. Det er et brudd på prinsippet om at staten skal fullfinansiere oppgaver de pålegger kommunene.

Svar:

Regjeringen varslet omlegging av tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker i statsbudsjettet for 2026. Tilskuddet er rettet mot kommuner som bosetter flyktninger med betydelige hjelpebehov og forvaltes av IMDi. Formålet med omleggingen er å gjøre ordningen mer forutsigbar for kommunene, redusere saksbehandlingstid og sikre likebehandling. Endringsforslagene ble forelagt KS for innspill sommeren 2025.

KS og flere kommuner har over tid meldt at tilskuddsordningen ble opplevd som lite forutsigbar, og at det var krevende å innhente nødvendig informasjon. For å adressere disse utfordringene, ble krav om helsefaglig dokumentasjon erstattet med enkeltvedtak for kommunale tiltak og tjenester. Endringen i dokumentasjonskrav gir økt forutsigbarhet for kommunene gjennom at de er kjent med hvem som er i målgruppen for tilskudd,

og forenkler også søknadsprosessen. Omleggingen innebærer også at kommunene ikke må innhente særskilt dokumentasjon, noe som reduserer belastningen på helsetsevesenet i kommunen og i spesialisthelsetjenesten.

Kommunale tiltak og tjenester som krever enkeltvedtak, representerer i stor grad ekstraavgiftene kommunene har ved bosetting av flyktninger med betydelige hjelpebehov. Enkelte tiltak som tidligere ble finansiert over ordningen, vil likevel falle utenfor etter omleggingen. Disse tiltakene utgjør, relativt sett, mindre beløp og skal dekkes av integreringstilskuddet.

Tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker, utbetales basert på dokumenterte behov og består av to deler, tilskudd I og tilskudd II. Tilskudd I er et engangstilskudd, mens tilskudd II kan utbetales i inntil fem år. Flyktninger bosatt fra UDIs særskilte botilbud, kan utløse tilskudd II i inntil ti år. Før omleggingen mottok kommunene hele tilskuddssatsen for tilskudd I, selv om de dokumenterte kostnadene var lavere. Etter omleggingen får kommunene kun tilskudd for de faktiske kostnadene, opp til satsen for tilskudd I.

Tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker, har verken tidligere eller nå omfattet utgifter til opplæring i norsk. Kommunene mottar egne tilskudd til dette formålet.

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til raskere bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker, og tilskuddet dekker de ekstraordinære kommunale utgifter som følger av bosetting av flyktninger med betydelige hjelpebehov.

SPØRSMÅL NR. 2474**Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 29. april 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Den siste tiden har strømprisene i Midt-Norge vært skyhøye, til tross for høy produksjon av bl.a. vindkraft. Ekspertene på kraftmarkedet sliter med å forklare hvorfor prisene steg så kraftig. Jeg vil be statsråden gi en utførlig forklaring på hvorfor dette kunne skje og om det er på grunn av innføring av den nye ordningen med såkalt flytbasert markedskobling.

Hvis statsråden ikke kan gi noen god forklaring, vil han ta initiativ til endringer i hvordan prisene settes og sørge for at det skjer på en måte som i alle fall er forståelig?

Svar:

Prisutviklingen i Midt-Norge (NO3) påvirkes av flere forhold som hydrologisk balanse, produksjon og forbruk i området, overføringskapasitet internt i regionen og mot resten av landet og Sverige, vedlikehold og driftsbegrensninger i nettet, samt prisnivået i de omkringliggende budområdene.

I uke 16 var det lite vindkraftproduksjon i Norden og på kontinentet, samtidig med vedlikeholdsarbeid i kraftnettet som resulterte i lavere kapasitet og høyere belastning på nettet i Midt-Norge. I tillegg var det lav tilgjengelighet i den regulerbare vannkraften i Midt-Norge. Flere vannkraftverk har lite vann på slutten av tappesongen, kombinert med at krav til balanseringsreserver innebærer at noe av den regulerbare kapasiteten ikke er tilgjengelig i spotmarkedet.

Denne situasjonen ga et stort transportbehov fra områdene med kraftoverskudd i nord til forbrukstyngepunktene i sør. Mye av den regulerbare vannkraften i nord er lokalisert i Nord-Norge (NO4), noe som bidro til at det ble høy belastning på forbindelsen Klæbu–Surna, sør for Trondheimsfjorden. Vedlikehold på 420 kV-linjen mellom Sykkylven og Ørskog gjorde dessuten at den tilgjengelige overføringskapasiteten på Klæbu–Surna var lavere enn vanlig. Andre forhold, som redusert kapasitet på forbindelsen mellom Nord-Sverige (SE1) og Finland, kan også ha medvirket til at nettet i Norge ble høyere belastet enn vanlig.

Med flytbasert markedskobling, som har som formål å øke den samlede utnyttelsen av nettet, ses kraftsystemet og strømnettet i sammenheng. Kraftflyten bestemmes ut fra et mål om å utnytte den samlede kraftproduksjonen og nettet mest mulig effektivt. Med flytbasert markedskobling vil kraftprisene i større grad reflektere de faktiske flaskehalsene i overføringsnettet. Når

en flaskehals oppstår, vil prisen på underskuddssiden av flaskehalsen bli høy for å øke produksjonen der. En viktig årsak til de høye prisene, i tillegg til de grunnleggende flaskehalsene og utkobling av ledninger for vedlikehold, er høye vannverdier i Midt-Norge.

Det er derfor ikke riktig å forklare de høye prisene med flytbasert markedskobling alene. Flytbasert markedskobling er en del av forklaringen på hvordan prisene reflekterer de faktiske flaskehalsene i nettet, men de høye prisene skyldes summen av flere forhold.

Jeg er enig i at kraftmarkedet må være forståelig. Det er viktig å anerkjenne at flytbasert markedskobling er nytt for aktørene og systemansvarlig. Vi er fortsatt i en innkjøringsfase, der både kraftprodusenter og systemansvarlig vil gjøre tilpasninger etter hvert som de tilegner seg nye erfaringer. For at aktørene skal kunne bygge opp kompetanse på flytbasert markedskobling, er det viktig at systemansvarlige er åpne og tydelige på valg de gjør og hvilke konsekvenser dette kan ha for markedet.

I Norge ble flytbasert markedskobling innført i slutten av oktober 2024. I perioden etter at flytbasert markedskobling ble innført har den gjennomsnittlige spotprisen i Midt-Norge (NO3) vært 41 øre/kWh. Det er 43 øre/kWh lavere enn Sørvest-Norge (NO2), men 22 øre/kWh høyere enn Nord-Norge (NO4) i samme periode. I motsetning til Nord-Norge har Midt-Norge kraftunderskudd i normalår, og er dermed avhengig av kraftimport for å dekke deler av kraftforbruket.

For regjeringen er det viktig at husholdninger i Norge skal ha trygghet for økonomien, og kunne velge forutsigbare strømregninger i en tid med tidvis svært høye strømpriser. Derfor innførte vi Norgespris. Med Norgespris på strøm og fjernvarme gir regjeringen husholdninger mulighet til å velge mellom strømsøknadsordningen som tar pristoppene, eller full forutsigbarhet gjennom Norgespris på 40 øre/kWh (ekskl. mva.) i hele landet. Per 21. april 2026 er det rundt 60 000 bestillinger av Norgespris blant husholdningene i Midt-Norge.

SPØRSMÅL NR. 2475**Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 29. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen vurderer faren for at vi kan få mangel på flydrivstoff i Norge, hvor store beredskapslagre vi har, og hvilke tiltak som er satt i gang for å redusere sårbarheten på dette feltet?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til bekymringen om at det kan oppstå mangel på drivstoff for fly den kommende tiden.

Svar:

Det er god tilgang på drivstoff i Norge. Det er ikke registrert mangel på produkter eller øvrige logistikk- og leveranseproblemer. Vi har solide systemer for forsyning av varer og tjenester, ikke minst på grunn av et godt samarbeid mellom myndigheter og næringsliv. Aktørene i næringen er opptatt av å skaffe og levere drivstoff til sine norske kunder, også om markedsutviklingen blir mer utfordrende framover.

Selv om situasjonen i Midtøsten skulle vedvare, så forventer vi ikke en alvorlig mangelsituasjon for flydrivstoff i Norge. Vi må imidlertid være forberedt på at prisene kan bli liggende på et høyere nivå enn vanlig.

For Europa kan tilgangen på flydrivstoff bli utfordrende mot sommeren hvis en ikke i stor grad klarer å erstatte bortfallet i import fra Midtøsten med annen import. I så fall anslår Det internasjonale energibyrået (IEA) at det kan oppstå fysisk mangel på flydrivstoff på enkelte flyplasser i Europa til sommeren. Det vil kunne skape ringvirkninger også for oss, men det er for tidlig å si noe mer konkret om nå.

I Norge gjøres flere tiltak for å håndtere situasjonen og dempe virkningene i energimarkedene. Norge er en betydelig produsent av råolje og det viktigste vi kan gjøre i denne situasjonen er å opprettholde produksjonen på sokkelen. Raffineriet på Mongstad produserer nå diesel og flydrivstoff på full kapasitet.

Næringsaktører innenfor import og distribusjon av drivstoff i Norge spiller en nøkkelrolle i norsk drivstofforsyning og er opptatt av å levere drivstoff til sine norske kunder. Globalt bidrar de høye markedsprisene til mange justeringer både på produksjons- og forbrukssiden.

Vi må samarbeide godt med andre land, særlig i Europa, om hvordan vi best håndterer det som er en global

forsyningskrise. Samarbeidet i Det internasjonale energibyrået (IEA) er også viktig.

Den nasjonale drivstoffberedskapen er basert på en kombinasjon av beredskapslagring, tett og formalisert samarbeid med næringslivet og vide hjemler til å iverksette beredskaps- og krisehåndteringstiltak ved risiko for forsyningssvikt. Dagens system for beredskapslagring av drivstoff ble opprettet i 2006 og er hjemlet i lov om beredskapslagring av petroleumsprodukt og reguleres av forskrift om beredskapslagring av petroleumsprodukt. Systemet går ut på at drivstoffselskaper som importerer eller produserer 10 000 kubikkmeter eller mer av lagringsspliktige produkter i året, må lagre drivstoff tilsvarende 20 dagers innenlands forbruk. Dette er mindre enn andre IEA-land, fordi vi er nettoeksportør av petroleum og har en egen avtale med IEA. I tillegg har selskapene egne kommersielle lagre, som gir selskapene fleksibilitet og fungerer som en buffer i den operative driften. Størrelsen på disse bestemmer selskapene selv. Det er de private drivstoffselskapene som er ansvarlige for å holde og finansiere beredskapslagrene.

Regjeringen jobber med å tilpasse beredskapslagrene til det nye trusselbildet. Hvor store lagrene bør være må vi vurdere blant annet opp mot hva som er praktisk gjennomførbart, egen raffineri- og lagerkapasitet, ansvarsfordeling og kostnader.

SPØRSMÅL NR. 2476**Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 29. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at innbyggere i hele landet har reell tilgang til fjernlån og bibliotekressurser i perioden etter konkursen i Norsk Bibliotektransport AS, og hvilke konkrete tiltak vil regjeringen iverksette for å etablere en varig og forutsigbar, nasjonal ordning for bibliotektransport som hindrer at en slik situasjon oppstår igjen?

BEGRUNNELSE:

Konkursen i Norsk Bibliotektransport AS våren 2026 har ført til omfattende forstyrrelser i fjernlånsordningen og i transporten av bøker og andre medier mellom bibliotek i hele landet. For mange folkebibliotek, skolebibliotek og fagbibliotek er bibliotektransporten selve forutsetningen for å kunne tilby et likeverdig bibliotektilbud, særlig i distriktene og i mindre kommuner. Når denne infrastrukturen svikter, rammes ikke bare biblioteksektoren, men også innbyggernes faktiske tilgang til kunnskap, utdanning og kultur.

Situasjonen har fått konkrete konsekvenser for studenter som trenger pensumlitteratur, for skoleelever, for forskningsmiljøer og for personer som er avhengige av tilrettelagte bibliotektilbud, som punktskrift og andre spesialformater. Flere bibliotek har midlertidig måttet stanse eller kraftig begrense fjernlån, og forskjellene mellom kommuner og regioner har økt på kort tid. Dette utfordrer prinsippet om lik tilgang til offentlige tjenester, uavhengig av bosted.

Stortinget har tidligere pekt på behovet for en felles, nasjonal bibliotektransportordning, blant annet i behandlingen av representantforslag om helhetlig bibliotekpolitikk. Konkursen i Norsk Bibliotektransport AS har tydelig vist hvor sårbar dagens organisering er, når en sentral aktør faller bort uten at det finnes statlig beredskap eller alternative løsninger klare. Dette reiser spørsmål om ansvar, styring og beredskap på et felt som er avgjørende for gjennomføringen av bibliotekpolitikken.

Med dette spørsmålet ønskes det klarhet i hvordan regjeringen håndterer situasjonen på kort sikt, men også i hvilke vurderinger den gjør seg om statlig ansvar for en framtidig, varig og robust ordning. En slik avklaring er nødvendig for å sikre forutsigbarhet for bibliotekene og reell, likeverdig tilgang til kunnskap og litteratur for befolkningen i hele landet.

Svar:

Det er riktig at konkursen i selskapet Norsk bibliotektransport (NBT) har medført forstyrrelser i lånesamarbeidet mellom norske bibliotek. Dette skyldes at selskapet, som navnet tilsier, hadde frakt av bibliotekmaterieell som sitt spesialfelt, og dermed hadde mange kontrakter i sektoren.

NBT har vært ett av flere selskap som tilbyr transporttjenester for bibliotek. I de tre nordligste fylkene har ikke bibliotekene inngått fellesavtaler med transportselskaper, men benytter seg stort sett av postens tjenester.

Etter at representanten stilte sitt spørsmål, har det blitt klart at transportselskapet Nor-log overtar bibliotek- og boktransportløsningen etter konkursen i NBT, og vil sikre videre drift og kontinuitet i den nasjonale bibliotektransporten. Nor-log skriver på sine nettsider at bibliotektransporten integreres i Nor-log sitt landsdekkende nettverk, med planlagt oppstart 29. april.

Det er viktig for meg å understreke at ansvaret for bibliotekenes lånesamarbeid og transportordninger ikke hviler på staten, men på kommunene og fylkeskommunene. Som representanten selv påpeker i sin begrunnelse for spørsmålet, behandlet Stortinget i fjor vår et representantforslag om en helhetlig bibliotekpolitikk, som blant annet inneholdt et forslag om statlig finansiering av transportordning for bibliotek. Dette forslaget ble derimot den gang avvist av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2477**Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug****Besvart 29. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Når og på hvilken måte vil statsråden følge opp Stortingets vedtak 1051 om å legge til rette for at slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi, herunder bidra til utvikling av nye verdikjeder for førråvarer og energiproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har ved behandlingen av Havbruksmeldingen (Meld. St. 24 (2024–2025), jf. Innst. 525 S) fattet vedtak 1051, hvor regjeringen bes vurdere hvordan slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi. Dette berører sentrale spørsmål om ressursutnyttelse, miljøpåvirkning og utvikling av nye næringsmuligheter.

Fiskeslam inneholder betydelige mengder næringsstoffer, blant annet fosfor, som i dag i stor grad går tapt gjennom utslipp. Samtidig foreligger det konkrete forslag fra blant annet ekspertutvalget bak «Ikke rett fram»-rapporten, herunder virkemidler som omsetningsskrav for resirkulert fosfor eller avgiftsinsentiver knyttet til oppsamling. Slike forslag illustrerer at det finnes mulige politiske grep for å fremme sirkulære løsninger.

Det pågår også arbeid med regelverksutvikling, blant annet hos Mattilsynet, for å legge til rette for at nye råvarer kan tas i bruk i før. Samtidig utvikles det initiativer i næringslivet, inkludert samarbeid med renovasjonsaktører, for å utnytte slam til blant annet biogass og andre produkter.

På tross av dette oppleves fremdriften som begrenset, og det etterlyses tydeligere og mer forutsigbare rammevilkår fra statens side. For at næringslivet skal kunne realisere investeringer og utvikle nye verdikjeder, er det behov for avklaringer knyttet til regelverk, virkemiddelbruk og tidsplan for oppfølging av Stortingets vedtak.

Det er derfor behov for å få klarlagt hvordan og når regjeringen vil gå fra utredning til konkret oppfølging, slik at ressurser som i dag går tapt kan bidra til både miljøgevinst og verdiskaping.

Svar:

Jeg svarer på spørsmålet med utgangspunkt i mitt ansvar for havbrukspolitikken. Klima- og miljøministeren har det overordnede ansvaret for regjeringens klima- og miljøpolitikk.

Økt utnyttelse av slam og andre avfallsstoffer fra havbruk har et betydelig potensial, men det krever forskning, innovasjon og regelverksutvikling. Dette er noe regjeringen er opptatt av å legge til rette for.

Regjeringen har lansert et samfunnsoppdrag om bærekraftig før med mål om at alt før til oppdrettsfisk og husdyr innen 2034 skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene. Samfunnsoppdraget skal bidra til å bevare naturmangfold, utvikle en sterk føringrediensindustri og øke forsynings sikkerheten i Norge.

Vi har styrket Mattilsynets arbeid med regelverksutvikling. De har etablert et team som gir råd til dem som ønsker å teste ut nye førråvarer og lansert en digital veileder som støtter industrien i å utnytte de mulighetene som finnes i dag.

For eksempel kan innsekter bli en fremtidig førråvare, basert på slam og avfall fra havbruk. Substratet som insekter vokser på regnes som før, og er underlagt de samme regelverkskravene som før til andre produksjonsdyr. Etter dagens regelverk kan førråvare til oppdrettsinsekter kun bestå av vegetabiliske produkter, med unntak av enkelte animalske produkter. Regelverket ble innført i 2017, basert på en risikovurdering fra Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA) i 2015. EFSA vurderte biologiske farer ved ulike substrater, men konkluderte med at kunnskapsgrunnlaget var for svakt til å vurdere trygg bruk av blant annet kjøkken- og matavfall samt kunstgjødsel. I tråd med føre var-prinsippet ble disse derfor utelukket, og fiskeslam ble ikke vurdert fordi det den gang ikke var aktuelt som substrat. For å kunne tillate bruk av fiskeslam eller husdyrgjødsel til substrat, må regelverket endres. Dette forutsetter en ny og positiv risikovurdering fra EFSA, noe som krever et solid vitenskapelig kunnskapsgrunnlag. Tidligere forskning har vist utfordringer knyttet til blant annet oppkonsentrering av tungmetaller ved bruk av fiskeslam. Havforskningsinstituttet leder nå et prosjekt som skal øke kunnskapen om bruk av fiskeslam som førråvare. Mattilsynet følger prosjekter tett, nettopp fordi resultatene kan danne grunnlag for å vurdere om det er mulig å be EFSA om en ny vurdering og eventuelle fremtidige regelverksendringer.

Samfunnsoppdraget skal bygge på og forsterke dagens innsats. Bærekraftig før er allerede en sentral del av virkemiddelapparatets ordinære innsats. I 2024 var innsatsen på førområdet på over 450 mill. kroner, betydelig høyere enn tidligere år. Dette viser at bærekraftig før er et

høyt prioritert område med god uttelling i virkemiddelapparatet.

Virkemiddelapparatet finansierer flere prosjekter som handler om utnyttelse av avfall fra havbruk og utvikling av sirkulære verdikjeder. Det er blant annet gitt støtte til prosjekter knyttet til «Grønn plattform» for å utnytte næringsrike sidestrømmer til produksjon av lavtrofiske organismer som børstemark og mikroalger, med tydelig kobling til industriell symbiose, sirkularitet og reduserte miljøutslipp, samt prosjekter som utvikler prosesser for å omdanne ressursene i slam til rent fosfor for bruk i mineralgjødsel, organisk gjødsel med høy biotilgjengelighet, og biostimulanter. Fiskeri- og havbruksnæringsens forskningsfinansiering (FHF) finansierer også prosjekter på området.

Regjeringen oppnevnte i 2024 en ekspertgruppe for å se på virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter,

og gruppen overrakte sin rapport i mai 2025. Ekspertgruppen pekte på at fiskeslam er en lite utnyttet ressurs, og at utslipp av fosfor- og nitrogen fra havbruket er en forurensningskilde. I tillegg er fosfor en kritisk råvare. For å utnytte disse ressursene anbefalte ekspertgruppen at det bør innføres en avgift på utslipp av fosfor og nitrogen i havbruket kombinert med en refusjon for oppsamlet slam. Ekspertgruppen tok til orde for at avgiften bør kombineres med tiltak rettet mot teknologiutvikling innen oppsamling og utnyttelse av fiskeslam. Rapporten var på høring høsten 2025, og vi mottok mange gode innspill. Regjeringen vurderer nå hvordan anbefalingen fra ekspertgruppen skal følges opp.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte vedrørende videre oppfølging av anmodningsvedtak 1051.

SPØRSMÅL NR. 2478

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 28. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Finnes det noen mekanismer for staten til å intervenere mot foreslåtte vindkraftprosjekter som vil kunne gå hardt utover reindrifta, allerede før det er søkt om melding til NVE, slik som i det sørsamiske kjerneområdet på Hattfjelldal?

BEGRUNNELSE:

Tradisjonell samisk reindrift er beskyttet av menneskerettighetskonvensjoner som Norge anerkjenner. Reindrifta er essensiell for den samiske kulturen. I Fosen-dommen (HR-2021-1975-S) slo Høyesterett fast at vindkraftutbygging som gjør reindrift umulig eller vesentlig vanskeligere, kan krenke samenes rettigheter til kulturutøvelse og religionsfrihet etter folkeretten.

Nordic Wind og Statkraft har lansert planer om utbygging av vindkraft i tre områder i Hattfjelldal kommune mellom Ukstindan og Børgefjell. Reindriftsutøverne som ville blitt berørt av prosjektet har forklart meg at forslaget utgjør en påkjenning for dem og de andre berørte partene, og at prosessen gir dem mindre tid til å ta vare på reinflokkene deres.

Da Statsforvalteren i Nordland vurderte vindkraft i det samme området i 2019, slo den fast at prosjektet

sannsynligvis ville få svært stor negativ konsekvens for reindrifta.

Siden prosjektet er frarådet tidligere, og Høyesterett har klargjort et slike prosjekter kan stride med menneskerettighetene, virker det for meg ikke sannsynlig at Nordic Wind og Statkrafts prosjekt blir gjennomført. Likevel må reindrifta og lokalsamfunnet gjennom en krevende søknadsprosess. Miljøpartiet De Grønne mener det trengs nasjonale føringer for hvilke områder utbyggere bør søke om vindkraftutbygging, og at INON-områder og viktige reindriftsområder settes utenfor.

Mitt spørsmål er om det i dag finnes mekanismer for staten til å avslå prosjektet allerede før det er søkt om melding til NVE.

Svar:

Vindkraftverk over 1 MW er konsesjonspliktige etter energiloven. Konsesjonsmyndighetene er NVE i første instans og Energidepartementet som klageorgan. Konsesjonsbehandlingen skal sikre at alle relevante hensyn vurderes og ivaretas.

Dersom en privat aktør ønsker å etablere et vindkraftverk, må tiltakshaveren oversende NVE en melding med forslag til konsekvensutredningsprogram for tiltak-

et, jf. energiloven § 2-1 første ledd. Dette er det første formelle steget i konsesjonsprosessen, som åpner en sak for energimyndighetene. Formålet med en konsekvensutredning er å belyse tiltakets virkninger for andre interesser, også for reindriften innenfor det samiske reinbeiteområdet.

NVE skal avvise en melding dersom den inneholder mangler som ikke kan rettes. Videre kan NVE også ved enkeltvedtak avslutte behandlingen av en melding med forslag til konsekvensutredningsprogram, dersom det er

klart at søknaden om konsesjon vil bli avslått som følge av at ett av vilkårene i energiloven § 2-1 annet ledd er oppfylt, såkalt «tidlig saksavslutning». Adgangen til å vurdere tidlig saksavslutning inntreffer imidlertid ikke før det er sendt melding etter § 2-1 første ledd, og NVE derved har en sak til behandling. Jeg understreker for ordens skyld at dette er en generell redegjørelse for regelverket, og at jeg ikke har noen synspunkter på om dette er relevant for meldinger om vindkraftverk i de områdene representanten trekker fram.

SPØRSMÅL NR. 2479

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 28. april 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Reisegarantiutvalget fastslo i 2021 at dagens reisegarantiordning ikke er velfungerende, og anbefalte overgang til en modell med kollektivt fond og lavere individuelle garantier. Fire år senere er ingen reform gjennomført.

Vil forbrukerministeren legge frem en konkret plan for å følge opp utvalgets anbefalinger, og dersom ikke, hvilke grep vil hun ta for å forbedre reisegarantiordningen?

BEGRUNNELSE:

Norske reiselivsaktører må stille høye bankgarantier overfor Reisegarantifondet, mens forsikringsalternativene i praksis har forsvunnet. Kapital bindes som sikkerhet fremfor å gå til drift og utvikling, noe som svekker konkurransekraften og rammer nyetableringer. For forbrukeren kan det redusere konkurransen i markedet.

Reisegarantiutvalget anbefalte lavere individuelle garantier kombinert med et kollektivt fond som sekundær sikkerhet. Det vil gi bedre risikodeling uten å svekke forbrukerbeskyttelsen. En troverdig overgang forutsetter imidlertid at staten bidrar med midlertidig sikkerhet i oppbyggingsfasen. EU-kommisjonen har godkjent tilsvarende ordninger i andre land, og handlingsrommet innenfor ESA-regelverket synes reelt.

Fortsatt utsettelse medfører at kapital bindes feil, at aktører faller fra, og at risikoen for systemsvikt øker. Reisegarantiordningen skal være et sikkerhetsnett for forbrukerne, ikke en konkurranseulemp for norsk reiseliv.

Svar:

Reisegarantien for pakkereiser skal sikre de reisende tilbakebetaling dersom pakkereisearrangøren går konkurs og pakkereisen derfor ikke kan gjennomføres som planlagt. Reisegarantien skal også sikre hjemtransport av reisende. Dagens reisegarantiordning består av individuelle garantier og sikrer de reisende full dekning ved konkurs. Fra et forbrukerperspektiv fungerer dagens ordning derfor i tråd med intensjonen. Reiselivsnæringens hovedinnvending mot dagens ordning er at den er kostbar for pakkereisearrangørene.

Reisegarantiutvalget (RGU) fikk i 2021 i oppdrag å vurdere alle sider av det norske reisegarantisystemet. Det var en forutsetning i RGUs mandat at reisegarantiordningen ikke krever statlig finansiering. RGU utredet i sin rapport særlig to modeller:

1. forbedre dagens reisegarantiordning med individuelle garantier, eller
2. halvere dagens individuelle garantier og etablere et kollektivt fond som sekundærgaranti.

Etter en avveining av ulike hensyn anbefalte RGU å halvere dagens individuelle garantier og etablere et kollektivt fond som sekundærgaranti. RGUs rapport var på høring i 2022.

Regjeringen har ventet med å følge opp Reisegarantiutvalgets rapport som følge av EUs arbeid med endringer i pakkereisedirektivet. Pakkereisedirektivet fastsetter felles regler i EØS for pakkereiser, blant annet regler om reisegaranti. Det har derfor vært viktig å vente på endringene fra EU. Disse endringene er nå klare. Jeg er derfor i

gang med å vurdere Reisegarantiutvalgets anbefalinger og høringsinnspillene vi mottok i 2022.

Jeg er opptatt av at vi skal gjøre grundige vurderinger av RGUs forslag, både forslaget om å etablere et kollektivt fond som sekundærgaranti og alternativet om å forbedre dagens ordning med individuelle garantier.

Jeg vil innhente oppdaterte beregninger som bygger videre på tallgrunnlaget fra Reisegarantiutvalget, slik at vi har et godt beslutningsgrunnlag for å legge frem et forslag til forbedringer i dagens reisegarantisystem. Jeg vil sørge for en god fremdrift i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2480

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik

Besvart 29. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvilke saksbehandlingstider har blitt redusert i NAV etter at Arbeids- og velferdsetaten fikk en varig driftsbevilgning på 100 millioner kroner, samt hvilke ytelser er det som har fått styrkede midler til å redusere saksbehandlingstidene?

Svar:

Ved Stortingets behandling av Prop. 1 S (2024-2025) ble driftsbudsjettet til Arbeids- og velferdsetaten varig styrket med 100 mill. kroner for å møte utfordringen med lange saksbehandlingstider, og for å øke kvaliteten i saksbehandlingen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har rapportert om at ytelsesforvaltningen i Nav ble styrket med over 100 årsverk fra 2024 til 2025. Dette har ført til at flere ytelsesområder fikk en styrket bemanning i 2025. For eksempel ble sykepenges styrket med 48 årsverk, og dagpenger styrket med 18 årsverk, sammenlignet med 2024.

Hvis man ser alle ytelsene under ett, lyktes Nav med å redusere gjennomsnittlig saksbehandlingstid for nasjonale saker fra 2024 til 2025. Av systemtekniske årsaker inkluderer ikke disse tallene sykepenges. Imidlertid har det også på sykepengeområdet gått i riktig retning ved at flere saker ble behandlet i Nav sitt nye saksbehandlingssystem, der de fleste sakene blir behandlet raskt og automatisk.

Representanten har spurt om hvilke saksbehandlingstider som har blitt redusert etter den budsjettmessige styrkingen på 100 millioner kroner. Det er et stort antall ordninger brukerne kan søke på fra Arbeids- og velferdsetaten, og i dette svaret trekker jeg frem enkelte av de store områdene som Arbeids- og velferdsdirektoratet rapporterer om til departementet. Fra utgangen av 2024

til utgangen av 2025 ble saksbehandlingstidene redusert for arbeidsavklaringspenger, barnetrygd, barnebidrag, dagpenger, grunn- og hjelpestønad, kontantstøtte, uføretrygd og yrkesskade.

Det er viktig å trekke frem at Arbeids- og velferdsetaten også har økt kvaliteten i saksbehandlingen. I NOU 2023:11 Raskt og riktig ble det vist til hvor viktig det er å se helheten i Arbeids- og velferdsetatens saksbehandling. Om etaten fatter feil vedtak ved førstegangsbehandling, blir det ressurskrevende når etaten må behandle klager som følge av at kvaliteten ikke var god nok den første gang saken ble behandlet. Det er flere indikatorer som viser at Nav har bedret kvaliteten i saksbehandlingen med en større andel korrekte vedtak.

Jeg har forståelse for at lang saksbehandlingstid kan være utfordrende for mange brukere. Departementet vil i styringsdialogen med arbeids- og velferdsetaten også framover følge opp utviklingen i ytelsesområdet.

SPØRSMÅL NR. 2481**Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik****Besvart 24. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Ungdomsløftet har et mål om 30 000 flere unge sysselsatte innen 2030.

Hvilke måltall har regjeringen for 2026, 2027, 2028 og 2029?

Svar:

Å styrke innsatsen rettet mot unge er en av hovedprioriteringene til regjeringen. Derfor har vi lansert ungdomsløftet. Regjeringen garanterer at unge arbeidssøkere som trenger arbeidsrettet bistand skal gis tilbud om jobberfaring, opplæring eller oppfølging. Ungdomsløftet samler alle arbeidsrettede innsatser som enten er satt i gang eller som regjeringen planlegger å gjennomføre for å få flere unge i arbeid. Formålet er å øke sysselsettingen blant unge, redusere andelen som mottar helserelaterte ytelser og styrke tilgangen på arbeidskraft.

Som en del av ungdomsløftet har regjeringen inngått en intensjonsavtale med partene i arbeidslivet, flere store virksomheter og brukerorganisasjoner, som forplikter avtalepartene til å samarbeide om å skape flere jobbmuligheter og mestringsarenaer for unge.

Regjeringen har satt et ambisiøst mål for utviklingen i sysselsettingen for unge framover. Innen 2030 skal sysselsettingen øke med 30 000 flere unge. Unge prioriteres høyt fordi konsekvensene av å mislykkes er store. Når unge faller utenfor i starten av voksenlivet, øker risikoen for varig utenforskap. I dag står over 100 000 unge står utenfor arbeid eller utdanning. Vi vet at mange av dem både vil og kan jobbe med nødvendig støtte.

Utviklingen i sysselsettingen fra år til år påvirkes av en rekke forhold, blant annet den demografiske utviklingen og konjunkturer i arbeidsmarkedet. Regjeringen har derfor ikke funnet det formålstjenlig å sette egne resultatmål for hvert enkelt år. Samtidig vil jeg følge utviklingen tett, slik at innsatsen kan justeres ved behov.

SPØRSMÅL NR. 2482**Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 28. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sikre at plasseringen av helikopterbase for Helse Bergen skjer på et faglig forsvarlig grunnlag som ivaretar pasientsikkerhet og effektiv beredskap der økonomi alene ikke blir den avgjørende faktoren, og vil helseministeren forsikre en åpen og tillitvekkende beslutningsprosess?

BEGRUNNELSE:

Helse Bergen arbeider med etablering av ny helikopterbase for luftambulansetjenesten. Valg av plassering har stor betydning for pasientsikkerhet, responstid, og ikke minst drift av blant annet Haukeland Universitetssykehus.

Samtidig har det over tid vært uttrykt bekymring knyttet til prosess, involvering av berørte parter og hvilke faglige, økonomiske og samfunnsmessige hensyn som vil tillegges størst vekt i vurderingen av ny lokalisering. Sentrale helsepolitikere fra FrP i Bergen er blant dem som frykter at byen skal miste en særdeles viktig base og frykter at økonomi skal trumfe over innbyggernes trygghet og helsetilbud.

Svar:

Jeg har fått informasjon fra Helse Vest RHF om denne saken. De viser til at det overordnede målet er å sikre et trygt, robust og forutsigbart helsetilbud for befolkningen, både i Bergen og i regionen for øvrig. Nygårdstangen, som har vært en midlertidig lokalisering siden 2002,

har blitt vurdert, men ble skrinlagt fordi tomten viste seg å være for liten til å etablere en fullverdig helikopterbase som oppfyller dagens og framtidige krav. I tillegg ble kostnadene ved å tilpasse området vurdert som for høye. En sentrumsnær luftambulansebase er fortsatt det primære målet. Helse Bergen HF arbeider nå med å kartlegge flere

alternative lokasjoner, inkludert sentrumsnære alternativer, og arbeidet vil pågå fram til høsten. Før disse utredningene er ferdigstilt, er det for tidlig å konkludere om endelig plassering. Spørsmålet om legebil og samlokalisering inngår også i vurderingene. Det viktige er at løsningene samlet sett gir gode responstider og høy pasientsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 2483

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 27. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden gi eit oppdatert anslag over kor mange fleire søknader regjeringa forventar at blir fremma og innvilga under kompensasjonsordninga for kjemikalieskadde oljepionerar, og kva den samla budsjettkostnaden av ordninga då blir i 2026?

GRUNNGJEVING:

Kompensasjonsordninga for kjemikalieskadde oljepionerar tredde i kraft frå 1. januar 2026. 1. april 2026 hadde det kome inn 126 søknader. 38 søknader er behandla, og av desse er 17 innvilga og 21 avslått. Totalt var det på same tidspunkt utbetalt 13 727 800 kroner til oljepionerane og deira etterlatne.

I statsbudsjettet for 2026 føreslo regjeringa å løyva 434 millionar kroner til ordninga. Dette anslaget framstår som dårleg forankra i eit realistisk bilde av kor mange som faktisk vil søka og oppfylle kriteria for den gjeldande ordninga. Ordninga er ny, kriteria er komplekse, og målgruppa samansett. Det er derfor grunn til å tru at talet på søknader kan bli vesentleg lågare enn det departementet har lagt til grunn i berekningane sine.

Samtidig er det stor politisk og fagleg kritikk av både kriteria i ordninga, dei økonomiske rammene og anslaga for forventna søknadsomfang, mellom anna frå fagforbundet Styrke og Kreftforeningen. Vidare er kompensasjonsnivået på 8 G vesentleg lågare enn i samanliknbare ordningar og under nivået for erstatning etter dei alminnelege reglane for yrkesskade.

Svar:

I arbeidet med utarbeidelsen av kompensasjonsordninga for kjemikalieskadde oljepionerar la regjeringa til grunn de same kriterier som flertallet av olje-

pionerkommisjonen har brukt i sin rapport. Rapporten fra Oljepionerkommisjonen er basert på et grundig utredningsarbeid, herunder også innspill fra Oslo Economics på oppdrag fra kommisjonen. Dette innebærer et anslag på at ca. 650 personer oppfyller kriteriene for å motta kompensasjon. For 2026 ble det bevilget 434 mill. kroner til kompensasjonsutbetalinger. I denne bevilgningen er det, slik det også er beskrevet i kommisjonsrapporten, tatt høyde for en viss usikkerhet både i antall søkere som oppfyller vilkårene og antall som får fradrag for tidligere utbetalinger.

SPØRSMÅL NR. 2484

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 4. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil kunnskapsministeren ta initiativ til å innføre et krav om tariffavtale som en del av seriøsitetskravene for private skoler som mottar statlig støtte, og hvordan vurderer statsråden at dagens regelverk ivaretar hensynet til et ryddig arbeidsliv i disse skolene?

BEGRUNNELSE:

De fleste private skoler i Norge er godkjent etter privatskoleloven og mottar omfattende offentlig støtte for å sikre drift.

Etter privatskoleloven har undervisningspersonalet rett til lønns- og arbeidsvilkår på nivå med tilsvarende offentlige skoler. Denne retten er imidlertid individuell og innebærer ikke et krav om tariffavtale.

Flere aktører peker på at fravær av tariffavtale kan føre til svakere rettigheter for ansatte, blant annet når det gjelder medbestemmelse, lønnsutvikling og oppsigelsesvern. Tariffavtaler anses som et sentralt virkemiddel for å sikre et organisert og forutsigbart arbeidsliv og er fundamentet i den norske arbeidslivsmodellen.

Samtidig viser debatt og kartlegginger at en betydelig andel private skoler ikke har tariffavtale, og at enkelte skoleeiere aktivt motsetter seg slike avtaler til tross for at ansatte ønsker det. Et eksempel på dette er den pågående konflikten ved Bergen Kristne Grunnskoler. Dette reiser spørsmål om hvorvidt dagens regelverk er tilstrekkelig for å sikre seriøse arbeidsvilkår i skoler som mottar offentlig finansiering.

Svar:

Privatskoleloven § 4-4 slår fast at undervisningspersonalet har rett til lønns- og arbeidsvilkår som i tilsvarende offentlige skoler. Det følger av forarbeidene at bestemmelsen er fravikelig, og at undervisningspersonalet dermed kan avtale seg bort fra denne retten. Gjeldende lov gir ikke hjemmel for å pålegge skoler godkjent etter privatskoleloven å inngå tariffavtale.

Jeg anerkjenner den problemstillingen som representanten reiser, og deler oppfatningen av at tariffavtaler er et sentralt virkemiddel i arbeidslivet. De bidrar til å ivareta de ansattes rettigheter og til å sikre ryddige forhold mellom partene.

Jeg vil understreke at selv om privatskoleloven § 4-4 i hovedsak er en prinsippbestemmelse, uttrykker den en klar målsetting om at lønnsnivået i private skoler skal ligge på linje med i offentlige skoler. Ut fra det jeg er kjent med, ligger lønnsnivået for lærere i private skoler gjennomgående nær nivået i offentlige skoler. Samtidig registrerer jeg at mange private skoler fortsatt ikke har tariffavtale, og at det i enkelte tilfeller er motstand fra skoleeiere, også der de ansatte ønsker å inngå slike avtaler. Jeg har en klar forventning om at eiere av private skoler følger opp intensjonene i privatskoleloven § 4-4, blant annet ved å legge til rette for gode prosesser for inngåelse av tariffavtaler.

Jeg vil følge saken videre, og vurdere behovet for eventuelle regelendringer.

SPØRSMÅL NR. 2485

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin

Besvart 29. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at statlig støttet markedsføring av norske fjellområder (gjennom Innovasjon Norge og destinasjonsselskaper) og støtteordninger til organisasjoner med kommersielle interesser i villre-

inområder (blant andre DNT) ikke bidrar til forstyrrende eller økt ferdsløshet og ytterligere svekkelse av villreinens leveområder, og vil regjeringen vurdere å stanse eller legge om statlig finansiert markedsføring og aktivitet i villre-

inområder og randsoner som er i konflikt med villreinpolitiske mål?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skal legge fram tiltak for villrein til sommeren. Norge huser nesten hele den europeiske villreininstammen, noe som gir et spesielt forvaltningsansvar. Villrein i Norge er oppført som nær truet (NT) på Norsk rødliste for arter fra 2021. Villreinen trenger store, sammenhengende urørte områder, men i dag er bestandene oppsplittet i 24 mer eller mindre atskilte områder i Sør-Norge. Rødlistingen signaliserer at det er behov for strengere forvaltning, redusert ferdsel og stans i inngrep i viktige leveområder for å sikre artens overlevelse. Økt menneskelig ferdsel og kommersielt press i villreinområder er identifisert som sentrale trusler mot arten.

Svar:

Villreinen er en nasjonal ansvarsart for Norge, og vi har et internasjonalt ansvar for å sikre at arten overlever i levedyktige bestander. Villreinen er klassifisert som nær truet på Norsk rødliste for arter (2021), og situasjonen er alvorlig: Bare ett av landets 24 villreinområder har god tilstand. De øvrige 23 områdene er vurdert til å ha enten middels eller dårlig tilstand. Regjeringen har derfor som mål å snu denne utviklingen og gradvis forbedre situasjonen for villreinen gjennom en rekke strategier og tiltak. Dette følger opp Meld. St. 18 (2023–2024) Ein forbetra tilstand for villrein og Stortingets behandling av meldingen.

En av hovedstrategiene i meldingen er å legge bedre til rette for villreinvennlig ferdsel. Fjellområdene våre tiltrekker seg både norske og internasjonale besøkende, og naturopplevelser og friluftsliv er viktige deler av norsk reiseliv. Det er positivt og bidrar til lokal verdiskaping. Sam-

tidig vet vi at ferdsel i mange tilfeller er en betydelig negativ påvirkningsfaktor for villreinen. Regjeringen ønsker å bidra til økt verdiskaping og sysselsetting i reiselivsnæringen på en måte som ikke undergraver målene for villreinen. Bærekraft er et grunnleggende premiss.

Ansvar for å ta vare på villreinen ligger på flere sektorer. Næringsministeren har hovedansvaret for reiselivspolitikken, hvor reiselivsoppdraget til Innovasjon Norge er et viktig virkemiddel. Oppdraget skal bidra til målene for reiselivspolitikken – størst mulig verdiskaping i reiselivsnæringen innenfor bærekraftige rammer. I det ligger det blant annet å bidra til at næringen reduserer sitt klima- og miljøavtrykk og respekterer naturens tålegrenser. Næringsministeren og jeg er enige om at statlig støttet markedsføring av norske fjellområder med villrein – enten det skjer gjennom Innovasjon Norge, destinasjonsselskaper eller støtteordninger til organisasjoner med både kommersielle og ikke kommersielle interesser – skal være i tråd med nasjonale mål for naturmangfold.

Når det gjelder aktører som påvirker villreinen gjennom ferdsel, inkludert dem som mottar økonomisk støtte over Klima- og miljødepartementets budsjett, har vi lagt stor vekt på dialog og samarbeid. Målet er å komme frem til en felles forståelse av hvilke tiltak som er nødvendige for å bedre villreinens situasjon. Dette samarbeidet har blant annet resultert i tre vedtatte tiltaksplaner for villreinområdene Knutshø, Snøhetta og Rondane, og vi har god dialog i arbeidet med å ferdigstille planene for Setesdal og Hardangervidda.

Tiltaksplanene er viktige verktøy for å sikre at både offentlige og private aktører bidrar til en utvikling som styrker villreinens leveområder. Regjeringen vil fortsette å følge opp dette arbeidet tett, i tråd med de vedtatte målene for villrein.

SPØRSMÅL NR. 2486

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 29. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å øke kapasiteten på FOT-rutene til Svolvær og Leknes på kort sikt, herunder benytte statens opsjon i avtalen med Widerøe, og samtidig sikre økte rammer for FOT-ordningen samt rask innføring av beboerbevis i Lofoten?

BEGRUNNELSE:

Widerøe har et detaljert faktagrunnlag som viser høy kabinfaktor gjennom store deler av året på rutene til Svolvær og Leknes. Med unntak av enkelte morgen- og kveldsavganger er flyene i praksis fulle. Dette skyldes både

økt reiseaktivitet blant nordmenn som følge av lavere priser, samt en betydelig vekst i turisttrafikken.

I gjeldende avtale har staten en opsjon til å øke kapasiteten. Widerøe har i dialog med departementet anbefalt at denne opsjonen benyttes. Selskapet bekrefter at situasjonen raskt kan avhjelpes med to ekstra avganger til Svolvær og Leknes på de mest trafikkerte dagene, og at dette kan iverksettes allerede fra høsten. Departementet har imidlertid signalisert at de vil avvente utviklingen. Det er uklart hva man konkret avventer, og om departementet har indikasjoner på at trafikken vil avta.

På lengre sikt er den største utfordringen de økonomiske rammene for kjøp av FOT-ruter. Signaler om videreføring av dagens rammer er bekymringsfulle. Luftfarten opplever betydelig kostnadsvekst, samtidig som kravene til beredskap og produksjon øker. Når rammene ikke justeres, innebærer dette i realiteten kutt – med færre avganger, lavere kapasitet og et svekket tilbud i distriktene.

Samtidig foreligger det et konkret tiltak til behandling i Stortinget gjennom høringen om beboerbevis. Lofoten bør tas i bruk som testregion umiddelbart. Et beboerbevis kan sikre fastboende bedre tilgang til seter og bidra til å dempe presset fra turisttrafikken i høysesong. Dette er et målrettet virkemiddel som kan prøves ut raskt.

FOT-rutene er ikke et særtiltak for distriktene, men en del av nasjonal infrastruktur. De er avgjørende for næringslivet i Nordland, som leverer betydelige verdier innen sjømat, reiseliv, energi og industri. Et svakt flytilbud hemmer investeringer, svekker konkurransekraften og får konsekvenser langt utover regionen. Dette er derfor et nasjonalt anliggende.

Svar:

Jeg er kjent med kapasitetsutfordringene på FOT-rutene til Svolvær og Leknes, og har forståelse for at

dette oppleves krevende for både innbyggere og næringsliv.

Etterspørselen etter flyreiser i regionen har økt betydelig de senere årene, blant annet som følge av lave maksimalpriser og vekst i reiselivet. Dette har gitt høyt belegg på mange avganger. FOT-operatørene rapporterer kabinfaktor som et gjennomsnitt for hele ruten eller ruteområdet, som også inkluderer avganger med lavere etterspørsel. Bildet er derfor sammensatt, men det er klart at det i perioder er press på kapasiteten.

Innenfor gjeldende kontrakt kan operatøren tilpasse tilbudet gjennom året etter etterspørselen. Widerøe har opplyst at de gjennomfører sesongjusteringer, der kapasiteten økes i perioder med høy trafikk. Inn mot sommersesongen innebærer dette blant annet flere avganger mellom Svolvær og Bodø og økt frekvens mellom Leknes og Bodø, med opptil syv daglige avganger fra Svolvær og opp mot ti fra Leknes i perioder.

Når det gjelder ytterligere kapasitetsøkninger på kort sikt, er handlingsrommet innenfor gjeldende kontrakt begrenset. Vesentlige endringer kan som hovedregel ikke gjennomføres uten ny konkurranse. Dette gjør det krevende å øke kapasiteten gjennom statlige kjøp i innværende avtaleperiode.

På lengre sikt må utfordringene vurderes mer helhetlig. Samferdselsdepartementet har igangsatt en ekstern transportfaglig utredning av FOT-rutene i Nord-Norge, med planlagt høring høsten 2026. Denne vil gi et bedre grunnlag for å vurdere kapasitet, rutetilbud og innretning på ordningen inn mot neste kontraktsperioden med oppstart 1. november 2028.

Spørsmålet om beboerbevis er til vurdering. Eventuelle tiltak må ses i sammenheng med øvrige virkemidler og hensynet til et helhetlig og bærekraftig FOT-tilbud.

SPØRSMÅL NR. 2487

Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Rikard Spets

Besvart 30. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Innføringen av flytbasert markedskobling innebærer at kapasitet og kraftflyt styres dynamisk etter betalingsvilje i markedet.

Kan statsråden redegjøre for hvordan denne modellen har påvirket prisdannelsen i NO3, og om regjeringen vil vurdere endringer dersom den gir urimelige og ekstreme regionale prisutslag?

BEGRUNNELSE:

Strømprisene i prisområde NO3 (Midt-Norge) har den siste tiden vært blant de høyeste i Europa, til tross for betydelig kraftproduksjon i regionen. Dette fremstår for mange som lite intuitivt og vanskelig å forklare.

I tillegg til rekordeksport av kraft til utlandet i 2025, er innføringen av flytbasert markedskobling i det nordiske kraftsystemet, der kapasitet i nettet ikke lenger fastsettes som faste grenser mellom prisområder, men beregnes dynamisk basert på hvordan kraftflyten påvirker hele systemet. Dette innebærer i praksis at strøm i større grad flyter dit betalingsviljen er høyest, også når dette gir urimelige prisutslag regionalt.

Svar:

Med flytbasert markedskobling sees kraftsystemet og strømmettet over store områder i sammenheng. Kraftflyten bestemmes ut fra et mål om å utnytte den samlede kraftproduksjonen og nettet mest mulig effektivt. Målet med overgangen til flytbasert markedskobling er å utnytte kraftsystemet bedre enn det som var tilfellet med det gamle systemet. I Norge ble flytbasert markedskobling innført i slutten av oktober 2024.

I perioden etter at flytbasert markedskobling ble innført har den gjennomsnittlige spotprisen i Midt-Norge (NO3) vært 41 øre/kWh. Det er 43 øre/kWh lavere enn Sørvest-Norge (NO2), men 22 øre/kWh høyere enn Nord-Norge (NO4) i samme periode. I motsetning til Nord-Norge har Midt-Norge kraftunderskudd i normalår, og er dermed avhengig av kraftimport for å dekke deler av kraftforbruket.

Prisene i Midt-Norge (NO3) påvirkes av flere forhold som hydrologisk balanse, produksjon og forbruk i området, overføringskapasitet internt i regionen og mot resten av landet og Sverige, vedlikehold og driftsbegrensninger i nettet, samt prisnivået i de omkringliggende bu-dområdene.

Med flytbasert markedskobling, som har som formål å øke den samlede utnyttelsen av nettet, vil kraftprisene i større grad reflektere de faktiske flaskehalsene i overføringsnettet. Når en flaskehals oppstår, vil prisen på underskuddssiden av flaskehalsen bli høy for å øke produksjonen der. Flytbasert markedskobling kan derfor påvirke prisdannelsen i Midt-Norge, men de høye prisene den siste tiden skyldes ikke flytbasert markedskobling alene.

De siste ukene har det vært en stor flaskehals for overføring av kraft mellom Trondheim og Sunndalsøra. Utkoblinger for nødvendig vedlikehold har bidratt til å forsterke denne flaskehalsen. Flaskehalsen har bidratt til at det i perioder har blitt høy kraftpris i Midt-Norge. En viktig årsak til de høye prisene, i tillegg til den grunnleg-

gende flaskehalsen og utkobling av ledninger for vedlikehold, er høye vannverdier i Midt-Norge.

Den hydrologiske balansen i Midt-Norge, er på det laveste nivået de siste 20 årene. I tillegg beslaglegger krav til balanseringsreserver kapasitet fra regulerbar vannkraft. Svak hydrologisk balanse og lite tilgjengelig regulerbar vannkraftproduksjon vil isolert sett øke prisene.

Det er ikke riktig å forklare de høye prisene med flytbasert markedskobling alene. Flytbasert markedskobling er en del av forklaringen på hvordan prisene reflekterer de faktiske flaskehalsene i nettet, men de høye prisene skyldes summen av flere forhold: lite vindkraftproduksjon i Norden og på kontinentet, vedlikehold og lavere nettkapasitet, høy belastning på nettet i Midt-Norge, lav tilgjengelighet i regulerbar vannkraft, høye vannverdier og produksjonskapasitet som er reservert i balansemarkedet.

Jeg er enig i at kraftmarkedet må være forståelig. Det er viktig å anerkjenne at flytbasert markedskobling er nytt for aktørene og systemansvarlig. Vi er fortsatt i en innkjøringsfase, der både kraftprodusenter og systemansvarlig vil gjøre tilpasninger etter hvert som de tilegner seg nye erfaringer. For at aktørene skal kunne bygge opp kompetanse på flytbasert markedskobling, er det viktig at systemansvarlig er åpne og tydelige på valg de gjør og hvilke konsekvenser dette kan ha for markedet.

SPØRSMÅL NR. 2488**Innlevert 22. april 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 29. april 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

BankID står i fare for å miste sikkerhetsklassifisering «høyt».

Hvordan vil statsråden sikre at det digitale Norge ikke kastes ut i en svært uoversiktlig situasjon nærmest over natten?

BEGRUNNELSE:

BankID er i dag Norges klart største og viktigste digitale identitetsløsning og brukes av hele befolkningen for tilgang til bank, helsetjenester og mange andre offentlige og private tjenester. Løsningen er i praksis en bærebjelke i norsk digital infrastruktur, og helt avgjørende for effektiv samhandling mellom innbyggere, næringsliv og det offentlige.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har varslet at BankID kan bli fjernet fra listen over eID-løsninger på sikkerhetsnivå «høyt», med bakgrunn i en over 20 år lang praksis for utsendelse av BankID-kodebrikker.

BankID har varslet at de gjennomfører omfattende tiltak for ytterligere å forbedre prosessen knyttet til utlevering av kodebrikker, men at det vil innebære re-identifisering av millioner av brukere og endring av etablerte rutiner. Dette er tiltak som av praktiske hensyn må gjennomføres stegvis og forsvarlig for å sikre at folk ikke mister tilgangen til digitale tjenester eller at det skapes kaos i banker og på offentlige kontorer.

Svært mange nordmenn kan i praksis miste tilgang til tjenester de er avhengige av. Dette gjelder særlig eldre, personer med funksjonsnedsettelse, mennesker uten gyldig ID og innbyggere med lang reisevei.

Finansnæringen har advart om at en nedgradering av sikkerhetsnivået til BankID kan få store samfunnsmessige konsekvenser. Dette gjelder særlig dersom omleggingen skjer raskt og uten tilstrekkelig tid til å gjøre nødvendige forberedelser eller regelverksendringer.

Svar:

Jeg tar denne saken på største alvor. De fleste av oss har BankID som sin eID på høyt sikkerhetsnivå, og bruker denne daglig til å logge inn på en rekke offentlige og private tjenester. Derfor er det svært viktig at tjenesten er trygg og pålitelig. Jeg er opptatt av at eventuelle mangler i BankID-løsningen blir rettet, og at BankID kan brukes i henhold til avtalen med staten, som bruker rundt 100

millioner kroner årlig på å tilby løsningen til innbyggerne gjennom ID-porten.

Kravene i lov om elektroniske tillitstjenester har vært uendret og kjent for eID-tilbyderne i mange år. De avvikene i BankID som denne saken handler om har vært kjent for utstederne siden 2022. Det er ingen tvil om at det er tilbydernes ansvar å sørge for at de etterlever regelverkets krav, og retter feil og mangler. Samtidig er det Digitaliseringsdirektoratet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) som har ansvaret for oppfølging av leverandørene som tilbyr elektronisk ID i Norge. Jeg er orientert om at Nkom over tid har hatt dialog med og veiledet utstederne av BankID om kravene til etterlevelse av regelverket.

Det er ikke slik at BankID kan miste sin klassifisering over natten. Det pågår nå grundige prosesser i Nasjonal kommunikasjonsmyndighet for å vurdere den dokumentasjonen de mottar fra utstederne av BankID. Disse prosessene har flere trinn. Nkom må ferdigstille sine vurderinger. Deretter skal BankID/Stø varsles og gis mulighet til å uttale seg. Eventuelle klager skal behandles grundig i departementet. I hele denne perioden kan utstederne arbeide med å sikre etterlevelse av regelverkets krav.

Utstederne av BankID har altså vært kjent med de avvikene saken gjelder siden 2022, og har hatt god tid til å rette avvikene og sikre at de etterlever regelverkets krav. De vil nå få ytterligere tid til å rette resterende avvik.

SPØRSMÅL NR. 2489**Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Erna Solberg****Besvart 30. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Akter statsministeren, også i sin egenskap som leder for Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpanelet), å styrke Norges internasjonale bistand til bærekraftig havforvaltning og yte solide norske bidrag til den internasjonale alliansen for global havobservasjon og havdata som EU-kommisjonens president Ursula von der Leyen nylig har tatt initiativ til?

BEGRUNNELSE:

Som ledende havnasjon har Norge historisk også tatt politisk lederskap internasjonalt. Statsministeren er leder for Havpanelet. Panelets hovedanbefaling om at alle land utvikler nasjonale havforvaltningsplaner har etablert seg som et internasjonalt prinsipp, men mange utviklingsland og øystater mangler ressurser til faktisk gjennomføring. I lys av dette er det bekymringsfullt at havbistand ikke later til å være på agendaen i regjeringens arbeid med en stortingsmelding om ny utviklingspolitikk.

Havpanelet kom med en viktig erklæring i september 2025 om behovet for å styrke global havobservasjon, ikke minst i lys av usikkerheten rundt fremtidig amerikansk innsats. Nylig tok EU-kommisjonens president initiativ til en internasjonal allianse for å styrke det globale havobservasjonssystemet, og hun planlegger å invitere stats- og regjeringssjefer til en giverkonferanse i New York i september.

Norge bør ikke gi fra seg sin lederrolle på et område der vi har sterke miljøer og store interesser. Vi har globalt ledende selskap innenfor teknologi og løsninger for havobservasjon, som kan få nye muligheter som følge av EU-initiativet. Vi har globalt ledende aktører innenfor havnæringer som får grunnlag for å ekspandere dersom den globale innsatsen for havdata og havforvaltning lykkes: mange kyststater og øystater i det globale sør har svakt utviklede havnæringer, selv om de ofte har gode forutsetninger for f.eks akvakultur og energiproduksjon.

Norge bør innenfor utviklingspolitikken dra nytte av våre fortrinn i havnæringer, havforskning og havforvaltning til beste for økonomisk, sosial og miljømessig utvikling i fattige land. Hav bør derfor få en viktig plass i den nye utviklingspolitikken som regjeringen nå utformer. Som ledd i dette bør Norge yte et betydelig bidrag og ta en lederrolle sammen med EU i deres nye satsning.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Erna Solberg til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Norge tar et globalt ansvar innen bærekraftig havforvaltning. Gjennom statsministerens lederrolle i Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpanelet) ønsker regjeringen å skape økt internasjonal forståelse for sammenhengen mellom havets økonomiske betydning og havets miljøtilstand. Internasjonal bistand til bærekraftig havforvaltning og havobservasjoner står sentralt i arbeidet både i og utenfor Havpanelet.

Gjennom havbistanden og kunnskapsprogrammene Hav for utvikling (Hfu) og Fisk for utvikling (Ffu) og EAF Nansen programmet med det norske forskningsfartøyet Dr. Fridtjof Nansen, deles norsk kompetanse og erfaringer innen bærekraftig fiskeri og havbruk og helhetlig havforvaltning med en rekke samarbeidsland. Norge bidrar også med betydelig finansiering til Verdensbankens havfond PROBLUE og støtter også flere organisasjoner som jobber med marine bevaringsområder internasjonalt, blant andre stiftelsen Blue Action Fund, som finansierer opprettelse og forvaltning av marine verneområder. I tillegg støtter vi tiltak rettet mot privat sektor i Afrika sør for Sahara, både inkubasjon/akserelasjonsprogrammer for oppstartsbedrifter, samt risikoreduserende tiltak som skal gi småbedrifter lettere tilgang på lånefinansiering. Gjennom alle disse innsatsene i sum bidrar Norge både med betydelig finansiering og kunnskapsdeling til den brede havagendaen.

Bistandsprogrammet mot marin forsøpling bidro i perioden 2019-2024 med i overkant av 1,6 milliarder kroner til å bekjempe plastforurensing i utviklingsland. Programmet videreføres for perioden 2025-2028 med en ambisjon om å bruke 1 milliard kroner på prosjekter for å bekjempe plastforurensing og marin forsøpling i utviklingsland.

Regjeringen tar sikte på å videreføre en solid satsing på bistand til utviklingsland for bærekraftig havforvaltning. Samtidig vil det være nødvendig å gjøre tydelige prioriteringer i utviklingspolitikken framover for å sikre at den er tilpasset en ny tid, slik utviklingsministeren også tidligere har svart Stortinget.

Norge har ennå ikke mottatt den formelle invitasjonen til å være med alliansen for global havobservasjon og havdata («OceanEye») som Europakommisjonens leder, Ursula von der Leyen, har tatt initiativ til. Vi er imidlertid positive til initiativet. Norge har over lang tid vært en pådriver for økt satsing på havobservasjon, både nasjo-

nalt og internasjonalt, og oppfordret EU til å ta en tydelig og aktiv rolle. Både EU og Norge er blant de største bidragsyterne til FNs tiår for havvitenskap for bærekraftig utvikling. Norge følger EUs arbeid med Havpakten tett, og har levert både muntlige og skriftlige innspill, og oppfordrer også norske offentlige og private aktører til å delta i relevante høringsprosesser.

Eventuelle nye norske bidrag til OceanEye vil være et tema i den videre dialogen Norge skal ha med både Europakommisjonen og Unesco-IOC. Et sentralt norsk bidrag vil uansett være å videreføre vårt ansvar for havobservasjon i egne farvann, og våre investeringer i havdata

og havobservasjon. Vi styrker også samarbeid mellom offentlig og privat sektor, der nasjonalt forum for havdata bidrar til å fremme deling og bruk av data mellom sentrale aktører.

Norge deltar videre aktivt i europeiske og globale havobservasjonsinfrastrukturer og bidrar med data av høy kvalitet til tjenester som Copernicus og EMODnet. Sammen med Frankrike har Norge også vært blant de første til å slutte seg til samarbeidet om Mercator internasjonale senter for havet som skal forbedre havprediksjonstjenestene i Europa.

SPØRSMÅL NR. 2490

Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth

Besvart 28. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Er justisministeren tilfreds med den ekstra ressursbelastningen som politiet ved GDE Romerike er påført ved at operative patruljer må kjøre 14 timer tur/retur med fanger til ledige fengselsplasser, eller er det tenkt løsninger som f.eks. flere erstatningsplasser, mer politiresurser, mer penger til overtid eller annet, i så fall hva?

BEGRUNNELSE:

Mandag 20. april 2026 måtte politipatrulje ved GDE Romerike kjøre varetektfange til Åna fengsel fordi nærmere kapasitet i Østlandsområdet er full. Fra politiarresten i Lillestrøm til Åna fengsel vil det ta 7 timer å kjøre én vei ifølge Google maps.

Politipatruljen på to personer brukte altså minimum 28 timer totalt på bare å kjøre en varetektfange, noe som betyr at dette oppdraget også må ha medført overtid for begge polititjenestemennene. Brudd på ATB (arbeidsbestedsbestemmelsene) er ukjent, men ikke usannsynlig.

Det er politiet selv som må gjennomføre transport av fanger over så store avstander, noe som ofte har skjedd den siste tiden. Dermed går fulle fengsler ut over kapasiteten til andre viktige politioppgaver, særlig forebygging i lokalmiljøene. Det er store kapasitetsutfordringer i fengslene på Østlandet som medfører en krevende situasjon for politiet som samarbeidspartner til kriminalomsorgen.

Enda flere ressurser går nå til andre arbeidsoppgaver enn trygghet og sikkerhet for innbyggerne på

Romerike. Dette er en unødvendig og ekstra stor byrde som politiet i dag ikke er satt i stand til å kunne håndtere.

Svar:

Jeg er kjent med at fengselskapasiteten på Østlandet er krevende, særlig for varetektskapasiteten, og at politiet i større grad må benytte varetektsplasser i andre regioner, noe som bl.a. gir lange transportavstander. Dette gjelder flere politidistrikt. Ressursbelastningen til politiet knyttet til transport har sammenheng med kapasiteten i kriminalomsorgen.

Siden Oslo fengsel over tid har stått i fare for akutt stengning, har regjeringen prioritert en snarlig løsning for ny fengselskapasitet på Østlandet, inkl. utvidelsen av Ullersmo fengsel, bygging av nytt fengsel på Ilseng og nytt fengsel på Grønland. Det er i tillegg iverksatt en rekke tiltak for å avhjelpe situasjonen.

Kriminalomsorgen har etablert en plan om gradvis flytting av innsatte fra Oslo fengsel, og vil i hovedsak overføre domsinnsatte til andre regioner. Plassene på Ullersmo som stod ferdig i 2025, skal i stor grad benyttes som varetektskapasitet inntil nytt fengsel på Grønland er ferdigstilt. Dette frigjør kapasitet og muliggjør at varetektsinnsatte i større grad kan håndteres innenfor region øst, noe som er viktig av hensyn til nærhet til politi, domstoler og forsvarere.

I tillegg til å flytte domsinnsatte til andre regioner, vil kriminalomsorgen også øke kapasiteten gjennom bl.a. gjenåpning av midlertidig stengte plasser, etablering av

dubleringsplasser ved noen enheter, og forberedelse av eventuell ytterligere dublering ved behov.

Politiet har også iverksatt noen tiltak for å redusere negative konsekvenser av kapasitetssituasjonen, bl.a. anmoder påtalejurister i større grad bruk av video der det er mulig.

Totalt sett kan dette bidra til at det blir mindre behov for politiet å transportere innsatte over lengre avstander. Samtidig vil situasjonen med redusert varetekts- og fengselskapasitet på Østlandet være krevende i et par år fram til ny kapasitet er på plass.

Departementet følger situasjonen tett, og vurderer kontinuerlig tiltak i samråd med kriminalomsorgen og politiet om situasjonen forverres ytterligere. Jeg har også tillit til at politimesteren benytter sine ressurser på best mulig måte.

Åpning av nytt Ilseng fengsel med 130 plasser på høysikkerhet, som etter planen finner sted første halvår 2028, vil gi en betydelig økning i kapasiteten for menn på høy sikkerhet. Dette vil også bidra positivt for politidistrikten på Østlandet som da får kortere transportavstander til varetektsplasser.

SPØRSMÅL NR. 2491

Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren legge fram tal for samla innbetaling av skatt til staten frå Stord kommune frå 2020 og fram til i dag, inkludert ein spesifikasjon som så langt mogleg viser bidrag frå utanlandske arbeidstakarar?

GRUNNGJEVING:

Innbetaling av skatt til staten frå verksemdar og arbeidstakarar er ein viktig indikator på økonomisk aktivitet lokalt. For kommunar med stor industri og innslag av utanlandsk arbeidskraft, som Stord, kan slike tal gi nyttig innsikt i utviklinga over tid. Det er difor av interesse å få oversikt over korleis skatteinnbetalingane frå Stord kommune har utvikla seg dei siste åra, inkludert bidrag frå utanlandske arbeidstakarar som arbeider i kommunen.

Svar:

Skattereglene fastsetter hvordan skatteinntektene fordeles på skattekreditorene, hhv. staten, kommunene, fylkeskommunene og folketrygden (NAV-systemet). Skattørene bestemmer hvordan inntekts- og formuesskatten fra personer fordeles mellom staten, kommunene og fylkeskommunene innenfor et samlet opplegg for kommuneøkonomien. Det vises til Prop. 1 LS, der det hvert år fremmes forslag for Stortinget med fastsettelse av skattører, se Prop. 1 LS (2025-2026) punkt 3.3.

Skattereglene fastsetter videre hvilken kommune som skal motta skatten fra den enkelte skattyter. Hovedregelen er at personlige skattytere svarer skatt

til kommunen der skattyteren er bosatt per 1. januar i inntektsåret (bostedskommunen). Skattytere som er her på midlertidig opphold og ikke er skattemessig bosatt i Norge, skal imidlertid i utgangspunktet betale skatt av lønnsinntekt til den kommunen hvor skatteplikten først oppstod. Som også redegjort for i skriftlig svar til Stortinget nr. 813 (2025-2026) er det skattytere som selv rapporterer oppholdskommune i forbindelse med søknad om skattekort. Som også påpekt i det svaret gjelder ikke dette den valgfrie kildeskatteordningen som utenlandske arbeidstakere på kortvarig opphold kan benytte. Dette er en forenklet skatteordning der skatten er ferdig gjort opp når arbeidstakeren får lønnen utbetalt. Innenfor denne ordningen går skatteinntektene til staten.

Det årlige kommuneopplegget i statsbudsjettet er basert på at kommunesektoren skal ha en gitt realvekst i frie inntekter (hvor skatteinntekter inngår), kombinert med et mål om at skatteinntekter samlet sett skal utgjøre 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter.

Inntektssystemets opplegg for å fastsette kommunenes frie inntekter er rettet inn mot forutsigbarhet og stabilitet fra år til år. Det betyr at kommunenes andel (skattørene) av utliknet skatt på inntekt og formue kan variere fra år til år, avhengig av om den samlede skatteveksten antas å variere fra år til år. I år hvor det forventes relativt høy skattevekst settes skattøren relativt lavt, mens den settes relativt høyt i år hvor det forventes relativt lav skattevekst. Dette betyr at variasjoner fra år til år i kommunenes andel av utliknet skatt ikke nødvendigvis er godt mål på lokal økonomisk aktivitet.

Finansdepartementet har hentet inn tall fra Skatteetaten som gir oversikt over fastsatt skatt for personlige skattytere fra Stord kommune til staten for inntektsårene 2022-2024. Grunnet overgang til ny data- og analyseplattform i Skatteetaten har ikke etaten tilgjengelig de etterspurte tallene for perioden før 2022. Totalt fastsatt skatt fra Stord kommune til skattecreditorne kan presenteres for årene 2020 og 2021, men tall for utenlandske arbeidstak-

ere kan ikke skilles ut for disse årene. Tabellen viser heller ikke tall for inntektsårene 2025 og 2026 fordi skattefastsettingen for disse årene ikke er avsluttet. Det presiseres at skatteinntektene vil variere med antall arbeidstakere, men også med endringer i skattereglene, som fastsatte skattører og endringer i arbeidsgiveravgift og trygdeavgift.

Tabell 1 Skatteinntekter til staten fra Stord for inntektsårene 2022-2024

	2022	2023	2024
Skatteinntekter til staten fra Stord	796 235 410	879 438 256	999 240 008
- herav inntekter fra utenlandske arbeidstakere inkludert kildeskatt ¹⁾	74 331 382	106 694 503	144 853 767
Skatteinntekter til folketrygden fra Stord	620 053 772	682 645 797	746 855 784
- herav inntekter fra utenlandske arbeidstakere, inkludert kildeskatt ¹⁾	42 367 821	66 025 146	86 626 683

¹ Skatteetaten har beregnet kildeskatt ved å ta utgangspunkt i alle arbeidstakere knyttet til selskaper og underenheter som har kontorkommune Stord.

Kilde: Skatteetaten

SPØRSMÅL NR. 2492

Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen

Besvart 4. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å utvikle en egen læreplan i engelsk for elever i videregående opplæring med kort botid i Norge, tilsvarende ordningen som finnes i norskfaget?

BEGRUNNELSE:

Flere videregående skoler melder om at elever med kort botid i Norge møter et lite realistisk utgangspunkt i engelskfaget. Elever som i liten eller ingen grad har hatt opplæring i engelsk tidligere, blir i dag vurdert etter samme læreplan som elever med opptil ti års skolegang i faget.

Dette gjør at engelskfaget i praksis kan bli en unødvendig barriere for å fullføre videregående opplæring. Særlig gjelder dette kravet om bestått karakter i engelsk for å oppnå vitnemål eller fagbrev – også for elever som ellers har gode forutsetninger for å lykkes i utdanning og arbeid.

Dette er ikke bare et spørsmål om tilpasning i klasserommet, men om systemet er rigget på en fornuftig måte. Når elever som aldri har hatt engelsk tidligere, må bestå et fag på samme nivå som alle andre, stiller vi krav som i praksis ikke står i forhold til forutsetningene deres.

Funn fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning underbygger dette bildet. Rapporten viser blant annet at kravet om bestått karakter i engelsk oppleves som en betydelig utfordring, og at det kan få konsekvenser for om elever oppnår vitnemål eller fagbrev. Samtidig pekes det på at «utvikling av en ny læreplan i engelsk for elever med kort botid (...) kan bidra til bedre forberedelse til ordinær opplæring».

Dette handler i bunn og grunn om å legge til rette for at flere fullfører og kommer seg ut i arbeid. Norge har behov for fagarbeidere, og da må vi sørge for at ikke rigide systemer og lite treffsikre krav står i veien for nettopp det.

Dagens regelverk åpner for en viss fleksibilitet, men erfaringene fra skolene tilsier at dette ikke er tilstrekkelig i praksis. Resultatet er store forskjeller mellom skoler, og et

system som i for stor grad overlater ansvaret til den enkelte lærer og skole.

På denne bakgrunn er det behov for å vurdere om dagens læreplan i engelsk er godt nok tilpasset denne elevgruppen, eller om det bør utvikles en egen læreplan som tar utgangspunkt i elevenes faktiske nivå og mål om gjennomføring.

Svar:

Representanten viser et engasjement for en sårbar elevgruppe som jeg deler. Det er avgjørende at vi klarer å tilpasse opplæringen slik at alle elever får oppleve mestring og læring. Det er også viktig at elevene får muligheten til å gjennomføre videregående opplæring med en kompetanse som gjør at de kan lykkes videre i arbeidslivet. Derfor er jeg opptatt av at vi finner løsninger som gir denne elevgruppen bedre forutsetninger for å lykkes enn i dag, både på kortere og lengre sikt.

Jeg deler synet på at det er utfordringer i engelskopplæring for minoritetsspråklige elever med kort botid i Norge (og særlig for elever med manglende engelskopplæring fra hjemlandet). Udir bestilte derfor en tilleggsevaluering til evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag hvor en av tingene de ønsket å undersøke var hvordan strukturendringen med å dele engelsk og norsk på VG1 og VG2 har fungert. Her er engelsk lagt til VG1 og norsk til VG2, noe som en del har pekt på har hatt utfordringer spesielt for minoritetsspråklige elever med kort botid i Norge. Rapporten konkluderte med at minoritetsspråklige elever er blant dem som i minst grad ser ut til å tjene på strukturendringen.

På bakgrunn av høringen besluttet jeg at strukturen i fellesfagene norsk og engelsk i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene blir endret. Det vil si at norsk blir på vg1, engelsk blir på vg2, og at det nødvendige tallet på timer til yrkesfaglig fordypning blir flyttet fra vg2 til vg1.

Endringen blir innført fra 2027. Endringen vil kunne være positiv for elever med kort botid fordi de kan konsentrere seg om norsk, som også er opplæringspråket i alle de andre fagene, i vg1 og først i vg2 måtte forholde seg til nok et språk, dvs. engelsk. De vil også kunne få utsatt oppstarten med opplæringen i engelsk til de har bedre kontroll på norsk, evt. vil de kunne få opplæring i engelsk på et nivå som er mer tilpasset sitt nivå, som en del av en særskilt språkopplæring.

Kunnskapsdepartementet har også bedt Udir følge opp denne strukturendringen for å sikre at elever som ikke får tilstrekkelig utbytte av opplæringen i videregående opplæring blir fulgt opp av andre tiltak. Udir skal også vurdere hvordan de kan støtte fylkeskommunene i arbeidet med å legge til rette for de elevene som ikke får tilstrekkelig utbytte av opplæringen i videregående, og hvordan vi følger med på dette. Dette arbeidet er i gang og vil følges opp videre i 2026 og 2027.

I tillegg har opplæringsloven presisert ansvaret for overgangen mellom for eksempel ungdomsskole og videregående skole. Det er tatt inn i loven at fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud i overgangen til videregående opplæring for elever som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å kunne delta i og bestå videregående opplæring. Dette kan være særlig aktuelt for elever med kort botid i Norge. Ett eksempel på et slikt overgangstilbud er kombinasjonsklasser der den enkelte kan få både grunnskoleopplæring og opplæring i fag fra videregående opplæring. Et annet eksempel er ulike typer innføringstilbud. Fylkeskommunene kan selv vurdere behovet for å sette i gang slike tilbud, og hvordan dette kan organiseres på best mulig måte for å møte behovene hos deres elever.

En egen læreplan i engelsk for elever i videregående opplæring med kort botid kan være et relevant tiltak, men det er ikke det eneste relevante tiltaket for denne gruppen. Som jeg har vist, arbeides det med ulike typer tiltak for å forbedre opplæringen for denne elevgruppen, og det arbeidet vil fortsette. Erfaringene våre med læreplanen i Norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge viser at en slik læreplan ikke løser alle problemer for elevgruppen. Det er svært mange elever som også sliter med å bestå eller tilegne seg god nok kompetanse også etter denne læreplanen. Derfor er jeg opptatt av at vi fortsatt skal jobbe for å finne og prioritere de beste tiltakene som hjelper disse elevene til å bli best mulig forberedt for arbeidslivet eller studiene de skal inn i.

SPØRSMÅL NR. 2493**Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 7. mai 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvor stor andel av strømforbruket til datasentre i Norge går til utvinning av kryptovaluta, og hvor stor andel av reservert nettkapasitet er knyttet til slik virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Nasjonal kommunikasjonsmyndighets (Nkom) er det per 20. mars 2026 registrert 104 datasentre i Norge, hvorav 55 er kommersielle datasenteroperatører. Åtte av disse har oppgitt at virksomheten helt eller delvis omfatter utvinning av kryptovaluta. Nkom offentliggjør imidlertid ikke opplysninger om abonnert effekt for de enkelte datasentrene, til tross for at slike opplysninger er omfattet av registreringsplikten (jf. forskrift om datasenter § 1-3, tredje ledd). Manglende offentliggjøring av disse dataene innebærer at det ikke er mulig å fastslå hvor stor andel av samlet effektkapasitet, og dermed faktisk strømforbruk, som benyttes til kryptovalutautvinning i Norge. (Ifølge Elhub var det samlede strømforbruket til norske datasentre i 2025 på 3,15 TWh). Videre fremgår det av Statnetts statistikk over tilknytningssaker at datasentre til sammen har reservert 3 556 MW nettkapasitet, som tilsvarer om lag 45 prosent av den totale reserverte kapasiteten i kraftnettet. På denne bakgrunn bes statsråden redegjøre for hvor stor andel av strømforbruket til datasentre som går til utvinning av kryptovaluta, samt hvor stor andel av reservert nettkapasitet – eller hvor mange av datasenteraktører i reservasjonsskøen – som er knyttet til kryptovalutautvinning.

Svar:

Digitaliseringen av Norge er avhengig av tilgang på datakraft – og dermed datasenterkapasitet. Perspektivmeldingen peker på at vi får en eldre befolkning og knappere tilgang på arbeidskraft fremover. Vi må bruke kunstig intelligens og ny teknologi til å løse store samfunnsutfordringer. Vi trenger teknologiutvikling til forskning, til sykehus og pasientbehandling, til effektivisering i det offentlige og til økt konkurransekraft for næringslivet. Derfor trenger vi datasentre i Norge også i tiden fremover. Dersom vi ikke har datasenterkapasitet i Norge og Europa, vil datasenterkapasiteten det er behov for bygges opp i land med andre sikkerhetsinteresser, lover og verdier enn våre. Regjeringens nasjonale sikkerhetsstrategi er tydelig: Vi må gjøre samfunnet mer motstandsdyktig og styrke vår

økonomiske sikkerhet og konkurranseevnen i norsk økonomi.

Datasentre er viktig for Norges digitale handlingsrom. Jeg vil understreke at under denne regjeringen ble datasenternæringen særskilt regulert for første gang gjennom ny ekomlov og datasenterforskrift i 2025. Reguleringen har sørget for en langt bedre oversikt over næringen enn tidligere. Jeg vil også påpeke at Norge ligger i front sammenliknet med andre europeiske land når det gjelder å regulere datasentre. Regjeringen er tydelig på at datasenternæringen er en subsidiefri, lønnsom, men også kraftkrevende næring. På denne bakgrunnen vurderes ytterligere grep for å begrense kryptoutvinning, som er særlig kraftkrevende og gir få arbeidsplasser. Samtidig er det viktig å ikke svekke rammevilkårene for de mer samfunnsnyttige datasentrene.

Ordningen med registreringsplikt, som forvaltes av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), er basert på selvrapportering. Opplysningene gir blant annet informasjon om abonnert elektrisk effekt og anslag over andel av kraftforbruket som brukes til kryptoutvinning. Med abonnert elektrisk effekt menes nettkapasitet som har blitt tildelt og som er tilgjengelig for bruk i virksomheten, ikke det faktiske strømforbruket. Nkoms tall inkluderer heller ikke datasenteraktører som i dag har fått reservert nettkapasitet. For en oversikt over reservert nettkapasitet og faktisk strømforbruk, viser jeg til nettselskapenes egne oversikter.

Nkom opplyser at det, per 28. april 2026, er registrert 66 datasenteroperatører med til sammen 106 datasentre (kommersielle og virksomhetsinterne). 102 datasentre er i drift. Av disse er det 9 datasenteroperatører som har opplyst om en prosentvis andel av kraftforbruket som skal anvendes til utvinning av kryptovaluta. Samlet sett har disse 9 datasenteroperatørene en abonnert elektrisk effekt på 318 MW. Basert på anslagene fra de 9 datasenteroperatørene som opplyser at hele eller deler av kraftforbruket deres vil gå til kryptoutvinning, melder Nkom at det ser det ut til at 183 MW av den samlede abonnerte elektriske effekten for disse datasenteroperatørene skal anvendes til slik virksomhet. Det utgjør om lag 20 prosent av den samlede registrerte abonnerte elektriske effekten for alle datasentrene som er i drift.

SPØRSMÅL NR. 2494**Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund****Besvart 29. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvordan kan regjeringen akseptere at bostedsløshet blant barnefamilier har økt jevnt over flere år og nådd et rekordhøyt nivå, og hvilke konkrete, nye tiltak vil regjeringen iverksette for å følge opp funnene og anbefalingene i Kirkens Bymisjons rapport og sikre at ingen barn i Norge vokser opp uten et trygt og stabilt hjem?

BEGRUNNELSE:

Antallet bostedsløse barnefamilier er tredoblet siden 2020. Ifølge Kirkens Bymisjons rapport om bostedsløshet blant barnefamilier kan over tusen barn i dag stå uten et trygt og stabilt hjem i Norge.

Bostedsløshet blant barn er et alvorlig samfunnsproblem. Å vokse opp uten en stabil bosituasjon øker risikoen for dårligere helse, utrygghet, ensomhet og svakere tilknytning til skole og nærmiljø, med potensielt livsvarige konsekvenser. Fra FN-hold har det også flere ganger blitt uttrykt bekymring for hvordan Norge håndterer bostedsløshet, særlig når barn rammes.

Et presset boligmarked, høye boutgifter og generell dyrtid gjør det stadig vanskeligere for barnefamilier med lav inntekt å skaffe og beholde en egnet bolig. Kirkens Bymisjon peker i sin rapport på en rekke tiltak som regjeringen bør vurdere for å møte utviklingen, blant annet styrking og utvidelse av bostøtteordningen og bedre tilgang til varige boligløsninger for barnefamilier.

Å forebygge og bekjempe bostedsløshet blant barnefamilier er mulig, men krever tydelig prioritering og målrettede tiltak.

Svar:

Regjeringens mål er klart: Ingen skal være bostedsløse. Å ikke ha et fast sted å bo har store konsekvenser for den enkelte. Jeg deler representantens bekymring for at flere personer nå er bostedsløse. Spesielt urovekkende er økningen av bostedsløse barn.

Det er kommunene som har ansvaret for å skaffe egnete botilbud til vanskeligstilte på boligmarkedet. Mange kommuner gjør et godt boligsosialt arbeid. Vi er samtidig i en situasjon der kommunene har økende utfordringer med strammere økonomi, bosetting av mange flyktninger og knapphet på kommunalt disponerte boliger.

Kommunene har lenge gjort en viktig innsats i å bekjempe bostedsløshet, og kommunenes innsats er også

mye av grunnen til at utviklingen i flere år har gått i riktig retning, før vi nå ser en økning igjen. Det økte presset på kommunene gjør innsatsen mot bostedsløshet mer krevende. Vi jobber langs flere spor for å støtte kommunene i dette arbeidet.

For å lykkes med å gi de mest vanskeligstilte et trygt og godt botilbud, må hele regjeringens boligpolitikk ses i sammenheng og vi må jobbe på tvers av fag og sektorer. Mitt departement har en viktig samordningsrolle. Jeg vil gå i dialog med kommunene og andre relevante aktører for å utarbeide tiltak som vil gi god effekt raskt. Her vil jeg ta kontakt med de største byene, som har flest bostedsløse. Jeg vil også se hvordan Husbanken kan bidra direkte inn mot disse kommunene.

Boligsosial lov fra 2023 presiserer kravene til boligsosial planlegging og samarbeid på tvers av sektorer i kommunene, i tillegg til individuelt tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet. Vi har nå satt i gang et arbeid for å gi kommunene bedre veiledning om boligsosial lov. Dette er etterspurt av flere kommuner og vil forhåpentlig gi god støtte i det boligsosiale arbeidet.

Husbanken har utviklet systemet Kobo, som er et digitalt fagsystem for kommunale boliger og boligsosialt arbeid. Kobo gjør det lettere å finne rett bolig til den enkelte søker og systemet tilbys kommunene gratis. Husbanken utreder hvordan Kobo kan bidra til bedre samarbeid mellom velferdssektorene.

Det er samtidig sentralt å forebygge at folk blir bostedsløse. De som står i fare for å miste boligen må få den hjelpen de trenger til å beholde den. Bostøtteordningen hjelper vanskeligstilte på boligmarkedet med å skaffe seg eller beholde en egnet bolig, og vi har i flere runder styrket bostøtten. Vi har også satt ned et utvalg som skal vurdere hvordan vi kan gjøre bostøtten bedre.

I løpet av vår regjeringstid er det blitt nesten 8 000 flere kommunale boliger. Det er en betydelig økning sammenlignet med årene før. Fortsatt er det til enhver tid en andel av de kommunale boligene som ikke er utleid. Vi ønsker å legge til rette for at kommunene kan utnytte boligmassen de har bedre, og har satt i gang et samarbeid med kommunal sektor om en bærekraftig kommunal utleiesektor.

Vi skal ha flere boliger folk har råd til. Regjeringen har mål om å igangsette bygging av 130 000 boliger innen 2030. Vi har styrket Husbanken og satt i gang en rekke tiltak for å øke boligbyggingen. Men det er også viktig å utnytte potensialet i de byggene vi allerede har. Vi ønsker derfor å legge til rette for at vi i større grad tar i bruk ek-

sisterende bygg. Og vi har som mål å bidra til et trygt og forutsigbart leiemarked, der innsatsen mot bostedsløshet inngår. Et velfungerende leiemarked er avgjørende for å få et godt botilbud for de mest vanskeligstilte.

Tilsammen har jeg tro på at de ulike tiltakene vil bidra til å redusere bostedsløsheten igjen.

SPØRSMÅL NR. 2495

Innlevert 23. april 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 4. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Det er bekymring for at beslutningsgrunnlaget for nedleggelse av Statpeds avdeling i Stavanger har store mangler og at det ikke er gjennomført konsekvensutredning for hvordan hørselshemmede barn og deres familier påvirkes.

Vil statsråden vurdere å stanse prosessen og sikre at ny anbefaling blir gitt på et nytt grunnlag som inkluderer konsekvensutredning?

BEGRUNNELSE:

Det vises til sak i Stavanger Aftenblad 15.04.2026 om familiene som frykter for barnas fremtid når Statped legger ned sin avdeling i Stavanger. Statped tilbyr kurspakker til foreldre, søsken og besteforeldre i familie med hørselshemmede barn og unge. I kurspakken inngår tegnspråkopplæring, grunnleggende innføring i språk-teori, tospråklighet og oppvekstvilkår, og kunnskap om døves kultur og historie. Kurssamlingene har en stor betydning for nettverksbygging hos familiene, gjennom å knytte kontakt med andre i samme situasjon og å møte likepersoner.

Stavanger kommune har bygget opp et godt tilbud for hørselshemmede i Auglend barnehage og skole, og har et av landets sterkeste fagmiljø. Stavanger samarbeider med andre kommuner og tilbyr dem plass i barnehagen og skolen. Stavanger har med dette tatt et viktig ansvar for å gi et fullverdig opplæringstilbud i og på tegnspråk i Rogaland. Statped har bidratt betydelig til å styrke fagmiljøet i Rogaland gjennom samarbeid med barnehagen, skolen og pedagogisk-psykologisk tjeneste med flere. Samlet har familiene et helhetlig tilbud som fremmer barnas språklige, sosiale og faglige utvikling.

Relokalisering til Bergen vil gi store konsekvenser for denne helheten. Det er dokumentert at lengre vei til kurssamlingene gjør det vanskelig for foresatte å delta på grunn av økonomiske barrierer og gir økt fravall. Det er

lovpålagt kommunal oppgave å sikre barn og unge gode oppvekstvilkår. For å utføre denne oppgaven er kommunene avhengig av at staten følger opp sitt ansvar for å sikre foresatte kunnskap som omsorgsperson for barn med hørselshemming.

Utvalget bak NOU for norsk tegnspråk anbefaler å samlokalisere knutepunktsskoler og statlige tjenester, og det gjelder også Stavanger. Det er nå bekymringer knyttet til mangler i beslutningsgrunnlaget. Blant annet ble det begrunnet med rekrutteringsutfordringer i Stavanger, samtidig som det lokalt hevdes at stillinger ikke har blitt utlyst på over tre år.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll om prosessen med å legge ned Statpeds kontorsted i Stavanger. Det er både faglige og økonomiske hensyn som ligger bak Statpeds ønske om å avvikle kontorsted Stavanger. Det er viktig å samle tegnspråkmiljøene for å skape et helhetlig statlig tegnspråktilbud som alle kommuner skal kunne benytte seg av. Videre har antall ansatte på kontorstedet i Stavanger på få år gått fra seks til to personer, og det er vanskelig å rekruttere fagpersoner med tegnspråkkompetanse og pedagogisk kompetanse, uten å konkurrere med det lokale fagmiljøet. I tillegg kan Statped avvikle store og dyre kontorlokaler når kontorstedet legges ned. Jeg vil derfor ikke stoppe prosessen. Jeg viser til mitt svar 13. april på dokument nr 15:2180 (2025-2026) fra, hvor jeg gir en mer utfyllende begrunnelse for avviklingen.

Statped har gjort en grundig utredning av ulike alternativer og konsekvensene av disse alternativene. Statped har et landsdekkende tilbud med deltidsopplæring til elevene, kurs for foreldrene og søsken av tegnspråklige Trondheim, Bergen og Oslo. Elever og familier reiser fra hele landet til disse for å delta i det tegnspråklige tilbudet, og tilbakemeldingene er gode. Det

tegnspråklige miljøet er viktig for å trene tegnspråket, for identitetsbygging og for vennskap.

I Stavanger har tilbudet vært begrenset til kurs for foreldre, mens elevenes opplæring er ivaretatt i den kommunale skolen. Statped tilbyr kurs for foreldre i Stavanger i en overgangsperiode, men deretter vil foreldrene kunne delta på kursene i Bergen.

Jeg vil igjen understreke at Statpeds landsdekkende oppdrag gjør at Stavanger, i likhet med alle andre kom-

muner, skal kunne søke om tjenester fra Statped. Statped jobber kontinuerlig med å videreutvikle dette oppdraget til beste for barn og unge i landet. Når jeg også ser at Stavanger kommune har bygget opp et eget fagmiljø innen tegnspråk, er jeg mindre bekymret for tegnspråkfeltet i Stavanger, enn jeg er for lokalt tegnspråktilbud mange andre steder i landet. Det er derfor vi jobber med et sterkt statlig tilbud, hvor vi utnytter den samlede kompetansen i Statped på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2496

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 29. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan statsråden avklare om det medfører riktighet at de høye prisene på flybensin gjør at Luftforsvaret vil ha et lavere aktivitetsnivå enn forutsatt og kan han i så fall bekrefte at regjeringen vil bøte på dette i RNB?

BEGRUNNELSE:

Verdenssituasjonen er dypt alvorlig, og krigen mellom Iran, Israel og USA og stengingen av Hormuzstredet får dyptgående konsekvenser. En oljepris på over 100 dollar fatet gjør også at drivstoffprisene blir dyre. Det merker forbrukere og næringslivet, men ikke minst også Forsvaret. I en sak fra TV2.no 22. april med tittelen «Drivstoffkrisen treffer luftforsvaret – tvinges til tøffe prioriteringer», sier sjefen for Luftforsvaret at «– Vi kommer til å fly som normalt framover, men vi kommer også til å prioritere hvilke ting vi er med på.» Undertegnede forstår dette slik at Luftforsvaret planlegger for et lavere aktivitetsnivå enn de ville ha hatt med den prisen på flybensin som det lå an til før krigen i Iran.

Svar:

Høyere priser for flybensin enn lagt til grunn medfører isolert sett høyere kostnader ved flyvninger, også i Forsvaret. Hvilken effekt dette har for aktivitet kan derimot ikke vurderes isolert.

Det vil som regel alltid være forhold som endrer seg i løpet av året, som medfører endringer i utgifter til drift og aktivitet enn det som var planlagt for. For eksempel vil en styrket norsk krone kunne trekke i den motsatte retningen av bensinpriser for Forsvaret totalt sett.

Ved endrede forutsetninger ligger det innenfor Forsvarets ansvar og fullmakt å eventuelt gjøre reprioriteringer for at man holder seg innenfor de rammer og føringer som er tildelt, og samtidig i størst mulig grad støtter opp om målene som er satt for sektoren. Jeg vil samtidig understreke at den ustabile og uforutsigbare geopolitiske situasjonen og effektene dette har for blant annet drivstoffprisene, gjør planlegging og styring i sektoren mer krevende.

SPØRSMÅL NR. 2497**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 4. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Eierskapsmeldingen er tydelig på forventningar om moderasjon toppleiarane i statlege selskap, da burde det også vere langt meir openhet om nettopp lønnsfastsettinga.

Kva vil næringsministeren gjere for at det skal bli meir openheit om lønnsfastsettinga, og vil det vere mogleg med innsyn i lønnsfastsettelsen for leiarar i statleg eide selskaper for inneverande år?

GRUNNGJEVING:

DNB-sjef Kjerstin Braathen fekk i fjor ei samla lønn på 18,7 millionar kroner. Det er 10,6 prosent meir enn året før. DnB- sjefen får altså en lønnsøkning som er langt over dobbelt så høy som det vanlige folk skal få. Denne opplysninga vart først offentleg lenge etter at løna både var bestemt og utbetalt. For 2026 vet vi ikkje kva DnB-sjefen vil få.

Eierskapsmeldingen er tydeleg på lønsforventningar til leiarar, da burde det også vere langt meir openhet om nettopp lønnsfastsettinga.

Kva vil næringsministeren gjere for at det skal verte meir openheit om lønnsfastsettinga og vere mogleg med innsyn i lønnsfastsettelsen for leiarar i statlig eide selskaper for inneværende år.

Svar:

Det er full openheit om godtgjersla til leiande tilsette i selskap med statleg eigardel. Noterte selskap, både

med og utan statleg eigardel, skal etter allmennaksjelova årleg utarbeide ein detaljert rapport (leiarlønsrapport) som gjer greie for godtgjersla til alle leiande tilsette i føregåande rekneskapsår. Staten som eigar har òg gjort desse føresegnene gjeldande for dei aller fleste unoterte selskap med statleg eigardel gjennom eigne vedtektsføresegner.

Innhaldskrava til leiarlønsrapporten følgjer av allmennaksjelova og tilhøyrande forskrift. Styret gjer mellom anna greie for lønsjusteringar og bonusoppnåing for det føregåande rekneskapsåret. Staten ventar i tillegg at det i denne rapporteringa òg blir gjeve grunngjevingar dersom leiande tilsette får ein høgare lønsvekst, i kroner eller i prosent, enn det som gjeld for dei andre tilsette i selskapet. På denne måten får staten som eigar òg innsyn i kvifor styra meiner at lønsjusteringane er nødvendige.

Eg les grunngjevinga frå stortingsrepresentant Hammer som at ho meiner at selskapa med statleg eigardel, i tillegg til desse krava, også bør ha kontinuerleg informasjonsplikt om årlege lønsjusteringar for leiinga. Dette bryt både med lovgjevars krav til informasjons- og rekneskapsrapportering, samt med aksjelovgjevingas rollefordeling mellom styre og eigar som eigarskapsmeldinga bygg på. Staten får i lønsrapporten til selskapa innsyn i godtgjeringa til leiande tilsette. Som ein ansvarleg eigar vil staten, saman med andre aksjeeigarar, vurdere godtgjeringa når selskapa årleg legg fram lønsrapportane for den ordinære generalforsamlinga.

SPØRSMÅL NR. 2498**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 24. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Jeg viser til stortingsvedtak av 26. mars 2026 om lettelser i veibruksavgiften på drivstoff og CO₂-avgiften på mineralske produkter. Finansministeren sa i sine inn-

legg før vedtaket, at det kan være tekniske utfordringer og problemstillinger rundt statsstøtte for noen av vedtakene.

Kan jeg be om at finansministeren redegjør nærmere for disse problemstillingene, og for hvilket arbeid som er gjort siden vedtakene ble fattet?

Svar:

Stortinget fattet den 26. mars 2026 flere vedtak om lettelse i veibruksavgiften på drivstoff og CO₂-avgiften på mineralske produkter. Etter vedtakene skulle lettelsene tre i kraft fra «1. april eller dersom strengt nødvendig fra den tid regjeringen bestemmer, men ikke senere enn 1. mai».

Lettelsene i veibruksavgiften trådte i kraft som vedtatt av Stortinget den 1. april. Det samme gjaldt to av vedtakene om redusert CO₂-avgift for fiskeflåten. Reduksjonene skapte verken avgiftstekniske eller statsstøtterettslige problemer og kunne tre i kraft 1. april.

De øvrige vedtakene om CO₂-avgiften reiste både avgiftstekniske og statsstøtterettslige spørsmål. Det gjorde det nødvendig å vurdere disse spørsmålene grundig og derfor sette ikrafttreddelsen av disse vedtakene til 1. mai, som var siste frist i stortingsvedtaket. Regjeringen har ikke fullmakt til å utsette dette ytterligere.

De avgiftstekniske utfordringene knytter seg i første rekke til at stortingsvedtakene innfører avgiftskategorier som ikke brukes i dagens regelverk. Det er for eksempel ingen definisjon av hva som menes med anleggsgjeld. Det må reguleres i forskrift hvem som skal være berettiget til de nye reduserte satsene. Videre må det reguleres hvordan de reduserte satsene skal gjennomføres. Skattedirektoratet har i løpet av april utarbeidet forskriftsbestemmelser om dette, som departementet nå vurderer. Utredningen så langt viser at stortingsvedtakene lar seg gjennomføre med utfyllende forskriftsbestemmelser. Gjennomføringen vil imidlertid føre til visse ulemper. Når samme produkt får ulike satser, avhengig av bruken, må flere virksomheter søke refusjon for å få sin reduserte sats.

Jeg vil også påpeke at direktoratet har hatt svært kort tid til å vurdere avgiftstekniske løsninger og utarbeide utkast til forskriftsbestemmelser. Innen fristen 1. mai er det heller ikke praktisk gjennomførbart å sende forslaget på høring. Dette er uheldig, men Skattedirektoratet er i dialog med bransjen om gjennomføringen. De avgiftstekniske spørsmålene vil være avklart på en slik måte at vedtakene kan innføres fra 1. mai.

De statsstøtterettslige spørsmålene handler om hvorvidt vedtakene er i tråd med forpliktelsene våre etter EØS-avtalen.

Da saken ble debattert i Stortinget før påske og før vedtaket ble fattet, var jeg tydelig på at disse vedtakene kunne innebære ulovlig statsstøtte. I etterkant av vedtaket har departementet i dialog med ESA gjort en grundigere vurdering av spørsmålet om statsstøtte med sikte på å finne en lovlig måte for å gjennomføre Stortingets vedtak.

På bakgrunn av denne dialogen har departementet kommet til følgende konklusjoner:

- Nedsettelsene av CO₂-avgiften utgjør etter all sannsynlighet statsstøtte.
- Denne statsstøtten er etter all sannsynlighet ulovlig.

La meg videre redegjøre for denne vurderingen.

EØS-avtalen artikkel 61(1) oppstiller forbud mot tiltak som innebærer statsstøtte. For særavgiftene oppstår statsstøtterettslige spørsmål i første rekke når produkter eller sektorer behandles ulikt. Reduserte satser vil da kunne utgjøre støtte for de virksomhetene som favoriseres gjennom forskjellbehandlingen. Forskjeller som kan forklares ut fra avgiftens formål og logikk, vil i utgangspunktet ikke innebære støtte, mens forskjeller som er begrunnet i forhold som ligger utenfor avgiftens formål, i utgangspunktet utgjør statsstøtte.

For CO₂-avgiften er de statsstøtterettslige utfordringene knyttet til at stortingsvedtakene ikke er i samsvar med den CO₂-avgiftsstruktur som ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2026, jf. Prop. 1 LS (2025-2026) Skatter og avgifter for 2026.

Finansdepartementet har i flere år og under statsrådene Jensen, Sanner, Vedum og nå sist meg, forsøkt å få EFTAs overvåkingsorgan (ESA) sin aksept for at virksomheter som svarer kvoter gjennom EUs kvotesystem, kan fritas for CO₂-avgift. At bedrifter slipper å betale for sine utslipp i form av både avgift og kvoter, er viktig for kostnadsnivået i norsk næringsliv. Det gjør også klimapolitikken mer kostnadseffektiv. ESA har akseptert at en avgift som er utformet med den skisserte strukturen ovenfor, ikke innebærer statsstøtte, og at det dermed kan gis avgiftsfritak for kvotepliktige. Systemet ble innført fra 1. mars i år, og avvik fra dette systemet vil i utgangspunktet innebære statsstøtte.

Uten et system som står seg statsstøtterettslig, risikerer vi å måtte gå tilbake til systemet slik det var før 1. mars i år, hvor kvotepliktig fastlandsindustri og kvotepliktig innenriks luftfart må betale CO₂-avgift i tillegg til kvoteplikt, samt at innenriks kvotepliktig sjøfart må betale full avgift. Det bør vi unngå. Det vises her til pressemelding fra 27. februar i år om endringene i CO₂-avgiften.

Fire av de gjenstående stortingsvedtakene bryter med det systemet som er akseptert av ESA. Autodiesel (595), anleggsgjeld (596) og innenriks ikke-kvotepliktig sjøfart (597) er i dag omfattet av den generelle avgiftssatsen (kategori a). Stortingsvedtakene innebærer at mineralolje til disse gruppene ilegges lavere avgiftssats enn det generelle avgiftsnivået for utslipp under innsatsfordelingen. Innenriks kvotepliktig sjøfart (593) er omfattet av den reduserte avgiftssatsen (kategori c), og stortingsvedtaket innebærer at mineralolje til kvotepliktig innenriks sjøfart ilegges en lavere avgiftssats enn det som følger av systemet som ESA har akseptert. Departementet anser dermed at disse vedtakene etter all sannsynlighet innebærer statsstøtte.

I denne forbindelse vil jeg også peke på at stortingsvedtakene kun gjelder mineralolje. CO₂-avgiften omfatter også bensin, naturgass og LPG. Det kan innebære statsstøtte dersom for eksempel gass til sjøfarten må betale generell sats, mens mineralolje til samme formål belastes redusert sats. Dette framstår som en ubegrunnet forskjellsbehandling.

Skulle Stortinget unngått denne EØS-rettslige risikoen, måtte avgiftslettelsene vært gitt generelt, og ikke forskjellsbehandlet næringer og drivstofftyper.

I enkelte situasjoner er det tillatt å gi støtte (såkalt forenlig støtte). Departementet har vurdert om tiltakene kan være forenlig statsstøtte fordi avgiftsnedsettelsene er et midlertidig kompenserende tiltak i møte med alvorlige forstyrrelser i det globale olje- og gassmarkedet. Det er departementets vurdering, etter dialogen med ESA, at man ikke vil kunne få gjennomslag for at støtten er lovlig på dette grunnlaget.

Selv støtte som er forenlig med EØS-avtalens regler, må i utgangspunktet godkjennes av ESA før den iverksettes. Dette følger av iverksettelsesforbudet, som er fastsatt i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett i støtteprosessloven § 5. De fire stortingsvedtakene strider mot iverksettelsesforbudet. Støtte som gis i strid med iverk-

settelsesforbudet, må støttegiveren (dvs. Finansdepartementet/Skatteetaten) kreve tilbake. Dette kan utgjøre store beløp og bli en stor økonomisk belastning for støtemottakerne. Det vil også kunne bli svært administrativt krevende, jf. at støtten gis svært mange virksomheter som bruker mineralolje blant annet i veigående kjøretøy, anleggsmaskiner og skips- og fiskefartøy.

Departementet har også etter dialogen med ESA vurdert om støtten kan meldes inn etter den såkalte gruppeunntaksforordningen (GBER), men vurderer at heller det ikke er tilfellet. Eksempelvis kan støtte etter GBER ikke ytes til foretak i økonomiske vanskeligheter. I praksis vil det ikke være mulig å følge opp dette vilkåret for de generelle satsreduksjonene for autodiesel og anleggsdiesel.

Vi har videre vurdert EUs utkast til nye og midlertidige statsstøtterammeverk knyttet til Midtøsten krisen. Dette rammeverket er heller ikke anvendelig på disse avgiftsreduksjonene. Eksempelvis stilles det krav om nødvendighet, proporsjonalitet, tidsavgrensning og kontroll med samlet støttenivå.

På tross av betydelig statsstøtterettslig risiko vil de reduserte CO₂-avgiftssatsene tre i kraft 1. mai, som vedtatt av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2499

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Haagen Poppe

Besvart 4. mai 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Har Forsvarsdepartementet vurdert om kapasiteten til det tidligere NATO-tankanlegget på Sandvigodden i Arendal kan være relevant i møte med Forsvarets nåværende og fremtidige behov, og hvis ikke, vil statsråden ta initiativ til at dette avklares?

BEGRUNNELSE:

Tankanlegget på Sandvigodden på Hisøy utenfor Arendal ble bygget på 60-tallet av NATO. Det ble eiet og drevet av Forsvaret til 2005, da Arendal kommune kjøpte anlegget. Tankanlegget ligger i fjell, og kaien med tilhørende arealer og utstyr driftes i dag av Arendal Havn KF. De har foretatt større oppgraderinger slik at anlegget i dag er i god stand. Anlegget benyttes til lagring av våtbulk.

Arendal havn ønsker å avklare med Forsvarsbygg/ Forsvaret om anlegget er relevant for fremtidig bruk

i forsvarssammenheng, samt sikre at kapasiteten/ videre bruk av anlegget er vurdert opp mot eventuelle behov for å styrke nasjonal sikkerhet og beredskap.

Arendal Havn ønsker å forsikre seg om at kapasiteten og tilgjengeligheten er kjent – og at Forsvaret er gitt mulighet for «first refusal».

Svar:

Norges samlede drivstoffberedskap består av både sivile og militære drivstoffanlegg. Forsvaret gjør løpende vurderinger av behovet for samarbeid med sivile aktører for lagring av drivstoff. Det gjøres basert på en rekke kriterier som eksempelvis hvilken type drivstoff det er mulig å lagre, hvilken kapasitet tankanlegget har, og ikke minst den geografiske plasseringen anlegget har sett opp mot militær aktivitet og planverk. Tankanlegget på Sandvigodden er ett av flere sivile tankanlegg langs norskekysten

som kan være aktuell for å dekke et militært behov i frem-

tiden, og jeg har tillit til at Forsvaret gjør sine fagmilitære vurderinger av hvilke anlegg som er mest aktuelle.

SPØRSMÅL NR. 2500

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund

Besvart 4. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Husbanken kan i dag gi lån til for eksempel bygging av studentboliger.

Er det mulig å utvide denne eller andre ordninger hos Husbanken så Husbanken også kan gi lån til bygging av ikke-kommersielle utleieboliger til flere, ikke bare studenter der vi ser for oss en tilskuddsordning til ikke-kommersielle utleieboliger parallelt, tilsvarende som vi har i dag for studentboliger?

Svar:

Et tilstrekkelig tilbud av leieboliger er en forutsetning for gode og stabile boforhold og for å holde bokostnadene nede for dem som leier. Ikke-kommersielle utleiery som stiftelser, ideelle, kommuner og studentsamskipnader utgjør en viktig del av tilbudet. Husbanken forvalter allerede flere ordninger som bidrar til økt tilbud av både kommersielle og ikke-kommersielle utleieboliger. Stortingsrepresentanten nevner lån og tilskudd til studentboliger. Disse ordningene skal bidra til å gi studenter ved høyere utdanningsinstitusjoner og fagskoler i Norge et rimelig og forutsigbart boligtilbud. Rimelige boutgifter for studenter er et sentralt mål for å sikre at alle kan ta høyere utdanning uavhengig av bakgrunn, økonomi og bosted. Mottakere av lån og tilskudd er primært studentsamskipnader og i særlige tilfeller studentboligstiftelser etter søknad. Tilskudd og lån går både til bygging, kjøp, ombygging og oppgradering av studentboliger.

For å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet får et tilfredsstillende sted å bo, tilbyr Husbanken lån til utleieboliger til vanskeligstilte. Husbanken kan gi lån til utleieboliger til oppføring av boliger, til kjøp av boliger og til ombygging av andre bygg til boliger. Kommuner, selskaper og andre som har til formål å leie ut boliger til vanskeligstilte kan få lån. Når Husbanken gir lån til private virksomheter er det vilkår om at eieren inngår en langsiktig tilvisningsavtale med kommunen. Kommunen har da en eksklusiv rett til å bruke 40 prosent av bolige-

ne til økonomisk vanskeligstilte i minst 20 år. Eieren må i tillegg inngå en samarbeidsavtale med kommunen som regulerer det løpende samarbeidet og forvaltningen av boligene. Dette er en viktig ordning hvor kommuner og private samarbeider om å skaffe trygge og gode utleieboliger i gode bomiljøer.

Regjeringen følger utviklingen i leiemarkedet tett, og vurderer kontinuerlig behov for tiltak og justering av virkemidler. Fordi Husbanken allerede i dag forvalter flere ordninger som bidrar til økt tilbud av både kommersielle og ikke-kommersielle utleieboliger, ser jeg per nå ikke behov for å utvide disse ordningene. I en tid med stramme budsjetter er vi dessuten nødt til å gjøre harde prioriteringer, også på boligområdet.

SPØRSMÅL NR. 2501**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 6. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

I NOU 2007:8 er det i tabell 4.2 en oversikt over fordelingsvirkninger av økte avgifter fordelt på ulike godegrupper.

Er det mulig å få tilsendt noen oppdaterte beregninger på dette, gjerne nye analyser, og eventuelt om det er gjort noen anslag på dette i nyere tid?

BEGRUNNELSE:

Dersom det er krevende å gjøre nye analyser eller nyere tall ikke foreligger er det også nyttig med departementets vurdering av hva som kan være mulige endringer siden disse analysene ble gjort i 2007.

Svar:

Avgifter er indirekte skatter som til forskjell fra direkte skatter normalt ikke ilegges forbruker direkte, men indirekte via avgiftspliktige produsenter og importører. I hvor stor grad avgiftsendringer veltes over i prisene til forbrukerne avhenger blant annet av tilbud og etterspørsel etter varene og tjenestene som omfattes av avgiften. Det foreligger ikke sikre tall for hvor mye av en avgiftsendring som belastes privatpersoner eller næringsdrivende.

Ettersom det er usikkert hvem som egentlig belastes avgiften, er det heller ikke klart hvordan avgiftslettelsen fordeler seg etter husholdningenes årsinntekt eller formue. Det innebærer at det vil være usikkert både hvor stor andel av en avgiftsendring som berører norske privatpersoner i form av endrede priser på varer/tjenester som omfattes av avgiftsendringer, og hvordan endringer treffer enkeltpersoner etter inntekts- eller formuesintervaller.

Tabellen det vises til i spørsmålet, er basert på Statistisk sentralbyrås modell Lotte-Konsum. Modellen bruker data fra blant annet forbruksundersøkelsen til å anslå sammensetningen av forbruket til husholdninger med ulik inntekt og sammensetning. Forbruksundersøkelsen, som sist ble gjennomført i 2022, er en utvalgsundersøkelse og er preget av betydelig måleusikkerhet. Informasjonen fra forbruksundersøkelsen er derfor kalibrert mot forbrukstall fra nasjonalregnskapet og resultater fra annen forskningslitteratur om sammenhengen mellom forbruk og husholdningers inntekt og sammensetning. Resultatene i modellen er derfor beheftet med betydelig usikkerhet, spesielt for enkelte godegrupper. Dette ble også påpekt i vedlegg 4 til NOU 2007:8. Departementet rangerer derfor

ikke godegruppene i Lotte-Konsum slik som i tabell 4.2 i NOU 2007:8.

Departementet benytter hovedsakelig modellen til å anslå samlede fordelingsvirkninger av indirekte skatter og fordelingsvirkninger av avgifter på godegrupper der sammenhengene mellom forbruk og inntekt er relativt sikre og stabile over tid. For et eksempel på fordelingsvirkninger av avgiftsendringer for en spesifikk varegruppe, se figur 2.27 og punkt 27.2.3 i Prop. 1 LS (2025–2026) om redusert merverdiavgift på næringsmidler. Et annet eksempel finnes i svar av 14. april 2026 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2224 fra stortingsrepresentant Arild Hermstad om fordelingsvirkninger av avgiftslettelser for drivstoff.

En ytterligere grunn til å tolke resultater fra Lotte-Konsum med varsomhet er at modellens velegnethet avhenger av den konkrete utformingen av ulike avgifter. Modellen er best egnet til å analysere fordelingsvirkninger av endringer i avgifter som utgjør en relativt fast andel av forbruket på godet, uavhengig av forbruksnivå. Det er tilfellet for merverdiavgiften, men kan også gjelde enkelte særavgifter dersom det avgiftsbelagte godet er relativt homogent, det vil si at det er liten variasjon i pris og kvalitet.

Modellen er mindre egnet til å analysere endringer i særavgifter på goder der pris og kvalitet varierer mye, såkalte heterogene goder. Utgifter til slike goder gjenspeiler ikke nødvendigvis avgiftsbelastningen på en realistisk måte. Et eksempel er flypassasjeravgiften, som beregnes som en flat avgift per flyreise. Når rikere husholdninger bruker flere kroner på flyreiser, er det usikkert om dette skyldes at de flyr oftere (og dermed betaler mer avgift) eller kjøper dyrere flybilletter (som ikke påvirker avgiftsberegningen). Dersom et høyt forbruk i hovedsak skyldes kjøp av dyrere flybilletter, gir utgifter til flyreiser et upresist bilde av avgiftsbelastningen.

Departementet vurderer i hvert enkelt tilfelle hvorvidt Lotte-Konsum kan benyttes til å vurdere fordelingsvirkninger av endringer i enkeltavgifter.

Lotte-Konsum og fordelingsvirkninger av indirekte skatter er nærmere omtalt i Finansdepartementets Beregningskonvensjoner 2025, punkt 5.3.

SPØRSMÅL NR. 2502**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 7. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden informere om utviklingen i døgnplasser ved DPS de siste årene?

BEGRUNNELSE:

Ønsker at svaret blir konkretisert på regionale helseforetak, og det fremkommer tall for de siste 10 årene.

Svar:

For å svare på spørsmålet har vi innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene.

Helse Sør Øst RHF viser til tabellen nedenfor som er oppdatert med tall for 2025 og 2026 og viser utviklingen i

DPS-plasser fra og med 2017. Tallene viser en vedvarende svak nedgang i plasser i perioden. Regionen opplyser at dette må sees i sammenheng med at flere helseforetak/sykehus i denne perioden har hatt et større behov for å øke døgnplasser på sykehusnivå.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at regionen de siste årene også har økt kjøp av private døgnplasser. Mange av disse døgnplassene har et tilsvarende omsorgsnivå og tilbud som DPS. Totalt har døgnkapasiteten i psykisk helsevern i Helse Sør-Øst blitt styrket i 2026, og planlagt kapasitet i 2026 er per i dag 1505 døgnplasser på sykehus/helseforetak og 269 private døgnplasser, vs. 1500 døgnplasser på sykehus/helseforetak og 260 private døgnplasser i 2025.

Utvikling av døgnplasser ved DPS fra 2017 til 2026 i Helse Sør-Øst:

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Antall	621	612	594	570	551	547	544	538	528	498

Endringene fra 2025 til 2026 forklares slik:

- Sørlandet sykehus HF har avviklet fire døgnplasser som i praksis ikke har vært i bruk i flere år.

- Oslo universitetssykehus HF har avviklet 20 døgnplasser på DPS.

- Vestre Viken HF har redusert DPS døgnkapasitet med seks plasser.

Helse Midt-Norge RHF presenterer utviklingen i døgnplasser i helseforetakene som følger:

HF	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
St. Olavs hospital HF	83	83	81	79	77	77	77	77	77	66
Helse Nord-Trøndelag HF	50	48	48	48	54	54	54	52	52	53
Helse Møre og Romsdal HF	80	83	77	70	66	66	66	66	66	63
Helse Midt-Norge RHF	213	214	206	197	197	197	197	195	195	182

Overordnet har helseforetakene, inkl.de distriktspsykiatriske sentrene hatt en faglig dreining i tjenestetilbudet fra døgninnleggelse til oppfølging i polikliniske og ambulante tilbud. Under følger en kort kommentar til utviklingen per helseforetak.

Helse Nord-Trøndelag HF:

- Fra 2023 gjennomførte helseforetaket en omorganisering av sengeposter pga. etablering av Seksjon Lokal Sikkerhet med 6 nye døgnplasser på sykehusnivå

Helse Møre og Romsdal HF:

- Tallene 2020-2024 inkluderer 3 regionale døgnplasser som er endret til dagtilbud fra 2025.

- I 2019 stengte DPS Sjøholt og antallet døgnplasser ble i forbindelse med dette redusert med 7 døgnplasser.

St. Olavs hospital HF:

- Tallene 2020-2024 inkluderer 6 regionale døgnplasser som er endret til dagtilbud fra 2025.
- I forbindelse med samlokalisering av døgntilbud på Nidaros DPS i 2025 ble det totale antallet sengeplasser ved DPS redusert med 5 senger.

Helse Nord RHF har oversendt følgende tabell som viser utvikling i antall døgnplasser per lokasjon og for regionen samlet:

Antall DPS-døgnplasser per DPS-område i Helse Nord											
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
FIN											
	Tana/Kirkenes	15	15	10	10	10	10	10	10	10	10
	Alta	10	10	12	12	12	12	12	12	12	12
	Karasjok	8	8	6	6	6	6	6	6	6	6
Sum FIN		33	33	28	28	28	28	28	28	28	28
UNN											
	Storslett	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	Tromsø	22	22	24	24	24	24	24	24	24	24
	Storsteinnes	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	Silsand	12	12	12	12	9	9	9	9	9	9
	Harstad	12	12	12	12	10	10	10	10	10	10
	Narvik	12	12	12	12	9	9	9	9	11	11
	Medikamentfri enhet	6	6	6	6	6	6	6	6	8	8
Sum UNN		79	79	81	81	73	73	73	73	77	77
NLSH											
	Stokmarknes	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	Bodø	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
SUM NLSH		28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
HSYK											
	Mo i Rana	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	Mosjøen	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
Sum HSYK		23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Sum Helse Nord		165	165	160	160	153	153	153	153	157	157

Under følger oversikt fra **Helse Vest RHF** over DPS-senger i helseforetak og private ideelle med avtale i regionen. Oversikten for 2026 viser tallet på senger per d.d. Helse Vest RHF gjør oppmerksom på at tallene fra

2016-2019 er hentet av Helsedirektoratet fra helseforetakenes rapportering til SSB, og er ikke publisert eller kvalitetssikret.

DPS-plasser – Helse Vest

Helse Vest RHF	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dalane DPS					10	10	10	10	10	10	10
Sandnes DPS					28	28	28	15	15	15	15
Sola DPS					30	30	30	30	30	30	30
Stavanger DPS					30	30	24	24	24	24	24
Stord DPS					10	10	10	10	10	10	10
Folgefonn DPS					12	12	12	12	12	12	12
Haugaland DPS					34	34	34	34	34	34	34
Førde DPS					25	23	23	23	23	23	23
Indre Sogn psykiatrisenter					12	12	12	12	12	12	12
Nordfjordeid psykiatrisenter					13	13	13	13	13	13	13
Øyane DPS					18	18	18	16	16	16	16
Bjergvin DPS					27	27	27	27	27	27	27
Kronstad DPS					32	32	32	32	32	32	32
Totalt Helse Vest	306	299	287	285	278	276	270	255	255	255	255

Regjeringen legger til grunn at døgnkapasiteten i psykisk helsevern skal økes på regionnivå i tråd med hel-

seregionenes framskrivninger. Jeg viser til at de regionale helseforetakene i 2025 fikk i oppdrag å lage en konkret og

tidfestet plan for hvordan døgnkapasiteten i psykisk helsevern skal økes fram mot 2030. Videre fikk regionene i 2026 i oppdrag å sikre en årlig økning i døgnkapasitet i psykisk helsevern for voksne i tråd med framskrivningsmodellen og egne regionale planer. Vi følger også opp vedtak i forbindelse med behandlingen av representantforslag om en konkret og tidfestet opptrappingsplan for utvikling av distriktpsikiatriske senter (DPS), jf. Innst. 72

S (2025–2026). Som en oppfølging fikk de regionale helseforetakene i oppdrag å gjennomføre en helhetlig, faglig gjennomgang av tilbudet innen psykisk helsevern som grunnlag for en konkret og tidfestet plan for utvikling av distriktpsikiatriske sentre i hele Norge, og hindre nedbygging av slike tilbud. Dette arbeidet pågår, og det skal leveres en status for arbeidet 1. august 2026.

SPØRSMÅL NR. 2503

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 4. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er statsrådens plan for å sikre Flekkefjord sykehus generalist-kompetanse og gjenåpning av akutt-kirurgisk tilbud?

BEGRUNNELSE:

Gjennom media er vi i dag gjort kjent med at Sørlandet sykehus ikke har lyktes med å ansette generell kirurg i Flekkefjord. Mange er kritisk til prosessen, og at foretaket ikke har vist reell vilje til å rekruttere og gjenåpne tilbudet ved Flekkefjord. Dette er nok en sak der lokalsykehus i Norge nedbygges bit for bit, og at viktige funksjoner legges ned. Det er avgjørende for Flekkefjord sykehus, for pasienttilbud og beredskap, at akuttkirurgisk tilbud kan gjenåpnes og at man lykkes med rekruttering, og at foretaket nå viser en reell vilje til å satse på dette.

Svar:

I anledning spørsmålet er det tatt kontakt med Helse Sør-Øst RHF som har innhentet informasjon fra Sørlandet sykehus HF for å kunne opplyse om den aktuelle situasjonen ved Flekkefjord sykehus.

Sørlandet Sykehus har et befolkningsmessig opptaksområde på 311 000 som er fordelt på tre sykehus, og helseforetaket opplyser at det satses på alle de tre sykehusene. Sørlandet sykehus Flekkefjord har over noe tid opplevd bemanningsutfordringer.

Samtidig har de det siste året lyktes med å besette ledige stillinger innen ortopedi og gynekologi, som legger til rette for en økning i operasjonsaktiviteten ved sykehuset. Det er også utdannet akutt- og mottaksmedisinere som skal ivareta både generalist- og breddekompetansen

og akuttkompetansen i akuttmottaket i Flekkefjord. En robust bemanning er en forutsetning for kirurgisk virksomhet i Flekkefjord og det krever som hovedregel tilstedeværelse av to kirurger på dagtid.

Sørlandet sykehus HF hadde en utlysning etter overleger i generell kirurgi i november 2025. Dette resulterte i syv søkere, hvorav én trakk søknaden etter søknadsfristens utløp. Noen av de aktuelle kandidatene ble vurdert å tilfredsstille de etterspurte kvalifikasjonene. Etter en nærmere prosess gjensto én kandidat som oppfylte etterspurte kvalifikasjoner og det ble gjennomført intervju. Denne kandidaten har valgt å takke nei til tilbud om ansettelse.

Sørlandet sykehus HF konstaterer på nevnte bakgrunn at rekrutteringssituasjonen innen generell kirurgi fortsatt er utfordrende. Samtidig vil rekrutteringsarbeidet fortsette. Foreløpig planlegges det for fornyet stillingsutlysning. Og i et mer langsiktig perspektiv ser de at arbeid med rekruttering, utdanning og fastholdelse av leger i spesialisering, blir stadig viktigere.

Jeg viser også til at situasjonen ved Sørlandet sykehus Flekkefjord ble tatt opp som særskilt sak i foretaksmøte med Helse Sør-Øst RHF den 17. desember 2025. Også her ble det vist til at Sørlandet sykehus Flekkefjord over noe tid har opplevd utfordringer med å rekruttere nødvendig kompetanse innenfor enkelte fagområder. I det aktuelle foretaksmøtet ble det uttrykt at det er ønskelig å videreutvikle Sørlandet sykehus Flekkefjord med målsetting om å gjenåpne det kirurgiske tilbudet når det foreligger et forsvarlig faglig grunnlag for det. Foretaksmøtet vedtok blant annet å be Helse Sør-Øst RHF om å sørge for at det pågående arbeidet ved Sørlandet sykehus Flekkefjord, blir videreført og forsterket.

SPØRSMÅL NR. 2504**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 30. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke faglige etterspørselsprognoser han har lagt til grunn for reduksjon i setekapasitet på anbudsutlysningen av FOT-ruter i Sør-Norge fra 1. november 2027?

BEGRUNNELSE:

23.04.2026 lyste samferdselsdepartementet ut konkurranse om regional flyrutedrift i Sør-Norge (FOT-ruter). I pressemeldingen står det følgende:

“Med bakgrunn i nye etterspørselsprognoser reduserast samla krav til setekapasitet noko fra 1. november 2027 på rutene i Sør-Noreg.”

Svar:

Setekapasitetskravet på FOT-rutene i Sør-Norge er fastsatt på bakgrunn av passasjerprognoser i en transportfaglig utredning gjennomført av Oslo Economics i 2025, innspill fra høringen av utredningen og departementets egne vurderinger. I utformingen av FOT-kravene er likebehandling av ruter og regioner et sentralt hensyn, samtidig som kravene må tilpasses forventet etterspørsel og veies opp mot effektiv ressursbruk og statens utgifter.

Prognosene i den transportfaglige utredningen er basert på et bredt faglig grunnlag, herunder på bakgrunn av forventet antall reisende på årsbasis, historiske pas-

sasjertall, den nasjonale transportmodellen, TØIs grunnprognoser og SSBs framskrivinger.

Prognosene viser samlet sett kun mindre endringer i etterspørselen fremover, og at passasjertallene på flere ruter i Sør-Norge er moderate sett opp mot dagens kapasitetskrav. Prognosene hensyntar langtidseffekter av reduksjonen i maksimaltakstene fra 1. april 2024. Økningen av maksimaltakstene på 20 prosent over indeksjustering fra 1. november 2027 er ikke lagt til grunn for prognosene.

Etterspørselen på FOT-ruter kan variere betydelig mellom avganger og som følge av sesongsvingninger. Kapasitetskravene er derfor ikke dimensjonert for perioder med særlig høy etterspørsel på enkeltavganger, men med sikte på en hensiktsmessig kapasitetsutnyttelse, og med et mål på om lag 70 prosent gjennomsnittlig belegg. Kravene er fastsatt på årsbasis, noe som gir operatørene fleksibilitet til å tilpasse tilbudet til forventet etterspørsel gjennom året.

De oppdaterte prognosene tilsier at det er grunnlag for en noe lavere samlet setekapasitet i den neste kontraktsperioden enn i dag. Setekapasitetskravene er justert opp på enkelte ruter der etterspørselen tilsier det, og ned på andre ruter. Dette bidrar til en bedre tilpasning mellom tilbud og etterspørsel på den enkelte rute. I utlysningen er det samlet sett lagt opp til en reduksjon i setekapasiteten på om lag 12 prosent fra 1. november 2027.

Departementet vurderer FOT-kravene nøye ved hver kontraktsutlysning, med sikte på å sikre et godt, tilgjengelig og kostnadseffektivt flyrutetilbud i distriktene.

SPØRSMÅL NR. 2505**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 4. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Jeg ber på nytt om en oversikt på utestående feil og MDBF på alle Flytoget sine tog og dersom det er kommet ny informasjon.

Kan jeg også be om en begrunnelse for hvorfor statsråden ikke har hatt tilgang til denne dataen tidligere?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål 15:1466.

Svar:

Vedlikehold av tog er togoperatørenes ansvar. Oversikt over utestående feil og hvor langt et tog i gjenn-

omsnitt kjører mellom stoppende feil (MDBF) er data operatørene eier. Staten og Norske tog AS har i utgangspunktet ikke tilgang til disse dataene.

Jeg viser for øvrig til mine svar på spørsmål 1327 og 1466.

SPØRSMÅL NR. 2506

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 29. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Korleis vil forsvarsministeren følge opp uttalen frå Vestland fylkesting, og på kva måte vil regjeringa konkret svare ut kravet om at Vestland vert prioritert i den vidare utbygginga av luftvernkapasitet i Forsvaret?

GRUNNGJEVING:

Vestland fylkesting har vedteke ei uttale der dei ber regjeringa og Stortinget om å prioritere etablering av luftvernkapasitet i Vestland. Uttalen er grunngjeven i den skjerpa tryggleikspolitiske situasjonen i Europa, erfaringane frå krigen i Ukraina og den store sårbarheita sivile samfunn har utan tilstrekkeleg vern mot luftangrep og missiltruslar.

Vestland er eit strategisk viktig fylke for Noreg, med Nord-Europas største marinebase på Haakonsværn, viktige hamner, flyplassar, energianlegg, Noregs einaste raffineri, sentrale transportårer og kritisk infrastruktur av nasjonal og alliert betydning. Fylkestinget peikar på at eit styrkt og desentralisert luftvern i Vestland vil vere avgjerande både for tryggleiken til innbyggjarane, for å sikre kritisk infrastruktur og for Noreg si evne til å ta imot og understøtte allierte forsterkingar i ein krisesituasjon.

På denne bakgrunnen ber Vestland fylkesting om at Vestland vert inkludert og prioritert i den vidare oppbygginga av norsk luftvern.

Svar:

Regjeringa har tilrådd ei ytterlegare styrking av Forsvaret gjennom Prop. 68 S (2025–2026). Satsinga på luftvern frå vedteken langtdsplan blir vidareført i Prop. 68 S (2025–2026), med nokre justeringar. Evna til vern

mot lufttruslar på svært kort og kort rekkevidde, inkludert dronedeforsvar, blir styrka. Mobile lettpansra vogner med kortholdsluftvern er under innfasing i Hæren. Bærbart luftvern for vern mot truslar på svært kort rekkevidde er innfasa. Det er skaffa dronedeforsvarssystem til Ørland og Evenes. Med bakgrunn i erfaringar, frå mellom anna Ukraina, vil regjeringa prioritere tiltak innan autonomi, elektronisk krigføring og dronedeforsvarssystem. Talet på NASAMS-batteri skal doblast frå fire til åtte med oppstart i 2029, og det skal skaffast ny radar til NASAMS. I tillegg er det inngått kontrakt for to NASAMS-simulatorar som vil styrkje kompetanseproduksjonen. Luftvern med evne til vern mot taktiske ballistiske missil er planlagt innfasa frå 2033. Stortinget har bede regjeringa skaffe langtrekkande luftvern for å leggje til rette for vern mot ballistiske missil i to geografiske område, som inkluderer å leggje til rette for vern av det sentrale austlandsområdet, inkludert hovudstaden.

Luftvernet er flyttbart og kan plasserast ut på bakgrunn av den til ei kvar tid gjeldande trusselsituasjon. Samstundes er det utfordrande å skulle kunne verne heile landet kontinuerleg. Difor må luftvernkapasiteten kontinuerleg prioriterast på bakgrunn av operative behov og heilskaplege militærfaglege tilrådingar. Dagens luftvern knytt til Hæren er i utgangspunktet plassert ut saman med manøveravdelingane til Hæren, då luftvernet er meint å verne desse. Vidare er dagens NASAMS luftvern og dronedeforsvarssystem i utgangspunktet plasserte på Ørland og Evenes, som er basane som permanent har kampfly.

Den samla luftvernkapasiteten, og korleis styrka evne til vern kan oppnåast, blir vurdert fortløpande som del av den kontinuerlege langtdsplanlegginga og strukturutviklinga i forsvarssektoren.

SPØRSMÅL NR. 2507**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 5. mai 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan statsråden avklare hvilket løp regjeringen har kjørt mot ESA i arbeidet endringer i lov om tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs, hvilken møter og dialog det har vært - gjerne med tidfesting, og hva ESAs respons har vært på regjeringens initiativer og innspill underveis?

BEGRUNNELSE:

Flere aktører som har gitt høringsinnspill, både skriftlig og muntlig til Prop. 84 L (2025-2026)

Endringer i lov om tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs, viser til at det fremstår som om regjeringen i liten grad har ivare tatt prinsippene om at norsk maritim næring skal være internasjonalt konkurransedyktig, at norsk maritim næring i det minste ikke skal komme dårligere ut enn andre flagg, samt at regjeringen virker å i liten grad ha utfordret handlingsrommet mot ESA. Ifølge høringsinnspill, fremstår det som om regjeringen i liten eller ingen grad har konferert med ESA og utforsket handlingsrommet. Det er interessant å høre hva regjeringen rent faktisk har gjort her.

Svar:

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er det viktigste politiske virkemiddelet vi har for å bevare norsk maritim kompetanse. Norsk maritim næring er betydelig i internasjonal sammenheng, og sjøfolkenes kompetanse er en hjørnestein i næringen. Det er i 2026 bevilget i underkant av 2,5 mrd. kroner til tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk.

Regjeringen har foreslått endringer i lov om tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs. Endringene foreslås i forbindelse med notifiseringen av ordningen til Eftas Overvåkingsorgan (ESA). I Prop. 84 L foreslår regjeringen nødvendige endringer for å bringe ordningen i samsvar med EU-kommisjonens praksis for godkjenning av støtte til sysselsetting av sjøfolk i EU/EØS. EU-kommisjonens vedtakspraksis vektlegger at støtteordningene må være tilgjengelig for alle skip innenfor EU/EØS-området. I regjeringens lovproposisjon foreslås det derfor å gjøre lovens virkeområde registernøytralt. Hvilke registre som omfattes, fastsettes videre i forskrift. Jeg vil understreke at regjeringens hovedanliggende i saken er å videreføre tilskuddsordningen for en ny periode. Uten disse endringene, risikerer vi å stå uten en ordning. En ordning som ikke er godkjent av ESA, vil regnes som ulovlig statsstøtte.

Gjennom hele prosessen har departementet hatt løpende dialog med ESA. Denne dialogen er ikke avsluttet. Det aktive arbeidet pågår fortsatt. Regjeringen er opptatt av at ordningen skal ivareta vesentlig norsk tilknytning innenfor EØS-avtalens handlingsrom. Partene i næringen ble informert om endringene 27. november 2025. I den videre dialogen med ESA ble det godkjent en ettårig forlengelse av dagens ordning med varighet til 1. mars 2027. Forlengelsen ble gitt under forutsetning om at ordningen gjøres tilgjengelig for EU/EØS-registre innen godkjennings utløp.

Departementet fastholdt i utgangspunktet et tydelig ønske om å beholde ordningen «slik den er», det vil si med krav om norske skipsregistre. I dialogen med ESA ble det likevel klargjort for departementet at EUs praksis begrenser muligheten for å beholde en ordning forbeholdt NOR og NIS. Om Norge fikk beholde dagens ordning med nasjonale flaggkrav, ville det innebære en særbehandling av Norge sammenlignet med EU/EØS-land underlagt Kommisjonens krav om registernøytralitet. Lovforslaget fremmes derfor nå, slik at tilskuddsordningen – vårt viktigste politiske virkemiddel for å beholde maritim kompetanse – kan videreføres.

Flere av høringsinnspillene i høringsrunden uttrykker bekymring for at endringene vil gi konsekvenser for norske sjøfolk og skip under norsk flagg. Regjeringen har derfor blant annet nedsatt en arbeidsgruppe som skal jobbe med den nærmere utformingen av forskriften til ordningen. Dialogen med ESA og arbeidet med ordningen er ikke avsluttet. Departementet vil arbeide videre med utformingen av ordningen innenfor EØS-avtalens rammer, og det skal fortsatt kreves vesentlig norsk tilknytning.

SPØRSMÅL NR. 2508**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 28. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Stortinget har vedtatt at den reelle sjølvforsyninga skal opp til 50 prosent innan 2030.

Kvifor er ikkje dette nemnt i regjeringa sine føringar for Landbruksdirektoratet i 2026?

GRUNNGJEVING:

Stortinget vedtok i 2024 at regjeringa skal arbeida for 50 prosent sjølvforsyning, korrigert for import av fôr, innan 2023. Likevel er ikkje sjølvforsyningsmålet nemnt verken i Landbruksdirektoratets samfunnsoppdrag eller i tildelingsbrevet til Landbruksdirektoratet for 2026.

Svar:

Landbruksdirektoratet sin oppgave er å gi faglige råd, iverksette landbrukspolitikk og legge til rette for landbruket og matindustrien.

I tildelingsbrevet fra Landbruks- og matdepartementet til Landbruksdirektoratet for 2026 heter det under overskriften «Overordnet mål og strategiske prioriteringer» at:

«Landbruksdirektoratet må påse at planarbeidet for 2026 tilpasses signalene som blant annet ergitt i Prop. 1S (2025–2026), Prop. 1LS (2025–2026), Prop. 143 S (2024–2025), Prop. 149 S (2024–2025), og Stortingets behandling av disse. Det vises videre til Reindrifftsavtalen for 2025–2026 av 14. februar 2026 og Jordbruksavtalen 2025–2026 av 30. juni 2025.»

I disse dokumentene fremgår målet om 50 pst. selvforsyning korrigert for import av fôr, innen 2030. Hovedmålene for jordbrukspolitikken er også gjengitt i disse dokumentene, og ikke direkte sitert i tildelingsbrevet til Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet skal støtte opp under målene og bidra til god måloppnåelse.

SPØRSMÅL NR. 2509**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen****Besvart 5. mai 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Vil statsråden redegjøre for om regjeringen fortsatt står ved sin helhetlige havsatsing, og hvordan regjeringen eventuelt planlegger for å sikre forutsigbarhet og kontinuitet i bistanden til bærekraftige hav og marin forsøpling?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har over flere år løftet hav som et strategisk satsingsområde i norsk utviklings- og utenrikspolitikk, gjennom bistand til bærekraftig hav og marin forsøpling, og gjennom Norges rolle som pådriver for bærekraftig havforvaltning internasjonalt. Samtidig har Norad nylig varslet at beslutninger om nye avtaler under denne posten settes på vent i påvente av forhandlingene om revidert nasjonalbudsjett.

Norske myndigheter har over tid bygget opp en tydelig profil og verdifull kompetanse innen bærekraftig havforvaltning, der bistand til hav og marin forsøpling er ment å bidra til fattigdomsreduksjon, stabil utvikling i partnerland og å stanse plastforurensning. Forutsigbarhet i denne innsatsen har vært viktig for samarbeid med internasjonale organisasjoner, forhandlinger for en global avtale for å stanse plastforurensning, samt sivilsamfunn og myndigheter i utviklingsland.

Svar:

Norge tar et globalt ansvar innen bærekraftig havforvaltning. Gjennom statsministerens lederrolle i Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpanelet) ønsker regjeringen å skape økt internasjonal forståelse for sammenhengen mellom havets økonomiske betydning og havets miljøtilstand. Internasjonal

bistand til bærekraftig havforvaltning, marin forsøpling og havobservasjoner står sentralt i arbeidet både i og utenfor Havpanelet.

Gjennom havbistanden og kunnskapsprogrammene Hav for utvikling (Hfu) og Fisk for utvikling (Ffu) og EAF Nansen programmet med det norske forskningsfartøyet Dr. Fridtjof Nansen, deles norsk kompetanse og erfaringer innen bærekraftig fiskeri og havbruk og helhetlig havforvaltning med en rekke samarbeidsland. Norge bidrar også med betydelig finansiering til Verdensbankens havfond PROBLUE og støtter også flere organisasjoner som jobber med marine bevaringsområder internasjonalt, blant andre stiftelsen Blue Action Fund, som finansierer opprettelse og forvaltning av marine verneområder. I tillegg støtter vi tiltak rettet mot privat sektor i Afrika sør for Sahara, både inkubasjon/akserelasjonsprogrammer for oppstartsbedrifter, samt risikoreduserende tiltak som

skal gi småbedrifter lettere tilgang på lånefinansiering. Gjennom alle disse innsatsene i sum bidrar Norge både med betydelig finansiering og kunnskapsdeling til den brede havagendaen.

Bistandsprogrammet mot marin forsøpling bidro i perioden 2019-2024 med i overkant av 1,6 milliarder kroner til å bekjempe plastforurensing i utviklingsland. Programmet videreføres for perioden 2025-2028 med en ambisjon om å bruke 1 milliard kroner på prosjekter for å bekjempe plastforurensing og marin forsøpling i utviklingsland.

Regjeringen tar sikte på å videreføre satsingen på bistand til utviklingsland for bærekraftig havforvaltning. Samtidig vil det være nødvendig å gjøre tydelige prioriteringer i utviklingspolitikken framover, og derfor har jeg tatt initiativ til prosjekt Vendepunkt og en stortingsmelding om utviklingspolitikk.

SPØRSMÅL NR. 2510

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 30. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvorfor har statsråden valgt å gjøre FOT-rutene i distriktene mindre attraktive for folk og næringsliv ved å fjerne garantien for dagsreiser, redusere kapasiteten og øke prisene med 20 %, ut over indeksjustering?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens anbudsgrunnlag for FOT-ruter i Sør-Norge legger opp til en markant svekkelse av tilbudet for spesielt de minste flyplassene. Krav til setekapasitet reduseres, krav som sikrer at nødvendige jobbreiser til Bergen eller Oslo kan gjennomføres som dagstur fjernes, og prisene økes med 20% ut over det som ellers kunne forventes dersom man opprettholdt prisnivået regjeringen la til grunn ved forrige anbud.

For de som er avhengig av kortbanenettet på Vestlandet og på Røros oppleves dette som et stort svik. Halveringen av prisene, og styrkingen av kapasiteten har gitt vekst og økt aktivitet. Når staten skal spare noen kroner, trekker man altså tilbake et virkemiddel som har vært en stor suksess, og som gir bolyst i områder som ellers ikke blir tilgodesett med andre samferdselsinvesteringer innen kollektiv eller vei.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å videreføre et godt FOT-rutetilbud inn i neste kontraktsperiode for rutene i Sør-Norge. Samtidig må vi erkjenne at utgiftene til FOT-tilbudet har steget betydelig de siste årene, særlig grunnet halveringen av maksimalprisen, men også fordi operatørenes utgifter har økt.

FOT-kravene vurderes nøye mellom kontraktuleringene. Tilbudet til de reisende skal være godt og forutsigbart. Samtidig skal våre krav til tilbudet være tilpasset endringer i etterspørsel og veies opp mot andre hensyn, som statens utgifter. De endringene vi nå gjør i FOT-kravene må sees i sammenheng med dette.

Kravene som stilles til operatørene på FOT-rutene er først og fremst innrettet for å sikre god tilgjengelighet for de som bor i distriktene. Det betyr at de hovedsakelig legger til rette for at en skal kunne reise fra distrikt (lokal lufthavn) til regionsenter og/eller hovedstad og offentlige tjenestetilbud på morgenen og tilbake på ettermiddag/kveld. Tidskravene vi nå fjerner fra rutene i Sør-Norge, ble tatt ut av FOT-rutene i Nord-Norge for flere år siden. Gjennom denne justeringen legger vi til rette for at rutenettet kan flys mer effektivt, både med hensyn til rutetider

og kostnader. Om rutetidene i neste kontraktsperiode vil avvike fra gjeldende rutetider er usikkert.

Kravene til setekapasitet er på noen ruter redusert, mens på enkelte ruter fra Sandane og Ørsta-Volda er setekravet oppjustert. Krav til setekapasitet på hver enkelt FOT-rute settes på bakgrunn av passasjerprognoser i den transportfaglige utredningen, høringsinnspill og departementets egne vurderinger. Likebehandling er et sentralt prinsipp ved utforming av alle FOT-krav. Gjennom denne

justeringen får vi et tilbud som er bedre tilpasset det faktiske behovet.

Halveringen av maksimalprisen fra 1. april 2024 har gjort at flere benytter FOT-tilbudet. Det er positivt og gir en høyere kapasitetsutnyttelse. Samtidig er prisnedsettelsen et kostbart tiltak for staten og på enkelte ruter og avganger har lave priser utvilsomt bidratt til kapasitetsutfordringer. Vi gjennomfører derfor en moderat økning av maksimalprisen på 20 prosent utover ordinær indeksjustering fra og med oppstart 1. november 2027.

SPØRSMÅL NR. 2511

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Hans Edvard Askjer

Besvart 29. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden rydde opp i de uverdige forholdene for internerte på Trandum utlendingsinternat, som nylig avslørt av Sivilombudets ferske rapport, og hvordan påvirker de avslørte forholdene den planlagte overføringen av ansvaret til kriminalomsorgen, og vil departementet i det hele tatt nå gå videre med de foreslåtte endringene i utlendingsloven § 107 og ny utlendingsinternatforskrift, som var på høring i 2025?

BEGRUNNELSE:

De fleste som tvangsreturneres fra Norge oppholder seg ved Politiets utlendingsinternat på Trandum, en institusjon som over tid har vært utsatt for omfattende kritikk fra blant annet Sivilombudet og Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet. I en ny rapport avdekker Sivilombudet alvorlige forhold, herunder et tydelig fengselspreg, svært begrensede aktivitetstilbud, langvarig opphold for enkelte internerte og opplevelser av dårlig behandling. Det pekes også på bruk av betydelig fysisk makt, inkludert peppergass, og en samlet risiko for umenneskelig eller nedverdiggende behandling av mennesker som ikke er kriminelle.

Samtidig har regjeringen varslet at ansvaret for Trandum planlegges overført fra politiet til kriminalomsorgen fra 1. januar 2027, pr. statsbudsjettet 2026. Departementet har også hatt på høring forslag til endringer i utlendingsloven § 107 og ny forskrift for utlendingsinternatet. Forslagene omfatter tilsynelatende blant annet økt adgang til innlåsing, begrensninger i bruk av mobiltelefon

og PC, utvidet kameraovervåking, kroppsvisitasjon, kollektiv utelukkelse fra fellesskap og bruk av sikkerhetscelle.

Røde Kors, Norges institusjon for menneskerettigheter og Barneombudet er bare noen aktører som har uttrykt betydelig bekymring for at nevnte forslag kan innebære økt risiko for brudd på grunnleggende rettigheter. Det er samtidig et grunnleggende premiss at internering er en administrativ frihetsberøvelse og ikke straff. Det er påpekt at regelverket, dersom det tas i bruk fullt ut kan innebære at internerte behandles strengere enn innsatte i fengsel.

På denne bakgrunn er det behov for en tydelig avklaring av hvordan statsråden vurderer de varslede tiltakene i lys av de dokumenterte forholdene, forholdene i seg selv, og hensynet til grunnleggende rettigheter og menneskeverd.

Svar:

Flere aktører har over tid fremmet kritikk mot forhold på utlendingsinternatet Trandum. Det tar regjeringen på alvor. I besøksrapporten fra Sivilombudet som ble offentliggjort i 23. april i år er det pekt på forbedringer, men også på forhold som ombudet ser som betydelige mangler.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 20. mars i år på høring forslag til endringer i utlendingsloven og forslag til ny utlendingsinternatforskrift. Høringen er både en del av forberedelsene til å overføre driften av utlendingsinternatet fra politiet til kriminalomsorgen, og en oppfølging av forslag til regelverksendringer som var på høring i 2025. Forslagene i det nye høringsnotatet syn-

liggjør i større grad menneskerettslige krav til individuelle vurderinger og forholdsmessighet. For noen av restriksjonene stilles det krav om at det skal foretas en ny vurdering av behovet for, og forholdsmessigheten av, tiltaket når utlendingen har vært i internatet i mer enn 72 timer.

Den planlagte overføringen av ansvaret for utlendingsinternatet fra politiet til kriminalomsorgen fra

1. januar 2027, ligger fortsatt til grunn. Kritikken fra Siv-
ilombudet inngår i det videre arbeidet med forbedring av regelverket og forberedelse av overføring av driftsansvaret for utlendingsinternatet. Driftsansvaret for utlendingsinternatet bør ligge hos den etaten som har de beste forutsetningene for å gjennomføre frihetsberøvelsen på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2512

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Camilla Renate Mikkelsen

Besvart 4. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Stortinget har anmodet regjeringen om å utrede hjemler for at kommuner skal kunne forby korttidsutleie i hele eller deler av kommunen.

Er regjeringen i gang med dette, hva er hittil blitt gjort og når kan Stortinget vente at noe legges frem offentlig?

BEGRUNNELSE:

I fjor vedtok Stortinget følgende med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett:

“Stortinget ber regjeringen utrede hjemler i løpet av 2026 for at kommuner kan forby korttidsutleie i hele eller deler av kommunen samt at borettslag og sameier bedre kan begrense og håndheve reglene om korttidsutleie.”

I de 10 månedene som er gått siden, er det blitt stadig tydeligere at det haster å få på plass effektive måter å håndtere problemene korttidsutleie kan føre med seg i enkeltkommuner. Veksten har i senere år vært nærmest eksplosiv flere steder, og det er ikke tegn til at den avtar.

Også regjeringen har det siste året omsider engasjert seg i korttidsutleieproblematikken, som er svært gledelig. Regjeringens hovedspor hittil ser ut til å være grenseoppgang mot næringsvirksomhet og at korttidsutleie bør håndteres fra tilfelle til tilfelle med utgangspunkt i Plan- og bygningsloven.

Regjeringens veileder til kommunene om hvordan håndtere dette etter PBL, som kom 24. mars, hadde dessverre få konkrete svar og løsninger.

Rapporten «Korttidsutleie som styringsutfordring», som regjeringen fikk overlevert fra Husbanken 20. mars i år og som regjeringen selv hadde bestilt, tegner et godt og grundig bilde av problemene.

Hverken veilederen eller rapporten er imidlertid et svar på Stortingets anmodningsvedtak.

Rødts Hanne Stenvaag tok opp dette i den ordinære spørretimen 15. april. På spørsmål om hva status var for oppfølging av stortingsvedtaket, svarte kommunalministeren slik:

“Jeg kan ikke i dag foregripe hva regjeringen vil foreslå. Jeg har heller ikke lyst til å gi en tidsplan før jeg er veldig trygg på den.

Med tanke på at de utfordringene vi ser med korttidsutleie, er veldig ulike i ulike deler av landet, er det å gi virkemidler på lokalt nivå noe vi vurderer. Jeg er åpen for å vurdere flere virkemidler til kommunene for å håndtere korttidsutleie, men det er også mange hensyn som må avveies i vurderingen av hvilke virkemidler kommunene skal ha. De løsningene som trengs, må ta hensyn til både leietakere, utleiery, lokalbefolkningen og kommunen.”

Det er ønskelig med en utdyping av dette, utover hva som er mulig i et svar på et oppfølgingsspørsmål i ordinær spørretime.

Svar:

Jeg vil takke representanten for spørsmålet, som gir meg anledning til å redegjøre for regjeringens arbeid med korttidsutleie og oppfølgingen av Stortingets vedtak.

Det har vært en betydelig vekst av boliger som brukes til korttidsutleie i stedet for ordinære hjem. I de aller fleste kommunene går dette greit, og fungerer som et positivt supplement til andre overnattingstilbud, og en mulighet for boligeiere til å skaffe seg utleieinntekter, for eksempel når de selv reiser bort i en litt lengre periode.

Så er jeg helt enig med representanten i at det har vært en eksplosiv utvikling i enkelte populære turistkommuner, som skaper betydelige utfordringer for disse. Vek-

sten av korttidsutleie, særlig i Tromsø og Lofoten, svekker tilgangen på boliger for fast bosetting, presser opp både bolig- og leieprisene og fører til større belastninger på lokalsamfunn og bomiljø.

Det er allerede gjort viktig grunnarbeid i oppfølgingen av Stortingets vedtak. Vi har blant annet styrket kunnskapsgrunnlaget vårt gjennom Husbankens rapport Korttidsutleie som styringsutfordring, som ble levert før påske. Jeg er enig med representanten i at denne gir en godt og grundig bilde av hvordan korttidsutleie påvirker boligmarked og lokalsamfunn. I tillegg har mitt departement gitt ut en veileder om korttidsutleie, som var et svar på ønske fra kommuner om mer veiledning om når bruken av en bolig går over til å være næringsvirksomhet.

Rapporten og veilederen er ikke i seg selv en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak.

Jeg mener likevel at de er både viktige og nødvendige bidrag i det pågående arbeidet med å vurdere mulige regelverksendringer.

Når ordinære boliger i økende grad brukes til korttidsutleie i stedet for som hjem, undergraver det målet om trygge og stabile bomiljøer, og gjør det vanskeligere for

folk å finne et sted å bo. Undersøkelsene som Husbanken har gjort viser at utfordringsbildet er veldig ulikt i ulike deler av landet. Dette er viktig kunnskap, fordi det tilsier at fokuset bør være på lokale virkemidler. Jeg mener også at det er viktig del av lokaldemokratiet selv å ha muligheten til å styre en utvikling der vanlige boliger i praksis tas ut av markedet og i stedet blir en del av et uregulert, profesjonalisert overnattingsmarked.

Som jeg tidligere har gitt uttrykk for så er regjeringen åpen for å gi kommunene sterkere verktøy enn det de har i dag. Samtidig må nye virkemidler være godt utredet. Vi må avveie hensynet til lokalt selvstyre, behovet for boliger til fast bosetting, hensynet til naboer og bomiljø, eierrådighet og konsekvenser for reiseliv og annen næringsvirksomhet.

Jeg forstår utålmodigheten til stortingsrepresentanten. Jeg ber likevel om forståelse for at jeg på nåværende tidspunkt ikke kan foregripe hvilke konkrete forslag regjeringen vil fremme. Jeg kan imidlertid trygge stortingsrepresentanten om at regjeringen prioriterer dette arbeidet høyt, og at vi er i gang med å følge opp Stortingets vedtak.

SPØRSMÅL NR. 2513

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 30. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen har uttalt at den vil styrke arbeidsplasser, bosetting og samfunnsutvikling i Nord-Norge. Statnetts melding om manglende nettkapasitet nord for Svartisen setter nå både eksisterende og planlagte arbeidsplasser i fare.

Hvordan vurderer statsråden konsekvensene av denne situasjonen for regjeringens egen Nord-Norge-politikk, og hvilke konkrete grep vil statsråden ta for å sikre at landsdelen ikke taper nye arbeidsplasser som følge av manglende nettilgang?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har gjentatte ganger fremhevet Nord-Norge som et satsingsområde for ny industri, arbeidsplasser og grønn omstilling. Samtidig har Statnett nå varslet at det ikke finnes tilgjengelig nettkapasitet for nye tilknytninger nord for Svartisen, og at situasjonen kan vedvare i lang tid framover. Dette skaper stor usikkerhet

for både eksisterende næringsliv og planlagte prosjekter i landsdelen.

Mangel på nettkapasitet betyr i praksis at bedrifter som ønsker å etablere seg eller utvide virksomheten sin, ikke får mulighet til det. Det rammer arbeidsplasser, bosetting og samfunnsutvikling i en region som regjeringen selv hevder å prioritere. Flere kommuner og næringsaktører har allerede uttrykt bekymring for at prosjekter må legges på is eller flyttes ut av landsdelen.

Når regjeringen samtidig lover vekst, aktivitet og nye muligheter i Nord-Norge, er det nødvendig å få klarhet i hvordan statsråden vurderer konsekvensene av denne situasjonen – og hvilke konkrete tiltak som vil bli satt inn for å sikre at manglende nettkapasitet ikke undergraver regjeringens egen Nord-Norge-politikk.

Svar:

Statnett har stanset ytterligere reservasjoner fra større forbruk fra Svartisen og nordover for å sikre strøm-

forsyningen og vekst i vanlig forbruk. Mange bedrifter ønsker å etablere seg og utvikle seg i nord. Statnett har allerede reservert nettkapasitet i for en betydelig forbruksvekst i området nord for Svartisen. Dette er forbruksvekst som følge av verdiskaping og arbeidsplasser.

Statnetts beslutning innebærer også at kapasitet som frigjøres dersom prosjekter som har fått reservere kapasitet faller fra, ikke vil omfordes til prosjekter i kapasitetskø. Når nettet er fullt, er det fullt. Det er nettet og tilgjengelig effekt fra produksjon i nettets høylasttimer som begrenser hvor mye forbruket kan øke.

Nettutbygging er store investeringer som tar tid og koster penger. Derfor er det viktig at vi bygger nok nett på riktig sted til rett tid. Jeg forventer at Statnett gjør sitt ytterste for å ha framgang i arbeidet med å styrke forsyningsevnen i kraftsystemet fra Svartisen og nordover. Tiltak som må vurderes inkluderer nettforsterkninger fra sør (Helgeland) via Ofoten eller via Harstad/Vesterålen, og fra øst (Sverige). Arbeidet er høyt prioritert, og regjering-

en følger det tett. Det er helt nødvendig at Statnett øker kapasiteten i nord.

Samtidig legger Statnett og de regionale nettselskaper i Nord-Norge nord for Svartisen til rette for en vekst på om lag 60 prosent sammenlignet med dagens maksimale forbruk i regionen på om lag 1500 MW. Beslutningen om en midlertidig stopp i reservasjoner gjelder for nye større etableringer over 5 MW. 5 MW tilsvarer forbruket til om lag 1500 -2000 husholdninger. Små og mellomstore bedrifter skal fortsatt få tilknytte seg nettet som før. Prosjekter som allerede har fått reservere kapasitet får beholde denne.

At strømforbruket i nord øker, er bra, og reflekterer økt aktivitet og verdiskaping. Men Statnetts beslutning om å midlertidig begrense nytt stort forbruk, viser også at strømmettet har vært underprioritert over lang tid. Arbeiderpartiets nordområdepolitikk ligger fast. Vi skal legge til rette for aktivitet, industri og bosetting i nord. Nettet er en forutsetning for dette, og derfor er det også en hovedprioritet for oss.

SPØRSMÅL NR. 2514

Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 4. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen varsler et stort forsvarsløft i Finnmark med økt militær og alliert aktivitet. Samtidig peker mange på at sivil infrastruktur i Nord-Norge – som veier, havner, flyplasser og kraftnett – ikke bygges ut i takt med behovene.

Hvordan vurderer statsråden sammenhengen mellom forsvarsløftet og manglende infrastruktursatsing i nord, og hvilke tiltak vil regjeringen sette inn for å sikre nødvendig kapasitet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har løftet fram Finnmark som et strategisk viktig område for norsk og alliert sikkerhet. Økt militær aktivitet forutsetter imidlertid at sivil infrastruktur fungerer – både for mobilitet, beredskap og samfunnssikkerhet. Samtidig opplever mange kommuner i Nord-Norge at investeringer i veier, havner, flyplasser og kraftnett ikke holder tritt med behovene. Dette skaper en situasjon der regjeringens forsvarsløft risikerer å bli hemmet av manglende sivil infrastruktur, samtidig som

lokalsamfunnene får økt belastning uten tilsvarende styrking av grunnleggende tjenester og transportårer. Det er derfor nødvendig å få klarhet i hvordan regjeringen ser sammenhengen mellom forsvarspolitikken og infrastrukturen i nord.

Svar:

Transportsektoren er en helt sentral del av totalforsvaret. Derfor har regjeringen besluttet at det i ny Nasjonal transportplan (NTP) for perioden 2029–2040 skal tas inn et eget mål om en motstandsdyktig transportsektor som bidrar til Norges samlede forsvarsevne. Selv om målet først vil gjelde fra 2029, er samfunnssikkerhet og beredskap et viktig område også i gjeldende NTP for perioden 2025–2036.

Regjeringen har i statsbudsjettet for 2026 prioritert oppstart av veiprosjektet E46 Kløfta med en kostnadsramme på over 2 mrd. kr. Dette er et svært viktig prosjekt for blant annet tungtransporten til og fra Finland og kontinentet. Prosjektet rv 94 Saragammen-Rypefjord er også prioritert i Statens vegvesens portefølje i første

seksårsperiode av NTP 2025-2036. Her skal det bygges ny og trafikksikker vei i tunnel på innfartsveien sør for Hammerfest. Like sør for denne, det vil si riksvei 94 Mollstrand-Grøtnes, ble det åpnet ny vei i desember 2025. I tillegg kan det nevnes at det er gjort utbedringer på rv 92 i Sør-Varanger mot grensen til Finland. Prosjektet er et direkte resultat av RNB-bevilgningen til styrking av militær mobilitet i nord, og hoveddelen av arbeidet ble utført i fjor høst.

Det er flere mål og hensyn som skal avveies i utviklingen av transportsystemet, og det er viktig at ressursbruken er treffsikker. For å sikre bedre oversikt over Forsvarets behov er det etablert et fast samarbeid mellom Forsvaret, Samferdselsdepartementet, Nærings- og fisker-

idepartementet, transportvirksomhetene og fylkeskommunene. Forsvaret identifiserer og prioriterer behovene, mens departementene og transportvirksomhetene følger opp med utredning, samordning og gjennomføring. Neste behovsanalyse fra Forsvaret kommer våren 2026 og vil være et viktig grunnlag for arbeidet med neste NTP.

Det er også etablert et tett nordisk samarbeid gjennom Nordic Transport Preparedness Cooperation. I mars 2026 la de nordiske landene fram en felles strategi for transportberedskap, med prioriteringer for de viktigste transportkorridorene og tiltakene som vurderes som mest kritiske i et nordisk perspektiv. Dette vil være et viktig grunnlag for videre utvikling av transportsystemet både nasjonalt og nordisk, herunder i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 2515

Innlevert 25. april 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 4. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I det nye anbudet for flyruta Røros-Oslo er kravet til nattparkering av fly på Røros fjernet. Dette kravet er avgjørende for regulariteten til tilbudet. Det er problem med morgentåke på Røros som gjør at fly ikke kan lande, men de kan ta av. Med nattparkert fly på Røros, vil morgenavgangen til Oslo kunne gå. Næringslivet i regionen og andre reisende er helt avhengig av å stole på at flyet går.

Vil statsråden endre kravene i anbudet, i tråd med mange innspill fra regionens kommuner og næringsliv?

Svar:

Alle FOT-kravene vurderes grundig i forkant av en ny utlysning. Tilbudet til de reisende skal være godt og forutsigbart. Samtidig skal våre krav til tilbudet tilpasses endringer i etterspørsel og veies opp mot andre hensyn, som statens utgifter. Utgiftene til statlig kjøp av flyruter har økt betydelig de siste årene. For å opprettholde et bærekraftig tilbud har det vært nødvendig med enkelte justeringer i krav til rutedrift i Sør-Norge for kontraktsperioden mellom 1. november 2027 og 31. oktober 2031.

Kravet om nattparkering på Røros er et tiltak som kan bidra til å redusere konsekvensene av morgentåke. Samtidig viser erfaringene at forbedringen i regularitet etter at kravet ble innført er begrenset, og datagrunnlaget er usikkert. Etter en samlet vurdering, basert på erfaringer

fra tidligere konkurranser med og uten krav til nattparkering, står ikke den oppnådde forbedringen i forhold til de merkostnadene kravet medfører. Vi har derfor i utlysningen valgt å ikke stille krav til nattparkering på Røros. Jeg vil imidlertid understreke at operatørene fortsatt kan velge å nattparkere fly på Røros dersom de mener det gir best drift og regularitet.

Samferdselsdepartementet har over tid lagt vekt på å stille overordnede krav i FOT-tilbudet til kapasitet, regularitet og pris, samtidig som operatørene gis fleksibilitet til å finne de beste løsningene. Etter min vurdering er dette mer hensiktsmessig enn å fastsette detaljerte enkeltkrav der effekten er usikker og kostnadene potensielt betydelige.

SPØRSMÅL NR. 2516**Innlevert 25. april 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 6. mai 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Hvilke resultater oppnådde statsråden i samtaler med kinesiske myndigheter angående åpenhet i leverandørkjeder, og på hvilken måte ble dokumentasjonen fra organisasjoner som Uyghur Transitional Justice Database (UTJD) om tvangsarbeid i Øst-Turkestan (Xinjiang) brakt på banen som en forutsetning for videre klimasamarbeid?

BEGRUNNELSE:

Utviklingsministeren besøkte nylig Beijing for å diskutere Kinas rolle som bistandsaktør og samarbeid om globale fellesgoder gjennom prosjektet «Vendepunkt». Før reisen ble det uttrykt bekymring fra flere hold, inkludert uiguriske miljøer i Norge, om at norsk satsing på fornybar energi og det grønne skiftet risikerer å bli involvert i leverandørkjeder preget av tvangsarbeid i Øst-Turkestan.

Nå som besøket er gjennomført, er det behov for å klargjøre om ministeren tok opp de spesifikke anbefalingene fra sivilsamfunnet, slik som kravet om snudd bevisbyrde for produsenter i risikoområder og behovet for uavhengige inspeksjoner. Videre er det viktig å få belyst hvordan statsråden vurderer risikoen for at kinesisk bistandspraksis, som nå studeres gjennom «Vendepunkt», utfordrer internasjonale standarder for menneskerettigheter og bærekraft som Norge tradisjonelt har kjempet for.

Svar:

I forkant av besøket til Beijing ble det avholdt et innspillmøte på embetsnivå med representanter fra sivilsamfunnsorganisasjoner og akademia. Møtet ga konkrete innspill om menneskerettighetssituasjonen i Kina, blant annet knyttet til forholdene i Xinjiang, Tibet og Hongkong. Disse innspillene inngikk i mine forberedelser til samtaler med kinesiske myndigheter.

Under møtene i Beijing tok jeg eksplisitt opp menneskerettighetssituasjonen i Xinjiang, Tibet og Hongkong. Norge har over lang tid tatt opp våre bekymringer med kinesiske myndigheter og oppfordret Kina til å samarbeide fullt ut med FNs menneskerettighetsmekanismer og -institusjoner.

Utviklingspolitikk og multilateralt samarbeid, med vekt på FN reform og utviklingsbankene, var hovedtemaene for samtaler med kinesiske myndigheter. Dette var også en relevant ramme for å diskutere menne-

skerettigheter i en bredere kontekst, herunder Kinas rolle som en stadig mer sentral global aktør innen utviklingsfinansiering.

Menneskerettigheter utgjør et bærende fundament i norsk utenriks- og utviklingspolitikk og er også en integrert del av næringspolitikken. Den norske åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeder. Vi som myndigheter forventer at det også gjøres ved innkjøp fra Kina.

Samtidig som Norge vil fortsette å ta opp menneskerettighetsspørsmål med Kina, både i bilaterale sammenhenger og i dialog om utviklingspolitikk og multilateralt samarbeid, vil vi videreføre samarbeidet med Kina på blant annet klima- og miljøområdet. Det er i vår interesse at Kina lykkes med sin grønne omstilling og bidrar aktivt til globale løsninger. Jeg ser ingen motsetning i de to sporene, et tydelig og prinsipielt budskap om menneskerettigheter samtidig som vi samarbeider om områder der felles globale interesser står på spill.

SPØRSMÅL NR. 2517**Innlevert 25. april 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 6. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva er status for Skatteetatens høring om utvidelse av CO₂-avgiften på mineralske produkter til å omfatte fossilandelen i biodrivstoff og endring i veibruksavgiften for naturgass og LPG?

BEGRUNNELSE:

Det vises til høringen som Skatteetaten gjennomførte høsten 2025 om:

«Utvidelse av CO₂-avgiften på mineralske produkter til å omfatte fossilandelen i biodrivstoff og endring i veibruksavgiften for naturgass og LPG».

Høringen skal avklare om utvidelsen av CO₂-avgiften skal omfatte alle drivstoffblandinger uavhengig av hvor stor fossilandelen i blandingen er. Dette er en høring som er en oppfølging av Prop. 1 LS (2024-2025) Skatter og

avgifter 2025. Dette omtales i Prop. 1 LS (2024-2025) Skatter og avgifter 2025 punkt 10.9.4.

Svar:

I budsjettet for 2025 ble det varslet at CO₂-avgiften på mineralske produkter skulle utvides til også å omfatte fossilandelen i biodrivstoff, og at veibruksavgiften utvides til å omfatte fossilandelen i biogass. Endringene vil bli gjennomført i forskrift.

Skattedirektoratet utarbeidet et høringsnotat med forslag til regelendringer, som ble sendt på høring i juli 2025 med tre måneders høringsfrist.

Det har kommet inn 16 høringsuttalelser, hvorav 12 med merknader. Skattedirektoratet har oversendt sin vurdering av høringsinnspillene til Finansdepartementet, sammen med sin endelige anbefaling. Departementet behandler saken nå.

SPØRSMÅL NR. 2518**Innlevert 25. april 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 30. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan ser dette ut de fire siste årene og så langt i 2026?

BEGRUNNELSE:

Ordningen med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år har flere år på rad hatt en rammebevilgning som blir brukt opp tidlig i budsjettåret, i enkelte år allerede i januar eller februar. Konsekvensen er at personer med dokumentert behov får avslag, ikke fordi vilkårene ikke er oppfylt, men fordi bevilgningen er tom, og ordningen i praksis fungerer etter et førstemann-til-mølla-prinsipp.

Svar:

I begrunnelsen framkommer det at spørsmålet henviser til den rammestyrte bevilgningen til aktivitetshjelpemidler.

Det er riktig som det framkommer av begrunnelsen at bevilgningen til ordningen med aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år ikke er stor nok til å dekke etterspørselen fra personer som fyller vilkårene for tildeling og som ønsker å betale egenandelen. Søkerne blir prioritert etter et førstemann-til-mølla-prinsipp. Bevilgningen til ordningen blir derfor brukt opp i løpet av året, slik at personer som søker etter en viss dato får avslag på grunn av manglende budsjettmidler. I år ble bevilgningen bundet opp av personer som søkte mellom 1. og 6. januar. Det samme var tilfellet i 2025. I 2024 ble bevilgningen bundet opp av personer som søkte mellom 1. og 5. januar. I 2023 ble søknadsbehandlingen avsluttet 13. februar fordi bev-

ilgningen var bundet opp av søknader som var behandlet. Dette året ble det ikke registrert hvilken dato de siste personene som fikk innvilget søknaden hadde søkt.

Fysisk aktivitet gir helsegevinster, og muligheten for deltakelse i ulike aktiviteter er viktig for både arbeidsevnen og det sosiale livet til personer med funksjonshemninger. Ordningen med aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år bidrar til å legge til rette for at personer med funksjonshemninger kan drive fysisk aktivitet både alene og sammen med andre. Arbeiderparti-regjeringen foreslo derfor å styrke ordningen med 15 mill. kroner i statsbudsjettet for 2026. Jeg er glad for at Stortinget sluttet seg til

det. Det innebærer en økning av bevilgningen på over 20 prosent, justert for prisøkning.

Det er velkjent at bevilgningen brukes opp kort tid etter nyttår. Økt bevilgning påvirker derfor lite når bevilgningen blir brukt opp. De fleste søker så tidlig som mulig på året. Bevilgningen ble derfor bundet opp av søkere som søkte innen 6. januar både i 2025 og 2026 på tross av at bevilgningen ble styrket.

Regjeringen vil vurdere om det bør gjøres endringer i tildelingskriteriene som gjør ordningen mer rettferdig og forutsigbar.

SPØRSMÅL NR. 2519

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 30. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

I den interdepartementale utredningen «Eksport av velferdsytelser» som nylig ble publisert etter vedtak i Stortinget nevnes det behov for videre utredning av flere tiltak. I tillegg kommer det fram at en egen arbeidsgruppe om innstramminger i dagpengeregulverket jobbet parallelt.

Kan statsråden redegjøre for hvilke utredninger som ble satt i verk som følge av rapporten, hva disse og arbeidsgruppen om dagpengeregulverket anbefalte, og vil statsråden sørge for offentliggjøring av dokumenter knyttet til dette?

konstitusjonskomiteen 20. november 2020 sa at «... utredningen fremstår [...] som en forstudie til stortingsmeldingen om eksport av norske velferdsytelser». Dette er Meld. St. 40 (2016–2017), som ble framlagt av regjeringen Solberg 16. juni 2017.

Svar:

Som statsråd har jeg i utgangspunktet ikke tilgang til interne dokumenter for tidligere regjeringer. Som følge av Stortingets anmodningsvedtak 23. april 2026 har jeg imidlertid blitt gitt tilgang til den interdepartementale utredningen «Eksport av velferdsytelser» fra 2014, slik at jeg kunne oversende den til Stortinget.

Dette innebærer imidlertid ikke at jeg har – eller bør ha – tilgang til andre interne dokumenter fra regjeringen Solberg. Jeg har derfor ikke kunnskap om hvilke utredninger som eventuelt ble satt i verk som følge av de aktuelle utredningene.

Jeg er imidlertid kjent med at professor Finn Arnesen som ledet det granskningsutvalget som la fram NOU 2020: 9 Blindsonen, under høringen i Kontroll- og

SPØRSMÅL NR. 2520**Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 8. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I lys av UNNs beslutning om å bevare døgnenheten ved DPS Silsand, vil statsråden ta initiativ til å be Helse Nord og UNN også revurdere planene om å legge ned døgntilbudet ved DPS Storslett og DPS Storsteinnes, og hva tenker statsråden om at samlet døgnkapasitet innen psykisk helsevern for voksne vil bli redusert med 10 døgnplasser frem mot 2031?

BEGRUNNELSE:

Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har nylig besluttet å bevare døgntilbudet innen psykisk helsevern ved DPS Silsand. I saksfremlegget til styret i helseforetaket ble dette begrunnet med blant annet hensyn til kapasitet, pasientsikkerhet og risiko for overbelastning av øvrige enheter.

I saksfremlegget til styret fremkommer det også følgende:

«PHRK har over flere år hatt utfordringer med overbelegg i Akuttpsykiatrisk seksjon og Sikkerhetspsykiatrisk seksjon, og til dels også ved Døgnseksjonen i SPHR Tromsø. Klinikken har fortsatt store utfordringer med overbelegg, blant annet på grunn av et økende antall pasienter underlagt tvunget psykisk helsevern med døgnopphold. Dette er en pasientgruppe som ikke kan overføres til døgnenheter utenfor Tromsø da det kun er sengepostene i Akuttpsykiatrisk seksjon, Sikkerhetspsykiatrisk seksjon og Alderspsykiatrisk seksjon, og døgnenhetene i Døgnseksjonen ved SPHR Tromsø, som er godkjent for etablering og gjennomføring av tvunget psykisk helsevern med døgnopphold. Problemet med utskrivningsklare pasienter (USK) bidrar ytterligere til overbelegg og kapasitetsutfordringer i PHRK, og da særlig ved sengepostene ved UNN Åsgård.»

Administrerende direktør i UNN skriver også til styret at:

«Samlet sett vil døgnkapasiteten i PHV-voksne i UNN reduseres med 10 døgnplasser fram til 2031.»

Dette harmonerer dårlig med statsrådens uttalelser om at antall døgnplasser skal øke i tiden fremover.

Fremskrittspartiet mener det er uforsvarlig at det samlede antall døgnplasser i Troms bygges ned, særlig der avstanden og reisetiden til gjenværende døgntilbud er størst.

Svar:

For å svare på spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra Helse Nord RHF som jeg gjengir i sin helhet:

«Som bakgrunn beskrives først eksisterende døgnkapasitet i psykisk helsevern i regionen. Helse Nord har i dag 327 døgnplasser i psykisk helsevern for voksne. Fra 1. september i år stiger dette tallet til 333 døgnplasser. I tillegg har Helse Nord avtaler med private om kjøp av ca. 30 døgnplasser (Viken – 20 plasser, RIBO – 6 plasser og NKS Kløveråsen – 4 plasser). Det er også 42 døgnplasser i psykisk helsevern for barn og unge.

Gjeldende opptrappingsplan fremskriver behovet for døgnkapasitet i Helse Nord til å være ca. 370 døgnplasser i psykisk helsevern samlet i 2030. Samlet planlegges det med 398 døgnplasser i regionen i 2030. Hvis DPS-døgntilbudet i Midt-Troms videreføres som anbefalt, vil kapasiteten øke til 407 døgnplasser. Helse Nord har over flere tiår benyttet døgnbehandling i noe større utstrekning enn øvrige regioner. Det er noe begrensende muligheter til å etablere ambulante team og sterke kommunale tiltak i noen av våre distrikter, og det brukes derfor noe mer døgnbehandling i spesialisthelsetjenesten for å kompensere for dette.

Det pågår et stadig arbeide med å sikre at eksisterende døgnkapasitet tilpasses pasientenes behov. De senere årene har det vært en stor vekst i antall dømt til behandling i psykisk helsevern og antall pasienter som legges inn på tvang. Dette krever en omstilling av våre eksisterende tilbud da mange av våre døgnenheter ikke er godkjent for døgnbehandling på tvang og ikke kan ivareta pasienter dømt til behandling. Vedtaket fra 2024 (styresak 83-2024 i Helse Nord RHF) om å omstille fra døgnplasser i DPS til flere døgnplasser (akutt/sikkerhet) ved UNN HF hadde som hensikt å tilpasse vår kapasitet til endringer i behov for behandlingsskapasitet. Både Finnmarkssykehuset HF og Helgelandssykehuset HF har videre fått i oppdrag å utrede om det er behov for å etablere DPS-døgnenheter godkjent for behandling med tvang og akuttenheter som kan ta imot pasienter som har behov for øyeblikkelig hjelp. Disse utredningene vil legges til grunn for å vurdere eventuelle behov for ytterligere omstilling av våre behandlingstilbud.

For å vurdere kapasitet i døgnbehandling (psykisk helsevern) for pasienter i opptaksområde for UNN HF og Finnmarkssykehuset HF må en vurdere den samlede kapasiteten i de to helseforetakene. Bakgrunnen for dette er at UNN HF yter all døgnbehandling på sykehusnivå for pasienter tilhørende Finnmarkssykehuset HF. Dette innebærer at deler av kapasiteten ved UNN HF skal brukes til pasienter fra Finnmarkssykehuset HF og at det er flere tje-

nester som ikke er etablert ved Finnmarkssykehuset HF (f.eks. akuttposter, sikkerhetspsykiatriske tilbud, langtidsbehandling av psykose, døgntilbud av ROP og alderspsykiatriske døgntilbud).

Spørsmål nr. 2520 tar utgangspunkt i styresak 17-2026 hvor styret ved UNN HF ønsket en endring i vedtatt funksjons- og oppgavedeling i Helse Nord, jf. styresak 83-2024 i Helse Nord RHF. Saken viser til at UNN HF i vedtatt plan for Nye Åsgård vil ha 10 færre døgnplasser i 2030/31 sammenliknet med situasjonen i 2026.

Tabell 1:

Vedtatt plan for døgnplasser i psykisk helsevern for voksne i Helse Nord							
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Finnmarkssykehuset	28	28	28	31	31	31	31
Universitetssykehuset Nord-Norge	149	157	157	166	144	144	147
Nordlandssykehuset	119	119	125	125	125	125	125
Helgelandssykehuset	23	23	23	23	23	23	23
SUM	319	327	333	345	323	323	326

Helse nord RHF vedtok i 2024 en plan for videre utvikling av tilbud til pasienter i psykisk helsevern i regionen. Det er verdt å bemerke at det ble gjennomført en klar styrking av tilbudene ved UNN HF fra 2024 til 2025. Planen innebar i sum bare en reduksjon på to døgnplasser fra 2024 til 2030/31 ved UNN HF og en styrking av tilbud i Finnmarkssykehuset HF og Nordlandssykehuset HF, med en samlet styrking i det regionale tilbudet på syv plasser.

Tabell 1 nedenfor viser vedtatt plan for døgnplasser i psykisk helsevern for voksne i Helse Nord. Samlet antall døgnplasser ved UNN i 2030 er redusert med 10 plasser sammenliknet med 2025/26, samtidig som antall døgnplasser ved Finnmarkssykehuset øker med tre plasser. Det er vedtatt å etablere tre nye døgnplasser ved DPS Vest-Finnmark (Alta) i forbindelse med at de skal overta ansvar for DPS-døgntilbud for pasienter fra Nord-Troms.

Tabell 2 viser fordeling av døgnplasser i psykisk helsevern for voksne hvis styret i Helse Nord RHF godkjenner forslaget fra UNN HF om å videreføre DPS-døgntilbudet i Midt-Troms (Silsand).

Tabell 2:

Forslag til revidert plan for døgnplasser i PH-V i Helse Nord – styrebehandles 27. mai

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Finnmarkssykehuset	28	28	28	31	31	31	31
Universitetssykehuset Nord-Norge	149	157	157	166	153	153	156
Nordlandssykehuset	119	119	125	125	125	125	125
Helgelandssykehuset	23	23	23	23	23	23	23
SUM	319	327	333	345	332	332	335

Administrasjonen i Helse Nord anbefaler at døgntilbudet ved Silsand opprettholdes med bakgrunn i de risikovurderinger UNN HF redegjør for i styresak 17-2026. I sum sikrer dette en styrking av samlet døgncapasitet i regionen med 16 døgnplasser fra 2024 til 2030 (i tillegg til en mer riktig sammensetning av døgntilbud).»

Jeg gav oppdrag om en økning i antall plasser i 2025. Med disse endringene i vedtatt plan blir det en nedgang på 1 plass ved UNN, istedenfor en reduksjon på 10 plasser i perioden 2025 – 2030 blir det, men samtidig en økning i regionen totalt i samme periode, i tråd med føringene fra oppdragsbrevet.

Døgnplasser som Helse Nord RHF anskaffer fra private leverandører er ikke inkludert i tabellene ovenfor.

Hvis vi inkluderer private døgnplasser vil Helse Nord nå ha ca. 30 flere døgnplasser i regionen enn det som fremkommer i tabellen.

Helse Nord RHF opplyser også om at UNN HF har etablert dialog med alle berørte kommuner vedrørende muligheten for samdrift av døgnplasser. Samtalene har ikke medført noen konkrete planer om etablering av felles døgntilbud. Dialogen har kommet lengst i Midt-Troms, men det er for tidlig å si hva videreføring av DPS døgntilbudet i Midt-Troms vil ha å si for disse samtalene.»

De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å lage en plan for økning i døgncapasitet fram mot 2030 i tråd med framskriving og regionale planer, og det er lagt til grunn en økning i alle regioner. Som det framgår

av Helse Nord RHF sitt innspill planlegger de for en om-

stilling tilpasset behovene og en samlet økning i antallet døgnplasser i regionen i perioden fra 2025 til 2030.

SPØRSMÅL NR. 2521

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 5. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Skal ikke også det statlig eide selskapet Statkraft ta lærdom av Fosendommen, og hvordan kan næringsministeren – som har eieransvaret – rettfærdiggjøre at selskapet nok en gang planlegger vindkraftutbygging i konflikt med blant annet reindriften i Hattfjelldal kommune?

BEGRUNNELSE:

Som energiministeren har understreket senest i svar til representanten Hilde Marie Gaebpie Danielsen (SV) og Frøya Skjold Sjursæther (MDG) har allerede stilt spørsmål til energiministeren om bruk av tidlig avslag på vindkraftsøknaden om utbygging i Hattfjelldal kommune. Som det fremgår av statsrådens svar til representanten Danielsen (22.04.2026), er det først når Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) får melding med forslag til utredningsprogram for vindkraftverk at direktoratet kan avslutte behandlingen i henhold til energilovens paragraf 2-1.

Bakgrunnen for spørsmålene til de to representantene er at området i konflikt med reinbeiteområder. Derfor var det også tatt ut av Nasjonal ramme for vindkraft i sin tid.

Som om dette ikke var nok, vil Statkraft måtte forholde seg til både norsk lov, herunder Fosendommen, så vel som historiske bruksrettigheter fra svenske aktører. Dette er nemlig et område helt på svenskegrensen, der reinen beveger seg mellom Norge og Sverige.

I henhold til Stortingets vedtak 822, 19. juni 2024, skal «regjeringen ta lærdom av Fosensaken». Videre heter det at «bedre kunnskap om vindkraftens påvirkning på reindrift, styrket kompetanse på ivaretagelse av reindrift som samisk kulturbærer i kommunal, regional og statlig forvaltning og mulige tiltak som tilrettelegger for raskere avklaring av rettslig prøving av gyldighetsspørsmål, bør vektlegges».

Likevel er det altså statens eget selskap som nå skal utrede vindkraft i kjernesamiske områder, i konflikt med reindriften, på høyst usikker juridisk grunn. På spørren

fremstår Statkrafts utbyggingsplaner fullstendig på kollisjonskurs med flertallsvedtaket i Stortinget om å ta lærdommer av Fosensaken.

Svar:

Utbygging av fornybar energi er en viktig del av energiomstillingen, men prosessen er ofte krevende blant annet på grunn av natur- og miljøinngrep og konflikt med annen arealbruk. Disse konsekvensene må vurderes opp mot samfunnsnyttene, og det er viktig at konsesjonsprosessene er gode og grundige. Norge har over lang tid vært sentral i styrkingen av urfolks rettigheter internasjonalt, og har forpliktet seg til relevante FN-konvensjoner og ILO-konvensjon nr.169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

Statens eierskap i Statkraft forvaltes iht. rammene som framgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6. (2022–2023). Dette innebærer blant annet at det er styret og ledelsen i selskapet som har ansvaret for driften av selskapet, herunder vurderinger relatert til prosjektutvikling.

Staten som eier har tydelige forventninger til selskapene med statlig eierandel knyttet til blant annet ansvarlig virksomhet og bærekraft. Staten forventer blant annet at selskapene gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder. Aktsomhetsvurderinger forutsetter at selskapene har en meningsfull dialog med interessenter, blant annet urfolk, med særlig vekt på de som er eller kan bli negativt berørt av selskapets virksomhet. Selskapenes oppfølging av statens forventninger følges opp av staten i eierdialogen med selskapene. Det er videre et grunnleggende prinsipp at staten som eier ikke griper inn i enkeltsaker som hører inn under styrets ansvar, og at statlig eierskap ikke skal være en ulempe sammenlignet med andre aktører.

Når det gjelder de aktuelle planene for vindkraft i Hattfjelldal kommune, viser jeg til at energiministeren tidligere har redegjort for at disse befinner seg på et tidlig stadium i den kommunale planprosessen. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er kjent med plane-

ne, men har foreløpig ikke mottatt melding med forslag til utredningsprogram for vindkraftanlegg i Hattfjelldal. Kommunestyret i Hattfjelldal har nylig besluttet at Statkraft kan fremme et planinitiativ for vindkraftverket. Vindkraftprosjekter må både behandles av kommunen

etter plan- og bygningsloven, og av NVE etter energiloven. Spørsmål om konsekvenser for reindrift og andre berørte interesser skal avklares gjennom ordinære plan- og konsesjonsprosesser, med krav til medvirkning, konsekvensutredninger og vurdering av samlet belastning.

SPØRSMÅL NR. 2522

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 6. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Siden statsråden i to omganger ikke svarer på spørsmålet mitt, spør jeg på nytt om statsråden kan redegjøre for hvor mye finansiering som mangler for at opsjonene Halsebø–Fauskevåg og Steinsland–Lilleskånland kan bygges ut i full skala, slik de opprinnelig var planlagt?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på mine spørsmål nr. 1199 og 2026, som begge – fra to ulike vinkler – spør om statsråden kan redegjøre for hvor mye mer penger som OPS-prosjektet Hålogalandsveien trenger for å kunne bygge ut opsjonene Halsebø–Fauskevåg og Steinsland–Lilleskånland i full skala, slik de opprinnelig var planlagt.

Statsråden unnlater å svare på dette begge gangene han har blitt spurt. Når forventer jeg svar.

Svar:

I OPS-kontrakten er det avtalt en frist for bestilling av opsjonsarbeider. Før denne fristen gikk ut, utløste Statens vegvesen bygging av hele opsjonen på strekningen rv. 83 fra Fauskevåg til Halsebø, samt de viktigste trafikksikkerhetstiltakene på strekningen E10 fra Steinsland til Lilleskånland. Budsjettmessige vurderinger tilsier at dette er det omfanget som kan håndteres innenfor de økonomiske fullmaktene Statens vegvesen er gitt.

Tiltakene som ikke inngår i opsjonen Statens vegvesen har utløst for strekningen E10 Steinsland–Lilleskånland lar seg ikke realisere innenfor dagens fullmakter i OPS-prosjektet. Fristen for å utløse opsjoner i eksisterende kontrakt er utløpt. Dersom ytterligere tiltak skal gjennomføres, må disse lyses ut og bygges i en egen kontrakt.

Det er ikke mulig å angi et eksakt beløp for manglende finansiering innenfor disse rammene. Dette skyldes at kostnadene vil være avhengig av ny konkurranse og markedsforhold på det tidspunktet en eventuell ny kontrakt inngås.

SPØRSMÅL NR. 2523

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 4. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Fagbrev på jobb er en ordning som har økt i popularitet de siste årene og som sikrer sammenhengende

opplæring i reelt verdiskapende arbeid. Kunnskapsdepartementet bevilger gjennom fylkeskommunen midler til tilskudd til bedriftene.

Kan statsråden redegjøre for hvordan utviklingen har vært de siste fem årene for størrelse på potten, på hvilket tidspunkt i løpet av året potten har blitt oppbrukt, hvordan potten beregnes, hvor mange bedrifter og kandidater som benytter seg av ordningen og innen hvilke fagområder disse fordeler seg?

BEGRUNNELSE:

Fagbrev på jobb er en ordning for personer som allerede er i et arbeidsforhold. Ordninga blir stadig mer etterspurt og er en viktig brikke i å sørge for at arbeidss-tokken har rett kompetanse i forhold til hva som blir etterspurt av bedriftene.

Som kandidat inngår man standardisert avtale utarbeida av fylkeskommunen med arbeidsgiver, hvorpå arbeidsgiver lager en opplæringsplan for 1-3 år. Kandidaten mottar lønn og treffer dermed en gruppe som ofte ellers ikke ville formalisert kompetanse, dersom alternativet ville vært å gå ut arbeidslivet for å studere. Arbeidsgiver kan få tilskudd, men det avhenger av fylkenes økonomiske handlingsrom.

I 2026 videreførte regjeringen tilskuddet på 83,2 millioner kroner til ordningen spredt til fylkeskommunene.

Svar:

Målgruppen for fagbrev på jobb er personer som er i et arbeidsforhold og som dermed har noe arbeidserfaring i et lærefag, men som mangler formell kompetanse. Gjennom fagbrev på jobb får disse mulighet til å ta fag- eller svennebrev på grunnlag av allsidig praksis, realkompetansevurdering og opplæring kombinert med veiledet praksis i vanlig arbeid. Ordningen er godt tilpasset voksnes livssituasjon, ved at den gjør det mulig å kombinere arbeid og opplæring med mål om å oppnå et fag- eller svennebrev. Lærebedrifter som tar inn kandidater gjennom ordningen mottar lærlingtilskudd og kandidatene møter de samme kravene til fag- og svenneprøven som alle andre. Fagbrev på jobb ble innført høsten 2018. Fylkeskommunene har ikke plikt til å tilby Fagbrev på jobb, men kontrakter inngås etter avtale med fylkeskommunen, bedriften og den enkelte voksne.

Mangel på kompetent arbeidskraft er en av de største utfordringene vi står overfor, og det er stort behov for fagarbeidere i dag og årene som kommer. Fagbrev på jobb gir voksne mulighet til å kombinere arbeid med opplæring, og utdanne seg til etterspurte fagarbeidere innen en rekke sektorer som helse- og omsorg, industrien, bygg og anlegg. Fylkeskommunenes tilbakemelding er at det er stor etterspørsel og regjeringen satser derfor på ordningen. De siste fem årene er det bevilget øremerkede midler til fylkeskommunene, for å stimulere til økt bruk av ordningen. I 2022 ble det bevilget 46 millioner kroner til ord-

ningen, før den ble økt til 60 millioner kroner i 2023. De siste tre årene er det bevilget 83,2 millioner kroner årlig til fylkeskommunene. Fylkeskommunen kan i tillegg bruke egne midler på ordningen.

Siden målgruppen er voksne uten formell kompetanse, fordeles tilskuddet til fylkeskommunene basert på statistikk fra SSB over antall personer i alderen 20-49 år med grunnskolenivå som høyeste fullførte utdanning.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter tilskuddet og får rapporter fra fylkeskommunene om bruken av midlene. Rapportene viser at forbruket av tilskuddet varierer mellom fylkeskommunene. Noen fylkeskommuner rapporterer at de har brukt opp midlene i løpet av året og har i tillegg valgt å bruke egne midler på å utvikle tilbud innen fagbrev på jobb. Andre fylkeskommuner har hatt et underforbruk og overført ubrukte midler til neste år. Forskjellen i bruken av ordningen mellom fylker kan både skyldes hvor mange kandidater eller bedrifter som kontakter fylkeskommunene om fagbrev på jobb, og i hvor stor grad fylkeskommunene tilbyr ordningen. Samlet sett har fylkeskommunene økt bruken av midlene de siste årene.

Utdanningsdirektoratet publiserer statistikk over løpende lærekontrakter i fagbrev på jobb fra 2020. Det er positivt å se at det har vært en tredobling fra 725 løpende kontrakter i 2020 til 2140 løpende kontrakter i 2025. Tabellen nedenfor viser hvordan de løpende kontraktene fordeler seg på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Utdanningsdirektoratet publiserer ikke statistikk over antallet lærebedrifter som har kandidater inne på fagbrev på jobb.

Tabell 1. Antall løpende lærekontrakter med fagbrev på jobb i perioden 2020 til 2025, fordelt på utdanningsprogram

Tabell her! (Med «fotnote»)

Representanten påpeker at ordningen er godt likt og bruken øker. Jeg er veldig glad for å se at stadig flere benytter seg av fagbrev på jobb. Det er også veldig positivt at ordningen tas i bruk i alle landets fylkeskommuner og at det er fagbrev på jobb-kontrakter i alle de ti yrkesfaglige utdanningsprogrammene.

Utdanningsprogram	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alle utdanningsprogram	725	1 022	1 058	1 376	1 817	2 141
Bygg- og anleggsteknikk	196	241	287	360	478	443
Design og håndverk ¹	17	18	22	5	3	
Elektro og datateknologi	37	49	60	71	83	122
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign			3	15	33	41
Helse- og oppvekstfag	268	327	281	415	530	663
Håndverk, design og produktutvikling			1	7	16	18
Informasjonsteknologi og medieproduksjon			2	10	3	8
Naturbruk	28	66	31	21	26	48

¹ Design og håndverk er erstattet med utdanningsprogrammet håndverk, design og produktutvikling og utdanningsprogrammet frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign.

Restaurant- og matfag	43	53	68	108	141	176
Salg, service og reiseliv			11	26	71	115
Service og samferdsel	55	112	78	21	6	
Teknologi- og industrifag	81	156	214	317	427	507

SPØRSMÅL NR. 2524**Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 4. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil det koste å tilby gratis kjøreopplæring for alle elever som fullfører et yrkesfaglig løp i videregående skole?

BEGRUNNELSE:

Svært mange fagarbeidere har behov for førerkort i sitt daglige virke, både helsearbeidere og rørleggere vil kunne ha behov for førerkort for å utføre jobben sin. Mange stillingsannonser oppgir at det er nødvendig å ha førerkort for jobben. Førerkort er for mange en stor utgift og de fleste unge er avhengig av økonomisk støtte hjemmefra, noe ikke alle har.

Svar:

I 2024–25 årgangen var det ifølge Utdanningsdirektoratet 30 819 som fullførte fag- eller svennebrev. Hvis man legger til grunn en gjennomsnittskostnad for å ta førerkort på 30 000–40 000 kroner vil det foreslåtte tiltaket ha en estimert kostnadsramme på mellom anslagsvis 925 og 1 233 mill. kroner årlig.

Det er vanskelig å estimere kostnaden på tiltaket nøyaktig grunnet stor usikkerhet knyttet til gjennomsnittskostnaden for å ta førerkort og endringer i etterspørsel ved at kjøreopplæring blir gratis. Utformingen av tiltaket vil også kunne ha stor påvirkning på kostnadsrammen.

SPØRSMÅL NR. 2525**Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 5. mai 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Mener næringsministeren at søknadsprosessen RMT AS opplever hos Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) er representativ for regjeringens næringspolitikk, og vil hun instruere DMF om å få forgang i saksbehandlingen, avvise reinbeitedistriktet og sørge for å gjenopprette næringsvirksomheten i steinbruddet i Straumfjorden?

BEGRUNNELSE:

Bedriften RMT AS søkte i 2023 om driftskonsesjon for et steinbrudd i Straumfjorden i Nordreisa kommune. Her har det vært drevet uttak av stein siden 1970-tallet. Tidligere driftsansvarlig har operert med godkjent konsesjon på det samme området. Arealet ble formelt regulert til formålet i 2009.

Ny konsesjonssøknad fra RMT AS behandles nå av Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Denne søknaden ble levert i mai 2023, og har som forventet (av spørsmålsstiller) igangsatt de sedvanlige byråkratiske

prosesser som gjerne rammer bedrifter som forsøker å skape næringsvirksomhet og arbeidsplasser i distriktene.

Initielt forlangte DMF en oppdatert driftsplan for området, denne ble laget av Arktisk Geotek AS og godkjent. Deretter sendte DMF driftsplanen ut på høring til antatte interessenter, herunder blant annet reinbeitedistrikt 35. Da startet virkelige problemene.

Reinbeitedistriktet fremsetter da det som fremstår som en rekke feilaktige påstander, som kun er egnet til å stoppe hele konsesjonsprosessen. Samtidig kreves det urimelige avbøtende tiltak utenfor området for RMTs regning, som vanskelig kan sees å være relevant for saken.

Allerede i reguleringsprosessen fikk alle berørte parter anledning å uttale seg, herunder også reinbeitedistrikt 35. Da fremkom det ingen innvendinger til reguleringsplanen fra reinbeitedistriktet. Heller ikke fra noen andre.

RMT AS har gjentatte ganger pekt på at deres interesser og handlingsrom er innenfor regulert område. Reguleringsplan, driftsplan og leiekontrakt med grunneier regulerer dette. Utenfor regulert område har bedriften

ingen rettigheter. Likevel kreves det tiltak utenfor regulert område, lenge etter at reguleringsplanen er godkjent.

Etter spørsmålsstillers syn fremstår saksbehandlingen hos DMF som langtrukket, lite konstruktiv og lite målrettet. Bedriften opplever det samme som mange bedrifter i tilsvarende situasjon i nord gjerne gjør: at de blir en «kasteball» mellom direktoratet og reinbeitedistriktet.

Direktoratet for mineralforvaltning har så langt brukt tre år på å behandle konsesjonssøknaden. RMT AS har så langt brukt flere hundre tusen kroner på prosessen. I mellomtiden er det ingen næringsvirksomhet i området.

Svar:

Regjeringens næringspolitikk for mineralnæringen har som mål å legge til rette for god fremdrift i norske mineralprosjekter og bidra til verdiskaping og sysselsetting i hele landet. Samtidig skal næringsvirksomhet skje innenfor rammene av gjeldende lovverk og med respekt for hensynet til miljø, lokalsamfunn og andre rettighetshavere. Mineralvirksomhet kan medføre stor påvirkning på omgivelsene, og det er viktig at det gjennomføres forsvarlige saksbehandlingsprosesser i tråd med regelverket.

Direktoratet for Mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) har plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte, jf. sameloven kapittel 4.

DMF mottok en fullstendig søknad om driftskonsesjon fra RMT AS i april 2024. DMF har vanligvis en saksbehandlingstid på to til syv måneder etter at søknaden er fullstendig, men saksbehandlingstiden kan bli lenger i mer komplekse saker. Når det gjelder steinbruddet i Straumfjorden, reiser saken spørsmål om den foreslåtte driften kan medføre stenging av en flyttlei for rein. Partene er ikke enige om hvorvidt den beskrevne driften vil medføre full stenging av flyttleien, eller hvilke eventuelle avbøtende tiltak som vil være tilstrekkelige. Flyttleier har etter reindriftsloven § 22 et særlig vern. Behandlingen av saken har derfor tatt lenger tid enn normalt, blant annet fordi partene har forsøkt å komme frem til en omforent løsning. Når partene enten kommer til enighet, eller det konstateres at slik enighet ikke lar seg oppnå, vil DMF ferdigstille sin vurdering av søknaden om driftskonsesjon.

SPØRSMÅL NR. 2526

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 5. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Stortinget vedtok 17. juni 2025 (vedtak 910) at regjeringen skal endre forskrift om helsetjeneste ved samskipnaden slik at alle studentsamskipnader kan opprette fastlegetjenester. Snart ett år senere er forslaget ennå ikke sendt på høring.

Når vil statsråden sende forskriftsendringen på høring, og når kan studenter utenfor Oslo forvente å få tilgang til fastlegetjenester gjennom sin egen samskipnad?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 23 (2024–2025), jf. Innst. 460 S (2024–2025), fattet Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift om helsetjeneste ved samskipnaden slik at alle studentsamskipnader kan opprette fastlegetjenester slik Studentsamskipnaden i Oslo

(SiO) kan i dag, for å sikre at forskriften gjelder alle landets studenter.»

Bakgrunnen for vedtaket er kjent. Over halvparten av norske studenter har ikke fastlege i studiebyen sin. Studenter som flytter for å studere, må enten reise hjem for å få helsehjelp, oppsøke legevakt for tilstander som hører hjemme hos fastlegen, eller betale for privat legetime. Dette gir sosiale forskjeller i helsetilbudet basert på hvor studentene kommer fra og hvilken økonomi de har. Det belaster også de kommunale legevaktene unødvendig.

SiO har i mange år drevet en velfungerende fastlegetjeneste for studenter i Oslo. Tilbakemeldingene fra leger, studiesteder og studenter er gode. Flere studentsamskipnader, blant andre Sit i Trondheim og Sammen på Vestlandet, har gitt uttrykk for at de ønsker å etablere tilsvarende tjenester, og opplyser at de står klare med både leger og finansiering.

Helse- og omsorgsdepartementet har overfor TV 2 opplyst at vedtaket følges opp, men at «økonomiske og

administrative konsekvenser» må utredes før forskriftsendringen kan sendes på høring. Det er vanskelig å se hvilke vesentlige uavklarte konsekvenser som skulle hindre fremdrift. Forskriftsendringen utvider en eksisterende ordning som har fungert i Oslo i en årrekke. Finansieringen ligger primært hos studentsamskipnadene selv, gjennom semesteravgift og driftsmidler.

Norsk studentorganisasjon, Velferdstingene og samskipnadene står samlet bak kravet om rask iverksettelse. Når Stortinget har fattet et tydelig anmodningsvedtak, og berørte aktører er enige om innretning og finansiering, er det grunn til å forvente at regjeringen prioriterer oppfølgingen.

Svar:

Som jeg helt nylig skrev i svar på skriftlig spørsmål nummer 2388, arbeider Helse- og omsorgsdepartementet med oppfølgingen av Stortingets vedtak, og endringen som vil gjelde forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen. Jeg har over tid prioritert arbeidet med å styrke fastlegeordningen, slik at innbyggerne sikres tilg-

jengelige fastlegetjenester med god kvalitet og tilstrekkelig kapasitet.

Fastlegeordningen er utformet med utgangspunkt i at den skal være universell og lik for alle, slik at alle fastleger med ledig plass på sin liste kan velges av enhver person med rett til å stå på liste hos en fastlege. Allmenlegetjenestetilbudet ved Studentsamskipnaden i Oslo var allerede etablert da fastlegeordningen ble innført i 2001, og ble videreført i forbindelse med innføringen. Stortingets vedtak åpner for endringer som vil berøre studentsamskipnader og studiesteder av ulik størrelse og karakter i hele landet, i ulike kommuner. Det er kommunene som gjennom helse- og omsorgstjenesteloven har plikt til å sørge for en fastlegeordning i den enkelte kommune, som inngår avtaler med fastlegene og som vurderer sitt samlede behov for fastlegekapasitet. Før det kan gjennomføres endringer som svarer ut Stortingets vedtak, er det nødvendig å utrede hvordan en slik ordning bør innrettes, herunder vurdere praktiske og økonomiske konsekvenser nærmere. Jeg ønsker selvsagt å sikre studenter tilgjengelige og gode fastlegetjenester, og jeg vil sende forslag til forskriftsendringer på offentlig høring når de nødvendige utredningene er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 2527

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 4. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Flere arbeidsgivere vil som følge av enigheten i frontfaget bli pålagt å være garantist for offentlige velferdssordninger.

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden igangsette for å imøtekomme forutsetningen for avtalen; redusert saksbehandlingstid, utvide fristen for refusjon til seks måneder og innsyn/informasjon til arbeidsgiver om innvilgelse eller avslag på arbeidstakers søknad av sykepenger, og når vil regjeringen iverksette tiltakene?

Svar:

Partene har ansvaret for å gjennomføre lønnsforhandlingene. Under meklingen tok Riksmekleren kontakt med regjeringen med et felles ønske fra partene knyttet til Nav sitt arbeid med sykepenger. Denne henvendelsen har jeg svart positivt på.

For regjeringen er det viktig med rask og trygg behandling av sykepengesaker. Over tid har Nav iverksatt tiltak for å redusere saksbehandlingstiden, både ved styrket bemanning og organisatoriske justeringer. Det arbeidet skal fortsette. Regjeringen vil vurdere om det er behov for å gjennomføre ytterligere tiltak.

Regjeringen vil foreslå en lovendring for Stortinget om å utvide fristen for å kreve refusjon fra tre til seks måneder.

For partene har det vært viktig at informasjonen om sykepengerettigheter kommer raskere til arbeidsgiver. Samtidig varsling til arbeidsgiver og arbeidstaker om vedtak om sykepenger kan gjøres innenfor gjeldende lovverk, men Nav har ikke systemstøtte for at vedtaket sendes samtidig til arbeidsgiver og arbeidstaker. Arbeids- og velferdsdirektoratet har startet arbeidet med å vurdere hvordan dette eventuelt kan etableres.

For regjeringen er det viktig å redusere saksbehandlingstidene generelt i Nav. Derfor har vi gått bort fra de

årlige ABE-kuttene, som ga Nav mindre ressurser under regjeringen Solberg. De årlige kuttene ga Nav mindre midler til å gjøre sine oppgaver. I stedet har vi i flere omganger

styrket Nav med økte bevilgninger. Etaten ble senest styrket med 100 millioner varig i statsbudsjettet for 2025 for blant annet å få ned saksbehandlingstidene.

SPØRSMÅL NR. 2528

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 7. mai 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange saker behandler NAV om sykepengesaker, både tilbakebetaling av forskutterte sykepengesaker til arbeidsgiver og direkte søknader fra mottaker, årlig, hva har den gjennomsnittlige behandlingstiden vært fordelt på disse to, og kan det bes om årlig oversikt fra 2019-2025?

Svar:

Nedenfor oppgir jeg tall for 2025 basert på informasjon fra det nye fagsystemet for sykepengesaker. Tallene må leses med et visst forbehold. Når tallene kun hentes fra nytt fagsystem, gir det ikke et representativt bilde av helheten på området. Jeg viser i denne sammenhengen til mitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Anna Molberg besvart den 24. april 2026.

I 2025 ble det fattet omtrent 850 000 vedtak som gjaldt utbetaling direkte til sykmeldte i nytt fagsystem. Når det gjelder refusjon til arbeidsgivere ble det fattet omtrent 1 600 000 vedtak i 2025 i det nye fagsystemet. I tillegg kommer vedtak som er gjort i gammelt fagsystem. I dette systemet er det ikke mulig å ta ut oversikt over antall vedtak.

På slutten av 2025 ble 79 prosent av alle søknader i sykepengesaker (både til arbeidstaker og refusjon til arbeidsgiver) behandlet i nytt fagsystem, se nærmere omtale nedenfor.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i nytt fagsystem i 2025 var 11 dager for utbetaling direkte til den sykmeldte. For refusjoner til arbeidsgiver var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 20 dager. For saker som behandles manuelt i det nye fagsystemet er saksbehandlingstiden vesentlig lenger, per desember 2025 var gjennomsnittet 24 dager for sykmeldte og 69 dager for refusjon til arbeidsgiver. For saker som behandles i det gamle fagsystemet har Nav ikke mulighet til å legge frem gjennomsnittlig saksbehandlingstid, men Nav erfarer at saksbehandling-

stiden her er lenger enn i nytt system, ettersom sakene må behandles manuelt.

Representanten har bedt om en oversikt for årene 2019-2025 over henholdsvis antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid for sykepengesaker, både for refusjoner til arbeidsgiver og for utbetalinger direkte til den sykmeldte. Det er dessverre ikke mulig å fremskaffe fullstendig statistikk på de områdene som representanten ber om. Årsaken til dette er at Nav fremdeles behandler sykepengesaker i to fagsystemer. Det er kun mulig å fremskaffe de etterspurte tallene fra det nye fagsystemet.

SPØRSMÅL NR. 2529**Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth****Besvart 4. mai 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Soningskøen har økt dramatisk, fengselskapasiteten er sprengt, det er stor bemanningsutfordring i kriminalomsorgen, og samarbeidende etater må binde opp store ressurser og mannskaper på å frakte innsatte til varetektsfengsling over hele landet.

Hva vil justisministeren gjøre for at den negative utviklingen skal snu?

BEGRUNNELSE:

Ifølge nøkkeltall fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) var det 460 i soningskø i mars 2026, som er økning med 87 siden mars 2025 da det var 373 personer i soningskø. I mars 2024 var det 290 og i mars 2023 var det kun 136 i soningskø ifølge kriminalomsorgen. På bare tre år fra mars 2023 til mars 2026 har soningskøen økt med 324 personer.

Antall årsverk i fengslene er derimot redusert fra 3751 i 2021 til 3427 i 2024, noe som er en reduksjon på nesten 10 prosent. Dette skjer samtidig som etaten har fått flere og langt mer krevende oppgaver. Fangesammen-setningen og fremveksten av unge kriminelle er også mer utfordrende, og de som i dag faktisk sitter bak murene er de aller tyngste, farligste og mest utagerende kriminelle. Dette utfordrer tryggheten til ansatte på en helt annen måte enn tidligere. Kriminalomsorgen peker selv på at dersom de skulle opprettholdt samme bemanning i 2024 som de hadde i 2021, ville det krevd en tilleggsbevilgning på 600 millioner kroner.

Vi hører også om at politiet nå må bruke store ressurser for å kjøre på kryss og tvers av landet med fanger over lange avstander for å komme til nærmeste ledige varetektsplass. Dette gjelder både for politiet i Øst pd og Trøndelag pd, hvor utfordringen svekker både beredskapen, tryggheten og politiets tilstedeværelse lokalt.

At kapasiteten i nærområdet ikke strekker til er et praktisk problem, men også et stort rettssikkerhetsproblem. Det er svært utfordrende når gjerningsmannen må ha livet på vent for å få gjøre opp for seg, og det er problematisk at ofre og pårørende møter gjerningsmenn i det fri og at dommer ikke blir fulgt opp før det har gått lang tid.

Det er viktig med nok fengselsplasser der behovet er størst. Fengselskapasitet må fungere i praksis, både for kriminalomsorgen, de ansatte og samarbeidende etater som politiet.

Svar:

Jeg er kjent med utfordringene knyttet til bemanning og kapasitet i kriminalomsorgen. Soningskøen er fortsatt på et relativt lavt nivå, men har økt den siste tiden, blant annet som følge av redusert kapasitet på høysikkerhet for menn i region øst. Dette følges tett opp i styringen av etaten.

Det viktigste vi nå gjør er å sikre en snarlig løsning for ny fengselskapasitet på Østlandet. Situasjonen ved Oslo fengsel er kritisk. Bygningsmassen er uegnet for moderne fengselsdrift, fengselet har hatt stengingsvarsel siden 2019 og utfordringene med isolasjon er betydelige. Regjeringen har derfor prioritert en helhetlig erstatningsløsning bestående av:

- Utvidelsen av Ullersmo fengsel med 76 plasser (tatt i bruk i 2025)

- Nytt høysikkerhetsfengsel på Ilseng med om lag 130 plasser (under bygging, planlagt åpnet i 2028)

- Nytt fengsel på Grønland med om lag 144 plasser (under planlegging, planlagt ferdigstilt i 2031).

Til sammen vil dette gi moderne, funksjonelle bygg med bedre muligheter for fellesskap, aktivitet og velferdstilbud for de innsatte. Løsningen vil også gi økt kapasitet totalt sett.

For å sikre framdrift i prosjektet på Grønland, må utflyttingen av dagens fengsel imidlertid finne sted i 2026. Dette vil midlertidig redusere kapasiteten for mannlige innsatte på høyt sikkerhetsnivå på Østlandet. Dette gir naturlig nok noen utfordringer, og det er gjort en rekke tiltak for å bedre situasjonen:

- Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har etablert en plan om gradvis flytting av innsatte fra Oslo fengsel, og vil i hovedsak overføre domsinnsatte til andre regioner i denne perioden.

- Plassene på Ullersmo som stod ferdig i 2025, skal i stor grad benyttes som varetektskapasitet inntil nytt fengsel på Grønland er ferdigstilt. Dette frigjør kapasitet slik at varetektsinnsatte i større grad kan håndteres innenfor region øst, noe som er viktig av hensyn til nærhet til politi, domstoler og forsvarere, og redusere transportbehovet.

- I tillegg til å flytte domsinnsatte til andre regioner, vil kriminalomsorgen også øke kapasiteten gjennom blant annet gjenåpning av midlertidig stengte plasser, etablering av dubleringsplasser ved noen enheter, og forberedelse av eventuell ytterligere dublering ved behov. Dette kan gi flere plasser på kort sikt, men må vurderes nøye opp mot sikkerhet, bemanning og forsvarlig drift.

- Påtalejurister skal i større grad anmode at fengslingsmøter gjennomføres som fjernmøte via videokonferanse der det er mulig.

I tillegg følger regjeringen opp høringen om utvidet bruk av straffegjennomføring med elektronisk kontroll, som på mellomlang sikt vil kunne bidra til avhjelpe kapasitetsutfordringene. God kapasitet forutsetter også tilstrekkelig bemanning. Som representanten viser til, har kriminalomsorgen over tid hatt bemanningsutfordringer. Flere nyutdannede slutter etter kort tid, og det er rekrutteringsutfordringer. Regjeringen jobber med å snu denne utviklingen, og har styrket kriminalomsorgen over flere år, med om lag 650 millioner fra 2022 til og med 2025, og ytterligere 180 millioner kroner i 2026.

Styrkingen i 2026 skal blant annet gå til bemanning og andre tiltak for å sikre flere ansatte både på kort og lang sikt. Dette inkluderer økt opptak på fengselsbetjentutdanningen/KRUS, og full utrulling av det desentraliserte deltidsstudiet. Kriminalomsorgen har økt ressurs-

bruken både på å rekruttere og beholde ansatte. I 2025 etablerte kriminalomsorgen blant annet en psykologtjeneste for ansatte, og en kompetansepakke for å forebygge og håndtere psykiske belastningsreaksjoner. For å styrke rekrutteringsgrunnlaget og gi økt fleksibilitet, er kriminalomsorgen i gang med å legge om utdanningsløpet til treårig ulønnet bachelorutdanning. Det er også iverksatt en prøveordning med miljøterapeuter i turnus i fengsel.

Tiltakene som nå er iverksatt vil på sikt styrke bemanningen og gjøre kriminalomsorgen mindre sårbar for bemanningsutfordringer. Tiltakene for varetekts- og fengselskapasiteten vil også bidra til å dempe konsekvensene av den midlertidige kapasitetsmangelen. Samtidig må jeg være tydelig på at situasjonen vil være krevende frem til ny kapasitet står ferdig. Det første store løftet kommer med åpningen av nytt Ilseng fengsel i 2028, som vil gi en betydelig økning i høysikkerhetskapasiteten for menn. Departementet følger utviklingen tett og vurderer fortløpende om det er behov for ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2530

Innlevert 26. april 2026 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 30. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at en ventetid på inntil 94 uker for utredning og operasjon av spinal stenose ved Nordlandssykehuset er i tråd med pasient- og brukerrettighetsloven, og vil statsråden sikre at pasienter med dokumentert behov får raskere behandling, herunder vurdere bruk av ledig kapasitet hos private aktører?

BEGRUNNELSE:

En pasient har over lang tid hatt betydelige ryggplager, og etter gjentatte behandlinger hos fysioterapeut uten effekt, er det gjennom CT og MR stilt diagnose spinal stenose. Tilstanden medfører sterke smerter, redusert livskvalitet og betydelige søvnproblemer. Smertene stråler også til underlivet og oppleves til tider som svært intense. Dette har ført til hyppige sykemeldinger og redusert arbeidsevne.

Pasienten er henvist til operasjon som vurderes å kunne gi vesentlig bedring. Ved Nordlandssykehuset er imidlertid estimert ventetid for utredning og behandling oppgitt til 94 uker. En så lang ventetid innebærer at pasienten må leve med sterke smerter og funksjonsned-

settelse i nærmere to år, med risiko for forverring av tilstanden.

Samtidig finnes det tilgjengelig kapasitet hos private aktører. Ved Aleris i Bodø kan pasienten få vurdering av MR- og CT-bilder i løpet av kort tid, og operasjon kan gjennomføres innen få uker. Dette illustrerer et betydelig gap mellom offentlig og privat kapasitet.

Pasient- og brukerrettighetsloven gir rett til nødvendig helsehjelp innen forsvarlig tid. Når ventetiden i det offentlige helsevesenet er så lang, reises det spørsmål om rettighetene i praksis ivaretas. Videre oppstår det spørsmål om ressursene i helsevesenet utnyttes godt nok, når tilgjengelig kapasitet hos private aktører ikke benyttes i større grad.

Langvarig ventetid på nødvendig behandling har store konsekvenser – både for den enkelte pasient og for samfunnet. Økt sykefravær, redusert arbeidsevne og forverret helse gir økte kostnader og belastninger som kunne vært unngått med raskere behandling.

På denne bakgrunn er det behov for en avklaring av om dagens praksis er i tråd med lovverk og intensjoner, og hvilke tiltak regjeringen vil iverksette for å sikre pasienter raskere tilgang til nødvendig behandling.

Svar:

På helsenorge.no og «Velg behandlingssted» fremgår forventede ventetider til utredning og behandling for en rekke diagnoser. Den forventede ventetiden er definert som forventet maksimal ventetid for de lavest prioriterte pasientene til en gitt undersøkelse eller behandling, jf. Veileder for fastsetting av forventede ventetider på Velg behandlingssted. Ventetiden estimeres skjønnsmessig frem i tid. Hvilken ventetid en pasient faktisk får er en individuell vurdering i henhold til prioriteringskriteriene og kan avvike fra den forventede ventetiden for de laveste prioriterte pasientene ved et bestemt helseforetak.

På «Velg behandlingssted» fremgår det, av tall som ligger ute på helsenorge.no nå, at forventet ventetid til utredning på Trang ryggmargskanal (spinalstenose) for de lavest prioriterte pasientene ved Nordlandssykehuset er 24 uker og deretter 70 uker til innleggelse, 94 uker til sammen. Det fremgår videre at det er stor variasjon i forventet ventetid for denne tilstanden. St. Olavs hospital oppgir for eksempel forventet ventetid for de lavest prioriterte pasientene på 12 uker til utredning og deretter 4 uker til innleggelse (til sammen 16 uker). Pasienter kan selv velge

behandlingssted og be om at henvisningen sendes til sykehus med kortere ventetid.

Så mener jeg ventetider til operasjon på 94 uker er en all for lang ventetid dersom det ikke foreligger medisinskfaglige grunner for å vente. Det er derfor jeg i oppdragsdokumentet for 2026 har satt som styringsmål at gjennomsnittlig ventetid til videre utredning og behandling skal reduseres markant i stortingsperioden. Jeg vil konkretisere dette målet nærmere før sommeren.

De regionale helseforetakene har fått flere oppdrag i 2026 som skal sørge for kortere ventetider i spesialisthelsetjenesten. Et sentralt oppdrag er direkte tildeling av time. Pasienter med rett til hjelp fra spesialisthelsetjenesten skal i første brev få oppgitt en konkret time som skal komme raskt og ikke tett opp til medisinskfaglig forsvarlig frist. De regionale helseforetakene har også fått i oppdrag å inngå flere langsiktige avtaler med ideelle og private aktører, spesielt på områder med lange ventetider, øke bruken av avtalespesialister og vurdere og igangsette andre tiltak for å oppnå markant nedgang i ventetidene. Pasienter skal ikke måtte vente nærmere to år på en operasjon hvis det ikke foreligger medisinskfaglige grunner for dette.

SPØRSMÅL NR. 2531

Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 6. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden sette opp prisfastsettinga for diesel og bensin inn til Norge, satt opp og synleggjort pr. dag frå og med 1. mars til 1. april 2026, prisen pr. liter utan mva nettoppris, utan nasjonale avgifter, og prisen pr. liter synleggjort med alle Norske avgifter inkl. mva, samt innblandings krav, eventuell transportstøtte osv.?

GRUNNGJEVING:

Drivstoffprisane varierer svært mykje her i landet, dag for dag, veke for veke.

Prisfastsettinga for både diesel og bensin her i landet er noko svært få forstår grunnlaget for, og kva som blir lagt til grunn for dette.

Både gjeldande internasjonal prisfastsetting i Europa, og prisfastsettinga som grunnlag her i landet gjennomført av den Norske stat, og til sjuande og sist av våre drivstoffstasjoner ut til forbrukarane.

Svar:

Drivstoffprisene bestemmes av kostnadene ved salg av drivstoff og fortjenesten til stasjonene og kjedene. I perioder med høyere priser på råolje vil de internasjonale drivstoffprisene normalt øke, slik vi har sett de siste månedene, og også gi høyere priser i Norge.

Lokal konkurranse har også mye å si for kortsiktige svingninger i pumpepriser og for lokale prisforskjeller. Ifølge Konkurransetilsynet er graden av konkurranse i drivstoffmarkedet ulik i ulike områder, og avhenger blant annet av hvor mange og hvilke kjeder som er til stede, om det er ubetjente stasjoner i området, og transportkostnadene for å forsyne stasjonene med drivstoff. Konkurransetilsynet følger drivstoffmarkedet tett, og henter blant annet inn drivstoffpriser fra hele landet og kartlegger utviklingen.

Spørsmålsstiller ber om daglige priser per liter fra 1. mars til 1. april. Siden prisen varierer mellom ulike stas-

joner og gjennom døgnet, har ikke departementet en slik oversikt.

Merverdiavgift er en generell avgift på innenlandsk forbruk av varer og tjenester. Det følger av Stortingets vedtak om merverdiavgift for 2026 at den alminnelige satsen

i merverdiavgiften er 25 prosent. Omsetning av drivstoff ilegges merverdiavgift med alminnelig sats. Tabell 1 viser hvor mye merverdiavgiften utgjør ved ulike pumpepriser på drivstoff.

Tabell 1 Pumpepriser og merverdiavgift. Kroner per liter

Pumpepris, inkl. merverdiavgift	10,00	15,00	20,00	25,00	30,00
Herav merverdiavgift	2,00	3,00	4,00	5,00	6,00
Pumpepris, ekskl. merverdiavgift	8,00	12,00	16,00	20,00	24,00

Drivstoff ilegges to særavgifter: CO₂-avgift på mineralske produkter og veibruksavgift på drivstoff. Avgiftssatsene fastsettes i Stortingets vedtak om CO₂-avgiften på mineralske produkter og i Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff. Avgiftssatsene fastsettes i kroner per lit-

er (kroner per kg for LPG og kroner per Sm³ for naturgass) og er derfor uavhengig av variasjoner i pumpepriser. Tabell 2 viser avgiftssatser i CO₂-avgiften på mineralske produkter mens tabell 3 viser avgiftssatser i veibruksavgiften på drivstoff.

Tabell 2 CO₂-avgift på drivstoff til bruk i veitrafikk. 2026

	1. jan – 30. apr.	1. mai – 31. aug.	1. sep. – 31. des.
Mineralolje, kr/l	4,42	3,09	4,42
Bensin, kr/l	3,80		
LPG, kr/kg	4,92		
Naturgass, kr/Sm ³	3,26		

Tabell 3 Veibruksavgift på drivstoff. 2026

	1. jan – 31. mar.	1. apr. – 31. aug.	1. sep. – 31. des.
Mineralolje, kr/l	2,28	0,00	2,28
Bensin, kr/l	3,77	0,00	3,77
Biodiesel, kr/l	2,28	0,00	2,28
Bioetanol, kr/l	2,17	0,00	2,17
LPG, kr/kg	4,07	0,00	4,07
Naturgass, kr/Sm ³	3,12	0,00	3,12

Omsetningskravet for biodrivstoff er fastsatt i produktforskriften. Biodrivstoff er dyrere enn fossilt drivstoff. Innblanding av biodrivstoff øker dermed pumpeprisene på drivstoff. Virkningen på pumpeprisen av omsetningskravet avhenger av hvor høyt omsetningskravet er, forskjellen i markedspriser mellom biodrivstoff og fossilt drivstoff samt forskjeller i særavgifter mellom fossile drivstoff og biodrivstoff.

SPØRSMÅL NR. 2532**Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 4. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Er statsråden av den oppfatning av at Nord-Jæren har et behov for ekstremt mange sykkelparkeringsplasser, eller vil statsråden se nærmere på innsigelsespraksisen til Statsforvalteren i Rogaland?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Rogaland inngir atter en innsigelse og krever ytterligere 100 sykkelparkeringsplasser for en Coop i liten kommune som Randaberg - slik at det totalt er krav om ca. 500 i reguleringsplanen. Dette kommer i tillegg saken om krav om 1 099 sykkelparkeringsplasser på IKEA Forus, samt innsigelser vedrørende for få sykkelparkeringsplasser for studentboliger midt på Campus UiS.

Svar:

Systemet i plan- og bygningsloven legger opp til at vedtak om arealbruk skal gjøres gjennom arealplaner som vedtas etter medvirkning og demokratiske prosesser i kommunen, som sikrer helhetlig arealdisponering og utvikling med et langsiktig perspektiv. Det er ikke min oppgave å gripe inn i enkeltsaker, og jeg har stor tillit til at man lokalt kan finne en god og tilpasset løsning.

Det er kommunen som har ansvaret for arealplanleggingen innenfor sine grenser og jeg kjenner derfor ikke enkelthetene i den konkret til saken representanten stiller spørsmål om. Jeg har imidlertid blitt opplyst om at sykkelparkeringen i den nå vedtatte reguleringsplanen omfatter parkering både til over 100 boliger og et større næringsareal i sentrum av Randaberg. Etter høringen av planen i 2024 ble antall parkeringsplasser totalt økt fra 380 til 480 plasser.

Representant Sivertsen viser også til sykkelparkeringen på IKEA Forus. I IKEA-saken forsøkte kommunen å gjøre endringer ved bruk av dispensasjon. Det er strenge rettslige vilkår som må være oppfylt for at kommunen skal kunne innvilge dispensasjon og det skal være en snever unntaksmulighet slik Stortinget har definert det gjennom innstramminger i plan- og bygningsloven våren 2021. En uheldig dispensasjonspraksis vil kunne uthule og svekke arealplanene som overordnet styringsverktøy, vanskeliggjøre samordning av sektorinteresser og gi dårlig forutsigbarhet for grunneier og tiltakshavere. I denne saken tok jeg derfor initiativ til et møte med Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune hvor vi drøftet saken. Jeg opplevde det som et godt møte, og oppfatter at kommunen nå vil følge opp gjennom en planendring.

SPØRSMÅL NR. 2533**Innlevert 7. april 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 7. mai 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Finansministeren kom med fleire påstandar, bagatellisering av effekten ved kutt av drivstoffavgifter, eit kutt som betyr svært mykje for Norsk næringsliv, landbruket og for vanlige folk i heile landet. Det å truge med renteauke når ein ikkje får vilja si, Udokumenterbart og som ikkje var utgreid i saksutgreiing til dette møtet i Stortinget, med andre ord KAN dette vere forsøk på villedning av Stortinget.

Kan statsråden dokumentere kven som har vedtaksmynde her i landet ang skattar og avgifter, og har statsråden villeda Stortinget?

GRUNNGJEVING:

I Stortinget den 26/3-2026 vart det debattert i Stortinget sak ang. kutt av driftsoffavgiftene.

I den sammenheng bemerka eg og minte finansminister Jens Stoltenberg om kva som står i den Norske grunnlova:

“§ 75. Det tilkommer Stortinget

a. å gi og oppheve lover; å pålegge skatter, avgifter, toll og andre offentlige byrder, som dog ikke gjelder ut over 31. desember i det nærmest påfølgende år, med mindre de uttrykkelig fornyes av et nytt storting.”

og vidare i ny paragraf:

“§ 82. Regjeringen skal meddele Stortinget alle de opplysninger som er nødvendige for behandlingen av de saker den fremlegger. Intet medlem av statsrådet må fremlegge uriktige eller villedende opplysninger for Stortinget eller dets organer.”

Norges grunnlov står over ALT, og dersom det lempelig berre kan blåst av dette og der ein statsråd ikkje ønsker å følge Norsk grunnlov, har vi alle eit betydeleg problem.

Det er slått fast i Grunnlova sin § 75, at det ligg til Stortinget, og KUN Stortinget og fastsette skattar og avgifter.

Dette betyr at det er ikkje ein statsråd, ei regjering, EØS eller EU som styrer over Norsk grunnlov, slik finansministeren gøymer seg bak, der han på eige initiativ utsetter å gjennomføre kutt av CO₂-avgifta på diesel og anleggisdiesel. Ei avgift som Stortinget har bestemt, som kun Stortinget kan endre jamfør Grunnlova.

Det er SVÆRT alvorleg dersom finansministeren setter seg over Grunnlova og Stortinget, og kva styresett har vi då.

Dersom regjeringa har sett landet i ein slik situasjon at det er EU eller EØS som styrer kva Stortinget kan gjere ang skatter og avgifter, er dette enda verre, ivertfall i ei avgift som Norge har høgare enn fleire andre EU land ang CO₂-avgift på drivstoff.

I debatten kom det også fram frå Finansminister påstand om at dersom fleirtalet kutta avgifter på drivstoff, ville dette medføre nokre hundrelappar i lavare pumpepris, og at renta kunne stige kraftig pga. dette.

Spørsmålet her er om finansministeren ved dette braut Grunnlova sin § 82, som klart slår fast at ein statsråd ikkje har anledning til å villede Stortinget.

Sentralbanksjefen har vist til faren for renteauke pga skyhøg prisvekst på drivstoff.

Når prisen på drivstoff blir kutta, blir det lavare prisvekst, og mindre fare for renteauke.

Svar:

Det er Stortinget som har kompetanse til å fastsette skatter og avgifter, jf. Grunnloven § 75 bokstav a.

Stortinget har også gitt sitt samtykke til å inngå EØS-avtalen. Stortinget ratifiserte EØS-avtalen i 1992. Saken ble behandlet etter daværende Grunnlovens § 93

(nå § 115), som krevde tre fjerdedels flertall fordi avtalen innebar myndighetsoverføring. Fremskrittspartiet (med unntak av to representanter) var blant partiene som stemte for avtalen.

Avtalens hoveddel er gjennomført i norsk rett ved EØS-loven. Etter EØS-avtalen artikkel 61(1) er statsstøtte forbudt. Avgiftsfritak og reduserte satser kan innebære statsstøtte. I visse tilfeller er det tillatt å gi støtte (såkalt forenlig støtte). Slik støtte må i utgangspunktet godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan (ESA) før den iverksettes. Dette følger av iverksettingsforbudet, som er fastsatt i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett i støtteprosessloven § 5.

25. mars ble det i Stortinget fremmet et representantforslag om midlertidig suspensjon av veibruksavgift på drivstoff (Dokument 8:222 S (2025–2026)). Stortinget bestemte samme dag at saken skulle behandles neste dag. Forslaget ble vedtatt (vedtak 599). På bakgrunn av løse forslag til saken ble det også vedtatt reduksjoner i CO₂-avgiften på mineralske produkter (vedtak 591-597). Representantforslaget ble derfor verken behandlet i finanskomiteen eller sendt til meg for uttalelse, slik vanlig praksis er for representantforslag. Departementet fikk dermed ikke anledning til å vurdere saken nærmere. I debatten om vedtakene var jeg imidlertid tydelig på at enkelte av vedtakene knyttet til CO₂-avgiften kunne være ulovlig statsstøtte.

Flere av stortingsvedtakene er i strid med iverksettingsforbudet - som er fastsatt i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett i støtteprosessloven § 5. Forbudet innebærer at støtte i utgangspunktet må godkjennes av ESA før den iverksettes. I så fall er det et spørsmål hvilken regel som har forrang. Siden stortingsvedtakene er utvetydig formulert, har jeg lagt til grunn at det er stortingsvedtakene som skal gjelde, selv om de er i strid med iverksettingsforbudet.

Lettelsene i veibruksavgiften trådte i kraft som vedtatt av Stortinget den 1. april. Det samme gjaldt to av vedtakene om redusert CO₂-avgift for fiskeflåten. Med hjemmel i stortingsvedtakene besluttet jeg 30. mars imidlertid at enkelte av stortingsvedtakene skulle ha virkning fra 1. mai på grunn av avgiftstekniske og statsstøtterettslige utfordringer. Etter dette har departementet vurdert spørsmålene nærmere. Stortinget ble orientert om mine vurderinger i brev 24. april, som svar på skriftlig spørsmål fra Tuva Moflag.

Det er ikke grunnlag for å hevde at jeg har gitt villedende eller uriktige opplysninger om de avgiftstekniske eller de statsstøtterettslige utfordringene.

Når det gjelder hvordan avgiftsendringer påvirker renten, viser jeg til mitt svar 21. april på skriftlig spørsmål fra Hans Andreas Limi, jf. Dokument nr. 15:2371 (2025–2026).

SPØRSMÅL NR. 2534**Innlevert 14. april 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 7. mai 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Vil statsråden gripe inn og sikre at firmaer også fra Rogaland kan utføre oppdraget for Statsbygg om nytt tinghus i Stavanger uten å måtte være i Oslo?

BEGRUNNELSE:

Aftenbladet skriver 14. april 2026 om krav til arkitektoppdrag hvor det kreves at «Rådgiverne må møte opp og utføre arbeidet i Statsbyggs lokaler i Oslo». Det etter spørsmålsstillers oppfatning uakseptabelt dersom en arkitekt fra Stavanger i prinsippet må ha kontor i Oslo for å kunne få oppdraget. Det er også viktig med verdiskapning på Vestlandet - selv når det er statlige oppdrag.

Svar:

Statsbygg har inngått kontrakt om arkitekt og ansvarlig søker for forprosjektet nytt Stavanger tinghus. Kontrakten er inngått etter en åpen anbudskonkurranse i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kontraktens verdi er 1,95 mill. kroner, uten merverdiavgift. Konkurransen var kunngjort i Doffin og TED.

Det ble ifølge Statsbygg ikke stilt krav i konkurransegrunnlaget om geografisk lokalisering. Leverandører fra hele landet, inkludert Rogaland, hadde adgang til å

delta på like vilkår. Leverandørene som har deltatt i konkurransen er lokalisert i Sverige, Trondheim, Stavanger, Bærum og Oslo.

Arbeidet omfatter bl.a. utarbeidelse av programskisser, bidrag til rom- og funksjonsprogram og utarbeidelse av kravspesifikasjon, og må skje i tett samhandling med ansatte ved Statsbyggs hovedkontor i Oslo. Det er lagt til grunn at arbeidsmøter og intern samhandling i hovedsak skjer i Oslo, og at reisekostnader/-tid inngår i tilbudte timepriser. Dette gjelder uavhengig av hvor i landet leverandøren er etablert, og er eksplisitt beskrevet i konkurransegrunnlaget og svart ut som svar på spørsmål i konkurransegjennomføringen. Det forutsettes samtidig at arkitekt skal reise til Stavanger for nødvendige befaringer, brukersamhandling og stedlige avklaringer. Slike reiser blir kompensert etter statens satser. Omfanget av denne typer reiser vil være svært begrenset.

Min vurdering er at Statsbygg ikke har lagt føringer som utelukker leverandører med geografisk tilknytning utenfor Oslo. Kravet har vært at tilbudte ressurser skal kunne delta i den samhandlingen som prosjektet forutsetter.

Anskaffelsen er gjennomført på en åpen, konkurransenøytral og regelmessig korrekt måte.

Det er derfor ikke grunnlag for å gripe inn i den inngåtte kontrakten.

SPØRSMÅL NR. 2535**Innlevert 21. april 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 5. mai 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er de anslåtte kostnadene knyttet til de ulike avbøtende tiltakene, for 420 kV kraftledningen mellom Skaidi og Lebesby hver for seg, og hvilke konkrete kostnutt-vurderinger har ligget til grunn for at disse tiltakene er fastsatt som bindende vilkår i konsesjonen?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 19. mars 2026 varslet Statnett at de har tatt investeringsbeslutning for bygging av ny 420 kV kraftledning mellom Skaidi og Lebesby i Finnmark. Prosjektet er en sentral del av Kraftløftet for Finnmark og begrunnes med behov for økt forsyningssikkerhet og tilrettelegging for næringsutvikling.

Da Statnett søkte konsesjon i 2020, var kostnadsestimater for prosjektet 1 550 - 1 740 MNOK. I 2026 er ko-

stnadsestimatet oppjustert til 7 200 - 9 300 MNOK. Dette innebærer at prosjektet nå er mellom 365 - 500 prosent dyrere enn opprinnelig anslått.

Statnett oppgir at kostnadsøkningen skyldes «store endringer i løsninger, utvidet byggetid grunnet omfattende tiltak i konsesjonsvedtaket og generell kostnadsøkning i leverandørmarkedet», samt økte renter.

Svar:

I forbindelse med Energidepartementets behandling av innstillingen fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), ble det blant annet hentet inn oppdaterte investeringskostnader for ny 420 kV kraftledning fra Skaidi til Lebesby, inkludert bygging av ny transformatorstasjon i Lebesby. Departementet ba om oppdaterte anslag på investeringskostnader for to ulike systemløsninger. Statnett la fram et oppdatert kostnadsestimat 14. mai 2025. Statnett presiserte at de blant annet la til grunn noen av forutsetningene fra NVEs innstilling for kostnadsanslagene, og at det var «noe usikkerhet i kostnaden for 420 kV ledning».

For systemløsningen som innebar en full utbygging i tråd med NVEs innstilling, anslo Statnett kostnadene til 3 973 mill. kroner. Det var disse kostnadsestimatene som ble lagt til grunn for tilrådingen i kgl.res. av 15. august 2025. Det ble gitt konsesjon til den løsningen Statnett søkte om, altså en ny 420 kV ledning fra Skaidi til Lebesby, med nye Lebesby transformatorstasjon som et innendørs gassisolert anlegg (GIS-stasjon), driftet på 420 kV.

Statnett har i mars og april 2026 opplyst departementet om følgende når det gjelder kostnadsøkningene fra løsningsvalg (BP1) i 2020, til investeringsbeslutning (BP2) i 2026:

- Endringer i løsninger og utvidet byggetid: ca. 1 500 mill. kroner
- Prisutvikling enkeltkomponenter stasjon og ledning: ca. 2 600 mill. kroner
- Finanskostnader: 1 200 mill. kroner
- Forventede tillegg: 870-900 mill. kroner
- Byggherrekostnader 200 mill. kroner
- Usikkerhet 300 mill. kroner

Posten «forventede tillegg» er et erfaringsbasert skjønnsmessig påslag for å ta høyde for at faktorer som i dag er ukjente vil påvirke prosjektgjennomføringen.

Konsesjonsvurderingen er en samlet vurdering av alle fordeler, skader og ulemper ved etablering av tiltaket. Avbøtende tiltak omfatter i denne sammenheng både tiltak som Statnett selv har søkt om, og tiltak som myndighetene har pålagt Statnett i konsesjonen. Ved den endelige konsesjonsvurderingen ble det lagt til grunn at fordelene ved tiltaket, med tilpasninger og avbøtende tiltak, ville overstige tiltakets skader og ulemper.

Ved bygging av nye, store nettanlegg i Finnmark er det flere allmenne interesser som må hensyntas i konsesjonsvurderingen.

I konsesjonsvedtaket er det fastsatt restriksjonsperioder i enkelte områder av hensyn til fugl, myr og reindrift. Spørsmålet om hvor mye av kostnadsøkningen som skyldes avbøtende tiltak er ikke mulig å besvare presist, fordi det ikke er realistisk å se for seg et alternativ uten avbøtende tiltak. Jeg kan opplyse om at det i det endelige konsesjonsvedtaket ikke ble pålagt ytterligere kostnadskrevende avbøtende tiltak av betydning, sammenlignet med NVEs innstilling. På enkelte punkter ble det derimot vedtatt mindre strenge og mer fleksible konsesjonsvilkår enn det NVE innstilte på.

Jeg har vært opptatt av å bidra til at gjennomføringen av anleggsarbeidet kan gjøres så effektiv som mulig. Statnett har ikke innhentet tilbud i markedet for de aktuelle netttiltakene, og kostnadsøkningene er foreløpige estimater. Oppmerksomheten må nå rettes mot å gjennomføre prosjektet så effektivt som overhodet mulig innenfor den konsesjonen som er gitt for om mulig å få kostnadene ned sammenliknet med Statnetts siste estimat.

Konsesjonsvedtaket legger opp til betydelig grad av fleksibilitet for Statnett ved gjennomføringen av anleggsarbeidet og -perioden. De totale kostnadene vil dermed avhenge av hvilke løsninger Statnett legger opp til i detaljplanen, og NVEs vurdering av detaljplanen. Statnett har foreløpig ikke sendt inn en detaljplan for prosjektet Skaidi-Lebesby til NVE for godkjenning, og hvilke løsninger Statnett legger opp til er derfor ikke kjent. Siden NVEs godkjenning av detaljplanen vil kunne påklages til Energidepartementet, går jeg ikke nærmere inn på det videre arbeidet med godkjenning av detaljplanen.

SPØRSMÅL NR. 2536**Innlevert 24. april 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 4. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva mener statsråden om at eldre mennesker, ofte med stort hjelpebehov, dårlig fysisk og psykisk helse og har kommunal bolig, står i fare for å miste sin bolig ved ektefelles død?

BEGRUNNELSE:

Eldre mennesker står ofte helt alene i kampen mot kommunalt byråkrati og sterke kommunale instanser. Mennesker i sårbare situasjoner som har gjort sin innsats for samfunnet i veldig mange år, betalt sin skatt i den tro om at når alderdommen inntreffer og behovet for trygghet og hjelp inntreffer så skal samfunnet stille opp. Nå leser vi i Fedrelandsvennen, Avisen KRS og innslag på NRK om en eldre dame som lever i usikkerhet etter å ikke få forlenget leiekontrakt på kommunal bolig etter at mannen gikk bort.

Svar:

Å ha et trygt og godt sted å bo er helt sentralt for oss alle. Mange kommuner melder om at flere innbyggere trenger hjelp til å skaffe seg eller beholde en egnet bolig, og at det er vanskelig å finne boliger i et presset leiemarked. For dem det gjelder, er dette selvsagt svært krevende. Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker, men jeg registrerer at kommunen har sagt de vil gå i dialog med kvinnen det gjelder og hennes pårørende for å finne en løsning.

Det er kommunene som har ansvaret for å skaffe egnete botilbud til vanskeligstilte på boligmarkedet, jf. Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet. Vanskeligstilte på boligmarkedet er personer som ikke selv klarer å skaffe seg eller beholde en egnet bolig. Kommunene har frihet til å vurdere hvordan de skal innrette den boligsosiale innsatsen. Det er et viktig og riktig prinsipp fordi det er kommunene som kjenner egne innbyggere og sitt boligmarked, og som dermed best kan sikre løsninger som er tilpasset lokale forhold og individuelle behov. Kommunale utleieboliger er et av flere virkemidler i kommunenes boligsosiale arbeid. Boligtilbudet fra kommunene er i hovedsak strengt behovsprøvd.

Mange kommuner gjør et godt boligsosialt arbeid. Vi er samtidig i en situasjon der kommunene har økende utfordringer med strammere økonomi, bosetting av mange flyktninger og knapphet på kommunalt disponerte boliger.

Regjeringen skal bidra til at kommunene har gode og forutsigbare rammebetingelser til å løse sine oppgaver. Inntektsveksten i 2025 var historisk høy. Realveksten i frie inntekter fra 2024 til 2025 utover merutgifter til demografi og pensjon anslås til om lag 17 milliarder 2025-kroner målt fra anslag på regnskap. I 2026 styrker vi kommunesektorens frie inntekter med ytterligere om lag 8,4 milliarder kroner. I vår regjeringsperiode har det blitt nesten 8 000 flere kommunale boliger. Veksten i boliger er betydelig høyere enn veksten i årene før. Det er imponerende av norske kommuner, men viser også at behovet for kommunale boliger har vært stort i flere år. Samtidig har vi satt i gang et samarbeid med kommunal sektor om en bærekraftig kommunal utleiesektor. Vi har også satt i gang et arbeid for å gi kommunene bedre veiledning om boligsosial lov. Dette er etterspurt av flere kommuner og vil forhåpentlig gi god støtte i det boligsosiale arbeidet. Husbanken har utviklet systemet Kobo, et digitalt fagsystem for kommunale boliger og boligsosialt arbeid. Kobo gir kommunene bedre oversikt over boligene de har, og boliger de trenger og gjør det lettere å finne rett bolig til den enkelte som søker. Kobo bidrar også til bedre utnyttelse av boligmassen. Dette er tiltak som vil hjelpe kommunene når de skal gi bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 2537**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 4. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden kommet frem til at opplysningene om at regjeringen i Prop 34 LS benytter et tallgrunnlag som inneholder tall fra Sentios innbyggerundersøkelse som ikke er kvalitetssikret og at det finnes to utvalg med forskjeller i kvalitetssikring og resultat, ikke er nødvendige for Stortingets behandling av saken, og hvilke vurderinger gjør statsråden seg av om dette er en villedende fremstilling av tallene fra innbyggerundersøkelsen, jf. Grunnloven § 82?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål av 13.04.26 som statsråden besvarte den 20.04.26, jf. Dokument nr. 15:2360. Statsråden gir i besvarelsen ikke noe svar på det som etterspørres, men henviser generelt til sine tidligere besvarelser av spørsmål om Prop 34LS. Da statsråden gjennomgående har unnveket å svare på det han har blitt spurt om i denne saken, og ikke tidligere har blitt stilt dette konkrete spørsmålet, blir ikke spørsmålsstiller noe klokere av denne henvisningen til tidligere ikke-svar.

Det vises til statsrådens uttalelser i Nettavisens nettsak av 21.04.26 der statsråden uttaler:

«Vi stiller alltid opp for Stortinget og redegjør for de sakene som Stortinget ber om. Og det vil vi selvfølgelig gjøre også i denne saken».

Spørsmålsstiller tar statsråden på ordet, og forsøker derfor på nytt å få svar på dette spørsmålet.

<https://www.nettavisen.no/nyheter/tar-opp-skjaran-i-kontrollkomiteen-etter-nettavisen-sak/s/5-95-2993899>

Tallene fra Sentios innbyggerundersøkelse var tema i Stortingets spørretime både den 14.01.26 og den 28.01.26. Replikordvekslingen gikk ganske inngående inn i innbyggerundersøkelsen, de to utvalgene – og hvilke tall det er riktig å bruke som beslutningsgrunnlag i denne saken. Statsråden var derfor allerede i januar måned, godt kjent med innbyggerundersøkelsen, og at det her var uenighet om tallgrunnlagenes verdi som beslutningsgrunnlag. Dette var med andre ord godt kjent for statsråden forut for at proposisjon 34 LS ble fremmet i statsråd den 06.02.26, og saken ble referert i Stortinget den 10.02.26. Disse opplysningene er derfor bevisst utelatt i Prop 34 LS.

På denne bakgrunn bes det besvart hvordan statsråden konkluderte med at opplysningene om at regjeringen i Prop 34 LS benytter et tallgrunnlag som innehol-

der tall fra Sentios innbyggerundersøkelse som ikke er kvalitetssikret og at det finnes to utvalg med forskjeller i kvalitetssikring og resultat, ikke var nødvendige for Stortingets behandling av saken. Sett i lys av avsløringene i Nettavisens nettsak av 16.04.26 bes det også besvart hvilke vurderinger gjør statsråden seg av om dette er en villedende fremstilling av tallene fra innbyggerundersøkelsen. <https://www.nettavisen.no/nyheter/ordforer-avslort-i-e-post-beklager/s/5-95-2982408>

Svar:

Departementet utarbeidet proposisjonen basert på dokumenter mottatt fra kommunen våren 2024 og statsforvalteren våren 2025. Reglene for innbyggerhøring fremgår av inndelingsloven § 10. Det er opp til kommunene om og eventuelt hvordan de ønsker å høre innbyggerne i saker om grenseendringer. Denne bestemmelsen er, til representantens informasjon, ikke endret siden regjeringen Solberg gjennomførte sin kommunereform. Som kjent hørte Gran kommune sine innbyggere gjennom en opinionsundersøkelse gjennomført av Sentio.

Som jeg har svart representanten tidligere, mener jeg fortsatt at det var riktig av departementet å ta utgangspunkt i det samlede resultatet slik det ble presentert av Sentio i deres oppsummering til kommunen fra mars 2022. Sentio skrev:

«Utvalget består av totalt 4 061 personer i alderen 16 år og eldre, som er bosatt i Gran kommune.»

Departementet la derfor til grunn svarene Sentio samlet inn fra 4 061 respondenter.

Jeg har ikke grunnlag for å tro at respondentene i «ekstrautvalget» ikke er innbyggere i Gran kommune, men jeg vil understreke at uavhengig av om «ekstrautvalget» inkluderes i det samlede resultatet, er hovedbildet det samme. Et flertall av respondentene som har svart ønsker at Gran kommune fortsatt skal tilhøre Innlandet. Dette resultatet lå til grunn da Gran kommune fattet vedtak om å søke om fylkesbytte, og det framkommer av Prop. 34 LS.

Som jeg har svart representanten tidligere, er departementets vurdering basert på alle relevante forhold i saken, hvor innbyggerundersøkelsen er ett av flere forhold.

Departementet har ikke lagt avgjørende vekt på innbyggerundersøkelsen i denne saken, men funnet andre momenter mer tungtveiende. For departementet var kommunestyrets ønske, statsforvalterens vurdering, samt

det å legge til rette for bedre og mer effektive tjenester og

en bedre og mer helhetlig samfunnsutvikling på Hadeland viktigere.

SPØRSMÅL NR. 2538

Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 4. mai 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvorfor kommuniserer statsråden noe annet til Stortinget enn det Statsforvalteren i Innlandet legger til grunn om et så viktig moment i saken om endret fylkestilhørighet for Gran kommune, som antall interkommunale samarbeid Gran kommune har med andre kommuner i Innlandet, hva er riktig, og hvordan er det statsråden har kommunisert til Stortinget vurdert å være i tråd med opplysningsplikten i Grunnloven § 82?

BEGRUNNELSE:

I prop 34LS vises det på s. 11 til følgende i Gran kommunes søknad:

«Gran kommune deltar i 35 interkommunale samarbeid, alle er med kommuner som tilhører andre fylker enn Innlandet (Akershus, Buskerud og Oslo).»

Statsråden har også hevdet dette i Stortingets spørretime den 15. april, da svarte statsråden på spørsmål fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen følgende:

«Gran kommune deltar i 35 interkommunale samarbeid, og alle er med kommuner som tilhører andre fylker enn Innlandet – Akershus, Buskerud og Oslo. Dersom Gran bytter fylke til Akershus, vil totalt 19 av de 35 interkommunale samarbeidene være innenfor samme fylke, sammenlignet med null i dag.»

Statsråden har allerede fått spørsmål om at dette ikke stemmer overens med opplysninger på Gran kommunes egne hjemmesider, jf. Dokument nr. 15:2461 (2025-2026). Men denne påstanden står også i sterk motstrid med hva Statsforvalteren i Innlandet har lagt til grunn i sin utredning av saken. Det hitsettes fra denne utredningen på s. 8 annet avsnitt:

«Gran kommune har 35 interkommunale samarbeid, Lunner er deltagere i alle 35, mens Jevnaker er med i 15. Av de 35 samarbeidene er det tretten som også inkluderer kommuner fra Innlandet, tre med andre kommuner fra Akershus, tre med kommuner fra Buskerud og et samarbeid med kommuner fra flere fylker.»

Statsråden har gjentatte ganger kommunisert at regjeringens standpunkt om å ville flytte Gran kommune i strid med folkeviljen, bygger på en vurdering hvor hensynet til Gran kommunes behov for å være i samme fylke som nabokommunene Lunner og Jevnaker er tillagt avgjørende vekt. Blant annet fordi Gran kommune har utstrakt interkommunalt samarbeid med disse kommunene. Opplysninger om Gran kommunes interkommunale samarbeid berører derfor en tematikk som er av stor betydning for saken.

Det bes derfor besvart hvorfor statsråden har kommunisert noe annet til Stortinget om dette, enn det Statsforvalteren i Innlandet har lagt til grunn. Det bes videre opplyst hva som er riktig – opplysningene statsråden har fremlagt for Stortinget, eller det Statsforvalteren i Innlandet har skrevet i sin utredning. Avslutningsvis bes det besvart hvordan det statsråden har kommunisert til Stortinget vurderes å være i tråd med opplysningsplikten, jf. Grunnloven § 82.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2461, besvart 27. april, som kan bidra til å oppklare omtalen i Prop. 34 LS av Gran kommunes deltakelse i interkommunale samarbeid.

Representanten viser blant annet til at det på s. 11 i Prop. 34 LS fremgår at Gran kommune deltar i 35 interkommunale samarbeid, og at alle er med kommuner som tilhører andre fylker enn Innlandet. Som jeg presiserer i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2461, skal ikke dette forstås slik at Gran kommune ikke deltar i interkommunale samarbeid med kommuner i Innlandet fylke. Gran deltar imidlertid ikke i noen interkommunale samarbeid som bare består av Gran kommune og andre kommuner i Innlandet. Eventuelle endringer i det interkommunale samarbeidet etter kommunens utredning, kan ha endret på dette bildet.

Departementet har lagt søknaden med kommunens utredning og statsforvalterens tilrådning til grunn

for departementets vurdering. Jeg legger til grunn at statsforvalterens opplysninger er riktige, og jeg mener de ikke

står i en motsetning til opplysningene som fremgår i Prop. 34 LS.

SPØRSMÅL NR. 2539

Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 4. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at personer fra Indre Østfold som pålegges kjørevurdering, kan gjennomføre denne ved Mysen trafikkstasjon når trafikkstasjonen allerede er godkjent for førerprøver i aktuell klasse, og vil statsråden samtidig sikre at Statens vegvesens praksis ikke påfører særlig eldre førere unødvendige reiser, kostnader og belastninger ved at de må til Sarpsborg?

BEGRUNNELSE:

I Smaalenenes Avis 21. april 2026 tar Terje Sørby ved Sørby Trafikkskole opp en praksis som rammer personer i Indre Østfold som pålegges ny kjørevurdering. Ifølge innlegget må slike vurderinger i praksis gjennomføres i Sarpsborg, selv om Mysen trafikkstasjon er godkjent for førerprøver i aktuell klasse.

Dette fremstår som vanskelig å forstå for mange. Dersom en person har mistet førerkortet etter for eksempel ruspåvirket kjøring eller svært høy fart, kan vedkommende etter det som beskrives, avlegge ny førerprøve i Mysen. Men dersom en person, ofte en eldre fører, blir bedt om en kjørevurdering fordi lege, politi eller andre er i tvil om kjøreevnen, må vurderingen foretas i Sarpsborg.

For mange i Indre Østfold er bilen helt avgjørende for å kunne bo hjemme, handle, delta sosialt og klare hverdagen. Dette gjelder særlig eldre og personer som bor utenfor sentrum. En praksis som gjør prosessen mer krevende enn nødvendig, kan føre til at enkelte leverer inn førerkortet uten at det er reelt grunnlag for det.

Kjørevurdering skal naturligvis være trafikksikker og faglig forsvarlig. Samtidig må ordningen være rimelig, praktisk og tilgjengelig. Når det allerede finnes en trafikkstasjon på Mysen som er godkjent for førerprøver, bør det være tungtveiende grunner for å nekte gjennomføring av kjørevurdering der.

Svar:

Statens vegvesen har ansvar for å tilby kjørevurderinger på en faglig forsvarlig og effektiv måte.

I Østfold fylke tilbys kjørevurderinger i dag ved Hafslund trafikkstasjon i Sarpsborg.

I 2025 ble det gjennomført 54 kjørevurderinger ved denne stasjonen. Det foreligger imidlertid ikke oversikt fra Statens vegvesen over hvor mange av disse som var personer bosatt i kommunene i Indre Østfold.

Det er viktig å fremheve at førerprøvesensorer som gjennomfører kjørevurdering, må ha minst 3 års erfaring som sensor i vanlige førerkortklasser. I tillegg må de gjennomføre tilleggsutdanning innen kjørevurdering og opprettholde kompetansen gjennom jevnlig etterutdanning.

Eventuelle endringer i dagens tilbud vil kunne påvirke Statens vegvesens samlede evne til å levere tjenester med høy kvalitet og effektivitet på nasjonalt nivå. Samfunnet stiller stadig høyere krav til offentlige tjenester, og det er en klar sammenheng mellom kvalitet og robuste fagmiljøer. For å opprettholde nødvendig kompetanse må sensorene ha et tilstrekkelig volum av kjørevurderinger.

Statens vegvesen arbeider for å tilby et best mulig førerprøvetilbud i hele landet, samtidig som etaten må ivareta krav til effektiv ressursbruk. Dette gjelder også tilbudet om kjørevurderinger.

Jeg har forståelse for at reiseavstand kan oppleves som en belastning, særlig for eldre førere. Statens vegvesen tilstreber likevel å legge til rette for et best mulig tilbud innenfor rammene av sikkerhet, kvalitet og effektiv drift. På denne bakgrunn støtter jeg Statens vegvesens vurdering av at det ikke er aktuelt å endre dagens ordning med kjørevurderinger i Sarpsborg.

SPØRSMÅL NR. 2540**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin****Besvart 4. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kva vil statsråden gjere for å få israelske styresmakter til å lausleter dr. Hussam Abu Safiya og alle andre vilkårleg fengsla palestinske helsearbeidarar og hindre at stridende partar angrip sjukehus og fengslar helsearbeidarar?

GRUNNGJEVING:

Dr. Hussam Abu Safiya, direktør ved Kamal Adwan-sjukehuset og ei tydeleg røyst for den hardt råka helsesektoren i Gaza. Han sit framleis vilkårleg fengsla av israelske styresmakter etter at han vart arrestert 27. desember. Ein advokat som nyleg besøkte han og andre fangar, rapporterer at han har vorte utsett for overgrep.

Den 27. desember 2024 storma israelske styrkar Kamal Adwan-sjukehuset. Dei arresterte sjukehusdirektør dr. Hussam Abu Safiya saman med andre tilsette og pasientar.

Dr. Abu Safiya hadde jobba utrøyttelig for å halde sjukehuset i gong, gje livsviktig hjelp til born. Han var vitne til at helsevesenet i Gaza kollapsa under det israelske folkemordet. Han heldt fram med arbeidet sitt, sjølv etter at hans eigen son vart drept i eit israelsk luftåtak. Som mange andre helsearbeidarar før han, vart han arrestert medan han pleia pasientar og utførte pliktene sine som lege.

Først 11. februar 2025 fekk dr. Abu Safiya lov til å møte ein advokat. Under det siste advokatbesøket i Ofer-fengselet i byrjinga av juli 2025, vart det rapportert at dr. Hussam og andre fangar var utsette for vald. Advokaten fortalde også at dr. Abu Safiya hadde gått kraftig ned i vekt, då det israelske fengselsvesenet held fram med å avgrense fangane sin tilgang på mat og helsehjelp.

Arrestasjonen og den pågåande fengslinga utan lov og dom – basert på den kontroversielle lova «Unlawful Combatants Law» – er eit bilete på korleis Israel systematisk går etter palestinske helsearbeidarar. Det er ein del av øydelegginga av helsesystemet i Gaza, for å skape levkår som er meinte å føre til etnisk reinsing.

Svar:

Noreg er ein tydeleg forsvarar av den internasjonale humanitærretten. Me fordømmer alle angrep på helsearbeidarar og helseinstitusjonar, som etter folkeretten har eit særleg vern. Diverre ser me ein auke i slike angrep. I Gaza har dette vore utbreitt.

Sidan 7. oktober 2023 er 991 helsearbeidarar drept og 309 tekne til fange i Gaza. Samstundes har det vore fleire hundretals åtak på helseinstitusjonar og ambulansar. Palestinsk Raude Halvmåne har mista 51 tilsette og frivillige under krigen i Gaza. 29 av desse vorte drept medan dei var på oppdrag. På Vestbredda er 41 helsearbeidarar drept og 259 tekne til fange.

Desse angrepa utgjer klare brudd på folkeretten og det er heilt uakseptabelt at sivile born og vaksne blir fråtekne livsviktig behandling som følgje av mangel på sjukehus, helsepersonell og forsyningar.

Åtaka mot Nord-Gaza i desember 2024, der mellom anna Kamal Adwan-sjukehuset vart ramma, skapte sterke reaksjonar. Ifølgje palestinske helsemyndigheiter vart over 50 menneske, blant desse fem helsearbeidarar, drept i dei israelske luftangrepa. Det vart også rapportert om at helsearbeidarar ved Kamal Adwan-sjukehuset, inkludert Abu Safiya, vart tekne til fange av israelske styrkar.

Noreg har tatt opp angrepet på Kamal Adwan-sjukehuset med israelske styresmakter. Noreg har ved fleire høve fordømt brot på den internasjonale humanitærretten i Gaza, deriblant i FN. Vidare jobbar Noreg aktivt for å betre beskyttelsen av helsearbeidarar og -institusjonar i konflikt, og me er i kontakt med likesinna om korleis ein skal få Israel til å leve opp til sine folkerettslege forpliktingar. Dette er noko me vil halde fram med.

SPØRSMÅL NR. 2541**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 3. mai 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre tilstrekkelig og forutsigbar nettkapasitet i Nord Norge på kort og mellomlang sikt, slik at eksisterende industri kan utvikles og nye investeringer ikke stanses, og hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å unngå at Statnetts midlertidige beslutning i realiteten blir en permanent brems for verdiskaping, bosetting og beredskap i nordområdene?

BEGRUNNELSE:

Statnetts midlertidige stans i reservasjoner av nettkapasitet til nytt strømforbruk over 5 MW nord for Svartisen innebærer i praksis full stopp for større industriutvikling og nyetableringer i Nord Norge. Dette rammer sentrale næringer som sjømat, verkstedindustri og grønn omstilling, og står i sterk kontrast til regjeringens uttalte ambisjoner om vekst, verdiskaping og beredskap i nord.

Svar:

Statnett har stanset ytterligere reservasjoner fra større forbruk fra Svartisen og nordover for å sikre strømforsyningen og vekst i vanlig forbruk. Mange bedrifter ønsker å etablere seg og utvikle seg i nord. Statnett har allerede reservert nettkapasitet i for en betydelig forbruksvekst i området nord for Svartisen. Dette er forbruksvekst som følge av verdiskaping og arbeidsplasser.

Statnetts beslutning innebærer også at kapasitet som frigjøres dersom prosjekter som har fått reservere kapasitet faller fra, ikke vil omfordes til prosjekter i kapa-

sitetskø. Når nettet er fullt, er det fullt. Det er nettet og tilgjengelig effekt fra produksjon i nettets høylasttimer som begrenser hvor mye forbruket kan øke.

Nettutbygging er store investeringer som tar tid og koster penger. Derfor er det viktig at vi bygger nok nett på riktig sted til rett tid. Jeg forventer at Statnett gjør sitt ytterste for å ha framgang i arbeidet med å styrke forsyningsevnen i kraftsystemet fra Svartisen og nordover. Tiltak som må vurderes inkluderer nettførsterkninger fra sør (Helgeland) via Ofoten eller via Harstad/Vesterålen, og fra øst (Sverige). Arbeidet er høyt prioritert, og regjeringen følger det tett. Det er helt nødvendig at Statnett øker kapasiteten i nord.

Samtidig legger Statnett og de regionale nettselskaper i Nord-Norge nord for Svartisen til rette for en vekst på om lag 60 prosent sammenlignet med dagens maksimale forbruk i regionen på om lag 1 500 MW. Beslutningen om en midlertidig stopp i reservasjoner gjelder for nye større etableringer over 5 MW. 5 MW tilsvarer forbruket til om lag 1 500 -2 000 husholdninger. Små og mellomstore bedrifter skal fortsatt få tilknytte seg nettet som før. Prosjekter som allerede har fått reservere kapasitet får beholde denne.

At strømforbruket i nord øker, er bra, og reflekterer økt aktivitet og verdiskaping. Men Statnetts beslutning om å midlertidig begrense nytt stort forbruk, viser også at strømmettet har vært underprioritert over lang tid. Arbeiderpartiets nordområdepolitikk ligger fast. Vi skal legge til rette for aktivitet, industri og bosetting i nord. Nettet er en forutsetning for dette, og derfor er det også en hovedprioritet for oss.

SPØRSMÅL NR. 2542**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 5. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Ifølge Statistisk sentralbyrå har norske bedrifter importert varer fra Russland for 6,8 milliarder kroner sid-

en invasjonen i 2022, og eksportert varer for 7,8 milliarder kroner i samme periode.

Hva mener utenriksministeren om det, og hva vil utenriksministeren gjøre for å gi folk informasjon om

hvilke norske bedrifter som fremdeles handler med Russland?

BEGRUNNELSE:

Etter flere år med fall, økte importen fra Russland igjen i 2025. Selv om nivåene er lave sammenlignet med før krigen, økte importverdien med 16 prosent fra 2024 til 2025. Fisk, inkludert forråvarer, er den viktigste varegruppen. Når det gjelder eksport var fisk, etterfulgt av varer av metaller, varegruppene med høyest eksportverdi til Russland i fjor.

Ifølge E24 har flere norske bedrifter, blant andre Lerøy og Biomar, sluttet å handle med Russland etter krigsutbruddet, mens Mowi og Salmar fremdeles kjøper russiske forråvarer.

Svar:

Norge har sluttet opp om EUs sanksjoner som en konsekvens av Russlands ulovlige angrepskrig mot Ukraina. Både importen fra og eksporten til Russland er redusert med omkring 85 prosent fra 2021 til 2025. Sanksjonene Norge har innført har med andre ord hatt stor innvirkning på samhandelen.

Sanksjonene er omfattende og påvirker norsk næringsliv innen mange sektorer. Senest i mars innførte regjeringen nye sanksjoner som samsvarer med EUs 19. sanksjonspakke, blant annet tiltak rettet mot energi- og finanssektoren. Det er også innført tiltak for å forhindre omgåelse av sanksjonene. Formålet med sanksjonene er å redusere Russlands evne til å finansiere og skaffe innsatsvarer til den folkerettsstridige angrepskrigen mot Ukraina.

Samme begrunnelse ligger til grunn for at regjeringen har besluttet å øke tollavgiftssatsene på landbruksvarer og kunstgjødsel fra Russland til et nivå som vil gjøre import av slike varer ulønnsom. Tiltakene er koordinert med EU. Særlig forvarer og innsatsvarer til fiskefôr vil bli rammet. Disse varegruppene utgjorde over halvparten av importen fra Russland i 2025. Forskriftsarbeidet pågår med sikte på at tollavgiftsøkningene kan tre i kraft i nær fremtid.

Verken EU eller Norge har imidlertid innført full handelsboikott av Russland. Så lenge sanksjonsregelverket overholdes, er det altså tillatt å importere varer fra og eksportere varer til Russland. Det er den enkelte bedrifts ansvar å sørge for at egen virksomhet skjer i overensstemmelse med norsk regelverk. Det vil være opp til den enkelte bedrift å vurdere omdømmerisikoen ved å handle med varer som lovlig kan importeres fra Russland.

SPØRSMÅL NR. 2543

Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 4. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Sammenhengen mellom gjeldsproblemer og psykiske helseproblemer har vært godt dokumentert. Særlig gjelder dette såkalt usikret gjeld som inkasso og kredittgjeld. I forbindelse med behandlingen av opptrappingsplan for psykisk fikk Rødt gjennomslag for at «Stortinget ber regjeringen sikre at tiltak for å avdekke og håndtere gjeldsproblematikk og økonomiske problemer får en plass i det selvmordsforebyggende arbeidet.» Det var i desember 2023.

Hva har regjeringa gjort de siste to årene i oppfølgingen av vedtaket, og hva gjøres framover?

BEGRUNNELSE:

Før opptrappingsplan for psykisk helse ble behandla hadde en svensk studie publisert i Nordic Journal of Psychiatry i mai 2023 funnet at en av fem hadde minst en gang hadde forsøkt å ta sitt liv. En britisk undersøkelse fant at mennesker med problemgjeld har tre ganger så stor sannsynlighet for å ha hatt selvmordstanker i løpet av det siste året, og at nesten 25% av de som faktisk forsøkte å ta livet sitt hadde problemgjeld.

27. april publiserte NRK en sak som underbygger dette. Slik det kommer fram i saken viser norsk studie av selvmord mellom 2009 og 2018 viste at 23,64 prosent av de som gjennomførte selvmord hadde betalingsproblemer. Den nasjonale folkehelseundersøkelsen 2025 viser at økonomiske vansker gir økte belastninger. For perioden

2020 til 2025 økte andelen som sliter med å få pengene til å strekke til 16 til 22 prosent.

Svar:

Gjeld og dårlig økonomi er én av flere risikofaktor for selvmordstanker, selvmordsforsøk og selvmord. Tematikken har ikke blitt viet nok oppmerksomhet i tidligere handlingsplaner for forebygging av selvmord. Derfor er det et av temaene vi vektlegger i arbeidet med en ny handlingsplan på feltet. Helse- og omsorgsdepartementet har tatt initiativ til å samle alle departementene med ansvar for relevante deler av denne problematikken – Justis- og beredskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Finansdepartementet – for å utvikle tiltak som kan gå inn i det selvmordsforebyggende arbeidet fremover.

Jeg har også bedt Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet om særlig å foreslå tiltak på dette området i sitt innspill til ny handlingsplan for forebygging av selvmord. Etatene har i den forbindelse avholdt egne innspillsmøter med relevante aktører som Gjeldsofferalliansen, Spillavhengighet Norge, Navs brukerutvalg, personer med egenerfaring, banker, kredittselskaper, Forbrukerrådet, Finanstilsynet, Skatteetaten, Lotteritilsynet, Medietilsynet, Politidirektoratet, Barne- ungdoms og familiedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Innspillene ble nylig oversendt Helse- og omsorgsdepartementet. Den nye handlingsplanen er sentral i oppfølgingen av vedtaket fremover.

Representanten spør hva som har blitt gjort de to siste årene i oppfølging av vedtaket. I tillegg til det overnevnte, har det blant annet blitt gjort endringer i gjeldsordningsloven.

Med virkning fra 2025 ble det innført nye regler for å gjøre loven mer tilgjengelig, gjøre det enklere å gjennomføre en gjeldsordning, og korte ned tiden det tar å komme ut av problemene. De viktigste endringene er:

- Det stilles ikke lenger krav om at skyldneren skal ha forsøkt å løse saken på egen hånd eller gjennom Nav. Dette gjør at løsningsprosessen kommer raskere i gang, særlig på steder med ventetid på Nav-kontoret. Nav-kontoret vil fortsatt kunne bistå med sosialfaglig rådgivning og oppfølging av personer under gjeldsordning.

- Gjeldsordningstiden kan i større grad enn tidligere settes kortere enn fem år for skyldnere med sosiale vansker i tillegg til gjeldsproblemene, f.eks. sykdom.

- Regelen om at kreditorene kan ha krav på arv, gaver og andre tilfeldige formuesøkninger mv. i inntil to år etter at gjeldsordningen er fullført, er fjernet.

Disse endringene har kortet ned tiden det tar fra en person søker hjelp og til prosessen er helt over, med to-tre år.

Stortinget vedtok nettopp en ny inkassolov. Flere av de nye reglene vil kunne hjelpe skyldnere som er i en

fortvilet situasjon på grunn av uhåndterlig gjeld. Det er blant annet innført tydeligere regler om god inkassoskikk og kommunikasjon med skyldnere:

- Er inkassoforetaket eller fordringshaveren kjent med at skyldneren er i en særlig vanskelig situasjon, for eksempel som følge av alvorlig sykdom eller ulykke, institusjonsopphold eller særskilte betalingsvansker, skal inndrivingen i rimelig utstrekning tilpasses dette.

- Kommunikasjonen med skyldneren skal være høflig, etterrettelig, forståelig, diskret og i rimelig utstrekning tilpasset skyldneren.

- Elektroniske eller muntlige henvendelser fra inkassoforetak til skyldnere skal finne sted bare mellom kl. 08.00 og 21.00 mandag til fredag og mellom kl. 09.00 og 15.00 lørdag, og ikke på helligdager og offisielle høytidsdager.

- Dersom skyldneren ber om det, skal inkassoforetak veilede om håndtering av betalingsvanskeligheter eller henvise til instanser som kan gi slik veiledning.

Videre skal inkassovarsler og betalingsoppfordringer gi kortfattet generell informasjon om hvordan skyldneren kan ta kontakt om betalingsvanskeligheter. En utvidet plikt til å inndrive flere krav med samme skyldner og fordringshaver samlet vil gjøre at skyldnerne får færre henvendelser og bedre oversikt. Regler om bruk av fullmektig og verge legger til rette for at andre kan representere skyldnere som har vanskeligheter med å ha kontakt med inkassoforetakene. Det er også innført regler om at taushetsplikt ikke skal være til hinder for at opplysninger deles med andre så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse.

Det kan også nevnes at Finanstilsynet i 2023 gjennomførte et tematisyn om banker og kredittforetaks behandling av boliglånskunder med betalingsvansker og

misligholdte boliglån. Tilsynet hadde som hovedformål å vurdere hvorvidt foretakene har innrettet sin virksomhet i samsvar med EBAs retningslinjer for håndtering av kunder med betalingsproblemer og for tvangsinndrivelse av krav. Finanstilsynet opplyser at denne rapporten og disse retningslinjene også har vært et eget tema på stedlige tilsyn i 2025.

SPØRSMÅL NR. 2544**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 4. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil kunnskapsministeren gjøre for å sørge for at kommuner og fylkeskommuner ikke har regler, retningslinjer eller andre anbefalinger som begrenser ansatte i skolen sin ytringsfrihet?

BEGRUNNELSE:

Bladet Utdanning har i samarbeid med Utdanningsforbundet gjennomført en spørreundersøkelse om ytringsfrihet blant lærere i skoler og barnehager.

Den viser at:

8 av 10 lærere føler seg ikke fri til å uttale seg om forhold på sin arbeidsplass.

5 av 10 føler seg ikke fri til å uttale seg om politikk og samfunnsspørsmål.

6 av 10 mener de ikke kan uttale seg offentlig uten å risikere negative reaksjoner.

Helt konkret viser resultatene blant annet dette: På spørsmålet “Kjenner du til om det er retningslinjer på din arbeidsplass for hvem som har lov til å uttale seg offentlig om barnehagen/skolen?” Svarer 42,6 % “Ja” og på spørsmålet “Opplever du at din arbeidsgiver støtter at ansatte deltar i offentlig debatt?” svarer bare 16,1 % “Ja” mens så mye som 42,1 % svarer “Nei”.

Dette er alvorlige tall for demokratiet og ytringsfriheten. Vi trenger lærere som engasjerer seg for å få en opplyst debatt om skolepolitikk, og det er dypt problematisk dersom kommuner og fylkeskommuner har regler eller retningslinjer som begrenser lærere eller andre ansatte i skolens ytringsfrihet.

Svar:

Lærere skal ha den samme ytringsfriheten og muligheten til å ta opp kritiske forhold, både internt og eksternt, og til å engasjere seg i politikk og samfunnsspørsmål – som alle andre yrkesgrupper. Derfor må undersøkelser, slik som denne fra bladet Utdanning, tas på alvor.

Ingen ansatte skal oppleve større begrensninger på ytringsfriheten enn det som er nødvendig. Et eksempel på en nødvendig begrensning er omtale av taushetsbelagte opplysninger.

Det er et arbeidsgiveransvar å sørge for at ansatte opplever ytringsfrihet på arbeidsplassen og at eventuelle retningslinjer ikke unødig begrenser ytringsfriheten til lærerne. Regjeringen har tatt grep for å støtte arbeidstak-

ere og arbeidsgivere på dette området. Regjeringen lanserte i fjor en nasjonal strategi for et åpent og opplyst offentlig ordskifte. Organisasjonene i arbeidslivet har også egne initiativer for å støtte sine medlemmer i arbeidet, gjennom blant annet en egen veileder om ytringsfrihet i arbeidslivet (utgitt i februar 2026 av LO og NHO i samarbeid med Norges institusjon for menneskerettigheter). Dette mener jeg er viktige grep som kan bidra til en bedre forståelse av rammene for ansattes ytringsfrihet og bidra til en bedre ytringskultur.

Som kunnskapsminister er jeg opptatt av å legge til rette for et godt ytringsklima for lærere på skolen. I den nye opplæringsloven har vi tydeliggjort at kritiske ytringer, kontroversielle standpunkt, uenigheter og konflikter ikke nødvendigvis er en krenkelse i undervisningen. Skolen har et ansvar for å lære elever å tenke kritisk, akseptere og respektere andres meninger og overbevisninger. Vi har også gjort det tydelig at lærere alltid skal ha rett til å uttale seg og gi sin versjon når de blir beskyldt for å ha krenket en elev.

Jeg er også opptatt av at lærere bidrar i den offentlige debatten om skolen. Vi må ha takhøyde i norsk skole for å få til nødvendige endringer. Jeg opplever heldigvis at veldig mange lærere engasjerer seg i debatten om norsk skole, både i sosiale medier og gjennom tradisjonelle medier. Det er helt avgjørende for god utvikling av norsk skole at lærere deltar aktivt i den offentlige debatten. Jeg har også vært opptatt av å skape økt debatt om skolen før endelige beslutninger fattes, noe som blant annet har kommet tydelig til uttrykk i forbindelse med arbeidet med endringer i ansattes adgang til å gripe inn fysisk mot elever, endringer i struktur og innhold i skolehverdagen på de første skoletrinnene og veiledende innholdslister til fag i grunnskolen.

SPØRSMÅL NR. 2545**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 4. mai 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan utenriksministeren redegjøre for hvor store ressurser regjeringen bruker på å påvirke EUs Arktis-strategi, med mål om å endre EUs ønske om moratorium på olje- og gassutvinning i Arktis?

BEGRUNNELSE:

Siden 2021 har EU-kommisjonen ønsket et moratorium mot olje- og gassutvinning i Arktis. Standpunktet henger sammen med EUs ambisjoner om fossil utfasing og ivaretagelse av den verdifulle naturen i Arktis.

En regelmessig oppdatering av EUs Arktis-strategi ventes denne høsten. Ifølge mediasaker i blant annet Financial Times og Energi og Klima utsettes EU-kommisjonen i den forbindelse for et sterkt lobby-press fra norske myndigheter, hvor målet er å endre EU-kommisjonens syn på olje- og gassutvinning i Arktis. Jeg forstår det som at både Statsministeren og Klima- og miljøministeren har hatt møter med EU-kommisjonen hvor målet har vært å endre EUs syn.

Spørsmålet er hvor store ressurser regjeringen, herunder Utenriksdepartementet, Statsministerens kontor, Energidepartementet, Klima- og miljødepartementet

og andre statlige organer bruker på å påvirke EUs posisjon på dette spørsmålet.

Svar:

Regjeringen fører en løpende og bred dialog med EU på områder av betydning for norske interesser, herunder spørsmål som berører Arktis. I forbindelse med EUs forestående revisjon av sin arktiske strategi er det i norsk interesse å være en aktiv og konstruktiv dialogpartner.

Regjeringen oversendte sitt innspill til Kommisjonens arbeid med revisjonen av EUs arktiske strategi 20. mars. Innspillet reflekterer bredden i norske interesser i Arktis, herunder næringsvirksomhet, klima- og miljøhensyn, urfolksperspektiver, forskning og sikkerhetspolitiske forhold. I tillegg er en rekke norske aktører aktive over for EU i både dette konkrete arbeidet og i andre saker som treffer norske interesser.

Dialogen med EU om Arktis, herunder arbeidet knyttet til revisjonen av EUs arktiske strategi, inngår som en del av den ordinære virksomheten i berørte departementer og i relevante statsråders konstitusjonelle ansvar. Regjeringen har i dialogen lagt vekt på helhet og sammenheng i EUs arktiske engasjement, snarere enn å løfte frem enkeltsaker isolert.

SPØRSMÅL NR. 2546**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 6. mai 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at Frevar og Saren Energy får tilbakebetalt beløp de feilaktig er pålagt å betale i klimakvoter siden 2014, og vil statsråden sikre at bedrifter som har vært utsatt for uriktig kvoteplikt ikke møtes med nye urimelige dokumentasjonskrav og forskjellsbehandling?

BEGRUNNELSE:

Fredriksstad Blad omtaler 27. april 2026 at Frevar og Saren Energy har vunnet frem i lagmannsretten i saken mot staten om kvoteplikt for CO₂-utslipp fra avfallsforbrenningsanlegg.

Lagmannsretten har slått fast at vedtaket om kvoteplikt var ugyldig. Frevar har siden 2014 vært pålagt å kjøpe klimakvoter for utslipp fra forbrenningsanlegget på Øra. Ifølge omtalen er det tidligere anslått at Frevar alene

har betalt rundt 90 millioner kroner i klimavoter. De siste årene skal beløpet ha vært over 20 millioner kroner årlig, og i 2023 over 24 millioner kroner.

Saken har også hatt betydning for industribedrifter som kjøper damp og energi fra anlegget, blant annet Kronos Titan og Denofa. Kostnadene ved kvoteplikten har dermed ikke bare rammet Frevar, men også bidratt til økte kostnader for lokal industri.

Frevar har reagert på at selskapet ble pålagt kvoteplikt fordi anlegget leverte energi til industrien og derfor ble definert som et samforbrenningsanlegg, mens andre norske avfallsforbrenningsanlegg slapp tilsvarende kvoteplikt. Etter EFTA-domstolens tolkning skal det være typen avfall som er avgjørende, ikke hvem anlegget leverer energi til.

Det fremstår derfor svært urimelig dersom staten, etter å ha tapt saken om selve kvoteplikten, likevel ikke sørger for en ryddig tilbakebetaling av beløp som er innkrevd på feil grunnlag.

Ifølge Fredriksstad Blad ber Miljødirektoratet nå Frevar dokumentere hvilke typer avfall som er forbrent ved anlegget siden 2014. Frevar-direktøren peker på at dette kan innebære en ny forskjellsbehandling, ettersom andre anlegg som ikke har betalt klimavoter ikke har vært underlagt tilsvarende krav.

Når staten har pålagt en virksomhet store kostnader gjennom et ugyldig vedtak, må det være et grunnleggende prinsipp at staten også tar ansvar for konsekvensene. Det bør ikke være slik at bedrifter som har måttet betale titalls millioner kroner på feil grunnlag, må gjennom nye runder med usikkerhet og mulig rettssak for å få pengene tilbake.

Jeg ber derfor statsråden redegjøre for hvordan regjeringen vil sikre at virksomheter som har vært feilaktig ilagt kvoteplikt behandles rettferdig, og om statsråden vil ta initiativ til at Frevar og Saren Energy får tilbakebetalt urettmessig innbetalte kvotebeløp.

Svar:

Norge deltar i EUs klimavotesystem gjennom EØS-avtalen. Kvotesystemet omfatter utslipp av klimagasser fra en rekke ulike aktiviteter, blant annet industrianlegg, petroleumsutvinning, luftfart og skipsfart.

En av aktivitetene som er omfattet av kvotesystemet er utslipp av CO₂ fra store forbrenningsanlegg. I den norske klimavoteforskriften er dette omtalt som «forbrenning av brensler i anlegg der samlet nominell innfyrt termisk effekt overstiger 20 MW». Slike anlegg er kvotepliktige og må løpende overvåke sine utslipp og hvert år levere klimavoter tilsvarende sine utslipp det foregående året. Det fremgår imidlertid av klimavoteforskriften at det ikke er kvoteplikt for anlegg som hovedsakelig forbrenner kommunalt eller farlig avfall.

Frevar og Saren Energy er to ulike forbrenningsanlegg som begge har innfyrt effekt over 20 MW. Bakgrunnen for spørsmålet som representanten tar opp, er at det har vært uenighet om disse to anleggene skal være med i klimavotesystemet eller ikke.

Kommisjonen har utarbeidet detaljert veiledningsmaterieell knyttet til klimavotesystemet. Dette veiledningsmateriellet er sentralt for å sikre likebehandling på tvers av land. Når det gjelder kvoteplikt for avfallsforbrenning, skiller veiledningsmateriellet mellom samforbrenningsanlegg, som ifølge veiledningen skal være kvotepliktige, og avfallsforbrenningsanlegg, som ifølge veiledningen ikke skal være kvotepliktige.

Det er ikke noen krystallklar avgrensning mellom de to kategoriene, men det avgjørende er ifølge veiledningen anleggets hovedformål, om det er energiproduksjon (samforbrenningsanlegg) eller bortskaffelse av avfall (avfallsforbrenningsanlegg). Grovt forenklet kan man si at et samforbrenningsanlegg typisk har en kobling til industriaktivitet ved høy grad av energigjenvinning og energileveranse, mens avfallsforbrenningsanlegg bortskaffer avfall uten at overskuddsenergi utnyttes til industriformål i samme omfang. I henhold til Kommisjonens veiledningsmaterieell avhenger kvoteplikten følgelig av hva energien fra forbrenningen utnyttes til.

I vurderingen av hvilke forbrenningsanlegg som skal være kvotepliktige i Norge, har Miljødirektoratet lagt Kommisjonens veiledningsmaterieell til grunn. Frevar og Saren har vært inkludert i kvotesystemet da anleggene har klar kobling til industriaktivitet i form av høy energigjenvinning og energileveranser til nærliggende industri. Øvrige norske anlegg som forbrenner avfall, har ikke en tilsvarende kobling til industriaktivitet, og har derfor ikke vært omfattet av kvoteplikten.

Frevar klaget på at de var ilagt kvoteplikt av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet så ikke grunn til å ta klagen til følge og sendte den til Klima- og miljødepartementet som opprettholdt vedtaket om at Frevar skal være kvotepliktig. Frevar og Saren gikk deretter til søksmål for norske domstoler. Saken ble først behandlet i tingretten, som ikke var enig i at anleggene var ilagt kvoteplikt på sviktende grunnlag. Bedriftene anket deretter til lagmannsretten. I mellomtiden ble det avsagt en avgjørelse av EU-domstolen som omfattet avfallsforbrenning, og som kunne være av relevans for denne saken. Lagmannsretten ba derfor EFTA-domstolen om en prejudisiell uttalelse i saken. Essensen i uttalelsen fra EFTA-domstolen er at Kommisjonens veileder bryter med klimavoteregelverket. Spørsmålet om kvoteplikt avhenger av hva anleggene faktisk forbrenner, ikke formålet med anlegget. Ifølge EFTA-domstolen skal forbrenningsanlegg bare være kvotepliktige dersom de forbrenner mer enn marginale mengder av andre brensler enn kommunalt avfall og farlig avfall.

På bakgrunn av den klare uttalelsen fra EFTA-domstolen bestemte Klima- og miljødepartementet, etter å ha rådført seg med Regjeringsadvokaten og Miljødirektoratet, for å akseptere at de opprinnelige vedtakene om kvoteplikt var truffet på feil grunnlag, og at vedtakene dermed var ugyldige. Dette betyr imidlertid ikke at de to anleggene automatisk skal tas ut av kvotesystemet, slik representanten synes å forutsette. Staten er EØS-rettslig forpliktet til å legge til grunn den nye forståelsen som følger av EFTA-domstolens uttalelse. Selv om anleggene vant søksmålet om gyldigheten av de opprinnelige vedtakene om kvoteplikt, kan det med andre ord tenkes at anleggene skal være kvotepliktige på grunnlag av klimakvoteregulverket slik EFTA-domstolen tolker det.

Ifølge EFTA-domstolen skal kvoteplikten avgjøres ut fra hva anleggene faktisk forbrenner. Dersom anleggene forbrenner mer enn marginale mengder av andre brensler enn kommunalt avfall og farlig avfall, skal anleggene være kvotepliktige. Etter hva jeg forstår pågår det nå en prosess mellom Miljødirektoratet og de aktuelle virksomhetene for å kartlegge hva de faktisk forbrenner, som grunnlag for å avgjøre spørsmålet om kvoteplikt. Det pågår også en parallell prosess der de to virksomhetene krever erstatning for at de har vært ilagt kvoteplikt siden 2014.

Jeg kan ikke gå nærmere inn i disse prosessene da Klima- og miljødepartementet vil være klageinstans ved eventuell uenighet mellom Miljødirektoratet og virksomhetene.

SPØRSMÅL NR. 2547

Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 5. mai 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å endre regelverket, slik at multidose inkluderes i frikort- og egenandelsordningen, og at det statlige tilskuddet kan utbetales til brukeren direkte for å sikre mindre økonomisk belastning for den enkelte og en mer bærekraftig organisering av kommunale helse- og omsorgstjenester fremover, slik helsebyråden i Bergen har oppfordret til og foreslått som en løsning?

BEGRUNNELSE:

Kommunene står overfor økende bemanningsutfordringer i helse- og omsorgstjenestene, samtidig som behovet for tjenester ventes å vokse betydelig fremover. For å sikre bærekraftige tjenester er det nødvendig at helsepersonellressurser brukes der behovene er størst, og at innbyggere som kan klare seg selv med riktig støtte, gis mulighet til dette.

I flere kommuner, eksempelvis i Bergen kommune, vurderes derfor praksis for legemiddelhåndtering i hjemmetjenestene, herunder bruk av multidose. Apotekene har både kompetanse og kapasitet til å gi råd og veiledning om riktig legemiddelbruk, og for mange brukere kan det være både trygt og hensiktsmessig å hente multidose direkte fra apotek, fremfor å motta denne tjenesten gjennom hjemmetjenesten.

Dagens finansieringsordninger gir imidlertid utfordringer. Når multidose mottas direkte fra apotek, påløper det en egen kostnad på rundt 250 kroner per måned, om lag 3 000 kroner i året, som ikke inngår i frikort- og egenandelsordningen. Dette kan utgjøre en betydelig økonomisk belastning for den enkelte bruker. Samtidig mottar kommunene et statlig tilskudd til multidose gjennom HELFO på 500 kroner per bruker per år. Ordningen dekker ikke de reelle kostnadene ved oppfølging, men kan likevel gi uheldige insentiver til at kommunale helse- og omsorgstjenester håndterer multidose også der dette ikke er strengt nødvendig.

Dagens regelverk understøtter følgelig ikke i tilstrekkelig grad målene om økt selvstendighet for brukerne, rettfærdig finansiering og mer målrettet bruk av knappe personellressurser i helse- og omsorgstjenestene.

Helsebyråden i Bergen har sendt et brev til helse- og omsorgsdepartementet om problemstillingen, men har ikke fått forsikringer om at departementet faktisk vil ta et initiativ til å endre på regelverket.

Svar:

Multidose er et virkemiddel for å sikre trygg og ressursbesparende legemiddelhåndtering, særlig for eldre og andre sårbare pasienter i helse- og omsorgstjenesten. Det kan bidra til bedre etterlevelse hos pasienter, redu-

sere risikoen for legemiddelfeil og legge til rette for mer effektiv bruk av helsepersonells tid, samt gi redusert kassasjon av legemidler. Fra 2003 ytes det tilskudd til kommuner for multidosepakking av legemidler for brukere av kommunale hjemmetjenester jf. St.prp. nr. 1 (2002-2003). Intensjonen var å stimulere kommunene til å ta i bruk multidose for å bidra til riktigere og sikrere legemiddelbruk blant brukere av hjemmetjenestene, samtidig som redusert kassasjon av legemidler skulle gi lavere utgifter for folketrygden.

Jeg ser at dagens ordning kan ha utilsiktede konsekvenser for insentivstrukturen i tjenestene. De foreslåtte endringene berører imidlertid flere regelverk og ordninger og vil kreve nærmere utredning av juridiske, økonomiske og administrative konsekvenser samt tilskuddsordningens innretning.

I svarbrev til Bergen kommune av 8. april 2026 viser departementet til at problemstillingene vil bli tatt med i videre arbeid.

SPØRSMÅL NR. 2548

Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 6. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at utbygging av E18 Retvet–Vinterbro prioriteres og gis framdrift i inneværende NTP-periode, slik at en sammenhengende firefelts og trafikksikker hovedkorridor mot Europa kan ferdigstilles uten ytterligere utsettelse?

Prosjektet E18 Retvet–Vinterbro ligger i Statens vegvesens planportefølje i Nasjonal transportplan 2025–2036, jf. Meld. St. 14 (2023–2024), og inngår i Statens vegvesens porteføljestyring. I Statens vegvesens forslag til porteføljeprioritering av mai 2025 er prosjektet prioritert som nr. 28 av 29 prosjekter i porteføljen.

BEGRUNNELSE:

Nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken ligger fast. Samtidig har vi i 2025 sett en negativ utvikling i ulykkestallene. Den siste gjenstående delstrekningen på E18 mellom Oslo og Ørje, strekningen Retvet–Vinterbro på om lag 16 km, er sterkt ulykkesbelastet, har stor trafikkmengde og mye tungtrafikk, og mangler midtdeler og forbikjøringsmuligheter. Prosjektet er ferdig regulert, er prioritert av Statens vegvesen og inngår i NTP 2025–2036, men har likevel blitt utsatt over lang tid.

Svar:

Nasjonal transportplan 2025–2036 viderefører porteføljestyring, som ble introdusert i Nasjonal transportplan 2022–2033. Porteføljeprioriteringen er Statens vegvesens faglige anbefaling om gjennomføringsrekkefølgen i planporteføljen og er en del av beslutningsgrunnlaget for Samferdselsdepartementets forslag til statsbudsjett. Gjennomføringen av porteføljen avhenger av de årlige budsjettene. Det går klart frem av Nasjonal transportplan 2025–2036 at endringer i det budsjettmessige handlingsrommet vil kunne påvirke fremdriften.

SPØRSMÅL NR. 2549**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 7. mai 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Stiller samferdselsministeren seg positiv til å bidra til at det kan gis dispensasjon for å kjøre 34,5 meter lange vogntog inn til det nye næringsområdet på Svinesund, et område som kun må passere ca. 100 meter offentlig vei fra Vegvesenets og Tollvesenets kontrollområde før trailerne kommer inn i den nye næringsparken?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren har ved tidligere anledninger gitt uttrykk for at han er positiv til å teste 34,5 meter lange vogntog på det norske veinettet, slik de andre nordiske landene har lagt til rette for i flere år allerede.

I januar 2023 stilte undertegnede samferdselsministeren spørsmål om han ville åpne opp for at deler av veinettet kan åpnes for lengre vogntog, med lengde på inntil 34,5 meter?

Svaret sa blant annet følgende:

«Det er derfor aktuelt å vurdere om det er grunnlag for å prøve ut enda tyngre og lengre vogntog på norske veger enn det som er tillatt i dag. Et slikt arbeid må være både faglig forankret og tilpasset næringslivets behov, og må derfor gjøres i samarbeid med Statens vegvesen og næringen».

Vi lever i en tid hvor det stort fokus på klima og hvor staten bruker enorme summer på å få ned utslipp og å redusere mest mulig trafikk på veiene. Selv om 34,5 meter lange vogntog gir begge deler så forstår nok alle at man ikke kan åpne for 34,5 m langevogntog over hele landet,

men tiden er nå moden for å åpne på begrensede strekninger.

Svar:

Statens vegvesen ferdigstiller i disse dager et forprosjekt som undersøker mulighetene for en prøveordning med enkelte typer lengre modulvogntog i Norge. Prosjektet har valgt ut to strekninger for en eventuell prøveordning, E6 Svinesund - Alnabru / Gardermoen og E18 Larvik havn - Alnabru.

Statens vegvesen opplyser at forprosjektet har avdekket at det før en eventuell prøveordning kan startes opp må foretas en rekke utbedringer på det aktuelle veinettet. Statens vegvesen har foreløpig estimert kostnadene ved disse utbedringene til ca. 350 millioner kr. Det gjenstår å avklare hvorvidt gevinstene ved en prøveordning og en eventuell senere permanent åpning kan forsvare disse kostnadene. Videre må muligheten for å prioritere midler til nødvendige utbedringer avklares.

Det er også fortsatt uavklart hvordan omkjøringer og beredskap skal håndteres. Det er allerede i dag utfordringer med omkjøringer for modulvogntogene som tillates i dag. Disse utfordringene vil gjøre seg enda sterkere gjeldende dersom det åpnes for lengre modulvogntog.

Dersom det besluttes å gjennomføre en prøveordning på disse strekningene, vil det mest sannsynlig bli mulig å kjøre til Svinesund næringspark i prøveperioden. Det kan i lys av forprosjektet også være aktuelt å vurdere denne og andre kortere prøvestrekninger.

SPØRSMÅL NR. 2550**Innlevert 27. april 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 6. mai 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil kunnskapsministeren gjøre for å snu utviklingen med at barn fra grupper som gjerne betraktes som mer utsatte, som elever med vedvarende lavinntekt og de som har foreldre med grunnskoleutdanning, har størst

andel og størst økning når man ser på hvilke elever som fullfører grunnskolen uten grunnskolepoeng?

BEGRUNNELSE:

26. mars publiserte SSB rapporten “Elever uten grunnskolepoeng - hvem er de og hvordan går det med dem videre”. Andelen elever uten grunnskolepoeng har økt de siste 10 årene. Dette skyldes delvis innvandring, men også blant øvrige elever har denne andelen økt. Det gir grunn til bekymring.

Flere av analysene i rapporten er avgrenset til elever som ikke er innvandrere. Blant disse øvrige elevene var det ikke store kjønnsforskjeller og små forskjeller mellom bostedsfylkene. Andel elever med manglende grunnskolepoeng var høyest og hadde størst økning blant grupper som gjerne betraktes som mer utsatte, som elever med lavinntekt, de som har foreldre med grunnskoleutdanning, høyt fravær og fritak i nasjonale prøver 8. trinn. Dette kan tyde på at sosiale forskjeller knyttet til manglende grunnskolepoeng har økt noe over tid, skriver SSB i rapporten.

Svar:

Jeg vil starte med å takke for spørsmålet om rapporten fra SSB, som Kunnskapsdepartementet har bestilt. Rapporten gir kunnskap om elevgruppen som fullfører grunnskolen uten grunnskolepoeng, hvordan det går med dem videre, og om mulige forklaringer på veksten de siste ti årene. Den inngår i kunnskapsgrunnlaget for å følge opp denne elevgruppen bedre.

Rapporten viser at elevgruppen som går ut av grunnskolen uten grunnskolepoeng er sammensatt. Noen elever har, etter enkeltvedtak, fritak fra opplæring eller fritak fra vurdering med karakter i fag. Andre får ikke standpunktarakter fordi læreren ikke har vurderingsgrunnlag, og denne gruppen øker. SSB trekker fram at økningen i fravær kan være en av forklaringene på veksten. Elever med fravær skal følges opp av skolen, det har vi gjort tydeligere i ny opplæringslov. Regjeringen har også lagt fram en tiltakspakke som skal støtte skoler og kommuner i arbeidet med å forebygge og følge opp bekymringsfullt skolefravær. De ulike velferdsetatene jobber blant annet sammen for å utvikle nasjonale faglige råd til håndtering av bekymringsfullt fravær. Rådene vil komme på høring om kort tid.

Videre innebærer innføringen av ny opplæringslov fra høsten 2024 historiske endringer i retten til videregående opplæring, blant annet en fullføringsrett. Denne vil særlig gagne elevgruppen som går ut av grunnskolen med store kunnskapshull.

Rapporten viser videre at tre av fire elever som går ut av grunnskolen uten grunnskolepoeng velger yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring. Tilgang på læreplass er avgjørende for at flere fullfører med et fagbrev. Derfor har regjeringen [skjerpet kravene til bruk av lærlinger](#) når bedrifter skal jobbe for det offentlige.

Fylkene har over flere år fått tilskudd for å jobbe med at flere skal få læreplass.

Regjeringen er svært opptatt av at alle skal ha like muligheter til å få selvstendige og gode liv – uavhengig av bakgrunn. Som representanten påpeker viser denne rapporten dessverre at det er utsatte grupper som i størst grad går ut av grunnskolen uten grunnskolepoeng, og at veksten er størst i disse gruppene. Vi vet at familiebakgrunn har for mye å si for hvordan det går med deg i livet. Barn og unge som har foreldre med kort skolegang, lav inntekt og svak tilknytning til arbeidslivet har oftere svakere skoleprestasjoner, og lavere sannsynlighet for å gjennomføre et utdanningsløp. Nesten halvparten av dem som står utenfor jobb og utdanning har ikke utdanning utover grunnskolenivå. Dette er strukturelle forskjeller, som jeg ønsker å gjøre noe med. Jeg vil i det følgende trekke fram noen tiltak.

I juni 2025 la Regjeringen fram Meld. St. 28 (2024–2025) Tro på framtida – uansett bakgrunn, som nettopp handler om hvordan vi skal gi alle en god start og muligheter gjennom oppvekst og utdanningsløp. Denne meldingen var resultat av et samarbeid mellom fem departementer, fordi det er nødvendig å se utfordringer og tiltak i sammenheng på tvers av sektorer. I meldingen redegjør regjeringen for en bred satsing på forebygging og peker videre retning for å redusere ulikheter og utenforskap i samfunnet.

Kvaliteten i barnehager og skole er avgjørende for at de skal virke sosialt utjevne. Framover skal vi prioritere innhold og kvalitet i et løft for barnehagen. Nok ansatte med god og relevant kompetanse er det viktigste for kvaliteten. For å få bedre bemanning, har vi tiltak for å rekruttere og beholde ansatte og få ned sykefraværet, og sammen med budsjettpartnerne våre har vi sørget for midler som gir rom for økt bemanning. I 2026 utgjør dette over 1,8 milliarder kroner utover det som ligger normene. Regjeringen har også økt kapasiteten på arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) betraktelig. Fra høsten får nær 500 barnehageansatte mulighet til å utdanne seg som barnehagelærere mens de er i jobb, en femdobling fra 2021. I tillegg bruker vi om lag 2,8 mrd. kroner på ulike kompetansetiltak rettet mot lærere og andre ansatte i barnehage og skole. I denne sammenhengen er det sentralt med kompetanse på hvordan ulike behov kan møtes, og det er verdt å nevne at over 5 600 lærere i skolen og over 2 100 barnehagelærere har fått tilbud om videreutdanning i spesialpedagogikk i perioden 2021–2025.

Felleskolen skal både danne og utdanne barn og unge og ruste dem til å kunne ta valg og utnytte sitt potensial. Regjeringen arbeider for å snu den negative utviklingen i skoleresultater og prioriterer særlig lesing, skriving og regning. Å kunne lese er grunnleggende for å forstå, lære og delta aktivt i skole, arbeidsliv og samfunn. Regjeringen er godt i gang med Leseløftet. Det blir flere bøker både i barnehagen, skolen og skolebibliotekene, mindre

skjermbruk, bedre støtte til barn og unge som strever med lesing og en lesekommisjon som skal gi råd om hva som gir best leseopplæring.

For å få til mer variert og tilpasset opplæring må vi se på hvordan skolen er organisert.

Jeg vil ha en bedre balanse i norsk skole, der vi skal tone ned bruken av digitale verktøy blant de yngste elevene. Elevene skal få utvikle god digital kompetanse, men dette krever at de har det grunnleggende på plass. De yngste elevene må først og fremst lære å lese, skrive og regne, samtidig som de får være aktive og bli trygge på læreren sin. Regjeringen har satt ned et utvalg som skal komme med anbefalinger for fremtidens skole. Jeg ser veldig fram til at vi får rapporten fra utvalget og til å fortsette jobben med å endre skolen slik at alle elever både vil trives og lære bedre.

